

Treaty Series

***Treaties and international agreements
registered
or filed and recorded
with the Secretariat of the United Nations***

Recueil des Traités

***Traités et accords internationaux
enregistrés
ou classés et inscrits au répertoire
au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies***

Copyright © United Nations 1998
All rights reserved
Manufactured in the United States of America

Copyright © Nations Unies 1998
Tous droits réservés
Imprimé aux Etats-Unis d'Amérique

Treaty Series

*Treaties and international agreements
registered
or filed and recorded
with the Secretariat of the United Nations*

VOLUME 1811

Recueil des Traités

*Traités et accords internationaux
enregistrés
ou classés et inscrits au répertoire
au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies*

United Nations • Nations Unies

New York, 1998

Volumes 1793 to 1818 contain the texts of the Agreement on the European Economic Area (with protocols, annexes, final act and protocol of correction of 15 July 1993), concluded at Porto on 2 May 1992 and the Protocol adjusting the above-mentioned Agreement (with annex and final act), concluded at Brussels on 17 March 1993, registered under No. I-31121. The 26 volumes reproduce the official texts as follows:

Volumes 1793 and 1794: Spanish
Volumes 1795 and 1796: Danish
Volumes 1797 and 1798: German
Volumes 1799 and 1800: Greek
Volumes 1801 and 1802: English
Volumes 1803 and 1804: French
Volumes 1805 and 1806: Icelandic
Volumes 1807 and 1808: Italian
Volumes 1809 and 1810: Dutch
Volumes 1811 and 1812: Norwegian
Volumes 1813 and 1814: Portuguese
Volumes 1815 and 1816: Finnish
Volumes 1817 and 1818: Swedish

Les volumes 1793 à 1818 renferment les textes de l'Accord sur l'espace économique européen (avec protocoles, annexes, acte final et procès-verbal de rectification du 15 juillet 1993), conclu à Porto le 2 mai 1992 et le Protocole portant adaptation de l'Accord susmentionné (avec annexe et acte final), conclu à Bruxelles le 17 mars 1993, enregistrés sous le numéro I-31121. Les 26 volumes reproduisent les textes officiels comme suit :

Volumes 1793 et 1794 : espagnol
Volumes 1795 et 1796 : danois
Volumes 1797 et 1798 : allemand
Volumes 1799 et 1800 : grec
Volumes 1801 et 1802 : anglais
Volumes 1803 et 1804 : français
Volumes 1805 et 1806 : islandais
Volumes 1807 et 1808 : italien
Volumes 1809 et 1810 : néerlandais
Volumes 1811 et 1812 : norvégien
Volumes 1813 et 1814 : portugais
Volumes 1815 et 1816 : finnois
Volumes 1817 et 1818 : suédois

***Treaties and international agreements
registered or filed and recorded
with the Secretariat of the United Nations***

VOLUME 1811

1994

1. No. 31121 (*continued*)

TABLE OF CONTENTS

1

***Treaties and international agreements
registered on 1 August 1994***

Page

No. 31121. Multilateral (*continued*):

Agreement on the European Economic Area (with protocols, annexes, final act and protocol of correction of 15 July 1993). Concluded at Porto on 2 May 1992	
Protocol adjusting the above-mentioned Agreement (with annex and final act). Concluded at Brussels on 17 March 1993	3

***Traités et accords internationaux
enregistrés ou classés et inscrits au répertoire
au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies***

VOLUME 1811

1994

I. N° 31121 (*suite*)

TABLE DES MATIÈRES

I

***Traités et accords internationaux
enregistrés le 1er août 1994***

Page

N° 31121. Multilatéral (*suite*) :

Accord sur l'espace économique européen (avec protocoles, annexes, acte final et
procès-verbal de rectification du 15 juillet 1993). Conclu à Porto le 2 mai 1992
Protocole portant adaptation de l'Accord susmentionné (avec annexe et acte final).
Conclu à Bruxelles le 17 mars 1993

3

NOTE BY THE SECRETARIAT

Under Article 102 of the Charter of the United Nations every treaty and every international agreement entered into by any Member of the United Nations after the coming into force of the Charter shall, as soon as possible, be registered with the Secretariat and published by it. Furthermore, no party to a treaty or international agreement subject to registration which has not been registered may invoke that treaty or agreement before any organ of the United Nations. The General Assembly, by resolution 97 (I), established regulations to give effect to Article 102 of the Charter (see text of the regulations, vol. 859, p. VIII).

The terms "treaty" and "international agreement" have not been defined either in the Charter or in the regulations, and the Secretariat follows the principle that it acts in accordance with the position of the Member State submitting an instrument for registration that so far as that party is concerned the instrument is a treaty or an international agreement within the meaning of Article 102. Registration of an instrument submitted by a Member State, therefore, does not imply a judgement by the Secretariat on the nature of the instrument, the status of a party or any similar question. It is the understanding of the Secretariat that its action does not confer on the instrument the status of a treaty or an international agreement if it does not already have that status and does not confer on a party a status which it would not otherwise have.

*
* *

Unless otherwise indicated, the translations of the original texts of treaties, etc., published in this *Series* have been made by the Secretariat of the United Nations.

NOTE DU SECRÉTARIAT

Aux termes de l'Article 102 de la Charte des Nations Unies, tout traité ou accord international conclu par un Membre des Nations Unies après l'entrée en vigueur de la Charte sera, le plus tôt possible, enregistré au Secrétariat et publié par lui. De plus, aucune partie à un traité ou accord international qui aurait dû être enregistré mais ne l'a pas été ne pourra invoquer ledit traité ou accord devant un organe des Nations Unies. Par sa résolution 97 (I), l'Assemblée générale a adopté un règlement destiné à mettre en application l'Article 102 de la Charte (voir texte du règlement, vol. 859, p. IX).

Le terme « traité » et l'expression « accord international » n'ont été définis ni dans la Charte ni dans le règlement, et le Secrétariat a pris comme principe de s'en tenir à la position adoptée à cet égard par l'Etat Membre qui a présenté l'instrument à l'enregistrement, à savoir que pour autant qu'il s'agit de cet Etat comme partie contractante l'instrument constitue un traité ou un accord international au sens de l'Article 102. Il s'ensuit que l'enregistrement d'un instrument présenté par un Etat Membre n'implique, de la part du Secrétariat, aucun jugement sur la nature de l'instrument, le statut d'une partie ou toute autre question similaire. Le Secrétariat considère donc que les actes qu'il pourrait être amené à accomplir ne confèrent pas à un instrument la qualité de « traité » ou d'« accord international » si cet instrument n'a pas déjà cette qualité, et qu'ils ne confèrent pas à une partie un statut que, par ailleurs, elle ne posséderait pas.

*
* *

Sauf indication contraire, les traductions des textes originaux des traités, etc., publiés dans ce *Recueil* ont été établies par le Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies.

I

Treaties and international agreements

registered

on 1 August 1994

No. 31121 (continued)

Traités et accords internationaux

enregistrés

le 1er août 1994

Nº 31121 (suite)

No. 31121
(continued — suite)

MULTILATERAL

Agreement on the European Economic Area (with protocols, annexes, final act and protocol of correction of 15 July 1993). Concluded at Porto on 2 May 1992

Protocol adjusting the above-mentioned Agreement (with annex and final act). Concluded at Brussels on 17 March 1993

Authentic texts: Spanish, Danish, German, Greek, English, French, Icelandic, Italian, Dutch, Norwegian, Portuguese, Finnish and Swedish.

Registered by the Council of the European Union on 1 August 1994.

MULTILATÉRAL

Accord sur l'espace économique européen (avec protocoles, annexes, acte final et procès-verbal de rectification du 15 juillet 1993). Conclu à Porto le 2 mai 1992

Protocole portant adaptation de l'Accord susmentionné (avec annexe et acte final). Conclu à Bruxelles le 17 mars 1993

Textes authentiques : espagnol, danois, allemand, grec, anglais, français, islandais, italien, néerlandais, norvégien, portugais, finnois et suédois.

Enregistré par le Conseil de l'Union européenne le 1er août 1994.

[NORWEGIAN TEXT — TEXTE NORVÉGIEN]

AVTALE OM DET EUROPEISKE ØKONOMISKE SAMARBEIDSSOM- RÅDE

INNLEDNING

DEL I FORMÅL OG PRINSIPPER

DEL II DET FRIE VAREBYTTE

Kapittel 1	Grunnleggende prinsipper
Kapittel 2	Landbruks- og fiskerivarer
Kapittel 3	Samarbeid i tollsaker og om handelslettelser
Kapittel 4	Andre regler om det frie varebytte
Kapittel 5	Kull- og stålprodukter

DEL III FRI BEVEGELIGHET FOR PERSONER, TJENESTER OG KAPITAL

Kapittel 1	Arbeidstagere og selvstendig næringsdrivende
Kapittel 2	Etableringsrett
Kapittel 3	Tjenester
Kapittel 4	Kapital
Kapittel 5	Samarbeid om økonomisk politikk og pengepolitikk
Kapittel 6	Transportvirksomhet

DEL IV KONKURRANSEREGLER OG ANDRE FELLES REGLER

Kapittel 1	Bestemmelser for foretak
Kapittel 2	Statsstøtte
Kapittel 3	Andre felles regler

DEL V BESTEMMELSER SOM GJELDER ALLE DE FIRE FRIHETER

Kapittel 1	Sosialpolitikk
Kapittel 2	Forbrukervern
Kapittel 3	Miljø
Kapittel 4	Statistikk
Kapittel 5	Selskapsrett

DEL VI SAMARBEID UTENFOR DE FIRE FRIHETER

DEL VII BESTEMMELSER OM ORGANENE

Kapittel 1	Organiseringen av samarbeidet
Kapittel 2	Beslutningsprosessen
Kapittel 3	Ensartethet, overvåkningsordning og tvisteløsning
Kapittel 4	Beskyttelsestiltak

DEL VIII LÅNE- OG TILSKUDDSDORDNINGEN**DEL IX ALMINNELIGE BESTEMMELSER OG SLUTTBESTEMMELSER**

DET EUROPEISKE ØKONOMISKE FELLESSKAP,
DET EUROPEISKE KULL- OG STÅLFELLESSKAP,
KONGERIKET BELGIA,
KONGERIKET DANMARK,
FORBUNDSREPubLIKKEN TYSKLAND,
REPubLIKKEN HELLAS,
KONGERIKET SPANIA,
DEN FRANSKE REPubLIKK,
IRLAND,
DEN ITALIENSKE REPubLIKK,
STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG,
KONGERIKET NEDERLAND,
REPubLIKKEN PORTUGAL,
DET FORENTE KONGERIKE STORBRITANNIA OG NORD-IRLAND,

OG

REPubLIKKEN ØSTERRIKE,
REPubLIKKEN FINLAND,
REPubLIKKEN ISLAND,
FYRSTEDØMMET LIECHTENSTEIN,
KONGERIKET NORGE,
KONGERIKET SVERIGE,
DET SVEITSISKE EDSFORBUND,

heretter kalt AVTALEPARTENE -

SOM ER OVERBEVIST om det bidrag et Europeisk Økonomisk Samarbeidsområde vil gi til oppbyggingen av et Europa grunnlagt på fred, demokrati og menneskerettigheter,

SOM BEKREFTER den betydelige vekt de tillegger de særlige forbindelser mellom De europeiske fellesskap, deres medlemsstater og EFTA-statene, forbindelser som har sitt grunnlag i nærhet, tradisjonelle felles verdier og europeisk identitet,

SOM ER BESTEMT på å bidra til verdensomspennende handelsliberalisering og samarbeid, på grunnlag av markedsøkonomi, særlig i samsvar med bestemmelsene i Generalavtalen om tolltariffer og handel og Konvensjonen om Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling,

SOM TAR I BETRAKTNING at formålet er å opprette et dynamisk og ensartet Europeisk Økonomisk Samarbeidsområde, som er grunnlagt på felles regler og like konkurransevilkår, som har tilstrekkelige håndhevelsesmidler, også på domstolsplan, og som er oppnådd på grunnlag av likhet og gjensidighet og en samlet balanse av fordeler, rettigheter og forpliktelser for avtalepartene,

SOM ER BESTEMT på å sørge for den størst mulige gjennomføring av fritt varebytte og fri bevegelse for personer, tjenester og kapital innen hele Det europeiske økonomiske samarbeidsområde samt et styrket og utvidet samarbeid om politikk som gjelder alle disse frihetene, og på tilgrensende områder,

SOM TILSTREBER å fremme en harmonisk utvikling av Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, og som er overbevist om nødvendigheten av å bidra til, ved gjennomføringen av denne avtale, å minske de økonomiske og sosiale forskjeller mellom regionene,

SOM ØNSKER å bidra til å styrke samarbeidet mellom medlemmene av Europaparlamentet og EFTA-statenes nasjonalforsamlinger samt mellom arbeidslivets parter i De europeiske fellesskap og i EFTA-statene,

SOM ER OVERBEVIST om den viktige rolle individene vil spille i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde ved at de utøver de rettigheter som er gitt dem i avtalen, og ved domstolenes forsvær av disse rettigheter,

SOM ER BESTEMT på å bevare, verne og forbedre miljøets kvalitet og sikre en forsiktig og fornuftig utnyttelse av naturressursene, særlig på grunnlag av prinsippet om en bærekraftig utvikling samt føre varprinsippet og prinsippet om forebyggende tiltak,

SOM ER BESTEMT på å legge til grunn et høyt beskyttelsesnivå med hensyn til helse, sikkerhet og miljø i den videre utviklingen av lovregler,

SOM MERKER SEG betydningen av utviklingen av den sosiale dimensjon, herunder lik behandling av kvinner og menn, i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, og som ønsker å sikre økonomisk og sosialt fremskritt og legge forholdene til rette for full sysselsetting, en bedret levestandard og bedre arbeidsvilkår innen Det europeiske økonomiske samarbeidsområde,

SOM ER BESTEMT på å fremme forbrukernes interesser og å styrke deres stilling på markedet, med sikte på et høyt nivå for forbrukervern,

SOM LEGGER VEKT på det felles formål å styrke det vitenskapelige og teknologiske grunnlag for europeisk industri og å oppmuntre den til å bli mer konkurransedyktig på internasjonalt nivå,

SOM TAR I BETRAKTNING at inngåelsen av denne avtale ikke på noen måte skal berøre muligheten for noen EFTA-stat til å tiltre De europeiske fellesskap,

SOM TAR I BETRAKTNING at avtalepartenes formål, med full respekt for domstolenes uavhengighet, er å nå frem til og opprettholde en lik fortolkning og anvendelse av denne avtale og de bestemmelser i Fellesskapets regelverk som i det vesentlige er gjengitt i denne avtale, og å nå frem til lik behandling av enkeltpersoner og markedsdeltagere med hensyn til de fire friheter og konkurransevilkårene,

SOM TAR I BETRAKTNING at denne avtale ikke begrenser avtalepartenes selvstendige beslutningsmyndighet eller deres kompetanse til å inngå traktater, med forbehold for bestemmelsene i denne avtale og de begrensninger som følger av folkeretten -

HAR BESLUTTET å inngå denne avtale:

DEL I FORMÅL OG PRINSIPPER

Artikkel 1

1. Formålet med denne assosieringsavtale er å fremme en vedvarende og balansert styrking av handel og økonomiske forbindelser mellom avtalepartene, med like konkurransevilkår og overholdelse av de samme regler, med sikte på å opprette et ensartet Europeisk Økonomisk Samarbeidsområde, heretter kalt EØS.

2. For å nå de mål som er satt i nr. 1, skal samarbeidet i samsvar med bestemmelsene i avtalen omfatte:

- a) fritt varebytte,
- b) fri bevegelse for personer,
- c) fri bevegelse for tjenester,
- d) fri bevegelse for kapital,
- e) opprettelse av et system som sikrer at konkurransen ikke vrís, og at reglene overholdes på samme måte, og
- f) nærmere samarbeid på andre områder, slik som forskning og utvikling, miljø, utdanning og sosialpolitikk.

Artikkel 2

I denne avtale menes med

- a) «avtale»: avtalens hoveddel, dens protokoller og vedlegg samt de rettsakter som er omhandlet i dem,
- b) «EFTA-stater»: de avtaleparter som er medlem av Det europeiske frihandelsforbund (EFTA),
- c) «avtaleparter», når det gjelder Fellesskapet og EFs medlemsstater: Fellesskapet og EFs medlemsstater, eller Fellesskapet eller EFs medlemsstater. Betydningen som skal legges i betegnelsen i det enkelte tilfelle, må utledes fra de aktuelle bestemmelser i denne avtale og fra den myndighet som er tillagt henholdsvis Fellesskapet og EFs medlemsstater slik den fremgår av Traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap og Traktaten om opprettelse av Det europeiske kull- og stålfellesskap.

Artikkel 3

Avtalepartene skal treffe alle generelle eller særlige tiltak som er egnet til å oppfylle de forpliktelser som følger av denne avtale.

De skal avholde seg fra alle tiltak som kan sette virkeliggjøringen av denne avtales mål i fare.

De skal videre lette samarbeidet innen rammen av denne avtale.

Artikkel 4

Enhver forskjellsbehandling på grunnlag av nasjonalitet skal være forbudt innenfor denne avtales virkeområde, med forbehold for de særbestemmelser den selv gir.

Artikkel 5

En avtalepart kan til enhver tid ta opp en sak av viktighet i EØS-komiteén eller EØS-rådet i samsvar med de nærmere regler i henholdsvis artikkel 92 nr. 2 og artikkel 89 nr. 2.

Artikkel 6

Ved gjennomføringen og anvendelsen av bestemmelsene i denne avtale, og med forbehold for den fremtidige utvikling av rettspraksis, skal bestemmelsene, så langt de i sitt materielle innhold er identiske med de tilsvarende regler i Traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap og Traktaten om opprettelse av Det europeiske kull- og stålfellesskap og med rettsakter som er vedtatt i henhold til de to traktatene, fortolkes i samsvar med de relevante rettsavgjørelser som De europeiske fellesskaps domstol har truffet før undertegningen av denne avtale.

Artikkel 7

Rettsakter som er omhandlet i eller inntatt i vedlegg til denne avtale eller i EØS-komiteéns vedtak, skal være bindende for avtalepartene og skal være eller gjøres til del av deres interne rettsorden som følger:

- a) en rettsakt som tilsvarer en EØF-forordning skal som sådan gjøres til del av avtalepartenes interne rettsorden;
- b) en rettsakt som tilsvarer et EØF-direktiv skal overlate til avtalepartenes myndigheter å bestemme formen og midlene for gjennomføringen.

DEL II DET FRIE VAREBYTTE

KAPITTEL 1 GRUNNLEGGENDE PRINSIPPER

Artikkel 8

1. I samsvar med bestemmelsene i denne avtale skal det innføres fritt varebytte mellom avtalepartene.

2. Med mindre annet er særskilt angitt, får artikkel 10 til 15, 19, 20 og 25 til 27 anvendelse bare for produkter med opprinnelse i avtalepartene.
3. Med mindre annet er særskilt angitt, får bestemmelsene i denne avtale anvendelse bare for
 - a) varer som hører inn under kapittel 25 til 97 i det harmoniserte system for beskrivelse og koding av varer, med unntak av varer oppført i protokoll 2;
 - b) varer oppført i protokoll 3 i samsvar med de særlige bestemmelser som er fastsatt i protokollen.

Artikkel 9

1. Opprinnelsesreglene er inntatt i protokoll 4. De gjelder med forbehold for internasjonale forpliktelser som er eller måtte bli inngått av avtalepartene i henhold til Generalavtalen om tolltariffer og handel.
2. Med sikte på å videreføre det som er oppnådd i denne avtale, vil avtalepartene fortsette sine bestrebelser på ytterligere å forbedre og forenkle alle sider ved opprinnelsesreglene og å utvide tollsamarbeidet.
3. En første gjennomgåelse vil finne sted innen utgangen av 1993. Senere gjennomgåelser vil finne sted med to års mellomrom. På grunnlag av gjennomgåelsene skal avtalepartene avgjøre hvilke tiltak det vil være hensiktsmessig å ta inn i denne avtale.

Artikkel 10

Toll på import og eksport og avgifter med tilsvarende virkning skal være forbudt mellom avtalepartene. Med forbehold for de bestemmelser som er fastsatt i protokoll 5, skal dette gjelde også fiskaltoll.

Artikkel 11

Kvantitative importrestriksjoner og alle tiltak med tilsvarende virkning skal være forbudt mellom avtalepartene.

Artikkel 12

Kvantitative eksportrestriksjoner og alle tiltak med tilsvarende virkning skal være forbudt mellom avtalepartene.

Artikkel 13

Bestemmelsene i artikkel 11 og 12 skal ikke være til hinder for forbud eller restriksjoner på import, eksport eller transitt som er begrunnet ut fra hensynet til offentlig moral, orden og sikkerhet, vernet om menneskers og dyrs liv og helse, plantelivet, nasjonale skatter av kunstnerisk, historisk eller

arkeologisk verdi eller den industrielle eller kommersielle eiendomsrett. Slike forbud eller restriksjoner må dog ikke kunne brukes til vilkårlig forskjellsbehandling eller være en skjult hindring på handelen mellom avtalepartene.

Artikkel 14

Ingen avtalepart skal på varer fra andre avtaleparter hverken direkte eller indirekte legge interne avgifter av noen art som er høyere enn de som direkte eller indirekte pålegges tilsvarende innenlandske varer.

Videre skal avtalepartene avholde seg fra å pålegge varer fra andre avtaleparter interne avgifter av en slik art at de indirekte beskytter produksjonen av andre varer.

Artikkel 15

For varer utført til en annen avtaleparts territorium kan refusjon av interne avgifter ikke overstige de avgifter som disse varer direkte eller indirekte har vært pålagt.

Artikkel 16

1. Avtalepartene skal sikre at statlige handelsmonopoler blir tilpasset slik at det ikke vil forekomme noen forskjellsbehandling av statsborgere fra EFs medlemsstater og EFTA-statene når det gjelder vilkårene for forsyning og avsetning.

2. Bestemmelsene i denne artikkel skal anvendes på ethvert organ som avtalepartenes myndigheter rettslig eller faktisk, direkte eller indirekte, bruker til å kontrollere, styre eller merkbart påvirke importen eller eksporten mellom avtalepartene. Bestemmelsene skal også anvendes på monopoler som er delegert rettigheter av staten.

KAPITTEL 2 **LANDBRUKS- OG FISKERIVARER**

Artikkel 17

Vedlegg I inneholder særlige bestemmelser og ordninger om veterinære og plantesanitære forhold.

Artikkel 18

Med forbehold for de særlige ordninger som gjelder handelen med landbruksvarer, skal avtalepartene sikre at ordningene etter artikkel 17 og 23 bokstav a) og b), når de anvendes for andre varer enn dem som går inn under artikkel 8 nr. 3, ikke motvirkes av andre tekniske handelshindringer. Artikkel 13 får anvendelse.

Artikkel 19

1. Avtalepartene skal undersøke de vanskeligheter som måtte oppstå i handelen med landbruksvarer, og skal bestrebe seg på å finne egnede løsninger.
2. Avtalepartene skal fortsette sine bestrebelser med sikte på en gradvis liberalisering av handelen med landbruksvarer.
3. For dette formål vil avtalepartene innen utgangen av 1993 og senere med to års mellomrom gjennomgå vilkårene for handelen med landbruksvarer.
4. I lys av resultatene av gjennomgåelsene, innenfor rammen av dens enkeltes landbrukspolitik og under hensyntagen til resultatene av Uruguay-runden vil avtalepartene innenfor rammen av denne avtale avgjøre videre reduksjoner av enhver form for handelshindringer innen landbrukssektoren, på preferansebasis, bilateral eller multilateral basis og på gjensidig fordelaktig basis, herunder handelshindringer som følger av statlige handelsmonopoler i landbrukssektoren.

Artikkel 20

Bestemmelser og ordninger som får anvendelse på fisk og andre produkter fra havet er fastsatt i protokoll 9.

*KAPITTEL 3***SAMARBEID I TOLLSAKER OG OM HANDELSLETTelser***Artikkel 21*

1. Avtalepartene skal forenkle grensekontroll og formaliteter med sikte på å lette handelen mellom dem. Bestemmelser om dette er inntatt i protokoll 10.
2. Avtalepartene skal bistå hverandre i tollsaker slik at tollovgivningen kan bli riktig anvendt. Bestemmelser om dette er inntatt i protokoll 11.
3. Avtalepartene skal styrke og utvide samarbeidet med henblikk på å forenkle prosedyrer for varehandelen, særlig i sammenheng med Fellesskapets programmer, prosjekter og tiltak med sikte på å tilrettelegge handelen, i samsvar med reglene inntatt i del VI.
4. Uten hensyn til artikkel 8 nr. 3 gjelder denne artikkel alle varer.

Artikkel 22

En avtalepart som overveier å redusere det effektive nivå av sine tollsatser eller avgifter med tilsvarende virkning som anvendes overfor tredjestat som nyter godt av mestbegunstigelsesbehandling, eller som vurderer å suspendere anvendelsen av dem, skal så vidt mulig senest tredive dager før iverksettelsen av reduksjonen eller suspensjonen meddele dette til EØS-komiteén. Avtaleparten skal ta til etterretning enhver merknad fra andre avtaleparter med hensyn til skjevheter som måtte oppstå av dette.

KAPITTEL 4 ANDRE REGLER OM DET FRIE VAREBYTTE

Artikkel 23

Særlige bestemmelser og ordninger er fastlagt i:

- a) protokoll 12 og vedlegg II med hensyn til tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering,
- b) protokoll 47 med hensyn til avskaffelse av tekniske handelshindringer for vin,
- c) vedlegg III med hensyn til produktansvar.

Bestemmelsene får anvendelse på alle varer, med mindre annet er særskilt angitt.

Artikkel 24

Vedlegg IV inneholder særlige bestemmelser og ordninger om energi.

Artikkel 25

Når overholdelse av bestemmelsene i artikkel 10 og 12 fører til

- a) gjenutførsel til en tredjestat overfor hvilken den eksporterende avtalepart opprettholder kvantitative eksportrestriksjoner, toll eller tiltak eller avgifter med tilsvarende virkning for vedkommende vare, eller
- b) en alvorlig mangel på eller fare for alvorlig mangel på en vare som har avgjørende betydning for den eksporterende avtalepart,

og når de situasjoner som er nevnt ovenfor, fører til eller sannsynligvis vil føre til betydelige vanskeligheter for den eksporterende avtalepart, kan denne avtalepart treffe egnede tiltak i samsvar med de fremgangsmåter som er fastsatt i artikkel 113.

Artikkel 26

Anti-dumping-tiltak, beskyttelsestoll og tiltak mot ulovlig handelspraksis som kan tilskrives tredjestat, skal ikke anvendes mellom avtalepartene, med mindre annet er særskilt angitt i denne avtale.

KAPITTEL 5 KULL- OG STÅLPRODUKTER

Artikkel 27

Bestemmelser og ordninger om kull- og stålprodukter er fastsatt i protokoll 14 og 25.

DEL III
FRI BEVEGELIGHET FOR PERSONER, TJENESTER OG KAPITAL

KAPITTEL I
ARBEIDSTAGERE OG SELVSTENDIG NÆRINGSDRIVENDE

Artikkel 28

1. Fri bevegelse for arbeidstagere skal gjennomføres mellom EFs medlemsstater og EFTA-statene.
2. Den frie bevegelse innebærer at all forskjellsbehandling av arbeidstagere fra EFs medlemsstater og EFTA-statene på grunnlag av statsborgerskap skal avskaffes når det gjelder sysselsetting, lønn og andre arbeidsvilkår.
3. Med forbehold for de begrensninger som er begrunnet ut fra hensynet til den offentlige orden, sikkerhet og folkehelsen, skal den frie bevegelse gi rett til
 - a) å ta faktisk tilbudt arbeid,
 - b) å flytte fritt innen territoriet til EFs medlemsstater og EFTA-statene i dette øyemed,
 - c) å oppholde seg på territoriet til en av EFs medlemsstater eller en EFTA-stat for å arbeide der i samsvar med de lover og forskrifter som gjelder for innenlandske arbeidstagere,
 - d) å bli boende på territoriet til en av EFs medlemsstater eller en EFTA-stat etter å ha hatt arbeid der.
4. Bestemmelsene i denne artikkel skal ikke anvendes på stillinger i den offentlige administrasjon.
5. Vedlegg V inneholder særlige bestemmelser om den frie bevegelse for arbeidstagere.

Artikkel 29

For å gjennomføre den frie bevegelse for arbeidstagere og selvstendig næringsdrivende skal avtalepartene, i samsvar med bestemmelsene i vedlegg VI, med hensyn til sosial trygghet særlig sikre arbeidstagere og selvstendig næringsdrivende og deres pårørende:

- a) at alle tidsrom som de enkelte nasjonale lovgivninger tillegger betydning for å oppnå og beholde retten til ytelser og for beregningen av dem, blir lagt sammen, og
- b) at ytelser som tilkommer personer bosatt på avtalepartenes territorium, blir utbetalt.

Artikkel 30

For å lette adgangen til å starte og utøve virksomhet som arbeidstager og selvstendig næringsdrivende skal avtalepartene treffe de nødvendige tiltak, som fastsatt i vedlegg VII, for gjensidig godkjenning av diplomer, eksamensbevis og andre kvalifikasjonsbevis og samordning av de bestemmelser som avtalepartene har gitt ved lov eller forskrift om adgangen til å starte og utøve virksomhet som arbeidstager og selvstendig næringsdrivende.

KAPITTEL 2
*ETABLERINGSRETT**Artikkel 31*

1. I samsvar med bestemmelsene i denne avtale skal det ikke være noen restriksjoner på etableringsadgangen for statsborgere fra en av EFs medlemsstater eller en EFTA-stat på en annen av disse staters territorium. Dette skal gjelde også adgangen til å opprette agenturer, filialer eller datterselskaper for så vidt angår borgere fra en av EFs medlemsstater eller en EFTA-stat som har etablert seg på en av disse staters territorium.

Etableringsadgangen skal omfatte adgang til å starte og utøve selvstendig næringsvirksomhet og til å opprette og lede foretak, særlig selskaper som definert i artikkel 34 annet ledd, på de vilkår som lovgivningen i etableringsstaten fastsetter for egne borgere, med forbehold for bestemmelsene i kapitlet om kapital.

2. Vedlegg VIII til XI inneholder særlige bestemmelser om etableringsrett.

Artikkel 32

Virksomhet som for en avtalepart innebærer, om enn bare leilighetsvis, utøvelse av offentlig myndighet, skal for denne avtaleparts vedkommende ikke omfattes av bestemmelsene i dette kapittel.

Artikkel 33

Bestemmelsene i dette kapittel og tiltak truffet med hjemmel i disse bestemmelsene, skal ikke hindre at bestemmelser om særbehandling av fremmede statsborgere får anvendelse når de er fastsatt ved lov eller forskrift og begrunnet med hensynet til offentlig orden, sikkerhet og folkehelsen.

Artikkel 34

Når det gjelder anvendelsen av bestemmelsene i dette kapittel, skal selskaper som er opprettet i samsvar med lovgivningen i en av EFs medlemsstater eller en EFTA-stat, og som har sitt vedtektsbestemte sete, sin hovedadministrasjon eller sitt hovedforetak innen avtalepartenes territorium, likestilles med fysiske personer som er statsborgere i EFs medlemsstater eller EFTA-statene.

Ved selskaper skal forstås selskaper i sivil- eller handelsrettslig forstand, herunder også kooperative selskaper, samt andre juridiske personer i offentlig- eller privatrettslig forstand, unntatt dem som ikke driver ervervsmessig virksomhet.

Artikkel 35

Bestemmelsene i artikkel 30 skal anvendes på det saksområde som dette kapittel omhandler.

KAPITTEL 3 TJENESTER

Artikkel 36

1. Innen rammen av bestemmelsene i denne avtale skal det ikke være noen restriksjoner på adgangen til å yte tjenester innen avtalepartenes territorium for statsborgere i en av EFs medlemsstater eller en EFTA-stat som har etablert seg i en annen av EFs medlemsstater eller EFTA-stat enn tjenesteytelsens mottager.

2. Vedlegg IX til XI inneholder særlige bestemmelser om adgangen til å yte tjenester.

Artikkel 37

Ved tjenester skal i denne avtale forstås tjenester som vanligvis ytes mot betaling, i den utstrekning de ikke kommer inn under bestemmelser om det frie varebytte og den frie bevegelse for kapital og personer.

Tjenester omfatter fremfor alt

- a) industriell virksomhet,
- b) handelsvirksomhet,
- c) håndverksvirksomhet,
- d) virksomhet innen de frie yrker.

Tjenesteyteren kan, i den hensikt å yte tjenesten i en stat, midlertidig utøve sin virksomhet der på samme vilkår som vedkommende stat fastsetter for sine egne statsborgere, med forbehold for bestemmelsene i kapittel 2.

Artikkel 38

Adgangen til å yte tjenester på transportområdet skal reguleres av bestemmelsene i kapittel 6.

Artikkel 39

Bestemmelsene i artikkel 30 og artikkel 32 til 34 skal anvendes på det saksområde som dette kapittel omhandler.

KAPITTEL 4
*KAPITAL**Artikkel 40*

Innen rammen av bestemmelsene i denne avtale skal det mellom avtalepartene ikke være noen restriksjoner på overføring av kapital tilhørende personer bosatt i EFs medlemsstater eller EFTA-statene og ingen forskjellsbehandling på grunn av partenes nasjonalitet, bosted eller stedet for kapitalanbringelsen. Vedlegg XII inneholder de bestemmelser som er nødvendige for å gjennomføre denne artikkel.

Artikkel 41

Løpende betalinger som står i forbindelse med varebyttet og bevegeligheten for personer, tjenester eller kapital mellom avtalepartene innen rammen av bestemmelsene i denne avtale, skal være fritatt for alle restriksjoner.

Artikkel 42

1. Enhver forskjellsbehandling skal unngås ved anvendelse av interne regler for regulering av kapital- og kredittmarkedet på de kapitalbevegelser som er liberalisert i samsvar med bestemmelsene i denne avtale.

2. Lån til direkte eller indirekte finansiering av en av EFs medlemsstater eller en EFTA-stat eller dens lokale administrative enheter kan ikke legges ut eller plasseres i andre av EFs medlemsstater eller EFTA-stater uten etter avtale mellom vedkommende stater.

Artikkel 43

1. Dersom ulikheter i valutabestemmelsene i EFs medlemsstater og EFTA-statene skulle lede personer bosatt i en av disse stater til å benytte seg av de lettelsene for valutaoverføringer innen avtalepartenes territorium som er nevnt i artikkel 40, til å omgå de bestemmelser vedkommende stat opprettholder for kapitalbevegelser overfor tredjeland, kan vedkommende avtalepart treffe egnede tiltak for å løse disse vansker.

2. Dersom kapitalbevegelser fører til forstyrrelser i virkemåten for kapitalmarkedet i en av EFs medlemsstater eller en EFTA-stat, kan vedkommende avtalepart treffe beskyttelsestiltak som regulerer kapitalbevegelsene.

3. Dersom en avtaleparts myndigheter endrer valutakursen på en måte som i alvorlig grad vrir konkurransevilkårene, kan de andre avtaleparter for et strengt begrenset tidsrom treffe de nødvendige tiltak for å avverge følgene av dette skritt.

4. Når en av EFs medlemsstater eller en EFTA-stat støter på vansker eller når det er alvorlig fare for at det kan oppstå vansker i samband med dens betalingsbalanse, enten på grunn av mangel på likevekt i den totale betalingsbalanse eller som følge av arten av den disponible valuta, og særlig dersom disse vansker vil medføre fare for at denne avtale ikke virker, kan vedkommende avtalepart treffe beskyttelsestiltak.

Artikkel 44

Fellesskapet på den ene side og EFTA-statene på den annen side skal anvende sine interne fremgangsmåter, som fastsatt i protokoll 18, for å gjennomføre bestemmelsene i artikkel 43.

Artikkel 45

1. EØS-komiteén skal meddeles de beslutninger, uttalelser og anbefalinger som gjelder tiltakene fastsatt i artikkel 43.

2. Alle tiltak skal på forhånd være gjenstand for rådslagninger og utveksling av opplysninger innen EØS-komiteén.

3. I en situasjon som nevnt i artikkel 43 nr. 2 kan imidlertid vedkommende avtalepart, ut fra behov for fortrolighet eller rask behandling, om nødvendig treffe tiltakene uten forutgående rådslagninger og utveksling av opplysninger.

4. I en situasjon som nevnt i artikkel 43 nr. 4 der det plutselig oppstår en krise i betalingsbalansen og fremgangsmåten i nr. 2 ikke kan følges, kan vedkommende avtalepart som en forholdsregel treffe de nødvendige beskyttelsestiltak. Tiltakene må forårsake minst mulig forstyrrelser for denne avtales virkemåte og må ikke gå lenger enn strengt nødvendig for å avhjelpe de vansker som plutselig er oppstått.

5. Når det treffes tiltak i samsvar med nr. 3 og 4, skal det gis underretning om dem senest den dag de trer i kraft, og utveksling av opplysninger og rådslagninger samt meddelelser etter nr. 1 skal finne sted snarest mulig deretter.

KAPITTEL 5

SAMARBEID OM ØKONOMISK POLITIKK OG PENGEPOLITIKK

Artikkel 46

Avtalepartene skal utveksle synspunkter på og opplysninger om gjennomføringen av denne avtale og om integrasjonens virkning på økonomisk aktivitet og for økonomisk politikk, herunder pengepolitikk. De kan videre diskutere den makro-økonomiske situasjon, økonomisk politikk og økonomiske utsikter. Utvekslingen av synspunkter og opplysninger skal skje på et uforpliktende grunnlag.

KAPITTEL 6 TRANSPORTVIRKSOMHET

Artikkel 47

1. Artikkel 48 til 52 skal anvendes på transport med jernbane, på vei og innlands vannvei.
2. Vedlegg XIII inneholder særlige bestemmelser om alle transportgrener.

Artikkel 48

1. De bestemmelser en av EFs medlemsstater eller en EFTA-stat har fastsatt for transport med jernbane, på vei og innlands vannvei, og som ikke kommer inn under vedlegg XIII, må ikke endres i slik retning at de direkte eller indirekte blir mindre gunstige for utøvere av transportvirksomhet fra de andre stater enn for innenlandske utøvere av transportvirksomhet.
2. En avtalepart som fraviker prinsippet i nr. 1, skal meddele dette til EØS-komiteén. De andre avtaleparter som ikke godtar fraviket, kan treffe tilsvarende mottiltak.

Artikkel 49

Støtte som motsvarer behovet for en samordning av transportvirksomheten eller utgjør godtgjøring for visse forpliktelser som har sammenheng med begrepet offentlig tjeneste, skal være forenlig med denne avtale.

Artikkel 50

1. Når det gjelder transport innen avtalepartenes territorium, skal det ikke forekomme forskjellsbehandling som består i at en utøver av transportvirksomhet, på grunnlag av de transporterte varers opprinnelsesland eller bestemmelsessted, gjør gjeldende forskjellige priser og vilkår for samme varer for samme transportforbindelser.
2. Den myndighet som har kompetanse etter del VII, skal av eget tiltak eller etter anmodning fra en av EFs medlemsstater eller en EFTA-stat undersøke slike tilfeller av forskjellsbehandling som er omtalt i denne artikkel, og treffe de nødvendige beslutninger innen rammen av sine interne regler.

Artikkel 51

1. Dersom vedkommende myndighet omhandlet i artikkel 50 nr. 2 ikke gir samtykke, skal det for transport innen avtalepartenes territorium være forbudt å fastsette priser og vilkår som kan tjene til å støtte eller beskytte ett eller flere bestemte foretak eller en eller flere bestemte industrier.
2. Vedkommende myndighet skal, av eget tiltak eller etter anmodning fra en av EFs medlemsstater eller en EFTA-stat, undersøke de priser og vilkår som nr. 1 omtaler; herunder skal det særlig tas hensyn til, på den ene side, de krav som en formålstjenlig regional økonomisk politikk

stiller, de underutviklede områders behov og problemene i områder som i alvorlig grad lider under forhold som er politisk betinget, og på den annen side hvordan disse priser og vilkår virker inn på konkurransen mellom de forskjellige transportgrener.

Vedkommende myndighet skal treffe de nødvendige beslutninger innen rammen av sine interne regler.

3. Forbudet i nr. 1 skal ikke ramme konkurransetariffer.

Artikkel 52

Beløp som en utøver av transportvirksomhet fører opp, uavhengig av transportprisene, for avgift eller gebyr i samband med grensepassering, må ikke overstige et rimelig nivå, hensyn tatt til de reelle utgifter forbundet med passeringen. Avtalepartene skal søke å redusere disse utgiftene gradvis.

DEL IV

KONKURRANSEREGLER OG ANDRE FELLES REGLER

KAPITTEL I

BESTEMMELSER FOR FORETAK

Artikkel 53

1. Enhver avtale mellom foretak, enhver beslutning truffet av sammenslutninger av foretak og enhver form for samordnet opptreden som kan påvirke handelen mellom avtalepartene, og som har til formål eller virkning å hindre, innskrenke eller vri konkurransen innen det territorium som er omfattet av denne avtale, skal være uforenlige med denne avtales funksjon og forbudt, særlig slike som består i

- a) å fastsette på direkte eller indirekte måte innkjøps- eller utsalgspriser eller andre forretningsvilkår,
- b) å begrense eller kontrollere produksjon, avsetning, teknisk utvikling eller investeringer,
- c) å dele opp markeder eller forsyningskilder,
- d) å anvende overfor handelspartnere ulike vilkår for likeverdige ytelser og derved stille dem ugunstigere i konkurransen,
- e) å gjøre inngåelsen av kontrakter avhengig av at medkontrahentene godtar tilleggssytelser som etter sin art eller etter vanlig forretningspraksis ikke har noen sammenheng med kontraktsgjenstanden.

2. Avtaler eller beslutninger som er forbudt i henhold til denne artikkel, skal ikke ha noen rettsvirkning.

3. Det kan imidlertid erklæres at bestemmelsene i nr. 1 ikke skal anvendes på

- avtaler eller grupper av avtaler mellom foretak,
- beslutninger eller grupper av beslutninger truffet av sammenslutninger av foretak, og
- samordnet opptreden eller grupper av slik opptreden,

som bidrar til å bedre produksjonen eller fordelingen av varene eller til å fremme den tekniske eller økonomiske utvikling, samtidig som de sikrer forbrukerne en rimelig andel av de fordeler som er oppnådd, og uten

- a) å pålegge vedkommende foretak restriksjoner som ikke er absolutt nødvendige for å nå disse mål, eller
- b) å gi disse foretak mulighet til å utelukke konkurranse for en vesentlig del av de varer det gjelder.

Artikkel 54

Et eller flere foretaks utilbørlige utnyttelse av sin dominerende stilling innen det territorium som er omfattet av denne avtale, eller i en vesentlig del av det, skal være forbudt og uforenlig med denne avtales funksjon i den utstrekning den kan påvirke handelen mellom avtalepartene.

Slik utilbørlig utnyttelse kan særlig bestå i

- a) å påtvinge, direkte eller indirekte, urimelige innkjøps- eller utsalgspriser eller andre urimelige forretningsvilkår,
- b) å begrense produksjon, avsetning eller teknisk utvikling til skade for forbrukerne,
- c) å anvende overfor handelspartnere ulike vilkår for likeverdige ytelser og derved stille dem ugunstigere i konkurransen,
- d) å gjøre inngåelsen av kontrakter avhengig av at medkontrahentene godtar tilleggssytelser som etter sin art eller etter vanlig forretningspraksis ikke har noen sammenheng med kontraktsgjøenstanden.

Artikkel 55

1. Med forbehold for bestemmelsene i protokoll 21 og vedlegg XIV til denne avtale til gjennomføring av artikkel 53 og 54 skal EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan jfr. artikkel 108 nr. 1, sikre anvendelse av de prinsipper som er fastlagt i artikkel 53 og 54.

Det kompetente overvåkningsorgan etter artikkel 56 skal på eget initiativ eller etter anmodning fra en stat innen dens område eller fra det annet overvåkningsorgan undersøke tilfeller av antatt overtredelse av disse prinsippene. Det kompetente overvåkningsorgan skal gjøre disse undersøkelsene sammen med vedkommende nasjonale myndigheter innen sitt område og i samarbeid med det annet overvåkningsorgan, som skal yte bistand i samsvar med sine interne regler.

Dersom overvåkningsorganet fastslår at det foreligger overtredelse, skal den foreslå egnede tiltak for å bringe den til opphør.

2. Dersom overtredelsen ikke bringes til opphør, skal det kompetente overvåkningsorgan i et grunnlagt vedtak fastslå at det foreligger overtredelse av prinsippene.

Det kompetente overvåkningsorgan kan offentliggjøre sitt vedtak og gi statene innen sitt område tillatelse til å treffe de nødvendige motiltak på de vilkår og etter de regler den fastsetter. Det kan også anmode det annet overvåkningsorgan om å gi statene innen dets område tillatelse til å treffe motiltak.

Artikkel 56

1. Enkelt saker som kommer inn under artikkel 53 i denne avtale, skal behandles av overvåkningsorganene i samsvar med følgende bestemmelser:

- a) Enkelt saker som påvirker handel bare mellom EFTA-statene, skal behandles av EFTAs overvåkningsorgan.
- b) Med forbehold for bokstav c) skal EFTAs overvåkningsorgan, i henhold til artikkel 58, protokoll 21 og dens gjennomføringsregler, protokoll 23 og vedlegg XIV, behandle de saker der de berørte foretaks omsetning innen EFTA-statenes territorium utgjør 33 prosent eller mer av foretakenes omsetning innen det territorium som omfattes av denne avtale.
- c) EF-kommisjonen skal behandle de øvrige saker, herunder også de saker under bokstav b) hvor handelen mellom EF-stater påvirkes, under hensyntagen til bestemmelsene i artikkel 58, protokoll 21, protokoll 23 og vedlegg XIV.

2. Enkelt saker som kommer inn under artikkel 54, skal behandles av overvåkningsorganet innen hvis område det konstateres at et foretak har en dominerende stilling. Bestemmelsene i nr. 1 bokstav b) og c) får anvendelse bare når slik dominans konstateres innen begge overvåkningsorganers område.

3. Enkelt saker som kommer inn under nr. 1 bokstav c), og hvor virkningen på handelen mellom EFs medlemsstater eller på konkurranse innen Fellesskapet ikke er nevneverdig, skal behandles av EFTAs overvåkningsorgan.

4. Betegnelsene foretak og omsetning er for denne artikkels formål definert i protokoll 22.

Artikkel 57

1. Foretakssammenslutninger som er undergitt tilsyn i henhold til nr. 2, og som skaper eller styrker en dominerende stilling som fører til at effektiv konkurranse i betydelig grad hindres innen det territorium som er omfattet av denne avtale, eller i en vesentlig del av det, skal erklæres uforenlig med avtalen om Det europeiske samarbeidsområde.

2. Tilsyn med de foretakssammenslutninger som kommer inn under nr. 1, skal føres av
 - a) EF-kommisjonen i tilfeller som kommer inn under forordning (EØF) nr. 4064/89, i samsvar med forordningen og i samsvar med protokoll 21 og 24 og vedlegg XIV. Med forbehold for EF-domstolens overprøving skal Kommisjonen alene ha myndighet til å gjøre vedtak i disse sakene,
 - b) EFTAs overvåkningsorgan, i tilfeller som ikke kommer inn under bokstav a), når de aktuelle terskelverdier fastsatt i vedlegg XIV til denne avtale er oppfylt innen EFTA-statenes territorium i samsvar med protokoll 21 og 24 og vedlegg XIV. Dette berører ikke den myndighet EFs medlemsstater har.

Artikkel 58

De kompetente organer skal samarbeide i samsvar med bestemmelsene i protokoll 23 og 24 med sikte på å utvikle og opprettholde i hele Det europeiske økonomiske samarbeidsområde en lik overvåkning for konkurranse og å fremme en ensartet gjennomføring, anvendelse og fortolkning av avtalens bestemmelser for dette formål.

Artikkel 59

1. Når det gjelder offentlige foretak, eller foretak som EFs medlemsstater eller EFTA-statene gir særlige eller eksklusive rettigheter, skal avtalepartene avholde seg fra å treffe eller opprettholde tiltak som strider mot reglene i denne avtale, særlig reglene i artikkel 4 og i artikkel 53 til 63.

2. Foretak som er blitt tillagt oppgaven å utføre tjenester av almen økonomisk betydning, eller som har karakter av et fiskalt monopol, skal være undergitt reglene i denne avtale, fremfor alt konkurransereglene, i den utstrekning anvendelsen av disse regler ikke rettslig eller faktisk hindrer dem i å utføre de særlige oppgaver som er tillagt dem. Utviklingen av samhandelen må ikke påvirkes i et omfang som strider mot avtalepartenes interesser.

3. EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan skal innen det myndighetsområde som er tillagt hver av dem, påse at bestemmelsene i denne artikkel blir overholdt og skal i nødvendig utstrekning vedta tiltak om dette overfor de stater som hører til deres område.

Artikkel 60

Vedlegg XIV inneholder særlige bestemmelser til gjennomføring av prinsippene i artikkel 53, 54, 57 og 59.

KAPITTEL 2 STATSSTØTTE

Artikkel 61

1. Med de unntak som er fastsatt i denne avtale, skal støtte gitt av EFs medlemsstater eller EFTA-statene eller støtte gitt av statsmidler i enhver form, som vrir eller truer med å vri

konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, være uforenlig med denne avtales funksjon i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene.

2. Forenlig med denne avtales funksjon skal være:

- a) støtte av sosial karakter som gis de enkelte forbrukere, forutsatt at den ytes uten forskjellsbehandling på grunnlag av varenes opprinnelse,
- b) støtte som har til formål å bøte på skader som skyldes naturkatastrofer eller andre eksepsjonelle hendelser,
- c) støtte til økonomien i visse områder i Forbundsrepublikken Tyskland som er påvirket av Tysklands deling, i den utstrekning støtten er nødvendig for å oppveie de økonomiske ulemper forårsaket av delingen.

3. Som forenlig med denne avtales funksjon kan anses:

- a) støtte som har til formål å fremme den økonomiske utvikling i områder der levestandarden er unormalt lav, eller der det er alvorlig underbeskjeftigelse,
- b) støtte som har til formål å sikre at et viktig prosjekt av felles europeisk betydning kan realiseres, eller å bøte på en alvorlig forstyrrelse av økonomien i en av EFs medlemsstater eller en EFTA-stat,
- c) støtte som har til formål å lette utviklingen av enkelte næringsgrener eller på enkelte økonomiske områder, forutsatt at støtten ikke endrer vilkårene for samhandelen i et omfang som strider mot felles interesser,
- d) andre former for støtte angitt av EØS-komiteén i samsvar med del VII.

Artikkel 62

1. Alle bestående statsstøtteordninger på avtalepartenes territorium og alle planer om å innføre eller endre statsstøtte skal kontinuerlig granskes for å fastslå om de er forenlige med artikkel 61. Denne gransking skal utføres

- a) med hensyn til EFs medlemsstater, av EF-kommisjonen i samsvar med reglene fastsatt i artikkel 93 i Traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap,
- b) med hensyn til EFTA-statene, av EFTAs overvåkningsorgan i samsvar med reglene fastlagt i en avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av EFTAs overvåkningsorgan, som har den myndighet og de oppgaver som er fastsatt i protokoll 26.

2. Med henblikk på å sikre lik overvåkning av statsstøtte innen det territorium som er omfattet av denne avtale, skal EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan samarbeide i samsvar med bestemmelsene i protokoll 27.

Artikkel 63

Vedlegg XV inneholder særlige bestemmelser om statsstøtte.

Artikkel 64

1. Dersom ett av overvåkningsorganene mener at det annet overvåkningsorgan praktiserer artikkel 61 og 62 i denne avtale og protokoll 14 artikkel 5 på en måte som ikke er i samsvar med opprettholdelse av like konkurransevilkår innen det territorium som omfattes av denne avtale, skal en utveksling av synspunkter finne sted innen to uker i samsvar med fremgangsmåten i protokoll 27 bokstav f).

Dersom en alminnelig godtagbar løsning ikke er funnet ved utløpet av toukers-perioden, kan den berørte avtaleparts myndigheter straks vedta passende midlertidige tiltak for å rette opp den konkurransevridning som er oppstått.

Det skal deretter holdes rådslagninger i EØS-komiteén med sikte på å finne en alminnelig godtagbar løsning.

Dersom EØS-komiteén innen tre måneder ikke har vært i stand til å finne en slik løsning, og dersom den praksis det gjelder, vrir eller truer med å vri konkurransen og derved påvirker handelen mellom avtalepartene, kan de midlertidige tiltak avløses av endelige tiltak som er strengt nødvendige for å oppveie virkningen av denne konkurransevridningen. Det skal gis fortrinn til tiltak som minst mulig forstyrrer EØS-områdets virkemåte.

2. Bestemmelsene i denne artikkel får anvendelse også for statsmonopoler som er opprettet etter at denne avtale er undertegnet.

KAPITTEL 3
ANDRE FELLES REGLER

Artikkel 65

1. Vedlegg XVI inneholder særlige bestemmelser og ordninger for innkjøp og skal gjelde for alle varer og de oppførte tjenester, med mindre annet er særskilt angitt.

2. Protokoll 28 og vedlegg XVII inneholder særlige bestemmelser og ordninger for opphavsrett og industriell og kommersiell eiendomsrett og skal gjelde for alle varer og tjenester, med mindre annet er særskilt angitt.

DEL V
BESTEMMELSER SOM GJELDER ALLE DE FIRE FRIHETER

KAPITTEL 1
SOSIALPOLITIKK

Artikkel 66

Avtalepartene er enige om at det er nødvendig å arbeide for en bedring av arbeidstagernes leve- og arbeidsvilkår.

Artikkel 67

1. Avtalepartene skal særlig bestrebe seg på å forbedre arbeidsmiljøet for å beskytte arbeidstagenes helse og sikkerhet. For å bidra til å virkeliggjøre dette mål skal minimumsforskrifter iverksettes og gjennomføres gradvis, under hensyntagen til vilkårene og de tekniske forskrifter i hver av avtalepartene. Minimumsforskriftene skal ikke være til hinder for at hver avtalepart opprettholder eller innfører strengere beskyttelsestiltak som er forenlige med denne avtale.

2. Vedlegg XVIII angir de bestemmelser som skal gjennomføres som minimumsforskrifter omhandlet i nr. 1.

Artikkel 68

På arbeidsrettens område skal avtalepartene gjennomføre de tiltak som er nødvendige for å sikre at denne avtale virker tilfredsstillende. Tiltakene er angitt i vedlegg XVIII.

Artikkel 69

1. Hver avtalepart skal gjennomføre prinsippet om lik lønn til kvinnelige og mannlige arbeidstagere for samme arbeid og sørge for at dette prinsipp opprettholdes.

Ved lønn skal i denne artikkel forstås den alminnelige grunnlønn eller minstelønn og all annen godtgjøring som arbeidsgiveren på grunn av arbeidsforholdet direkte eller indirekte betaler arbeidstageren i penger eller i naturalia.

Lik lønn, uten forskjellsbehandling mellom kjønnene, innebærer

- a) at akkordlønn for like arbeidsoppgaver skal fastsettes på grunnlag av de samme måleenheter, og
- b) at tidslønn skal være den samme for like arbeidsoppgaver.

2. Vedlegg XVIII inneholder særlige bestemmelser for gjennomføring av nr. 1.

Artikkel 70

Avtalepartene skal fremme prinsippet om lik behandling for kvinner og menn ved å gjennomføre de bestemmelser som er angitt i vedlegg XVIII.

Artikkel 71

Avtalepartene skal bestrebe seg på å fremme dialogen mellom arbeidsgivere og arbeidstagere på europeisk nivå.

KAPITTEL 2 FORBRUKERVERN

Artikkel 72

Vedlegg XIX inneholder bestemmelser om forbrukervern.

KAPITTEL 3 MILJØ

Artikkel 73

1. Avtalepartenes virksomhet på miljøområdet har til formål:
 - a) å bevare, verne og forbedre miljøets kvalitet,
 - b) å bidra til vern av menneskets helse,
 - c) å sikre en forsiktig og fornuftig utnyttelse av naturressursene.
2. Avtalepartenes virksomhet på miljøområdet skal bygge på prinsippene om at forebyggende tiltak bør iverksettes, om at skade på miljøet fortrinnsvis rettes opp ved kilden, og om at forurenseren betaler. Krav til vern av miljøet skal være en del av avtalepartenes politikk på andre områder.

Artikkel 74

Vedlegg XX inneholder de særlige bestemmelser om vernetiltak som skal gjelde i henhold til artikkel 73.

Artikkel 75

Vernetiltakene omhandlet i artikkel 74 skal ikke være til hinder for at den enkelte avtalepart opprettholder eller innfører strengere vernetiltak som er forenlige med denne avtale.

KAPITTEL 4 STATISTIKK

Artikkel 76

1. Avtalepartene skal påse at det utarbeides og spres sammenhengende og sammenlignbare statistiske opplysninger, med sikte på å beskrive og overvåke alle relevante økonomiske, sosiale og miljømessige sider ved Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

2. For dette formål skal avtalepartene utvikle og benytte harmoniserte metoder, definisjoner og klassifikasjoner samt felles programmer og fremgangsmåter for å organisere det statistiske arbeid på passende administrative nivåer og ta hensyn til behovet for konfidensiell behandling av statistiske data.

3. Vedlegg XXI inneholder særlige bestemmelser om statistikk.

4. Protokoll 30 inneholder særlige bestemmelser om organiseringen av samarbeidet på statistikkområdet.

KAPITTEL 5 SELSKAPSRETT

Artikkel 77

Vedlegg XXII inneholder særlige bestemmelser om selskapsrett.

DEL VI SAMARBEID UTENFOR DE FIRE FRIHETER

Artikkel 78

Avtalepartene skal styrke og utvide samarbeidet innen rammen av Fellesskapets virksomhet på områdene

- forskning og teknologisk utvikling,
- informasjonstjenester,
- miljøet,
- utdanning, opplæring og ungdomsspørsmål,
- sosialpolitikk,
- forbrukervern,
- små og mellomstore bedrifter,
- turisme,
- den audiovisuelle sektor, og
- katastrofeberedskap,

i den utstrekning disse eennene ikke er regulert ved bestemmelser i andre deler i denne avtale.

Artikkel 79

1. Avtalepartene skal styrke dialogen seg imellom ved alle hensiktsmessige midler, særlig ved bruk av de fremgangsmåter som er omhandlet i del VII, for å finne frem til områder og virksomhet hvor nærmere samarbeid vil kunne bidra til å virkeliggjøre deres felles mål på områdene omhandlet i artikkel 78.

2. De skal særlig utveksle opplysninger og på anmodning av en avtalepart holde rådslagninger innen EØS-komiteén med hensyn til planer eller forslag om utarbeidelse eller endring av rammeprogrammer, særprogrammer, tiltak og prosjekter på områdene omhandlet i artikkel 78.

3. Del VII får tilsvarende anvendelse for denne del når det er uttrykkelig fastsatt i denne del eller i protokoll 31.

Artikkel 80

Samarbeid etter artikkel 78 skal normalt ha form av

- EFTA-statenes deltagelse i EFs rammeprogrammer, særprogrammer, prosjekter eller andre tiltak;
- opprettelse av felles virksomhet på særlige områder, som kan omfatte tilpasning eller samordning av virksomheter, forening av bestående virksomheter og opprettelse av felles virksomhet for det enkelte tilfelle;
- formell og uformell utveksling eller fremskaffelse av opplysninger;
- felles innsats for å oppmuntre visse virksomheter på avtalepartenes samlede territorium;
- parallell lovgivning med identisk eller sammenfallende innhold der dette passer;
- samordning av innsats og virksomhet i eller gjennom internasjonale organisasjoner og av samarbeid med tredjestat, der dette er i gjensidig interesse.

Artikkel 81

Når samarbeidet har form av EFTA-staters deltagelse i ett av EFs rammeprogrammer, særprogrammer, prosjekter eller andre tiltak, skal følgende grunnsetninger gjelde:

- a) EFTA-statene skal ha adgang til alle deler av et program.
- b) EFTA-statenes status i komitéer som bistår Kommisjonen i ledelse eller utvikling av en fellesskaps-virksomhet hvor EFTA-stater yter økonomiske tilskudd som følge av deltagelsen, skal fullt ut ta hensyn til tilskuddene.
- c) Artikkel 79 nr. 3 skal gjelde for Fellesskapets beslutninger, annet enn i forbindelse med Fellesskapets alminnelige budsjett, som har direkte eller indirekte virkning for et rammeprogram, særprogram, prosjekt eller annet tiltak hvor EFTA-statene deltar etter beslutning i henhold til denne avtale. EØS-komiteén kan gjennomgå vilkårene for fortsatt deltagelse i vedkommende virksomhet i samsvar med artikkel 86.
- d) På prosjektnivå skal institusjoner, foretak, organisasjoner og statsborgere i EFTA-statene ha de samme rettigheter og forpliktelser i vedkommende fellesskaps-program eller annet tiltak som samarbeidende institusjoner, foretak, organisasjoner og statsborgere i EFs medlemsstater. Dette gjelder på tilsvarende måte for deltagere i utvekslinger mellom EFTA-stater og EFs medlemsstater innenfor den virksomhet det gjelder.

- e) EFTA-statene og deres institusjoner, foretak, organisasjoner og statsborgere skal ha de samme rettigheter og forpliktelser når det gjelder spredning, evaluering og utnyttelse av resultatene, som EFs medlemsstater og deres institusjoner, foretak, organisasjoner og statsborgere.
- f) Avtalepartene forplikter seg til å gi deltagere i et program eller et annet tiltak nødvendige lettelser ved innreise og opphold, i samsvar med sine lover og forskrifter.

Artikkel 82

1. Når samarbeidet etter denne del medfører et finansielt bidrag fra EFTA-statene, skal bidraget ha en av følgende former:

- a) EFTA-statenes tilskudd som følge av deres deltagelse i fellesskapsvirksomhet skal beregnes i forhold til
 - de tilsagnsrammer og
 - de bevilgninger

som hvert år er oppført i Fellesskapets alminnelige budsjett for hver budsjettpost som svarer til vedkommende virksomhet.

Forholdstallet som skal bestemme EFTA-statenes bidrag, skal være summen av forholdstallene mellom på den ene side den enkelte EFTA-stats brutto nasjonalprodukt etter markedspris og på den annen side summen av brutto nasjonalprodukt etter markedspris for Fellesskapets medlemsstater og for vedkommende EFTA-stat. Forholdstallet skal beregnes for hvert budsjettår på grunnlag av de nyeste statistiske oppgaver.

Det beløp EFTA-statenes tilskudd utgjør, skal, for både tilsagnsrammer og bevilgninger, komme i tillegg til de beløp som er oppført i Fellesskapets alminnelige budsjett for hver post som svarer til vedkommende virksomhet.

De tilskudd EFTA-statene skal betale hvert år, skal fastsettes på grunnlag av bevilgningene.

Tilsagn gitt av Fellesskapet før EFTA-statenes deltagelse i vedkommende virksomhet blir virksom på grunnlag av denne avtale, samt de utbetalinger som følger av tilsagnene, skal ikke gi opphav til noe tilskudd fra EFTA-statene;

- b) EFTA-statenes tilskudd som følge av deltagelse i visse prosjekter eller annen virksomhet skal bygge på den grunnsetning at hver avtalepart skal dekke sine egne omkostninger samt et passende tilskudd, som skal fastsettes av EØS-komiteén, til Fellesskapets administrasjonsomkostninger;
- c) EØS-komiteén skal treffe de nødvendige beslutninger om avtalepartenes tilskudd til vedkommende virksomhets omkostninger.

2. De nærmere bestemmelser til gjennomføring av denne artikkel er inntatt i protokoll 32.

Artikkel 83

Når samarbeidet har form av utveksling av opplysninger mellom offentlige myndigheter, skal EFTA-statene ha samme rett til å motta og forpliktelse til å fremskaffe opplysninger som EFs medlemsstater, med forbehold for bestemmelser om taushetsplikt, som EØS-komiteén skal fastsette.

Artikkel 84

Bestemmelser om samarbeid på særlige områder er inntatt i protokoll 31.

Artikkel 85

Med mindre annet er bestemt i protokoll 31, skal bestemmelsene i denne del og protokoll 31 for fremtiden gjelde for samarbeid som på den dag denne avtale trer i kraft, allerede er innledet mellom Fellesskapet og individuelle EFTA-stater på områdene omhandlet i artikkel 78.

Artikkel 86

EØS-komiteén skal i samsvar med del VII treffe alle nødvendige beslutninger for å gjennomføre artikkel 78 til 85 og avledede tiltak, herunder bl.a. utfylle og endre bestemmelsene i protokoll 31 samt vedta nødvendige overgangsordninger ved gjennomføringen av artikkel 85.

Artikkel 87

Avtalepartene skal ta de nødvendige skritt for å utvikle, styrke eller utvide samarbeidet innen rammen av Fellesskapets virksomhet på områder som ikke er oppført i artikkel 78, når det anses sannsynlig at samarbeidet kan bidra til å oppfylle denne avtales formål, eller på annen måte av avtalepartene anses å være i gjensidig interesse. Slike skritt kan innbefatte endring av artikkel 78 ved å føye nye områder til dem som allerede er oppført der.

Artikkel 88

Med forbehold for bestemmelsene i andre deler av denne avtale skal bestemmelsene i denne del ikke utelukke adgang for en avtalepart til å forberede, vedta og gjennomføre tiltak på egen hånd.

DEL VII
BESTEMMELSER OM ORGANENE

KAPITTEL I
ORGANISERINGEN AV SAMARBEIDET

Avsnitt 1
EØS-rådet

Artikkel 89

1. Det skal opprettes et EØS-råd. Det skal særlig ha som oppgave å gi den politiske fremdrift ved gjennomføringen av denne avtale og fastlegge de alminnelige retningslinjer for EØS-komiteén.

EØS-rådet skal for dette formål vurdere hvordan avtalen samlet sett virker og utvikler seg. Det skal ta de politiske avgjørelser som fører til endring av avtalen.

2. Avtalepartene - med hensyn til Fellesskapet og EFs medlemsstater, hver innen sitt myndighetsområde - kan, etter å ha diskutert saken i EØS-komiteén eller i særlige hastesaker direkte, ta opp i EØS-rådet alle spørsmål som forårsaker vanskeligheter.

3. EØS-rådet skal ved beslutning vedta sin forretningsorden.

Artikkel 90

1. EØS-rådet skal bestå av medlemmer av Rådet for De europeiske fellesskap og medlemmer av EF-kommisjonen og av ett regjeringsmedlem fra hver av EFTA-statene.

Medlemmene av EØS-rådet kan la seg representere under de vilkår som fastsettes i forretningsordenen.

2. EØS-rådets beslutninger skal treffes ved enighet mellom Fellesskapet på den ene side og EFTA-statene på den annen side.

Artikkel 91

1. Et medlem av Rådet for De europeiske fellesskap og et regjeringsmedlem fra en EFTA-stat skal etter tur være formann i EØS-rådet i seks måneder.

2. EØS-rådet skal innkalles av formannen to ganger i året. EØS-rådet skal også møte når omstendighetene krever det, i samsvar med forretningsordenen.

Avsnitt 2
EØS-komiteén

Artikkel 92

1. Det skal opprettes en EØS-komité. Den skal sikre en effektiv gjennomføring av denne avtale og se til at avtalen virker. Den skal for dette formål utveksle synspunkter og opplysninger og treffe beslutninger i saker i henhold til avtalen.
2. Avtalepartene - med hensyn til Fellesskapet og EFs medlemsstater, hver innen sitt myndighetsområde - skal holde rådslagninger i EØS-komiteén om alle saker av betydning for avtalen som forårsaker vanskeligheter, og som bringes opp av en av dem.
3. EØS-komiteén skal ved beslutning vedta sin forretningsorden.

Artikkel 93

1. EØS-komiteén skal bestå av representanter for avtalepartene.
2. EØS-komiteéns beslutninger skal treffes ved enighet mellom Fellesskapet på den ene side og EFTA-statene, som opptrer samstemt, på den annen side.

Artikkel 94

1. Representanten for Fellesskapet, dvs. EF-kommisjonen, og representanten for en av EFTA-statene skal etter tur være formann i EØS-komiteén i seks måneder.
2. For å oppfylle sine oppgaver skal EØS-komiteén som hovedregel møtes minst en gang i måneden. Videre skal den møtes på formannens initiativ eller etter anmodning fra en av avtalepartene i s msvar med forretningsordenen.
3. EØS-komiteén kan beslutte å nedsette underkomite r eller arbeidsgrupper til å bistå den i å utføre sine oppgaver. EØS-komiteén skal i sin forretningsorden fastlegge sammensetningen og arbeidsmåten for underkomite ene og arbeidsgruppene. Deres oppgaver skal bestemmes av EØS-komiteén i hvert enkelt tilfelle.
4. EØS-komiteén skal utstede en årsberetning om hvordan avtalen virker og utvikler seg.

Avsnitt 3
Parlamentarisk samarbeid

Artikkel 95

1. Det skal opprettes en Parlamentariker-komité for EØS. Den skal være sammensatt av et likt antall medlemmer fra Europaparlamentet på den ene side og medlemmer fra nasjonalforsamlingene

i EFTA-statene på den annen side. Det samlede antall medlemmer i komitéen er fastsatt i vedtektene inntatt i protokoll 36.

2. Parlamentariker-komitéen for EØS skal holde sesjoner innen Fellesskapet og i en EFTA-stat etter tur i samsvar med bestemmelsene inntatt i protokoll 36.

3. Parlamentariker-komitéen for EØS skal ved dialog og debatt bidra til en bedre forståelse mellom Fellesskapet og EFTA-statene på de områder som omfattes av denne avtale.

4. Parlamentariker-komitéen for EØS kan gi uttrykk for sine synspunkter i form av rapporter eller resolusjoner. Den skal særlig behandle EØS-komitéens årsberetning, utarbeidet i samsvar med artikkel 94 nr. 4, om hvordan avtalen virker og utvikler seg.

5. Formannen for EØS-rådet kan møte i Parlamentariker-komitéen for EØS for å gis anledning til å uttale seg til komitéen.

6. Parlamentariker-komitéen for EØS skal vedta sin forretningsorden.

Avsnitt 4 Samarbeid mellom partene i arbeidslivet

Artikkel 96

1. Medlemmer i Den økonomiske og sosiale komité og andre organer som representerer arbeidslivets parter i Fellesskapet, og de tilsvarende organer i EFTA-statene skal bestrebe seg på å styrke kontakten seg imellom og å samarbeide på en organisert og regelmessig måte for å styrke bevisstheten om de økonomiske og sosiale sider ved den økende samhörighet mellom avtalepartenes økonomi og deres interesser i EØS-sammenheng.

2. For dette formål skal det opprettes en Rådgivende komité for EØS. Den skal være sammensatt av et likt antall medlemmer fra Den økonomiske og sosiale komité i Fellesskapet på den ene side og fra EFTAs Rådgivende komité på den annen side. Den rådgivende komité for EØS kan gi uttrykk for sine synspunkter i form av rapporter eller resolusjoner.

3. Den rådgivende komité for EØS skal vedta sin forretningsorden.

KAPITTEL 2 BESLUTNINGSPROESSEN

Artikkel 97

Denne avtale berører ikke den enkelte avtaleparts rett til å endre sin interne lovgivning på de områder som omfattes av denne avtale, med forbehold for prinsippet om ikke-diskriminering og etter å ha underrettet de andre avtaleparter,

dersom EØS-komitéen fastslår at den endrede lovgivning ikke medfører at avtalen ikke vil virke tilfredsstillende, eller

- dersom fremgangsmåten omhandlet i artikkel 98 er fullført.

Artikkel 98

Vedleggene til denne avtale og protokoll 1 til 7, 9 til 11, 19 til 27, 30 til 32, 37, 39, 41 og 47 kan endres ved beslutning av EØS-komiteén i samsvar med artikkel 93 nr. 2, 99, 100, 102 og 103.

Artikkel 99

1. Straks EF-kommisjonen begynner å utarbeide nytt regelverk på et område som omfattes av denne avtale, skal den uformelt innhente synspunkter fra sakkyndige i EFTA-statene på samme måte som den innhenter synspunkter fra sakkyndige i EFs medlemsstater når den utarbeider sine forslag.

2. Når EF-kommisjonen oversender sitt forslag til Rådet for De europeiske fellesskap, skal den oversende gjenparter av det til EFTA-statene.

På anmodning fra en av avtalepartene skal en foreløpig meningsutveksling finne sted i EØS-komiteén.

3. I det tidsrom som går forut for avgjørelsen i Rådet for De europeiske fellesskap, skal avtalepartene i en fortløpende informasjons- og samrådsprosess igjen rådføre seg med hverandre i EØS-komiteén på de viktige trinn i prosessen etter anmodning fra en av dem.

4. Avtalepartene skal samarbeide i god tro i informasjons- og samrådsfasen for å gjøre det lettere til slutt å treffe beslutning i EØS-komiteén.

Artikkel 100

EF-kommisjonen skal sikre sakkyndige fra EFTA-statene en bredest mulig deltagelse, alt etter hvilket område det gjelder, i det forberedende stadium for å utarbeide utkast til tiltak som senere skal forelegges de komitéer som bistår EF-kommisjonen i utøvelsen av dens myndighet. I denne forbindelse skal EF-kommisjonen når den utarbeider utkast til tiltak, rådspørre sakkyndige fra EFTA-statene på samme måte som den rådspør sakkyndige fra EFs medlemsstater.

Når en sak forelegges Rådet for De europeiske fellesskap i samsvar med den behandlingsmåte som gjelder for vedkommende komité, skal EF-kommisjonen oversende Rådet for De europeiske fellesskap uttalelsene fra EFTA-statenes sakkyndige.

Artikkel 101

1. Med hensyn til komitéer som omfattes hverken av artikkel 8I eller av artikkel 100, skal sakkyndige fra EFTA-statene knyttes til deres arbeid når dette er nødvendig for at denne avtale skal virke tilfredsstillende.

Komiteéene er oppført i protokoll 37. De nærmere regler om tilknytningen er inntatt i de relevante sektorvise protokoller og vedlegg som omhandler vedkommende saksfelt.

2. Dersom avtalepartene kommer til at tilknytningen burde utvides til andre komitéer med lignende kjenne tegn, kan EØS-komiteén endre protokoll 37.

Artikkel 102

1. For å sikre rettssikkerhet og ensartethet innen EØS skal EØS-komiteén treffe beslutning om endring i et vedlegg til denne avtale så nær som mulig i tid etter at Fellesskapet har vedtatt tilsvarende nytt regelverk, med sikte på å gjøre det mulig med samtidig iverksettelse av det nye fellesskapsregelverk og endringene i vedleggene til denne avtale. For dette formål skal Fellesskapet så snart som mulig underrette de andre avtaleparter gjennom EØS-komiteén når det vedtar regelverk på et saksfelt som omfattes av denne avtale.

2. Det skal vurderes i EØS-komiteén hvilken del av et vedlegg til denne avtale som ville bli direkte berørt av det nye regelverk.

3. Avtalepartene skal bestrebe seg på å komme til enighet i saker som er relevante for denne avtale.

EØS-komiteén skal særlig bestrebe seg på å finne frem til en gjensidig godtagbar løsning dersom det oppstår et alvorlig problem på et område som i EFTA-statene hører inn under den lovgivende myndighets kompetanse.

4. Dersom EØS-komiteén, selv etter anvendelse av nr. 3, ikke kan komme til enighet om en endring i et vedlegg, skal den undersøke alle andre muligheter for at denne avtale fortsatt skal kunne virke tilfredsstillende, og treffe enhver beslutning for dette formål, herunder muligheten for å konstatere at lovgivningen skal anises likeverdig. Denne beslutningen skal tas senest seks måneder etter at saken er forelagt EØS-komiteén, eller den dag det tilsvarende fellesskapsregelverk trer i kraft dersom denne dag er senere.

5. Dersom EØS-komiteén ved utløpet av fristen etter nr. 4 ikke har tatt noen beslutning om å endre et vedlegg til denne avtale, skal den berørte del av vedlegget, slik det er fastslått i samsvar med nr. 2, betraktes som midlertidig satt ut av kraft, med mindre EØS-komiteén bestemmer det motsatte. Et slikt midlertidig opphør skal få virkning seks måneder etter utløpet av fristen etter nr. 4, men under ingen omstendigheter tidligere enn den dag det tilsvarende fellesskapsregelverk er gjennomført i Fellesskapet. EØS-komiteén skal fortsette sine bestrebelser på å komme til enighet om en gjensidig godtagbar løsning slik at opphøret kan avbrytes så snart som mulig.

6. De praktiske følger av opphøret etter nr. 5 skal drøftes i EØS-komiteén. Rettigheter og forpliktelser som personer og inarkedsdeltagere allerede har ervervet i henhold til denne avtale, skal fortsatt bestå. Avtalepartene skal avgjøre de justeringer som måtte være nødvendige som følge av opphøret.

Artikkel 103

1. Dersom en beslutning i EØS-komiteén kan bli bindende for en avtalepart først etter at forfatningsrettslige krav er oppfylt, skal beslutningen tre i kraft på den dag den måtte ha fastsatt, forutsatt at vedkommende avtalepart har meddelt de andre avtaleparter innen den nevnte dag at de forfatningsrettslige krav er oppfylt.

Foreligger ingen meddelelse innen den nevnte dag, skal beslutningen tre i kraft den første dag i den annen måned etter den siste meddelelse.

2. Dersom en meddelelse ikke har funnet sted innen utløpet av seks måneder etter EØS-komiteéns beslutning, skal EØS-komiteéns beslutning anvendes midlertidig i påvente av at de forfatningsrettslige krav oppfylles, med mindre en avtalepart meddeler at beslutningen ikke kan anvendes midlertidig. I dette tilfelle eller dersom en avtalepart meddeler at en beslutning i EØS-komiteén ikke er godkjent, skal det midlertidige opphør etter artikkel 102 nr. 5 få virkning en måned etter denne meddelelsen, men under ingen omstendigheter tidligere enn den dag det tilsvarende fellesskapsregelverk er gjennomført i Fellesskapet.

Artikkel 104

Beslutninger truffet av EØS-komiteén i de tilfelle som er nevnt i denne avtale, skal bli bindende for avtalepartene ved ikrafttreddelsen, med mindre beslutningene selv bestemmer noe annet, og avtalepartene skal ta de nødvendige skritt for å sikre at de blir gjennomført og anvendt.

KAPITTEL 3

ENSARTETHET, OVERVÅKNINGSORDNING OG TVISTELØSNING

Avsnitt 1 Ensartethet

Artikkel 105

1. For å nå avtalepartenes mål om å nå frem til en mest mulig lik fortolkning av bestemmelsene i denne avtale og de bestemmelser i Fellesskapets regelverk som i det vesentlige er gjengitt i avtalen, skal EØS-komiteén gå frem i samsvar med denne artikkel.

2. EØS-komiteén skal holde kontinuerlig oppsyn med utviklingen i rettspraksis, jfr. artikkel 108 nr. 2, i De europeiske fellesskaps domstol og EFTA-domstolen. Dommer fra disse domstolene skal for dette formål oversendes EØS-komiteén, som skal arbeide for å bevare den ensartede fortolkning av avtalen.

3. Dersom EØS-komiteén innen to måneder etter at en forskjell i rettspraksis i de to domstoler er blitt brakt inn for den, ikke har lyktes i å bevare den ensartede fortolkning av avtalen, kan fremgangsmåten fastsatt i artikkel 111 komme til anvendelse.

Artikkel 106

Med henblikk på å sikre en mest mulig lik fortolkning av denne avtale, og med full respekt for domstolenes uavhengighet, skal EØS-komiteén opprette en ordning for utveksling av opplysninger om dommer avsagt av EFTA-domstolen, De europeiske fellesskaps domstol og De europeiske fellesskaps domstol i første instans og EFTA-statenes domstoler i siste instans. Ordningen skal omfatte:

- a) oversendelse til justissekretæren for De europeiske fellesskaps domstol av dommer om fortolkning og anvendelse av på den ene side denne avtale og på den annen side Traktaten

om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap og Traktaten om opprettelse av Det europeiske kull- og stålfellesskap, slik de er endret eller utfyllt, samt de rettsakter som er tatt i henhold til dem, i den utstrekning de gjelder bestemmelser som i sitt materielle innhold er identiske med bestemmelser i denne avtale;

- b) systematisering av dommene hos justissekretæren for De europeiske fellesskaps domstol, herunder i nødvendig utstrekning utarbeidelse og offentliggjøring av oversettelser og resyméer;
- c) oversendelse av dokumenter av betydning fra justissekretæren for De europeiske fellesskaps domstol til vedkommende nasjonale myndigheter, som utpekes av hver avtalepart.

Artikkel 107

Bestemmelser om muligheten for en EFTA-stat til å samtykke i at en domstol ber De europeiske fellesskaps domstol om å avgjøre fortolkningen av en EØS-regel, er fastsatt i protokoll 34.

Avsnitt 2 Overvåkningsordning

Artikkel 108

1. EFTA-statene skal opprette et uavhengig overvåkningsorgan (EFTAs overvåkningsorgan) samt fastsette saksbehandlingsregler tilsvarende dem som finnes i Fellesskapet, herunder fremgangsmåter for å sikre at forpliktelser etter denne avtale oppfylles, og for kontroll med lovligheten av avgjørelser i EFTAs overvåkningsorgan i konkurransesaker.

2. EFTA-statene skal opprette en domstol (EFTA-domstolen). I samsvar med en særskilt avtale mellom EFTA-statene skal EFTA-domstolen med hensyn til anvendelsen av denne avtale særlig ha myndighet til

- a) å behandle saker som gjelder overvåkningsbestemmelsene i forhold til EFTA-statene,
- b) å behandle klager over vedtak av EFTAs overvåkningsorgan i konkurransesaker,
- c) å avgjøre tvister mellom to eller flere EFTA-stater.

Artikkel 109

1. Oppfyllelse av forpliktelsene etter denne avtale skal overvåkes av på den ene side EFTAs overvåkningsorgan og på den annen side av EF-kommisjonen i henhold til Traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, Traktaten om opprettelse av Det europeiske kull- og stålfellesskap og denne avtale.

2. For å sikre lik overvåkning innen hele EØS skal EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen samarbeide, utveksle opplysninger og rådføre seg med hverandre om retningslinjer for overvåkingen og om enkeltsaker.

3. EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan skal motta alle klager angående anvendelsen av denne avtale. De skal informere hverandre om mottatte klager.
4. Hvert organ skal undersøke alle klager som hører inn under dets kompetanse, og skal oversende til det annet organ klager som hører inn under dettes kompetanse.
5. Ved uenighet mellom de to organene om hva som må foretas på grunnlag av klagen, eller om utfallet av undersøkelsen kan hvert av organene forelegge saken for EØS-komitéen, som skal behandle den i samsvar med artikkel 111.

Artikkel 110

Vedtak som er truffet i henhold til denne avtale av EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen, og som pålegger andre enn stater en pengeforpliktelse, skal i seg selv utgjøre tvangsgrunnlag. Det samme gjelder dommer i henhold til denne avtale avsagt av De europeiske fellesskaps domstol, De europeiske fellesskaps domstol i første instans og EFTA-domstolen.

For tvangsfullbyrdelse skal gjelde de sivile rettergangsregler i den stat på hvis territorium den finner sted. Attestasjon om at tvangsfullbyrdelse kan finne sted, skal gis uten annen prøving enn en kontroll av tvangsgrunnlagets ekthet av den myndighet som av hver av avtalepartene blir utpekt til det og anmeldt til de andre avtaleparter, EFTAs overvåkningsorgan, EF-kommisjonen, De europeiske fellesskaps domstol, De europeiske fellesskaps domstol i første instans og EFTA-domstolen.

Når disse formkrav er blitt oppfylt etter anmodning fra den interesserte part, kan tvangsfullbyrdelsen gjennomføres ved at parten direkte henvender seg til den instans som er kompetent etter lovgivningen i den stat på hvis territorium tvangsfullbyrdelsen skal finne sted.

Tvangsfullbyrdelsen kan utsettes bare i henhold til vedtak av De europeiske fellesskaps domstol for så vidt gjelder beslutninger av EF-kommisjonen, De europeiske fellesskaps domstol i første instans eller De europeiske fellesskaps domstol, eller vedtak av EFTA-domstolen for så vidt gjelder beslutninger av EFTAs overvåkningsorgan eller EFTA-domstolen. Domstolene i de berørte stater skal imidlertid ha myndighet til å kontrollere at de vanlige regler for tvangsfullbyrdelse er blitt overholdt.

Avsnitt 3 Tvisteløsning

Artikkel 111

1. Fellesskapet eller en EFTA-stat kan bringe en tvist om en sak som gjelder fortolkningen eller anvendelsen av denne avtale, inn for EØS-komitéen i samsvar med bestemmelsene nedenfor.
2. EØS-komitéen kan avgjøre tvisten. Den skal gis alle opplysninger som kan bidra til å muliggjøre en grundig undersøkelse av situasjonen med sikte på å finne en godtagbar løsning. For dette formål skal EØS-komitéen undersøke alle muligheter for at avtalen fortsatt skal kunne virke tilfredsstillende.

3. Dersom en tvist gjelder tolkningen av bestemmelser i denne avtale som i sitt materielle innhold er identiske med tilsvarende regler i Traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap og Traktaten om opprettelse av Det europeiske kull- og stålfellesskap og med rettsakter som er tatt i henhold til disse traktatene, og dersom tvisten ikke er avgjort innen tre måneder etter at den ble brakt inn for EØS-komiteén, kan avtalepartene i tvisten bli enige om å be De europeiske fellesskaps domstol om en avgjørelse i spørsmålet om fortolkning av de relevante regler.

Dersom EØS-komiteén i en slik tvist ikke er kommet til enighet om en løsning innen seks måneder fra det tidspunkt denne prosessen ble påbegynt, eller dersom avtalepartene i tvisten på det tidspunkt ikke har besluttet å be De europeiske fellesskaps domstol om en avgjørelse, kan en avtalepart for å gjenopprette mulig manglende likevekt

- enten treffe beskyttelsestiltak i samsvar med artikkel 112 nr. 2 og i henhold til fremgangsmåten i artikkel 113,
- eller gi artikkel 102 tilsvarende anvendelse.

4. Dersom en tvist gjelder omfang og varighet av beskyttelsestiltak truffet i samsvar med nr. 3 eller artikkel 112 eller forholdsmessigheten av tiltak for å gjenopprette likevekten truffet i samsvar med artikkel 114, og dersom EØS-komiteén ikke har lyktes i å løse tvisten innen tre måneder fra det tidspunkt saken ble brakt inn for den, kan enhver avtalepart henvise tvisten til voldgift i henhold til behandlingsreglene fastsatt i protokoll 33. Spørsmål om fortolkning av de bestemmelser i denne avtale som er omhandlet i nr. 3, kan ikke behandles etter disse reglene. Voldgiftsavgjørelsen er bindende for partene i tvisten.

KAPITTEL 4 BESKYTTELSESTILTAK

Artikkel 112

1. Dersom alvorlige økonomiske, samfunnsmessige eller miljømessige vanskeligheter som kan vedvare, er i ferd med å oppstå i en sektor eller innen et distrikt, kan en avtalepart ensidig treffe egnede tiltak på de vilkår og etter den fremgangsmåte som er fastsatt i artikkel 113.

2. Slike beskyttelsestiltak skal med hensyn til omfang og varighet begrenses til det som er strengt nødvendig for å rette opp situasjonen. Det skal fortrinnsvis velges tiltak som forårsaker minst mulig forstyrrelser for denne avtales funksjon.

3. Beskyttelsestiltakene skal gjelde overfor alle avtaleparter.

Artikkel 113

1. En avtalepart som overveier å treffe beskyttelsestiltak etter artikkel 112, skal uten opphold meddele dette til de andre avtaleparter gjennom EØS-komiteén og gi alle relevante opplysninger.

2. Avtalepartene skal straks innlede rådslagninger i EØS-komiteén med sikte på å finne en løsning som kan godtas av alle parter.

3. Avtaleparten kan ikke treffe beskyttelsestiltak før en måned etter tidspunktet for meddelelsen etter nr. 1, med mindre rådslagningene etter nr. 2 er avsluttet før utløpet av den nevnte frist. Når spesielle omstendigheter nødvendiggjør et øyeblikkelig inngrep som utelukker en forutgående undersøkelse, kan vedkommende avtalepart uten opphold iverksette de beskyttelsestiltak som er strengt nødvendige for å rette opp situasjonen.

For Fellesskapets vedkommende skal det være EF-kommisjonen som treffer beskyttelsestiltak.

4. Avtaleparten skal uten opphold meddele EØS-komiteén de tiltak den har truffet, og skal gi alle relevante opplysninger.

5. Iverksatte beskyttelsestiltak skal være gjenstand for rådslagninger i EØS-komiteén hver tredje måned fra det tidspunkt de ble vedtatt, med sikte på å avvikle dem før den fastsatte opphørsdag eller å innskrenke deres virkeområde.

Hver avtalepart kan til enhver tid be EØS-komiteén om å gjennomgå tiltakene påny.

Artikkel 114

1. Dersom et beskyttelsestiltak iverksatt av en avtalepart fører til manglende likevekt mellom rettigheter og forpliktelser etter denne avtale, kan enhver avtalepart overfor den førstnevnte avtalepart treffe slike mottiltak som er strengt nødvendige for å gjenopprette likevekten, og som står i forhold til beskyttelsestiltaket. Det skal fortrinnsvis velges tiltak som forårsaker minst mulig forstyrrelser for hvordan EØS virker.

2. Fremgangsmåten i artikkel 113 får anvendelse.

DEL VIII **LÅNE- OG TILSKUDDSDORDNINGEN**

Artikkel 115

Med sikte på å fremme en vedvarende og balansert styrking av handel og økonomiske forbindelser mellom avtalepartene, i samsvar med artikkel I, er avtalepartene enige om behovet for å minske de økonomiske og sosiale forskjeller mellom sine regioner. De merker seg i denne forbindelse de relevante bestemmelser som er fastsatt ellers i denne avtale og dens protokoller, herunder enkelte av ordningene for landbruk og fiske.

Artikkel 116

EFTA-statene skal opprette en låne- og tilskuddsordning som skal bidra, i EØS-sammenheng og i tillegg til de bestrebelser Fellesskapet allerede gjør i denne henseende, til det formål som er fastlagt i artikkel 115.

Artikkel 117

Bestemmelser om låne- og tilskuddsordningen er inntatt i protokoll 38.

DEL IX
ALMINNELIGE BESTEMMELSER OG SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 118

1. Når en avtalepart anser at det ville være av felles nytte og interesse for avtalepartene å utvikle forbindelsene som er opprettet ved denne avtale, til å omfatte områder som ikke dekkes av den, skal den rette en begrunnet anmodning om dette til de andre avtaleparter gjennom EØS-rådet. EØS-rådet kan be EØS-komiteén om å undersøke alle sider ved anmodningen og utarbeide en rapport.

EØS-rådet kan, når det er hensiktsmessig, ta den politiske beslutning med sikte på å innlede forhandlinger mellom avtalepartene.

2. Avtaler som er resultat av forhandlingene omhandlet i nr. 1, skal ratifiseres eller godkjennes av avtalepartene i samsvar med deres fremgangsmåter.

Artikkel 119

Vedleggene og de rettsakter som er omhandlet i dem, slik de er tilpasset for denne avtales formål, samt protokollene skal utgjøre en integrerende del av denne avtale.

Artikkel 120

Med mindre annet er bestemt i denne avtale og særlig i protokoll 41, 43 og 44, skal bestemmelsene i denne avtale gå foran bestemmelsene i bestående bilaterale eller multilaterale avtaler som forplikter Det europeiske økonomiske fellesskap på den ene side og en eller flere EFTA-stater på den annen side, i den utstrekning det samme saksområde er regulert av denne avtale.

Artikkel 121

Bestemmelsene i denne avtale skal ikke være til hinder for samarbeid:

- a) innen rammen av det nordiske samarbeid i den utstrekning dette samarbeidet ikke svekker muligheten for at denne avtale kan virke tilfredsstillende;
- b) innen rammen av den regionale union mellom Sveits og Liechtenstein i den utstrekning formålet med unionen ikke blir nådd gjennom anvendelse av denne avtale og muligheten for at denne avtale kan virke tilfredsstillende, ikke svekkes;
- c) innen rammen av samarbeidet mellom Østerrike og Italia om Tyrol, Vorarlberg og Trentino-Sør-Tyrol/Alto Adige i den utstrekning dette samarbeidet ikke svekker muligheten for at denne avtale kan virke tilfredsstillende.

Artikkel 122

Representanter, delegater og sakkyndige fra avtalepartene, samt tjenestemenn og andre ansatte som gjør tjeneste i henhold til denne avtale, skal, selv etter at deres funksjoner har opphørt, være forpliktet til ikke å røpe opplysninger som etter sin art er å betrakte som tjenestehemmeligheter, særlig opplysninger om foretak og om deres forretningsforbindelser eller data om deres produksjonskostnader.

Artikkel 123

Bestemmelsene i denne avtale skal ikke hindre en avtalepart i å treffe tiltak:

- a) som den anser nødvendig for å hindre spredning av opplysninger som er i strid med dens vesentlige sikkerhetsinteresser;
- b) som angår produksjon av eller handel med våpen, ammunisjon og krigsmateriell eller andre varer som er uunnværlige for forsvarsformål, eller forskning, utvikling eller produksjon som er uunnværlig for forsvarsformål, såfremt disse tiltak ikke endrer konkurransevilkårene for varer som ikke er bestemt for direkte militære formål;
- c) som den anser vesentlig for sin sikkerhet i tilfelle av alvorlig indre uro som truer den offentlige orden, i krigstid eller ved alvorlig internasjonal spenning som innebærer en fare for krig, eller for å oppfylle forpliktelser den har påtatt seg med sikte på å opprettholde fred og internasjonal sikkerhet.

Artikkel 124

Avtalepartene skal gi statsborgere fra EFs medlemsstater og EFTA-statene den samme behandling som sine egne statsborgere med hensyn til adgangen til å plassere kapital i selskaper som definert i artikkel 34, med forbehold for anvendelsen av de øvrige bestemmelser i denne avtale.

Artikkel 125

Denne avtale skal ikke på noen måte berøre avtalepartenes regler om eiendomsretten.

Artikkel 126

1. Denne avtale skal anvendes på de territorier hvor Traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap og Traktaten om opprettelse av Det europeiske kull- og stålfellesskap anvendes på de vilkår som er fastsatt i de nevnte traktater, og på Republikken Østerrikes, Republikken Finlands, Republikken Islands, Fyrstedømmet Liechtensteins, Kongeriket Norges, Kongeriket Sveriges og Det sveitsiske edsforbunds territorium.

2. Uten hensyn til nr. 1 skal denne avtale ikke gjelde for Åland. Ved en erklæring som - samtidig med at denne avtale ratifiseres - deponeres hos depositaren, som skal oversende en bekreftet kopi til avtalepartene, kan Finlands regjering meddele at denne avtale skal gjelde for Åland på de samme vilkår som den anvendes på andre deler av Finland, med forbehold for følgende bestemmelser:

- a) Bestemmelsene i denne avtale skal ikke være til hinder for å anvende de bestemmelser som til enhver tid måtte være i kraft på Åland med hensyn til:
 - i) begrensninger i retten for fysiske personer som ikke har «hembygdsrett» på Åland, og for juridiske personer til å erverve og eie fast eiendom på Åland uten tillatelse fra vedkommende myndigheter på øygruppen,
 - ii) begrensninger i etableringsretten og retten til å yte tjenester for fysiske personer som ikke har «hembygdsrett» på Åland, og for juridiske personer, uten tillatelse fra vedkommende myndigheter på Åland.
- b) De rettigheter Ålands innbyggere har i Finland, berøres ikke av denne avtale.
- c) Myndighetene på Åland skal gi avtalepartenes fysiske og juridiske personer samme behandling.

Artikkel 127

Hver avtalepart kan trekke seg fra denne avtale ved å gi minst tolv måneders skriftlig varsel til de andre avtaleparter.

Straks etter varselet om at en avtalepart akter å trekke seg fra avtalen, skal de andre avtalepartene sammenkalle en diplomatisk konferanse for å vurdere de endringer det måtte være nødvendig å gjøre i avtalen.

Artikkel 128

1. Enhver europeisk stat som blir medlem av Fellesskapet, skal, eller som blir medlem av EFTA, kan søke om å bli part i denne avtale. Den retter sin søknad til EØS-rådet.
2. Vilkårene for tiltredelse skal fastsettes i en avtale mellom avtalepartene og søkerstaten. Avtalen skal forelegges alle avtaleparter for ratifikasjon eller godkjenning i samsvar med deres fremgangsmåter.

Artikkel 129

1. Denne avtale er utarbeidet i ett eksemplar på dansk, engelsk, finsk, fransk, gresk, islandsk, italiensk, nederlandsk, norsk, portugisisk, spansk, svensk og tysk, med samme gyldighet for hver av tekstene.

Tekstene til de rettsakter som er omhandlet i vedleggene, har samme gyldighet på dansk, engelsk, fransk, gresk, italiensk, nederlandsk, portugisisk, spansk og tysk slik de er kunngjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*, og det skal utarbeides tekster på finsk, islandsk, norsk og svensk som skal gis samme gyldighet.

2. Denne avtale skal ratifiseres eller godkjennes av avtalepartene i samsvar med deres forfatningsregler.

Den skal deponeres i Rådssekretariatet for De europeiske fellesskap, som skal sende bekreftede kopier til de øvrige avtaleparter.

Ratifikasjons- og godkjennelsesdokumentene skal deponeres i Rådssekretariatet for De europeiske fellesskap, som skal underrette de øvrige avtaleparter.

3. Denne avtale trer i kraft 1. januar 1993, forutsatt at alle avtaleparter har deponert sitt ratifikasjons- eller godkjennelsesdokument før den dag. Etter den dag skal denne avtale tre i kraft på den første dag i den annen måned etter den siste underretning. Den siste dag for underretning skal være 30. juni 1993. Etter denne dag skal avtalepartene sammenkalle en diplomatisk konferanse for å vurdere situasjonen.

[*For the testimonium and signatures, see United Nations, Treaty Series, vol. 1817, p. 42 — Pour le testimonium et les signatures, voir Nations Unies, Recueil des Traités, vol. 1817, p. 42.*]

PROTOKOLL 1 OM GJENNOMGÅENDE TILPASNING

Bestemmelsene i rettsaktene omhandlet i vedleggene til avtalen får anvendelse i samsvar med avtalen og denne protokoll, med mindre annet er bestemt i vedkommende vedlegg. Den særlige tilpasning som er nødvendig for den enkelte rettsakt, er inntatt i det vedlegg der den berørte rettsakt er oppført.

1. RETTSAKTENES INNLEDENDE DELER

Innledningen til de omhandlede rettsakter er ikke tilpasset for denne avtales formål. De er relevante i den utstrekning de er nødvendige for en riktig fortolkning og anvendelse av rettsaktenes bestemmelser innenfor avtalens ramme.

2. BESTEMMELSER OM EF-KOMITEER

Saksbehandlingsregler, komitéenes innretning eller andre bestemmelser om EF-komiteer, inntatt i de omhandlede rettsakter, behandles i avtalens artikkel 81, 100 og 101 og i protokoll 31.

3. BESTEMMELSER OM FREMGANGSMÅTER FOR TILPASNING/ENDRING AV FELLESSKAPSRETTSAKTER

Når en omhandlet rettsakt fastsetter fremgangsmåter i EF for tilpasning, utvidelse eller endring av rettsakten eller for utvikling av ny fellesskapspolitikk, nye initiativer eller rettsakter, får den relevante beslutningsprosess etter avtalen anvendelse.

4. FREMGANGSMÅTE VED UTVEKSLING AV OPPLYSNINGER OG VED UNDERRETNING

a) Når en av EFs medlemsstater skal oversende opplysninger til EF-kommisjonen, skal en EFTA-stat oversende slike opplysninger til EFTAs overvåkningsorgan og EFTA-statenes faste komité. Det samme skal gjelde når vedkommende myndigheter skal oversende opplysninger. EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan skal utveksle opplysninger de har mottatt fra EFs medlemsstater eller fra EFTA-statene eller fra vedkommende myndigheter.

b) Når en av EFs medlemsstater skal oversende opplysninger til en eller flere andre av EFs medlemsstater, skal den også oversende opplysningene til EF-kommisjonen, som skal videresende dem til Den faste komité for formidling til EFTA-statene.

En EFTA-stat skal oversende tilsvarende opplysninger til en eller flere EFTA-stater og til Den faste komité, som skal videresende dem til EF-kommisjonen for formidling til EFs medlemsstater. Det samme skal gjelde når opplysningene skal oversendes av vedkommende myndigheter.

c) På områder hvor det av hastegrunner er påkrevd å få opplysninger formidlet raskt, skal det anvendes hensiktsmessige sektorløsninger med direkte utveksling av opplysninger.

- d) Funksjoner som EF-kommisjonen utfører i forbindelse med fremgangsmåter for verifikasjon eller godkjenning, informasjon, underretning eller rådspørring og lignende saker, skal for EFTA-statene utøves i samsvar med fremgangsmåter som er fastsatt mellom dem. Dette gjelder med forbehold for nr. 2, 3 og 7. EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan eller Den faste komité skal utveksle alle opplysninger med hensyn til disse saker. Alle spørsmål som oppstår i denne forbindelse, kan henvises til EØS-komiteén.

5. FREMGANGSMÅTE VED VURDERING OG RAPPORTERING

Når EF-kommisjonen eller et annet EF-organ i henhold til en omhandlet rettsakt skal utarbeide en rapport eller foreta en vurdering eller lignende, skal EFTAs overvåkningsorgan eller Den faste komité, med mindre det er enighet om noe annet, i den grad det er hensiktsmessig, samtidig utarbeide en tilsvarende rapport eller foreta vurderingen eller lignende med hensyn til EFTA-statene. EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan eller Den faste komité skal rådspørre hverandre og utveksle opplysninger under utarbeidelsen av sine rapporter, som det skal sendes kopi av til EØS-komiteén.

6. OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER

- a) Når en av EFs medlemsstater i henhold til en omhandlet rettsakt skal offentliggjøre visse opplysninger om faktiske forhold, fremgangsmåter og lignende, skal også EFTA-statene i henhold til avtalen offentliggjøre de aktuelle opplysninger på tilsvarende måte.
- b) Når det i henhold til en omhandlet rettsakt skal offentliggjøres faktiske opplysninger, fremgangsmåter, rapporter og lignende i De Europeiske Fellesskaps Tidende, skal tilsvarende informasjon som gjelder EFTA-statene, offentliggjøres i en særskilt EØS-avdeling¹ i De Europeiske Fellesskaps Tidende.

7. RETTIGHETER OG FORPLIKTELSER

Rettigheter og forpliktelser som EFs medlemsstater eller deres offentlige institusjoner, foretak eller enkeltpersoner har i forhold til hverandre, skal forstås som rettigheter eller forpliktelser for avtalepartene, og i den forbindelse skal betegnelsen avtalepartene, etter omstendighetene, omfatte også avtalepartenes myndigheter, offentlige institusjoner, foretak eller enkeltpersoner.

¹ Innholdsfortegnelsen i EØS-avdelingen vil også vise til hvor vedkommende opplysninger om EF og medlemsstatene kan finnes.

8. HENVISNINGER TIL TERRITORJER

Hver gang omhandlede rettsakter inneholder henvisninger til «Felleskapets» eller «det felles markeds» territorium, skal henvisningene for avtalens formål forstås som henvisninger til avtalepartenes territorium som definert i avtalens artikkel 126.

9. HENVISNINGER TIL BORGERE I EFS MEDLEMSSTATER

Hver gang omhandlede rettsakter inneholder henvisninger til borgere i EFs medlemsstater, skal henvisningene for avtalens formål forstås som henvisninger også til EFTA-statenes borgere.

10. HENVISNINGER TIL SPRÅK

Når en omhandlet rettsakt medfører rettigheter eller forpliktelser for EFs medlemsstater eller deres offentlige institusjoner, foretak eller enkeltpersoner med hensyn til bruk av noen av De europeiske fellesskaps offisielle språk, skal tilsvarende rettigheter og forpliktelser med hensyn til bruk av samtlige avtaleparters offisielle språk forstås å gjelde for avtalepartene, deres myndigheter, offentlige institusjoner, foretak eller enkeltpersoner.

11. IKRAFTTREDELSE OG GJENNOMFØRING AV RETTSAKTER

Bestemmelser om ikrafttredeisen eller gjennomføringen av rettsaktene omhandlet i vedleggene til avtalen er ikke relevante i forhold til denne avtale. Tidsfrister for EFTA-statene og tidspunkt for å iverksette og gjennomføre omhandlede rettsakter følger av avtalens artikkel 129 nr. 3 samt av bestemmelser om overgangsordninger.

12. DEN EN FELLESSKAPSRETTSAKT ER RETTET TIL

Bestemmelser som viser at en fellesskapsrettsakt er rettet til Felleskapets medlemsstater, er ikke relevante i forhold til denne avtale.

PROTOKOLL 2
OM VARER SOM ER UNNTATT FRA AVTALENS VIRKEOMRÅDE
I SAMSVAR MED ARTIKKEL 8 NR. 3 BOKSTAV A)

Følgende varer som hører inn under kapittel 25 til 97 i tolltariffen (HS), er unntatt fra avtalens virkeområde:

Posisjon i tolltariffen (HS)	Varebeskrivelse	
3501	Kasein, kaseinater og andre kaseinderivater;	kaseinlim
3502	Albuminer, albuminater og andre albuminderivater:	
	10	- eggalbumin:
ex	10	-- annet enn eggalbumin som er eller gjøres utjenlig til menneskeføde
	90	- ellers:
ex	90	-- melkealbumin (laktalbumin), annet enn melkealbumin som er eller gjøres utjenlig til menneskeføde
3505	Dekstrin og annen modifisert stivelse (f.eks. pregelatinert eller forestret stivelse); lim på basis av stivelse, dekstrin eller annen modifisert stivelse:	
	10	- dekstrin og annen modifisert stivelse:
ex	10	-- stivelse, forestret eller eterisert

PROTOKOLL 3
OM VARER OMHANDLET I AVTALENS ARTIKKEL 8 NR. 3 BOKSTAV B)

KAPITTEL I
ALMINNELIG BESTEMMELSE

Artikkel 1
Anvendelse av EØS-bestemmelsene

Med forbehold for bestemmelsene i denne protokoll og med mindre annet er særskilt angitt i avtalen, får bestemmelsene i avtalen anvendelse for varer oppført i tabell I og II.

KAPITTEL II
PRISUTJEVNINGSORDNINGER

Artikkel 2
Alminnelig prinsipp for prisutjevning

1. For å ta hensyn til forskjellene i kostnader for landbruksråvarer som brukes i produksjonen av varer oppført i tabell I, skal avtalen ikke være til hinder for å anvende prisutjevningstiltak for de nevnte varer, dvs. at det oppkreves variable avgifter ved innførsel og ytes refusjon ved utførsel.
2. Dersom en avtalepart anvender interne tiltak som reduserer prisen på råvarer til foredlingsindustrien, skal det tas hensyn til disse tiltakene ved beregning av prisutjevningsbeløpene.

Artikkel 3
Nytt beregningssystem

1. Med forbehold for de vilkår og særlige bestemmelser som er fastsatt i artikkel 4 til 9, skal prisutjevningen beregnes på grunnlag av de råvaremengder som faktisk brukes i produksjonen av varen, og felles bekreftede referansepriser.
2. Med mindre annet er bestemt i tillegg 1 artikkel 1, skal avtalepartene ikke oppkreve toll eller andre faste beløp på importerte varer som er undergitt bestemmelsene nevnt i nr. 1.
3. Listen over råvarer for hvilke den enkelte avtalepart kan anvende prisutjevning, er inntatt i tillegg 2. Fremgangsmåten for å endre listen er fastsatt i tillegg 3.

Artikkel 4
Deklarering av råvarer

1. Når en deklarasjon for råvarer brukt i produksjonsprosessen forelegges myndighetene i importstaten i forbindelse med import, skal myndighetene, med mindre de har rimelig tvil med hensyn til riktigheten av opplysningene i deklarasjonen, beregne den variable avgift i forhold til nettovekten av den vare som fremlegges for tollklarering, og råvaremengdene angitt i deklarasjonen.
2. Regler om de deklarasjoner som skal brukes, og fremgangsmåten ved fremleggelse er inntatt i tillegg 4.

Artikkel 5
Kontroll av deklarasjoner

1. Avtalepartene skal bistå hverandre med å undersøke om deklarasjonene er riktige.
2. Enkelthetene ved undersøkelse av deklarasjonene er inntatt i tillegg 5.

Artikkel 6
Referansepriser

1. Avtalepartene skal meddele EØS-komiteén prisene på råvarer for hvilke prisutjevningstiltak anvendes. De meddelte priser skal gjenspeile den faktiske prissituasjonen på avtalepartens territorium. De skal være de priser som normalt betales på engros- eller produksjonsleddet av foredlingsindustrien. Dersom en landbruksråvare er tilgjengelig for foredlingsindustrien eller en del av den til en lavere pris enn den som gjelder på det innenlandske marked, skal meldingen justeres i samsvar med dette.
2. EØS-komiteén skal på grunnlag av meldingene periodisk stadfeste referanseprisene som skal brukes ved beregning av prisutjevningsbeløpene.
3. Enkelthetene ved referanseprisene som skal brukes, meldingssystemet og fremgangsmåten for å stadfeste referanseprisene er inntatt i tillegg 6.

Artikkel 7
Koeffisienter

1. Når beløp for de berørte råvarer omregnes til kvanta av råvarer for hvilke det er stadfestet referansepriser, skal avtalepartene bruke omforente koeffisienter.
2. En liste over de koeffisienter som skal anvendes, er gitt i tillegg 7.

Artikkel 8

Forskjell mellom referansepriser

Prisutjevningsbeløpet skal ikke for noen av de berørte råvarer overstige forskjellen mellom den innenlandske referanseprisen og den laveste referanseprisen hos noen av avtalepartene.

Artikkel 9

Begrensning for prisutjevningsbeløp

En avtalepart skal ikke for en vare som kommer fra en annen avtalepart, oppkreve variable prisutjevningsavgifter som er høyere enn tollen eller det faste beløp som den anvendte 1. januar 1992 for vedkommende vare når den kom fra den aktuelle avtalepart. Begrensningen gjelder også når tollen eller det faste beløp ble forvaltet gjennom en tollkvote, men ikke hvor vedkommende vare i tillegg til tollen eller det faste beløp var undergitt prisutjevningstiltak 1. januar 1992.

KAPITTEL III
ANDRE BESTEMMELSER

Artikkel 10

Ikke-anvendelse av kapittel II på tabell II-varer

1. Bestemmelsene i kapittel II får ikke anvendelse på varer oppført i tabell II. I særdeleshet kan avtalepartene for disse varene ikke oppkreve innførselstoll eller avgifter med tilsvarende virkning, herunder variable avgifter, eller yte refusjon ved utførsel.
2. For varer omhandlet i nr. 1 er særlige bestemmelser om innførselstoll og andre på forhånd fastsatte beløp inntatt i tillegg 1 artikkel 2.

Artikkel 11

Anvendelse av protokoll 2

For så vidt angår handel mellom en EFTA-stat og Fellesskapet med en vare som hører inn under vedkommende tabell i protokoll 2 til frihandelsavtalen, og uten å berøre bestemmelsene i artikkel 6 i tillegg 1 til denne protokoll, får bestemmelsene i protokoll 2 og protokoll 3 til vedkommende frihandelsavtale samt alle andre relevante bestemmelser i frihandelsavtalen anvendelse:

- dersom varen er oppført i tabell I, men vilkårene for å anvende bestemmelsene i artikkel 3 til 9 ikke er oppfylt, eller
- dersom varen hører inn under kapittel 1 til 24 i tolltariffen (HS), men ikke er oppført i tabell I eller II, eller
- dersom varen er oppført i protokoll 2 til avtalen.

Artikkel 12

Innsyn

1. Avtalepartene skal så snart som mulig og senest to uker etter at tiltaket iverksettes, gjøre tilgjengelig for EØS-komiteén alle enkeltheter ved ethvert prisutjevningstiltak som anvendes på grunnlag av bestemmelsene i artikkel 3 til 9. En avtalepart kan be om at slike tiltak blir gjennomgått av EØS-komiteén i lys av de foranstående bestemmelser.
2. Dersom en avtalepart, autonomt eller på grunnlag av avtale, for varer som ikke er oppført i tabell I, eller for varer som er oppført i nevnte tabell, men som kommer fra tredjestat, anvender en ordning som er lik den som følger av bestemmelsene i artikkel 3 til 9, skal den underrette EØS-komiteén.
3. Avtalepartene skal også underrette EØS-komiteén om interne tiltak som reduserer prisen på råvarer til foredlingsindustrien.
4. En avtalepart kan be om at EØS-komiteén diskuterer de ordninger og tiltak som er omhandlet i nr. 2 og 3.

Artikkel 13

Særordninger for enkelte stater

Tillegg 1 artikkel 4 til 6 inneholder særordninger for Østerrike, Finland, Island og Norge.

Artikkel 14

Gjennomgåelse

Avtalepartene skal med to års mellomrom gjennomgå utviklingen i sin handel med foredlede landbruksvarer. En første gjennomgåelse vil finne sted innen utgangen av 1993. I lys av gjennomgåelsene vil avtalepartene vedta om denne protokoll skal utvides til å omfatte andre varer, samt om gjenværende toll og andre avgifter omhandlet i tillegg 1 artikkel 1 og 2 skal avskaffes.

TILLEGG 1

Artikkel 1

1. I tillegg til variable prisutjevningsavgifter kan avtalepartene pålegge toll eller andre faste beløp som ikke overstiger 10% på følgende varer:

20.07 Syltetøy, fruktgele, marmelade samt puré og pasta av frukter eller nøtter, fremstilt ved koking eller annen varmebehandling, også tilsatt sukker eller annet søtningsstoff

2. Avtalepartene skal trinnvis avskaffe toll og andre faste beløp på varene oppført nedenfor i samsvar med følgende tidsskjema:

a) 1. januar 1993 skal hver tollsats reduseres til fem sjettedeler av basistollsatsen;

b) ytterligere fem reduksjoner hver på en sjettedel skal gjennomføres 1. januar 1994, 1. januar 1995, 1. januar 1996, 1. januar 1997 og 1. januar 1998.

13.02 Vegetabiliske safter og ekstrakter; pektinstoffer, pektinater og pektater; agar-agar og annet planteslim samt andre fortykningsmidler, også modifiserte, utvunnet av vegetabiliske stoffer:

	20	-	pektinstoffer, pektinater og pektater:
ex	20	--	som inneholder 5 vektprosent eller mer tilsatt sukker

15.17 Margarin; spiselige blandinger og produkter av animalske eller vegetabiliske fettstoffer og oljer, eller av fraksjoner av forskjellige fettstoffer og oljer som hører under dette kapittel, unntatt spiselige fettstoffer og oljer, samt deres fraksjoner, som hører under posisjon 15.16:

	10	-	margarin, unntatt flytende margarin:
ex	10	--	som inneholder mer enn 10, men ikke mer enn 15 vektprosent melkefett

	90	-	andre:
ex	90	--	som inneholder mer enn 10, men ikke mer enn 15 vektprosent melkefett

21.06 Tilberedte næringsmidler, ikke nevnt eller innbefattet annet sted:

ex 21.06	-	andre enn sukkeroppløsninger tilsatt smaksstoffer eller fargestoffer:
	--	som inneholder mer enn 15 vektprosent melkefett

3. Avtalepartene skal trinnvis redusere toll og andre faste beløp på varene oppført nedenfor i samsvar med følgende tidsskjema:

a) 1. januar 1993 skal hver tollsats reduseres til 90% av basistollsatsen;

- b) ytterligere fire reduksjoner hver på 10% skal gjennomføres 1. januar 1994, 1. januar 1995, 1. januar 1996 og 1. januar 1997.

17.02 Annet sukker, herunder kjemisk ren laktose, maltose, glukose og fruktose, i fast form; sirup og andre sukkeroppløsninger uten tilsetning av smaks- eller fargestoffer; kunsthonning, også blandet med naturlig honning; karamell:

50 - kjemisk ren fruktose

Artikkel 2

1. Avtalepartene skal trinnvis avskaffe toll og andre faste beløp på varene oppført nedenfor i samsvar med følgende tidsskjema:

- a) 1. januar 1993 skal hver tollsats reduseres til fem sjettedeler av basistollsatsen;
- b) ytterligere fem reduksjoner hver på en sjettedel skal gjennomføres 1. januar 1994, 1. januar 1995, 1. januar 1996, 1. januar 1997 og 1. januar 1998.

13.02 Vegetabiliske safter og ekstrakter; pektinstoffer, pektinater og pektater; agar-agar og annet planteslim samt andre fortykningsmidler, også modifiserte, utvunnet av vegetabiliske stoffer:

	20	-	pektinstoffer, pektinater og pektater:
ex	20	--	som inneholder mindre enn 5 vektprosent tilsatt sukker

2. Avtalepartene skal trinnvis redusere toll og andre faste beløp på varene oppført nedenfor i samsvar med følgende tidsskjema:

- a) 1. januar 1993 skal hver tollsats reduseres til 90% av basistollsatsen;
- b) ytterligere fire reduksjoner hver på 10% skal gjennomføres 1. januar 1994, 1. januar 1995, 1. januar 1996 og 1. januar 1997.

17.02 Annet sukker, herunder kjemisk ren laktose, maltose, glukose og fruktose, i fast form; sirup og andre sukkeroppløsninger uten tilsetning av smaks- eller fargestoffer; kunsthonning, også blandet med naturlig honning; karamell:

	90	-	ellers, herunder invertsukker:
ex	90	--	kjemisk ren maltose

Artikkel 3

1. De basistollsatter som skal benyttes som utgangspunkt for de successive reduksjoner etter artikkel 1 og 2, skal for hver vare være de tollsatser som en avtalepart faktisk anvendte pr. 1. januar 1992 på varer fra de øvrige avtaleparter. Dersom det etter 1. januar 1992 gjennomføres tollreduksjoner som følge av de multilaterale handelsforhandlingene i Uruguay-runden, skal de reduserte tollsatser brukes som basistollsatter.

2. De reduserte tollsatser fremkommer ved å runde nedover til første desimalplass ved å stryke annen desimal.

Artikkel 4

1. For Finland skal bestemmelsene i artikkel 9 i protokollen ikke gjelde varer som hører under posisjon (HS) 15.17 og 20.07.
2. For Norge skal bestemmelsene i artikkel 9 i protokollen ikke gjelde varer som hører under posisjon (HS) 20.07, 20.08 og 21.04.

Artikkel 5

1. For Island skal bestemmelsene i protokollen ikke gjelde følgende varer:

21.05 Spise-is, også med innhold av kakao

21.06 Tilberedte næringsmidler, ikke nevnt eller innbefattet annet sted:

	90	-	andre:
ex	90	--	produkter bestående hovedsaklig av fett og vann, som inneholder mer enn 15 vektprosent smør eller annet melkefett

Denne midlertidige ordningen skal tas opp til ny vurdering av avtalepartene før utløpet av 1998.

2. Begrensningen etter protokollens artikkel 9 på prisutjevningsbeløp oppkrevd ved innførsel skal for Island ikke gjelde følgende varer som hører under posisjon (HS) 04.03, 15.17, 18.06, 19.01, 19.02, 19.05, 20.07, 21.03 og 21.04.

Størrelsen på de importavgifter som oppkreves ved grensepassering, skal likevel ikke i noe tilfelle overstige det nivå som ble anvendt av Island i 1991 på innførsel fra noen av avtalepartene.

Artikkel 6

1. For Østerrike får avtalens artikkel 16 anvendelse for varer som hører under posisjon (HS) 22.08 senest fra 1. januar 1996. Den lisensordning Østerrike anvender for disse varer, skal likevel liberaliseres og lisenser gis automatisk fra 1. januar 1993.

Østerrike skal i løpet av perioden 1. januar 1993 til 1. januar 1996, i samsvar med følgende tidsskjema, gradvis avskaffe toll oppkrevd ved grensepassering på alkoholholdige drikkevarer og udenaturert etylalkohol med alkoholstyrke under 80 vol. % som hører under posisjon (HS) 22.08:

- a) 1. januar 1993 skal den tollsats som faktisk ble anvendt pr. 1. januar 1991 reduseres med 15 %,

- b) ytterligere en reduksjon på 15% skal gjennomføres 1. januar 1994,
- c) ytterligere en reduksjon på 30% skal gjennomføres 1. januar 1995, og
- d) en siste reduksjon på 40% skal gjennomføres 1. januar 1996.

De reduserte tollsatser fremkommer ved å runde nedover til første desimalplass ved å stryke annen desimal.

Uten hensyn til ovenstående bestemmelser og under hensyntagen til de tollettelser som er gitt Det europeiske økonomiske fellesskapet i avtalen om handel med visse landbruksvarer med opprinnelse i Fellesskapet, vil Østerrike fra 1. januar 1993 avskaffe innførselstoll på følgende varer:

22.08	ex	30	irsk whisky
		40	rom og taffia
	ex	90	likører («Irish cream») og Ouzo

2. Med hensyn til andre avgifter og skatter på alkoholholdige drikkevarer som hører under posisjon (HS) 22.08, vil Østerrike rette seg etter bestemmelsene i avtalens artikkel 14.

3.a) Østerrike skal anvende avtalens bestemmelser på følgende varer senest fra 1. januar 1997:

35.05 Dekstrin og annen modifisert stivelse (f.eks. pregelatinert eller forestret stivelse);
lim på basis av stivelse, dekstrin eller annen modifisert stivelse:

	10	-	dekstrin og annen modifisert stivelse:
ex	10	—	stivelse, forestret eller eterisert
	20	-	lim

38.09 Midler for etterbehandling og preparater for å fremskynde farging eller feste fargestoffer samt andre produkter eller preparater (f.eks. appretur og beisemidler) av det slag som brukes innenfor tekstil-, papir- og lærindustrien eller lignende industrier, ikke nevnt eller innbefattet annet sted:

	10	-	på basis av stivelse eller stivelsesprodukter
		—	ellers:
ex	91	—	av det slag som brukes i tekstilindustrien:
		-	som inneholder stivelse eller stivelsesprodukter
ex	92	—	av det slag som brukes i papirindustrien:
		-	som inneholder stivelse eller stivelsesprodukter
ex	99	—	andre:
		-	som inneholder stivelse eller stivelsesprodukter

38.23 Tilberedte bindemidler for støpeformer eller støpekjerner; kjemiske produkter og preparater for kjemiske eller beslektede industrier (herunder slike som består av blandinger av naturprodukter), ikke nevnt eller innbefattet annet sted; restprodukter fra kjemiske eller beslektede industrier, ikke nevnt eller innbefattet annet sted:

10	-	tilberedte bindemidler for støpeformer eller støpekjerner:
----	---	--

ex	10	—	på basis av stivelse eller dekstrinstivelse
	90	-	andre:
ex	90	—	med et samlet innhold på 30 vektprosent eller mer av sukker, stivelse, stivelsesprodukter eller varer som hører under posisjon 0401 til 0404

- b) Så lenge Østerrike ikke anvender avtalens bestemmelser på varene oppført ovenfor, får bestemmelsene i frihandelsavtalen mellom EØF og Østerrike om den bilaterale handel i denne sektor, herunder opprinnelsesreglene i protokoll 3 og alle andre relevante bestemmelser, fortsatt anvendelse. Under de samme vilkår får artikkel 21 i EFTA-konvensjonen og vedlegg B til konvensjonen samt alle andre relevante bestemmelser fortsatt anvendelse for handel med varene oppført ovenfor mellom Østerrike og andre EFTA-stater.

TILLEGG 2

Liste over råvarer som er undergitt prisutjevning,
omhandlet i artikkel 3 nr. 3 av denne protokoll

TILLEGG 3

Fremgangsmåte for å endre listen over råvarer som er undergitt
prisutjevning, omhandlet i artikkel 3 nr. 3 og
tillegg 2 av denne protokoll

TILLEGG 4

Regler om de deklarasjoner som skal brukes, og
fremgangsmåten ved fremleggelse omhandlet i
artikkel 4 nr. 2 av denne protokoll

TILLEGG 5

Enkeltheter ved undersøkelse av deklarasjonene
omhandlet i artikkel 5 nr. 2 av denne protokoll

TILLEGG 6

Enkeltheter om referanseprisene som skal brukes, ved
meldingssystemet og fremgangsmåten for å stadfeste referanseprisene omhandlet i artikkel
6 nr. 3 av denne protokoll

TILLEGG 7

Liste over de koeffisienter som skal anvendes og er
omhandlet i artikkel 7 nr. 2 av denne protokoll

TABELL I

Posisjon i tolltariffen (HS)	Varebeskrivelse
04.03	Kjernemelk, kulturmilk (surmilk) og rømme, yoghurt, kefir og annen gjæret eller syrnet melk og fløte, også konsentrert, med eller uten tilsetning av sukker, annet søtningsstoff eller smaksstoff eller med innhold av frukt, nøtter eller kakao:
	10 - yoghurt:
ex	10 -- med tilsetning av smaksstoff eller med innhold av frukt, nøtter eller kakao
	90 - annen:
	-- med tilsetning av smaksstoff eller med innhold av frukt, nøtter eller kakao
07.10	Grønnsaker (også dampkokte eller kokte i vann), fryste:
	40 - sukkermais (Zea mays var. saccharata)
07.11 ¹	Grønnsaker, midlertidig konserverte (f.eks. med svoveldioksidgass, i saltlake, i svovelsyringvann eller i andre konserverende oppløsninger), men utjenlige til direkte forbruk i den foreliggende tilstand:
	90 - andre grønnsaker; grønnsakblandinger:
ex	90 -- sukkermais (Zea mays var. saccharata)
13.02	Vegetabiliske safter og ekstrakter; pektinstoffer, pektinater og pektater; agar-agar og annet planteslim samt andre fortykningsmidler, også modifiserte, utvunnet av vegetabiliske stoffer:
	20 - pektinstoffer, pektinater og pektater:
ex	20 -- med innhold av minst 5 vektprosent tilsatt sukker

¹ Merk: HS nr. 07.11, 20.01, 20.04: Sukkermais nevnt under disse posisjoner i tolltariffen omfatter ikke blandinger av sukkermais og andre produkter under disse HS-nr.

Posisjon i
tolltariffen
HS

Varebeskrivelse

-
- 15.17 Margarin; spiselige blandinger og produkter av animalske eller vegetabiliske fettstoffer og oljer, eller av fraksjoner av forskjellige fettstoffer og oljer som hører under dette kapittel, unntatt spiselige fettstoffer og oljer, samt deres fraksjoner, som hører under posisjon 15.16:
- 10 - margarin, unntatt flytende margarin:
- ex 10 -- med innhold av mer enn 10 vektprosent melkefett, men ikke over 15 vektprosent
- 90 - ellers:
- ex 90 -- med innhold av mer enn 10 vektprosent melkefett, men ikke over 15 vektprosent
- 17.02 Annet sukker, herunder kjemisk ren laktose, maltose, glukose og fruktose, i fast form; sirup og andre sukkeroppløsninger uten tilsetning av smaks- eller fargestoffer; kunsthonning, også blandet med naturlig honning; karamell:
- 50 - kjemisk ren fruktose
- 17.04 Sukkervarer (herunder hvit sjokolade), uten innhold av kakao
- 18.06 Sjokolade og andre næringsmidler som inneholder kakao
- 19.01 Maltekstrakt; næringsmidler av mel, stivelse eller maltekstrakt, som ikke inneholder kakaopulver eller inneholder mindre enn 50 vektprosent kakaopulver, ikke nevnt eller innbefattet annet sted; næringsmidler av varer som bærer under posisjonene 04.01 - 04.04 og som ikke inneholder kakaopulver eller inneholder mindre enn 10 vektprosent kakaopulver, ikke nevnt eller innbefattet annet sted
- 19.02 Pasta, også kokt eller fylt (med kjøtt eller andre produkter) eller tilberedt på annen måte, f.eks. spaghetti, makaroni, nudler, lasagne, gnocchi, ravioli, cannelloni; couscous, også tilberedt:
- ukokt pasta, ikke fylt eller tilberedt på annen måte:
- 11 -- med innhold av egg

Posisjon i tolltariffen HS		Varebeskrivelse
	19 --	ellers
	20 -	fylt pasta, også kokt eller tilberedt på annen måte:
ex	20 --	andre enn produkter med innhold av mer enn 20 vektprosent av pølse, kjøtt, slakteavfall eller blod, eller andre kombinasjoner derav
	30 -	annen pasta
	40 -	couscous
19.03		Tapioka og tapiokaerstatninger fremstilt av stivelse, i form av flak, gryn, perler eller liknende
19.04		Næringsmidler tilberedt ved oppusting eller steking av korn eller kornprodukter (f.eks. "corn flakes"); korn, unntatt mais, i form av gryn, forkokt eller tilberedt på annen måte
19.05		Brød, kaker, kjeks og annet bakverk, også med innhold av kakao; alterbrød, tomme kapsler til farmasøytisk bruk, forseglingsoblater og liknende varer av mel eller stivelse
20.01		Grønnsaker, frukter, nøtter og andre spiselige plantedeler, tilberedte eller konserverte med eddik eller eddiksyre:
	90 -	andre:
ex	90 --	sukkermais (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>); jams, søtpoteter og liknende spiselige plantedeler med innhold av minst 5 vektprosent stivelse
20.04		Andre grønnsaker, tilberedte eller konserverte på annen måte enn med eddik eller eddiksyre, fryste:
	10 -	poteter:
ex	10 --	i form av mel eller flak
	90 -	andre grønnsaker og grønnsakblandinger:
ex	90 --	sukkermais (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)

Posisjon i tolltariffen HS	Varebeskrivelse
20.05	Andre grønnsaker, tilberedte eller konserverte på annen måte enn med eddik eller eddiksyre, ikke fryste:
	20 - poteter:
ex 20	-- i form av mel eller flak
	80 - sukkermais (Zea mays var. saccharata)
20.07	Syltetøy, fruktgele, marmelade samt pure og pasta av frukter eller nøtter, fremstilt ved koking eller annen varmebehandling, også tilsatt sukker eller annet søtningsstoff
20.08	Frukt, nøtter og andre spiselige plantedeler, tilberedte eller konserverte på annen måte, også tilsatt sukker eller annet søtningsstoff eller alkohol, ikke nevnt eller innbefattet annet sted:
	- nøtter, jordnøtter samt andre kjerner og frø, også innbyrdes blandede:
	11 -- jordnøtter:
ex 11	--- peanøttsmør
	- ellers, herunder blandinger, unntatt blandinger som hører under underposisjon 2008.19:
	92 -- blandinger:
ex 92	--- på basis av kornprodukter
	99 -- annet:
ex 99	--- mais, unntatt sukkermais (Zea mays var. saccharata)
21.01	Ekstrakter, essenser og konsentrater av kaffe, te eller mate, og varer fremstilt på basis av disse ekstrakter, essenser eller konsentrater eller på basis av kaffe, te eller mate; brente sikorirøtter og andre brente kaffeerstatninger samt ekstrakter, essenser og konsentrater derav:
	10 - ekstrakter, essenser og konsentrater av kaffe, og varer fremstilt på basis av disse ekstrakter, essenser eller konsentrater eller på basis av kaffe:

Posisjon i tolltariffen HS	Varebeskrivelse	
ex	10 --	med innhold av 1,5 vektprosent melkefett eller mer, 2,5 vektprosent melkeprotein eller mer, 5 vektprosent sukker eller mer eller 5 vektprosent stivelse eller mer
	20 -	ekstrakter, essenser og konsentrater av te eller mate, og varer fremstilt på basis av disse ekstrakter, essenser eller konsentrater eller på basis av te eller maté:
ex	20 --	med innhold av 1,5 vektprosent melkefett eller mer, 2,5 vektprosent melkeprotein eller mer, 5 vektprosent sukker eller mer eller 5 vektprosent stivelse eller mer
	30 -	brente sikorirøtter og andre brente kaffeerstatninger samt ekstrakter, essenser og konsentrater derav:
ex	30 --	andre brente kaffeerstatninger unntatt brente sikorirøtter; ekstrakter, essenser og konsentrater av andre brente kaffeerstatninger enn brente sikorirøtter
21.02		Gjær (aktiv eller inaktiv); andre døde, encellede mikroorganismer (unntatt vaksiner som hører under posisjon 30.02); tilberedt bakepulver:
	10 -	aktiv gjær:
ex	10 --	unntatt bakegjær, med unntak av de bruk som dyrefôr
	20 -	inaktiv gjær; andre døde, encellede mikroorganismer:
ex	20 --	unntatt de til bruk som dyrefôr
	30 -	tilberedt bakepulver
21.03		Sauser og preparater for tillaging av sauser; tilberedte smaksstoffer; sennepsmel og tilberedt sennep:
	20 -	tomatketchup og annen tomatsaus
	30 -	sennepsmel og tilberedt sennep:
ex	30 --	tilberedt sennep med innhold av 5 vektprosent eller mer tilsatt sukker
	90 -	andre:

Posisjon i tolltariffen HS	Varebeskrivelse	
ex 90 --	unntatt flytende mango chutney	
21.04	Supper og buljonger samt preparater for tillaging av supper og buljonger; homogeniserte, sammensatte næringsmidler	
21.05	Spise-is, også med innhold av kakao	
21.06	Tilberedte næringsmidler, ikke nevnt eller innbefattet annet sted:	
ex 21.06	- unntatt sukkersirup som er farget eller tilsatt smaksstoffer	
22.03	Øl fremstilt av malt	
22.05	Vermut og annen vin av friske druer, tilsatt aromatiske planter eller smaksstoffer	
22.08	Udenaturert etylalkohol med alkoholstyrke under 80 vol. %; likør og annet brennevin; sammensatte, alkoholholdige preparater av det slag som brukes til fremstilling av drikkevarer	
50 -	gin og genever	
90 -	andre:	
ex 90 --	likør med innhold av mer enn 5 vektprosent tilsatt sukker; vodka og akevitt	
22.09	Eddik samt eddikerstatninger fremstilt av eddiksyre	

Posisjon i tolltariffen HS	Varebeskrivelse
29.05	Asykliske alkoholer og deres halogen-, sulfo-, nitro- eller nitrosoderivater:
	- andre flerverdige alkoholer:
43	-- mannitol
44	-- D-glucitol (sorbitol)
35.05	Dekstrin og annen modifisert stivelse (f.eks. pregelatinert eller forestret stivelse); lim på basis av stivelse, dekstrin eller annen modifisert stivelse:
ex	35.05 - unntatt forestret eller foretret stivelse (ex 10)
38.09	Midler for etterbehandling og preparater for å fremskynde farging eller feste fargestoffer samt andre produkter eller preparater (f.eks. appretur og beisemidler) av det slag som brukes innenfor tekstil-, papir- og lærindustrien eller liknende industrier, ikke nevnt eller innbefattet annet sted:
	10 - på basis av stivelse eller stivelsesprodukter
38.23	Tilberedte bindemidler for støpeformer eller støpekjerner; kjemiske produkter og preparater fra kjemiske eller beslektede industrier (herunder slike som består av blandinger av naturprodukter), ikke nevnt eller innbefattet annet sted; restprodukter fra kjemiske eller beslektede industrier, ikke nevnt eller innbefattet annet sted:
	60 - sorbitol, unntatt sorbitol som hører under underposisjon 2905.44

TABELL II

Posisjon i tolltariffen (HS)	Varebeskrivelse
09.01	Kaffe, også brent eller koffeinfri; skall og hinner av kaffe; kaffeerstatninger med innhold av kaffe, uansett blandingsforhold
09.02	Te
13.02	Vegetabiliske safter og ekstrakter; pektinstoffer, pektinater og pektater; agar-agar og annet planteslim samt andre fortykningsmidler, også modifiserte, utvunnet av vegetabiliske stoffer: - vegetabiliske safter og ekstrakter: 12 -- av lakrisrot 13 -- av humle 20 - pektinstoffer, pektinater og pektater: - ex 20 -- med innhold av mindre enn 5 vektprosent tilsatt sukker - planteslim og fortykningsmidler, også modifiserte, utvunnet av vegetabiliske stoffer: 31 -- agar-agar 32 -- planteslim og fortykningsmidler, også modifiserte, utvunnet av johannesbrød, av frø av johannesbrød eller av guarfrø 39 -- ellers
14.04	Vegetabiliske produkter ikke nevnt eller innbefattet annet sted: 20 - bomull-linters

Posisjon i tolltariffen HS	Varebeskrivelse
15.16	Animalske eller vegetabiliske fettstoffer og oljer, samt deres fraksjoner, helt eller delvis hydrogenerte, interforestrede, reforestrede eller elaidiniserte, også raffinerte, men ikke videre bearbejdede:
	20 - vegetabiliske fettstoffer og oljer, samt deres fraksjoner:
ex	20 -- hydrogenert kastorolje, såkalt "opal-wax"
15.18	Animalske og vegetabiliske fettstoffer og oljer, samt deres fraksjoner, kokte, oksiderte, dehydrerte, sulfurerte, blåste, polymeriserte med varme i vakuum eller i inert gass eller på annen måte kjemisk omdannede, unntatt de som hører under posisjon 15.16; uspiselige blandinger eller produkter av animalske eller vegetabiliske fettstoffer eller oljer, eller av fraksjoner av forskjellige fettstoffer eller oljer som hører under dette kapittel, ikke nevnt eller innbefattet annet sted:
ex	15.18 - linosyn
15.19	Industrielle, monokarboksyli fettsyrer; raffineringfettsyrer; industrielle fettalkoholer:
ex	15.19 - unntatt de til bruk som dyrefôr
15.20	Glyserol (glyserin), også ren; glyserolvann og glyserollut
15.21	Vegetabilisk voks (unntatt triglyserider), bivoks, annen insektvoks og spermasett (hvalrav), også raffinert eller farget
15.22	Degras; reststoffer etter behandling av fettstoffer eller animalsk og vegetabilisk voks
17.02	Annet sukker, herunder kjemisk ren laktose, maltose, glukose og fruktose, i fast form; sirup og andre sukkeroppløsninger uten tilsetning av smaks- eller fargestoffer; kunsthonning, også blandet med naturlig honning; karamell:
	90 - ellers, herunder invertsukker:
ex	90 -- kjemisk ren maltose
18.03	Kakaomasse, også avfettet
18.04	Kakaosmør, -fett og -olje

Posisjon i tolttariffen HS	Varebeskrivelse
18.05	Kakaopulver, uten tilsetning av sukker eller annet søtningsstoff
20.02	Tomater, tilberedte eller konserverte på annen måte enn med eddik eller eddiksyre:
90 -	annet enn hele eller i stykker
20.08	Frukt, nøtter og andre spiselige plantedeler, tilberedte eller konserverte på annen måte, også tilsatt sukker eller annet søtningsstoff eller alkohol, ikke nevnt eller innbefattet annet sted:
-	ellers, herunder blandinger, unntatt blandinger som hører under underposisjon 2008.19:
91 --	palmehjerter
21.01	Ekstrakter, essenser og konsentrater av kaffe, te eller matè, og varer fremstilt på basis av disse ekstrakter, essenser eller konsentrater eller på basis av kaffe, te eller matè; brente sikorirøtter og andre brente kaffeerstatninger samt ekstrakter, essenser og konsentrater derav:
10 -	ekstrakter, essenser og konsentrater av kaffe, og varer fremstilt på basis av disse ekstrakter, essenser eller konsentrater eller på basis av kaffe:
ex 10 --	uten innhold av melkefett, melkeprotein, sukker eller stivelse eller med innhold av mindre enn 1,5 vektprosent melkefett, 2,5 vektprosent melkeprotein, 5 vektprosent sukker eller 5 vektprosent stivelse
20 -	ekstrakter, essenser og konsentrater av te eller matè, og varer fremstilt på basis av disse ekstrakter, essenser eller konsentrater eller på basis av te eller matè:
ex 20 --	uten innhold av melkefett, melkeprotein, sukker eller stivelse eller med innhold av mindre enn 1,5 vektprosent melkefett, 2,5 vektprosent melkeprotein, 5 vektprosent sukker eller 5 vektprosent stivelse

Posisjon i tolttariffen HS	Varebeskrivelse	
	30 -	brente sikorirøtter og andre brente kaffeerstatninger samt ekstrakter, essenser og konsentrater derav:
ex	30 --	brente sikorirøtter; ekstrakter, essenser og konsentrater av brente sikorirøtter
21.03		Sauser og preparater for tillaging av sauser; tilberedte smaksstoffer; sennepsmel og tilberedt sennep:
	10 -	soyasaus
	30 -	sennepsmel og tilberedt sennep:
ex	30 --	sennepsmel; tilberedt sennep som inneholder mindre enn 5 vektprosent tilsatt sukker
	90 -	andre:
ex	90 --	flytende mango chutney
22.01		Vann, herunder naturlig eller kunstig mineralvann og karbonisert vann, ikke tilsatt sukker, andre søtningsstoffer eller smaksstoffer; is og snø
22.08		Udenatureert etylalkohol med alkoholstyrke under 80 vol. %; likør og annet brennevin; sammensatte, alkoholholdige preparater av det slag som brukes til fremstilling av drikkevarer:
	20 -	brennevin fremstilt ved destillasjon av druevin eller druemesk
	30 -	whisky
	40 -	rom og taffia
	90 -	andre:
ex	90 --	unntatt likør med innhold av mer enn 5 vektprosent tilsatt sukker, vodka og akevitt

PROTOKOLL 4 OM OPPRINNELSESREGLER

INNHold

AVDELING I - ALMINNELIGE BESTEMMELSER

- Art. 1 Definisjoner

AVDELING II - DEFINISJON AV BEGREPET «OPPRINNELSESPRODUKTER»

- Art. 2 Opprinnelseskriterier
- Art. 3 Produkter fremstilt i sin helhet
- Art. 4 Produkter tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet
- Art. 5 Utilstrekkelig bearbeidelse eller foredling
- Art. 6 Kvalifiserende enheter
- Art. 7 Tilbehør, reservedeler og verktøy
- Art. 8 Sett
- Art. 9 Nøytrale elementer

AVDELING III - TERRITORIALE KRAV

- Art. 10 Territorialitetsprinsipp
- Art. 11 Bearbeidelse eller foredling foretatt utenfor EØS
- Art. 12 Gjeninnførsel av varer
- Art. 13 Direkte transport
- Art. 14 Utstillinger

AVDELING IV - TOLLRESTITUSJON ELLER FRITAK

- Art. 15 Forbud mot restitusjon av eller fritak for toll

AVDELING V - OPPRINNELSESBEVIS

- Art. 16 Alminnelige vilkår
- Art. 17 Fremgangsmåte for utstedelse av varesertifikat EUR.1
- Art. 18 Varesertifikat EUR.1 utstedt senere
- Art. 19 Utstedelse av duplikat varesertifikat EUR.1
- Art. 20 Utstedelse av varesertifikat EUR. 1 på grunnlag av opprinnelsesbevis utstedt eller utferdiget tidligere
- Art. 21 Vilkår for utferdigelse av fakturaerklæring
- Art. 22 Godkjent eksportør
- Art. 23 Gyldighet av opprinnelsesbevis
- Art. 24 Fremleggelse av opprinnelsesbevis
- Art. 25 Innførsel i delsendinger

- Art. 26 Fritak fra formelle opprinnelsesbevis
- Art. 27 Leverandørerklæring
- Art. 28 Grunnlagsdokumenter
- Art. 29 Oppbevaring av opprinnelsesbevis, leverandørerklæringer og grunnlagsdokumenter
- Art. 30 Uoverensstemmelser og formelle feil
- Art. 31 Beløp uttrykt i ECU

AVDELING VI - METODER FOR ADMINISTRATIVT SAMARBEID

- Art. 32 Gjensidig bistand
- Art. 33 Verifisering av opprinnelsesbevis
- Art. 34 Verifisering av leverandørerklæringer
- Art. 35 Tvisteløsning
- Art. 36 Straffebestemmelser

AVDELING VII - CEUTA OG MELILLA

- Art. 37 Bestemmelser som skal gjelde for Ceuta og Melilla
- Art. 38 Særlige vilkår

LISTE OVER TILLEGG:

Tillegg	I:	Innledende anmerkninger til listen i tillegg II
Tillegg	II:	Liste over bearbeiding eller foredling som kreves utført på ikke-opprinnelsesmaterialer for at det fremstilte produkt kan oppnå opprinnelsesstatus
Tillegg	III:	Varesertifikat EUR. I og søknad om varesertifikat EUR. I
Tillegg	IV:	Fakturaerklæring
Tillegg	V:	Leverandørerklæring
Tillegg	VI:	Langtids leverandørerklæring
Tillegg	VII:	Liste over produkter omhandlet i artikkel 2 nr. 3 som er midlertidig unntatt fra denne protokoll, med unntak for bestemmelsene i avdeling IV til VI
Tillegg	VIII:	Liste over produkter omhandlet i artikkel 2 nr. 2 for hvilke Republikken Østerrikes territorium er unntatt fra EØS med hensyn til fastsettelse av opprinnelse

AVDELING I ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 1 Definisjoner

I denne protokoll forstås med

- a) «fremstilling»: all slags bearbeiding eller foredling herunder sammensetting og montering eller spesielle prosesser;
- b) «materiale»: enhver bestanddel, råmateriale, komponent eller del o.l. som er brukt i fremstillingen av produktet;
- c) «produkt»: det produktet som blir fremstilt, selv om det er bestemt for senere bruk i en annen produksjonsprosess;
- d) «varer»: både materialer og produkter;
- e) «tollverdi»: verdien fastsatt i samsvar med avtalen om gjennomføring av artikkel VII i Generalavtalen om tolltariffer og handel, utferdiget i Genève 12. april 1979;
- f) «pris fra fabrikk»: prisen som betales for produktet fritt fabrikk til produsenten i EØS i det foretak der den siste bearbeidelse eller foredling er utført, eller til den person i EØS som har besørget utført den siste bearbeidelse eller foredling utenfor EØS, forutsatt at prisen innbefatter verdien av alle anvendte materialer, unntatt eventuelle interne avgifter som er eller kan bli tilbakebetalt når det fremstilte produkt eksporteres;
- g) «verdien av materialer»: tollverdien på innførselstidspunktet av anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer, eller dersom denne ikke er kjent og ikke kan påvises, den første påviselige pris som er betalt for materialene i EØS;
- h) «verdien av opprinnelsesmaterialer»: verdien av de materialer som er definert i bokstav g), som får tilsvarende anvendelse;
- i) «kapitler» og «posisjoner»: kapitler og posisjoner (fire-sifret kode) anvendt i nomenklaturen som utgjør «Det harmoniserte system for beskrivelse og koding av varer», i denne protokoll kalt «Det harmoniserte system» eller «HS»;
- j) «tariffert»: tarifferingen av et produkt eller et materiale under en bestemt posisjon;
- k) «sending»: produkter som enten er sendt samtidig fra en eksportør til en mottaker eller produkter omfattet av ett enkelt transportdokument omfattende forsendelsen fra eksportør til mottaker, eller i mangel av slikt transportdokument, av en enkelt faktura.

AVDELING II DEFINISJON AV BEGREPET «OPPRINNELSESPRODUKTER»

Artikkel 2 Opprinnelseskriterier

1. Et produkt skal anses å ha opprinnelse i EØS i henhold til denne avtale dersom det er enten fremstilt i sin helhet eller er tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet i EØS. For dette formål skal avtalepartenes territorier, herunder sjøterritoriene, som denne avtale gjelder for, betraktes som ett område.
2. Som unntak fra nr. 1 skal Republikken Østerrikes territorium inntil 1. januar 1997 være unntatt fra EØS med hensyn til fastsettelse av opprinnelsen for produkter oppført i tillegg VIII, og slike produkter skal anses å ha opprinnelse i EØS bare når de enten er fremstilt i sin helhet eller er tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet på de andre avtaleparters territorier.
3. De produkter som er oppført i tillegg VII skal være midlertidig unntatt fra anvendelse av bestemmelsene i denne protokoll. Likevel får bestemmelsene i avdeling IV til VI tilsvarende anvendelse for disse produktene.

Artikkel 3 Produkter fremstilt i sin helhet

1. Følgende skal anses som fremstilt i sin helhet i EØS:
 - a) mineralske produkter utvunnet av dets jord eller havbunn;
 - b) vegetabiliske produkter høstet der;
 - c) levende dyr født og alet der;
 - d) produkter av levende dyr alet der;
 - e) produkter fra jakt og fiske drevet der;
 - f) produkter fra sjøfiske og andre produkter tatt opp av havet utenfor avtalepartenes sjøterritorium ved hjelp av deres fartøyer;
 - g) produkter fremstilt på fabrikkskip tilhørende avtalepartene utelukkende av produkter som er nevnt i bokstav f);
 - h) brukte varer innsamlet der bare egnet til gjenvinning av råstoffer, inkludert brukte dekk bare egnet til regummiering eller til bruk som avfall;
 - i) avfall og skrap fra fabrikkvirksomhet som har funnet sted der;
 - j) varer fremstilt der utelukkende av produkter angitt under bokstav a) til i).

2. Betegnelsene «deres fartøyer» og «fabrikkskip tilhørende avtalepartene» i nr. 1 bokstav f) og g) gjelder kun fartøyer og fabrikkskip:

- a) som er registrert eller anmeldt i en av EFs medlemsstater eller i en EFTA-stat;
- b) som fører flagg tilhørende en medlemsstat i EF eller en EFTA-stat;
- c) som med en andel av minst 50% eies av statsborgere i EFs medlemsstater eller i EFTA-stater, eller av et selskap med hovedsete i en av disse stater, hvor administrerende direktør eller direktører, styrets eller representantskapets formann og flertallet av medlemmene i disse organer er statsborgere i EFs medlemsstater eller i EFTA-stater, og videre når det gjelder ansvarlige selskaper eller selskaper med begrenset ansvar, hvorav minst halvparten av kapitalen tilhører disse stater eller offentlige sammenslutninger eller statsborgere i de nevnte stater;
- d) hvor skipsføreren og skipets offiserer er statsborgere i EFs medlemsstater eller i EFTA-stater; og
- e) hvor minst 75 % av mannskapet er statsborgere i EFs medlemsstater eller i EFTA-stater.

Artikkel 4

Produkter tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet

1. Ved anvendelse av artikkel 2 skal produkter som ikke er fremstilt i sin helhet i EØS, anses som tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet når vilkårene i listen i tillegg II er oppfylt.

Disse vilkår angir, for alle produkter som kommer inn under avtalen, den bearbeiding eller foredling som må utføres på ikke-opprinnelsesmaterialer brukt i fremstillingen av disse produktene, og gjelder kun i forhold til slike materialer. Det følger av dette at dersom et produkt som har oppnådd opprinnelsesstatus ved å oppfylle de vilkår som er fastsatt i listen for dette produktet, benyttes i fremstillingen av et annet produkt skal de vilkår som gjelder for det produkt som det førstnevnte produkt inkorporeres i, ikke anvendes for produktet, og det skal ikke tas hensyn til de ikke-opprinnelsesmaterialer som eventuelt ble anvendt ved fremstillingen av det.

2. Uten hensyn til nr. 1 kan ikke-opprinnelsesmaterialer som i henhold til vilkårene fastsatt i listen for et gitt produkt ikke skulle kunne anvendes til fremstilling av dette produktet, likevel anvendes, med de unntak som er fastsatt i artikkel 11 nr. 4, forutsatt at:

- a) deres totale verdi ikke overstiger 10% av prisen fra fabrikk på produktet;
- b) når det i listen er oppgitt en eller flere prosentsatser for den maksimale verdi av ikke-opprinnelsesmaterialer, prosentsatsene ikke overskrider gjennom anvendelsen av dette nr.

Dette nr. gjelder ikke for produkter som hører under kapitlene 50 til 63 i Det harmoniserte system.

3. Nr. 1 og 2 får anvendelse med de unntak som er fastsatt i artikkel 5.

Artikkel 5

Utilstrekkelig bearbeidelse eller foredling

1. Følgende behandlinger skal anses som utilstrekkelig bearbeidelse eller foredling til å gi status som opprinnelsesprodukter, uansett om kravene i artikkel 4 er oppfylt:

- a) behandling som har til hensikt å holde produktene i sin opprinnelige tilstand under transport eller lagring (lufting, utspredning, tørking, kjøling, nedleggelse i saltlake, svovelsyring eller andre vandige oppløsninger, fjerning av beskadigede deler, og liknende behandling);
- b) enkle operasjoner som avstøvning, sikting, utskilling, sammenstilling, sortering (innbefattet sammenstilling av varer til sortiment eller sett), vasking, maling og oppskjæring;
- c) i) skifting av emballasje, deling og sammenstilling av kolli;
ii) enkel fylling i flasker, flakonger, sekker, etuier, esker, befestigelse til plater osv. og all annen enkel emballering;
- d) anbringelse av merker, etiketter eller andre liknende kjennemerker på selve produktet eller emballasjen;
- e) enkel blanding av produkter, også av forskjellige slag, når en eller flere bestanddeler i blandingen ikke oppfyller vilkårene fastsatt i denne protokoll for å kunne anses å ha opprinnelse i EØS;
- f) enkel sammensetning av deler med henblikk på å fremstille et komplett produkt;
- g) kombinasjon av to eller flere av de behandlinger som er angitt i bokstav a) til f);
- h) slakting av dyr.

2. Alle behandlinger utført i EØS på et gitt produkt skal vurderes samlet ved bestemmelse av hvorvidt den bearbeidelse eller foredling som produktet har gjennomgått, skal anses som utilstrekkelig i henhold til nr. 1.

Artikkel 6

Kvalifiserende enheter

1. Ved anvendelse av bestemmelsene i denne protokoll skal den kvalifiserende enhet være det bestemte produkt som gir produktet dets karakter ved bestemmelse av tariffing i henhold til Det harmoniserte system.

I samsvar med dette følger at:

- a) når et produkt bestående av en gruppe eller samling av artikler er tariffert i h.t. Det harmoniserte system i én posisjon, utgjør alt den kvalifiserende enhet;
- b) når en sending består av et antall like produkter som tariffes under samme posisjon i Det harmoniserte system, må hvert enkelt produkt vurderes hver for seg ved anvendelse av bestemmelsene i denne protokoll.

2. Når emballasje er inkludert sammen med produktet i tarifferingsøyemed i h.t. alminnelig fortolkningsregel 5 i Det harmoniserte system, skal den også tas med ved bestemmelse av opprinnelse.

Artikkel 7

Tilbehør, reservedeler og verktøy

Tilbehør, reservedeler og verktøy sendt sammen med en utrustning, en maskin, et apparat eller et kjøretøy, som er standardutstyr og innbefattet i prisen, eller som ikke er særskilt fakturert, skal anses som en enhet sammen med den aktuelle utrustning, maskin, apparat eller kjøretøy.

Artikkel 8

Sett

Sett, som definert i h.t. alminnelig fortolkningsregel 3 i Det harmoniserte system, skal anses som opprinnelsesprodukt, dersom alle komponenter i settet er opprinnelsesprodukter. Når et sett består av opprinnelsesprodukter og ikke-opprinnelsesprodukter, skal likevel settet i sin helhet anses som opprinnelsesprodukt, under forutsetning av at verdien av ikke-opprinnelsesproduktene ikke overstiger 15 % av settets pris fra fabrikk.

Artikkel 9

Nøytrale elementer

For å bestemme om et produkt har opprinnelse i EØS, er det ikke nødvendig å fastslå hvorvidt energi, anlegg og utstyr samt maskiner og verktøy anvendt til fremstillingen av dette produkt eller eventuelle varer, anvendt i produksjonen, som ikke inngår, og som ikke var forutsatt å inngå det endelige produktet, har opprinnelse eller ikke.

AVDELING III TERRITORIALE KRAV

Artikkel 10

Territorialitetsprinsipp

De vilkår som er fastsatt i avdeling II angående ervervelse av opprinnelsesstatus, må være oppfylt uten avbrudd i EØS. I denne forbindelse skal ervervelse av opprinnelsesstatus anses som avbrutt når varer som har gjennomgått bearbeiding eller foredling i EØS, har forlatt EØS, uansett om arbeidsoperasjoner er utført utenfor dette området eller ikke, med unntak for bestemmelsene i artikkel 11 og 12.

Artikkel 11

Bearbeidelse eller foredling foretatt utenfor EØS

1. Ervervelse av opprinnelsesstatus i henhold til de vilkår som er fastsatt i avdeling II, skal ikke påvirkes av bearbeidning eller foredling foretatt utenfor EØS på materialer utført fra EØS og senere gjeninnført dit, forutsatt at:

- a) de nevnte materialer er fremstilt i sin helhet i EØS eller de har vært gjenstand for bearbeidelse eller foredling utover de utilstrekkelige prosessene nevnt i artikkel 5 forut for deres utførsel fra EØS; og
- b) det på tilfredsstillende måte overfor tollmyndighetene kan godtgjøres at:
 - i) de gjeninnførte varer er et resultatet av den bearbeidelse eller foredling som er foretatt på de utførte materialer; og
 - ii) den totale merverdi som er tilført varen utenfor EØS ved anvendelse av denne artikkel, ikke overstiger 10% av prisen fra fabrikk på det sluttproduktet som det kreves opprinnelsesstatus for.

2. Ved anvendelse av nr. 1 skal vilkårene fastsatt i avdeling II angående ervervelse av opprinnelsesstatus ikke gjelde for bearbeidelse eller foredling utført utenfor EØS. Dersom det benyttes en regel i listen i tillegg II som fastsetter maksimumsverdien for alle anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer for å fastslå opprinnelsen på vedkommende sluttprodukt, skal likevel den totale verdien av ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt innenfor EØS og den totale merverdi tilført utenfor EØS ved anvendelse av denne artikkel, tilsammen ikke overstige den fastsatte prosentsats.

3. Ved anvendelse av nr. 1 og 2 skal med uttrykket «total merverdi» forstås alle akkumulerte kostnader utenfor EØS, iberegnet hele verdien av de materialer som er tilført der.

4. Nr. 1 og 2 skal ikke gjelde for produkter som ikke oppfyller vilkårene fastsatt i listen i tillegg II, og som bare kan anses som tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet som et resultat av den generelle toleranse i artikkel 4 nr. 2.

5. Nr. 1 og 2 skal ikke gjelde for produkter som hører under kapitlene 50 til 63 i Det harmoniserte system.

Artikkel 12

Gjeninnførsel av varer

Varer som er utført fra en av avtalepartene til et tredjeland, og som senere gjeninnføres, skal anses for aldri å ha forlatt EØS, dersom det på tilfredsstillende måte overfor tollmyndighetene kan godtgjøres at:

- a) de gjeninnførte varer er de samme som de som ble eksportert; og
- b) de ikke har gjennomgått noen bearbeidning utover det som har vært nødvendig for å bevare dem i god tilstand mens de har vært i det landet, eller mens de har vært eksportert.

Artikkel 13
Direkte transport

1. Preferansetollbehandlingen i henhold til avtalen gjelder bare for produkter som oppfyller vilkårene i denne protokoll, som er transportert innenfor EØS. Produkter som utgjør en enkelt sending, kan likevel transporteres gjennom andre territorier enn dem som tilhører EØS, eventuelt med omlasting eller midlertidig lagring på slike territorier, forutsatt at produktene har vært under tollvesenets kontroll i transitt- eller lagringslandet, og at de der ikke har gjennomgått annen behandling enn lossing og lasting eller annen behandling nødvendig for å bevare dem i god tilstand.

2. Bevis for at vilkårene fastsatt i nr. 1 er oppfylt, skal gis tollmyndighetene i importlandet ved fremleggelse av:

- a) et gjennomgangskonossement, utstedt i eksportlandet hvorunder transporten gjennom transittlandet er foretatt; eller
- b) et sertifikat utstedt av tollmyndighetene i transittlandet
 - i) som gir en nøyaktig beskrivelse av produktene;
 - ii) som angir datoen for lossing og lasting av produktene, og når det er aktuelt, navn på de fartøyer som er benyttet; og
 - iii) som bekrefter de forhold produktene har vært oppbevart under i transittlandet; eller
- c) i mangel av forannevnte dokumentasjoner andre fyllestgjørende bevis.

Artikkel 14
Utstillinger

1. Produkter som er sendt fra en avtalepart for utstilling i et tredjeland, og som etter utstillingen blir solgt for å bli innført til en annen avtalepart, skal ved innførselen nyte godt av bestemmelsene i avtalen under forutsetning av at produktene oppfyller de vilkår fastsatt i denne protokoll som gjør det mulig å anse dem for å ha opprinnelse i EØS, og at det på tilfredsstillende måte overfor tollmyndighetene blir godtgjort at:

- a) en eksportør har sendt disse produktene fra en avtalepart til det land hvor utstillingen holdes, og har utstilt dem der;
- b) denne eksportøren har solgt eller på annen måte overdratt produktene til en person i en annen avtalepart;
- c) produktene er blitt sendt til sistnevnte avtalepart under utstillingen eller umiddelbart etterpå, i samme stand som da de ble sendt til utstillingen; og
- d) produktene fra det øyeblikk de ble sendt til utstillingen ikke har vært brukt til andre formål enn demonstrasjon på utstillingen.

2. Et opprinnelsesbevis må utferdiges eller utstedes i samsvar med avdeling V og fremlegges for tollmyndighetene i importlandet på vanlig måte. Utstillingens navn og adresse skal være påført opprinnelsesbeviset. Om nødvendig kan det kreves lagt frem ytterligere dokumentasjon om produktenes beskaffenhet og under hvilke vilkår de ble stilt ut.

3. Nr. 1 skal anvendes på alle handels-, industri-, landbruks- og håndverksutstillinger samt varemesser eller offentlige utstillinger av liknende art, hvor produktene forblir under tollvesenets kontroll, unntatt slike utstillinger som organiseres i butikker og forretningslokaler til private formål med sikte på salg av utenlandske produkter.

AVDELING IV TOLLRESTITUSJON ELLER FRITAK

Artikkel 15

Forbud mot restitusjon av eller fritak for toll

1. Ikke-opprinnelsesmaterialer brukt i fremstillingen av produkter med opprinnelse i EØS i henhold til denne protokoll, for hvilke et opprinnelsesbevis er utstedt eller utferdiget i samsvar med bestemmelsene i avdeling V, skal ikke i noen avtalepart være gjenstand for restitusjon (drawback) av eller fritak for toll av ethvert slag.

2. Forbudet i nr. 1 skal gjelde for enhver ordning for tilbakebetaling, ettergivelse eller midlertidig fritak, helt eller delvis, av toll eller avgifter med tilsvarende virkning, som gjelder i enhver avtalepart for materialer brukt i fremstillingen, forutsatt at bestemmelsene uttrykkelig eller i praksis gir adgang til slik tilbakebetaling, ettergivelse eller midlertidig fritak når produktene fremstilt av de nevnte materialer blir eksportert, men ikke når de blir beholdt til innenlands bruk av denne avtalepart.

3. Eksportører av produkter omfattet av et opprinnelsesbevis må til enhver tid på tollvesenets forlangende være forberedt på å legge frem alle relevante dokumenter som beviser at ingen tollrestitusjon er gitt for ikke-opprinnelsesmaterialer brukt i fremstillingen av vedkommende produkter, samt at toll og alle avgifter med tilsvarende virkning som er pålagt slike materialer, faktisk er betalt.

4. Bestemmelsene i nr. 1-3 skal også gjelde for emballasje omhandlet i artikkel 6 nr. 2, tilbehør, reservedeler og verktøy omhandlet i artikkel 7 og produkter i sett omhandlet i artikkel 8 når slike artikler er av ikke-opprinnelse.

5. Bestemmelsene i nr. 1-4 skal gjelde bare for materialer av det slag som kommer in under avtalen. Videre skal disse bestemmelser ikke være til hinder for at avtalepartene, i samsvar med avtalen, kan anvende priskompensasjonssystemer ved eksport av jordbruksprodukter.

AVDELING V OPPRINNELSESBEVIS

Artikkel 16 Alminnelige vilkår

1. Opprinnelsesprodukter i henhold til denne protokoll skal, ved innførsel til en avtalepart, være omfattet av avtalen ved fremleggelse av enten:

- a) et varesertifikat EUR.I, hvis mønster fremgår av tillegg III; eller
- b) i tilfellene nevnt i artikkel 21 nr. I, en erklæring hvis ordlyd fremgår av tillegg IV, påført av eksportøren på en faktura, en følgeseddel eller på ethvert annet handelsdokument som beskriver de aktuelle varene tilstrekkelig detaljert slik at varene kan identifiseres (heretter kalt «fakturaerklæring»).

2. Uten hensyn til nr. I skal opprinnelsesprodukter i henhold til denne protokoll i de tilfeller som er nevnt i artikkel 26, være omfattet av avtalen uten at det er nødvendig å fremlegge noen av de ovennevnte dokumenter.

Artikkel 17 Fremgangsmåte for utstedelse av varesertifikat EUR.I

1. Et varesertifikat EUR.I skal utstedes av tollmyndighetene i eksportlandet etter skriftlig søknad fra eksportøren eller dennes bemyndigede representant under eksportørens ansvar.

2. I denne forbindelse skal eksportøren eller hans bemyndigede representant fylle ut både varesertifikatet EUR.I og søknadsskjemaet, hvis mønster fremgår av tillegg III.

Disse skjemaene skal fylles ut på ett av de språk som avtalen er utarbeidet på, i samsvar med nasjonal lovgivning i eksportlandet. Dersom de fylles ut for hånd, skal dette gjøres med blekk og med «trykte» bokstaver. Varebeskrivelsen må anføres i rubrikken beregnet til dette formål uten at det etterlates utfylte linjer. Dersom rubrikken ikke fylles helt ut, skal en horisontal strek trekkes umiddelbart under siste linje med varebeskrivelse og det ledige felt krysses over.

3. Eksportører som søker om utstedelse av et varesertifikat EUR.I, må til enhver tid være forberedt på å fremlegge, på forlangende av tollmyndighetene i eksportlandet hvor varesertifikatet er utstedt, alle nødvendige dokumenter som beviser vedkommende produkters opprinnelsesstatus samt at de øvrige vilkår i denne protokoll er oppfylt.

4. Et varesertifikat EUR.I skal utstedes av tollmyndighetene i en medlemsstat i EF eller i en EFTA-stat dersom vedkommende produkter kan anses som opprinnelsesprodukter i EØS og oppfyller de øvrige vilkår i denne protokoll.

5. De utstedende tollmyndigheter skal ta alle nødvendige skritt for å fastslå varenes opprinnelsesstatus og oppfyllelsen av de øvrige vilkårene i denne protokoll. I denne forbindelse har de rett til å forlange alle bevismaterialer og til å utøve enhver kontroll av eksportørens regnskap eller enhver annen kontroll som de anser nødvendig.

De utstedende tollmyndigheter skal også påse at skjemaene nevnt i nr. 2 er behørig utfylt. De skal særlig påse at rubrikken for beskrivelse av vareslag er utfylt slik at enhver mulighet for ulovlige tilføyelser er utelukket.

6. Dato for utstedelse av et varesertifikat EUR.1 skal fremgå av den delen av sertifikatet som er reservert for tollmyndighetene.

7. Et varesertifikat EUR.1 skal utstedes av tollmyndighetene i eksportlandet i forbindelse med utførselen av de produkter det refererer seg til. Det skal stilles til eksportørens rådighet så snart den reelle eksport har funnet sted eller er sikret.

Artikkel 18

Varesertifikat EUR.1 utstedt senere

1. Som unntak fra artikkel 17 nr. 7 kan et varesertifikat EUR.1 unntaksvis utstedes etter at varene det refererer seg til, er eksportert, dersom:

- a) det ikke ble utstedt på utførselstidspunktet på grunn av feil, utilsiktede forsømmelser eller på grunn av spesielle forhold; eller
- b) det på tilfredsstillende måte overfor tollmyndighetene kan godtgjøres at et utstedt varesertifikat EUR.1 ikke ble akseptert ved innførselen på grunn av tekniske årsaker.

2. Ved anvendelse av nr. 1 må eksportøren i søknadsskjemaet påføre sted og dato for utførselen av de produktene som varesertifikatet refererer seg til, og oppgi årsakene til søknaden.

3. Tollmyndighetene kan utstede et varesertifikat EUR.1 med tilbakevirkende kraft bare etter å ha kontrollert at de opplysninger som er gitt i eksportørens søknad, stemmer overens med de tilsvarende opplysninger i eksportdokumentene.

4. Varesertifikater EUR.1 som er utstedt med tilbakevirkende kraft, skal gis påtegning med ett av følgende uttrykk:

«EXPEDIDO A POSTERIORI», «UDSTEDT EFTERFØLGENDE»,
«NACHTRÄGLICH AUSGESTELLT», «ΕΚΔΟΘΕΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ»,
«ISSUED RETROSPECTIVELY», «DELIVRE A POSTERIORI»,
«RILASCIATO A POSTERIORI», «AFGEGEVEN A POSTERIORI»,
«EMITIDO A POSTERIORI», «ÚTGEFID EFTIR Á», «UTSTEDT SENERE»,
«ANNETTU JÄLKIKÄTEEN», «UTFÄRDAT I EFTERHAND».

5. De påtegninger som er nevnt i nr. 4, skal påføres i EUR.1 sertifikatets rubrikk for «merknader».

Artikkel 19

Utstedelse av duplikat varesertifikat EUR.1

1. I tilfelle av tyveri, tap eller ødeleggelse av et varesertifikat EUR.1 kan eksportøren søke vedkommende tollmyndighet som har utstedt sertifikatet, om at det på grunnlag av de eksportdokumenter som er i deres besittelse, blir utstedt et duplikat.

2. Et duplikat som utstedes på denne måten skal påtegnes ett av de følgende ord:

«DUPLIKADO», «DUPLIKAT», «DUPLIKAT», «ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ»,
«DUPLICATE», «DUPLICATA», «DUPLICATO», «DUPLICAAT»,
«SEGUNDA VIA», «EFTIRRIT», «DUPLIKAT», «KAKSOISKAPPALE»,
«DUPLIKAT».

3. De påtegninger som er nevnt i nr. 2, skal påføres i duplikat EUR.1 sertifikatets rubrikk for «merknader».

4. Duplikatet, som skal påføres utstedelsesdatoen for det originale sertifikat EUR.1, skal ha virkning fra samme dato.

Artikkel 20

Utstedelse av varesertifikat EUR.1 på grunnlag av opprinnelsesbevis
utstedt eller utferdiget tidligere

Når produkter som utgjør en enkelt sending, dekket av et varesertifikat EUR.1 eller av en fakturaerklæring, er oppbevart under tollmyndighetenes kontroll i en av EFs medlemsstater eller i en EFTA-stat, skal det være mulig å erstatte det originale opprinnelsesbevis med ett eller flere varesertifikater EUR.1 utstedt av disse tollmyndighetene for det formål at alle eller noen av disse produktene skal sendes til andre tollsteder uansett om de er lokalisert i den samme EF-medlemsstat eller EFTA-stat eller ikke.

Artikkel 21

Vilkår for utferdigelse av fakturaerklæring

1. En fakturaerklæring som nevnt i artikkel 16 nr. 1 bokstav b) kan utferdiges:

a) av en godkjent eksportør i henhold til artikkel 22;

b) av enhver eksportør for sendinger bestående av en eller flere kolli, inneholdende opprinnelsesprodukter hvis totale verdi ikke overstiger 6.000 ECU.

2. En fakturaerklæring kan utferdiges dersom vedkommende produkter kan anses som opprinnelsesprodukter i EØS og oppfyller de øvrige vilkår i denne protokoll.

3. Eksportører som utferdiger en fakturaerklæring, må til enhver tid være forberedt på å fremlegge, på forlangende av tollmyndighetene i eksportlandet, alle nødvendige dokumenter som beviser vedkommende produkters opprinnelsesstatus, samt at de øvrige vilkår i denne protokoll er oppfylt.

4. En fakturaerklæring skal utferdiges av eksportøren ved bruk av skrivemaskin, ved stempeling eller ved trykking på fakturaen, følgeseddelen eller annet handelsdokument. Erklæringen, hvis ordlyd fremgår av tillegg IV, skal utferdiges på ett av de språk som er brukt i tillegg i samsvar med eksportlandets nasjonale lovgivning. Erklæringen kan også skrives for hånd; i slike tilfeller skal den være skrevet med blekk og med «trykte» bokstaver.

5. Fakturaerklæringer skal ha original underskrift undertegnet av eksportøren for hånd.

En godkjent eksportør i henhold til artikkel 22 kan likevel unntas fra kravet om å undertegne slike erklæringer forutsatt at eksportøren gir tollmyndighetene i eksportlandet en skriftlig garanti for at vedkommende påtar seg det fulle ansvar for enhver fakturaerklæring som identifiserer ham, som om den var underskrevet av vedkommende for hånd.

6. En fakturaerklæring kan utferdiges av eksportøren i forbindelse med utførselen av de produkter den refererer seg til eller senere. Dersom fakturaerklæringen utferdiges etter at produktene den refererer seg til er deklart for tollmyndighetene i importlandet, må fakturaerklæringen påføres en referanse til de dokumenter som allerede er fremlagt for disse myndigheter.

Artikkel 22 Godkjent eksportør

1. Tollmyndighetene i eksportlandet kan autorisere enhver eksportør, heretter kalt «godkjent eksportør», som hyppig foretar eksportforretninger i medhold av avtalen, og som på tilfredsstillende måte overfor tollmyndighetene kan gi alle nødvendige garantier for å bekrefte produktenes opprinnelsesstatus og likeledes oppfyllelsen av de øvrige vilkår i denne protokoll, til å kunne utferdige fakturaerklæringer uansett verdien av de berørte produktene.

2. Tollmyndighetene kan innvilge status som «godkjent eksportør» på de vilkår de anser nødvendige.

3. Tollmyndighetene skal gi den godkjente eksportøren et tollautorisasjonsnummer som skal fremkomme av fakturaerklæringen.

4. Tollmyndighetene skal kontrollere den godkjente eksportørs bruk av autorisasjonen.

5. Tollmyndighetene kan når som helst trekke autorisasjonen tilbake. Dette skal gjøres når den godkjente eksportør ikke lenger kan gi de garantier som er omhandlet i nr. 1, ikke lenger oppfyller vilkårene omhandlet i nr. 2 eller på annen måte gjør feilaktig bruk av autorisasjonen.

Artikkel 23 Gyldighet for opprinnelsesbevis

1. Et varesertifikat EUR.1 har en gyldighetstid på 4 måneder regnet fra utstedelsesdatoen i eksportlandet og må fremlegges for tollmyndighetene i importlandet innenfor nevnte periode.

En fakturaerklæring har en gyldighetstid på 4 måneder regnet fra den dato den ble utferdiget av eksportøren, og må fremlegges for tollmyndighetene i importlandet innenfor nevnte periode.

2. Varesertifikater EUR.1 og fakturaerklæringer som er fremlagt for tollmyndighetene i importlandet etter sluttdatoen for gyldighetstiden angitt i nr. 1, kan godkjennes for innrømmelse av preferansetollbehandling i tilfeller der dokumentene ikke ble fremlagt i rett tid på grunn av «force majeure» eller ekstraordinære omstendigheter.

3. I andre tilfeller av for sen fremleggelse av dokumentene kan tollmyndighetene i importlandet godkjenne varesertifikater EUR.I eller fakturaerklæringer dersom produktene er blitt fremlagt for tollmyndighetene før nevnte sluttdato.

Artikkel 24

Fremleggelse av opprinnelsesbevis

Varesertifikater EUR.I og fakturaerklæringer skal fremlegges for tollmyndighetene i importlandet i samsvar med de bestemmelser som er fastsatt i dette landet. Nevnte myndighet kan forlange en oversettelse av et varesertifikat EUR.I eller av en fakturaerklæring. De kan også forlange at innførselsdeklarasjonen ledsages av en melding fra importøren om at produktene oppfyller de vilkår som kreves for anvendelse av avtalen.

Artikkel 25

Innførsel i delsendinger

Når demonterte eller usammensatte produkter som nevnt i alminnelig fortolkningsregel 2 bokstav a i Det harmoniserte system og som hører under avsnitt XVI og XVII eller posisjon 73.08 og 94.06 i Det harmoniserte system, etter anmodning av importøren og på vilkår fastsatt av tollmyndighetene i importlandet innføres i delsendinger, skal ett enkelt opprinnelsesbevis for slike produkter fremlegges for tollmyndighetene ved innførselen av den første delsendingen.

Artikkel 26

Fritak for formelle opprinnelsesbevis

1. Produkter sendt som småsendinger fra privatperson til privatperson eller som medbringes av reisende som personlig bagasje, skal anses som opprinnelsesprodukter uten at det kreves fremlagt formelt opprinnelsesbevis, forutsatt at importen av slike produkter ikke har handelsmessig karakter, og at de blir erklært å oppfylle vilkårene i denne protokoll og det ikke er tvil om påliteligheten av en slik erklæring. I tilfeller hvor produktene er sendt pr. post, kan denne erklæringen gis på tolldeklarasjon C2/CP3 eller på et ark papir vedheftet dette dokumentet.

2. Importen anses ikke å ha handelsmessig karakter når varene bare blir tilfeldig importert og utelukkende er til personlig bruk for mottakeren eller den reisende eller deres familier og det tydelig fremgår av varenes art og mengde at de ikke er bestemt for handelsformål.

3. Videre må den samlede verdi av disse produktene ikke overstige 500 ECU når det gjelder småsendinger eller 1.200 ECU når det gjelder produkter som utgjør del av reisendes personlige bagasje.

Artikkel 27

Leverandørerklæring

1. Når et varesertifikat EUR.I eller en fakturaerklæring er utstedt eller utferdiget for opprinnelsesprodukter i en av avtalepartene hvor det ved fremstillingen er anvendt varer fra andre

avtaleparter som har gjennomgått bearbeiding eller foredling i EØS uten å ha oppnådd preferanse opprinnelsesstatus, skal det tas hensyn til leverandørerklæringer avgitt for disse varer i samsvar med denne artikkel.

2. Leverandørerklæringer nevnt i nr. 1 skal tjene som bevis for den bearbeiding eller foredling vedkommende varer har gjennomgått i EØS, for å avgjøre om de produkter som disse varene er anvendt til fremstilling av, kan anses som opprinnelsesprodukter i EØS og om de oppfyller de øvrige vilkår i denne protokoll.

3. En særskilt leverandørerklæring skal med unntak av tilfeller nevnt i nr. 4 utferdiges av leverandøren for hver enkelt forsendelse etter mønster som vist i tillegg V, på et ark papir vedlagt fakturaen, følgeseddelen eller andre handelsdokumenter hvor de berørte varer beskrives tilstrekkelig detaljert som gjør det mulig å identifisere dem.

4. Når en leverandør regelmessig forsyner en bestemt kunde med varer for hvilke den bearbeiding eller foredling som utføres i EØS forventes å forbli uendret over en lengre tidsperiode, kan han utstede en enkelt leverandørerklæring som også dekker etterfølgende sendinger av disse varene, heretter kalt «langtids leverandørerklæring».

En langtids leverandørerklæring kan normalt ha en gyldighet på inntil 1 år regnet fra utstedelsesdatoen. Tollmyndighetene i det landet hvorr erklæringen utstedes, fastsetter under hvilke vilkår en langtids erklæring kan benyttes utover denne periode.

Langtids leverandørerklæringen skal utferdiges av leverandøren etter mønster som vist i tillegg VI og skal beskrive vedkommende varer tilstrekkelig detaljert til at identifisering av dem er mulig. Den skal stilles til rådighet for kunden før levering av første varesending som dekkes av erklæringen eller sammen med hans første sending.

Leverandøren skal straks informere kunden dersom langtids leverandørerklæringen ikke lenger er gyldig for de varer som leveres.

5. Leverandørerklæringen nevnt i nr. 3 og 4 skal maskinskrives eller trykkes på ett av de språk som avtalen er utarbeidet på, i samsvar med nasjonal lovgivning i det landet hvorr den utstedes, og den skal ha original underskrift av leverandøren. Erklæringen kan også skrives for hånd; i slike tilfeller skal den være skrevet med blekk og med «trykte» bokstaver.

6. Leverandøren som utsteder erklæringen må til enhver tid være forberedt på, på forlangende av tollmyndighetene i det landet hvor erklæringen er utstedt, å fremlegge alle nødvendige dokumenter som beviser at opplysningene gitt på erklæringen er korrekte.

Artikkel 28 Grunnlagsdokumenter

Dokumenter nevnt i artikkel 17 nr. 3, artikkel 21 nr. 3 og artikkel 27 nr. 6 brukt som bevis for at varene omfattet av et varesertifikatet EUR.1 eller en fakturaerklæring kan anses som opprinnelsesprodukter i EØS, og at de oppfyller de øvrige vilkår i denne protokoll samt at opplysninger gitt i en leverandørerklæring er korrekte, kan bl.a. bestå av følgende:

- a) konkrete bevis om de prosesser som er utført av eksportøren eller leverandøren for å fremstille de aktuelle varer som fremkommer for eksempel av hans regnskaper eller intern bokføring;

- b) dokumenter som bekrefter opprinnelsesstatus på materialer anvendt ved fremstillingen av de aktuelle varer, utstedt eller utferdiget i den avtalepart hvor disse dokumenter er anvendt i samsvar med denne avtaleparts nasjonale lovgivning.
- c) dokumenter som bekrefter den bearbeiding eller foredling som er utført i EØS på materialene anvendt i fremstillingen av de aktuelle varer, utstedt eller utferdiget i den avtalepart hvor disse dokumenter er anvendt i samsvar med denne avtaleparts nasjonale lovgivning;
- d) varesertifikater EUR.1 eller fakturaerklæringer som bekrefter opprinnelsesstatus på materialer anvendt ved fremstillingen av de aktuelle varer, utstedt eller utferdiget i en annen avtalepart i samsvar med denne protokoll;
- e) leverandørerklæringer som bekrefter bearbeiding eller foredling utført i EØS på materialer som er anvendt ved fremstillingen av de aktuelle varer, utstedt i andre avtaleparter i samsvar med denne protokoll.
- f) tilstrekkelig dokumentasjon for bearbeiding eller foredling utført utenfor EØS ved anvendelse av artikkel 11, som bekrefter at vilkårene i nevnte artikkel er oppfylt.

Artikkel 29

Oppbevaring av opprinnelsesbevis, leverandørerklæringer og grunnlagsdokumenter

1. Den eksportør som søker om utstedelse av et varesertifikat EUR.1 skal oppbevare dokumenter nevnt i artikkel 17 nr. 3 i minst 2 år.
2. Den eksportør som utferdiger en fakturaerklæring, skal oppbevare en kopi av fakturerklæringen samt dokumenter nevnt i artikkel 21 nr. 3 i minst 2 år.
3. Den leverandør som utferdiger en leverandørerklæring, skal oppbevare kopier av erklæringen og av fakturaen, følgeseddelen eller andre handelsdokumenter som erklæringen er vedheftet, samt dokumenter nevnt i artikkel 27 nr. 6 i minst 2 år.

Den leverandør som utferdiger en langtids leverandørerklæring, skal oppbevare kopier av erklæringen og av alle fakturaer, følgesedler eller andre handelsdokumenter som gjelder de varer som er omfattet av erklæringen, og som er sendt til den aktuelle kunde, samt dokumenter nevnt i artikkel 27 nr. 6 i minst 2 år. Nevnte tidsperiode skal regnes fra datoen for utløpet av langtids leverandørerklæringens gyldighet.

4. Tollmyndighetene i det eksportlandet som utsteder varesertifikater EUR.1, skal oppbevare søknadsskjemaet nevnt i artikkel 17 nr. 2 i minst 2 år.
5. Tollmyndighetene i importlandet skal oppbevare varesertifikater EUR.1 og fakturaerklæringer fremlagt for dem i minst 2 år.

Artikkel 30

Uoverensstemmelser og formelle feil

1. Mindre formelle uoverensstemmelser mellom opplysninger gitt i et varesertifikat EUR.1 eller i en fakturaerklæring og de opplysninger som blir gitt på de dokumenter som blir fremlagt for Tollvesenet med sikte på tollbehandling av produkter ved innførsel, skal ikke i seg selv medføre at varesertifikatet EUR.1 eller fakturaerklæringen blir kjent ugyldig, såfremt det blir behørig godtgjort at dette dokumentet stemmer overens med de fremlagte produkter.

2. Åpenbare formelle feil slik som skrivefeil på et varesertifikat EUR.1, en fakturaerklæring eller en leverandørerklæring bør ikke medføre at dokumentet blir avvist, med mindre disse feilene er egnet til å skape tvil om riktigheten av de utsagn som er gitt i dokumentet.

Artikkel 31

Beløp uttrykt i ECU

1. Beløp som er angitt i eksportlandets nasjonale valuta, og som tilsvarer beløp uttrykt i ECU, skal fastsettes av eksportlandet og meddeles de andre avtaleparter.

Når beløpene overstiger de tilsvarende beløp fastsatt av importlandet, skal importlandet godta dem dersom produktene er fakturert i eksportlandets valuta. Dersom produktene er fakturert i valutaen i en annen av EFs medlemsstater eller en annen EFTA-stat, skal importlandet anerkjenne det beløpet som er meddelt av vedkommende stat.

2. De beløp som skal benyttes i en gitt nasjonal valuta, skal til og med 30. april 1998 i den aktuelle valuta tilsvare beløpene uttrykt i ECU pr. 1. oktober 1992.

For hver etterfølgende fem-årsperiode skal beløpene uttrykt i ECU og de tilsvarende beløp uttrykt i de nasjonale valutaer i EFs medlemsstater og EFTA-statene revideres av EØS-komiteén på grunnlag av vekslingskursene for ECU gjeldende på den første virkedag i oktober måned året umiddelbart forut for denne fem-årsperioden.

Under denne revisjonen skal EØS-komiteén sikre at det ikke blir noen reduksjon i de beløpene som skal benyttes i de nasjonale valutaer, og den skal videre vurdere ønskeligheten av å opprettholde den reelle effekten av de aktuelle verdigrenser. Med henblikk på dette, kan den beslutte å endre beløpene uttrykt i ECU.

AVDELING VI

METODER FOR ADMINISTRATIVT SAMARBEID

Artikkel 32

Gjensidig bistand

For å sikre en korrekt anvendelse av denne protokoll skal avtalepartene bistå hverandre, gjennom de kompetente tollmyndigheter, med å kontrollere ektheten til varesertifikater EUR.1, fakturaerklæringer og leverandørerklæringer samt riktigheten av de opplysninger som er gitt i disse dokumentene.

Artikkel 33

Verifisering av opprinnelsesbevis

1. Etterskuddsvise verifiseringer av varesertifikater EUR.1 og fakturaerklæringer skal utføres på stikkprøvebasis eller når tollmyndighetene i importlandet har rimelig grunn til å betvile slike dokumenters ekthet, de omhandlede produkters opprinnelsesstatus eller hvorvidt de øvrige vilkår i denne protokoll er oppfylt.

2. Ved anvendelse av bestemmelsene i nr. 1 skal tollmyndighetene i importlandet returnere varesertifikatet EUR.1 og fakturaen, dersom den er blitt fremlagt, eller fakturaerklæringen, eller en kopi av disse dokumentene, til tollmyndighetene i eksportlandet, eventuelt med opplysninger om årsakene til forespørselen.

De skal til støtte for den etterskuddsvise anmodning om verifisering formidle alle opplysninger og dokumenter som er skaffet til veie, og som tyder på at opplysningene gitt i varesertifikatet EUR.1 eller fakturaerklæringen er uriktige.

3. Verifiseringen skal utføres av tollmyndighetene i eksportlandet. For dette formål skal de ha rett til å kreve ethvert bevis og til å utføre enhver kontroll av eksportørens regnskaper eller enhver annen kontroll som de anser hensiktsmessig.

4. Dersom tollmyndighetene i importlandet beslutter å utsette innrømmelse av preferansetollbehandling for vedkommende produkter i påvente av resultatene fra verifiseringen, skal de med forbehold for de forholdsregler som måtte anses nødvendig, tilby å stille varene til fri rådighet for importøren.

5. De tollmyndigheter som anmoder om verifisering skal så snart som mulig meddeles resultatene av undersøkelsen. Disse resultatene må klart indikere om dokumentene er ekte, og om de berørte produkter kan anses som produkter med opprinnelse i EØS og oppfyller de øvrige vilkår i denne protokoll.

Artikkel 34

Verifisering av leverandørerklæringer

1. Etterskuddsvise verifiseringer av leverandørerklæringer eller langtids leverandørerklæringer kan utføres på stikkprøvebasis eller når tollmyndighetene i det land hvor det er tatt hensyn til slike erklæringer ved utstedelse av et varesertifikat EUR.1 eller ved utferdigelse av en fakturaerklæring, har rimelig grunn til å betvile dokumentets ekthet eller riktigheten av de opplysningene som er gitt i dette dokumentet.

2. Ved anvendelse av bestemmelsene i nr. 1 skal tollmyndighetene i det ovennevnte land returnere leverandørerklæringen og fakturaen(e), følgeseddelen(e) eller andre handelsdokumenter som gjelder varer omfattet av denne erklæringen, til tollmyndighetene i det land hvor erklæringen ble utstedt, eventuelt med opplysninger om årsakene til forespørselen.

De skal til støtte for den etterskuddsvise anmodning om verifisering formidle alle opplysninger og dokumenter som er skaffet til veie, og som tyder på at opplysningene gitt i leverandørerklæringen er uriktige.

3. Verifiseringen skal utføres av tollmyndighetene i det landet hvor leverandørerklæringen ble utstedt. For dette formål skal de ha rett til å kreve ethvert bevis og til å utføre enhver kontroll av leverandørens regnskaper eller enhver annen kontroll som de anser hensiktsmessig.

4. De tollmyndigheter som anmoder om verifisering, skal så snart som mulig meddeles resultatene av undersøkelsen. Disse resultatene må klart indikere om opplysningene gitt i leverandørerklæringen er riktige, og gjøre det mulig for dem å avgjøre om og i hvilken grad denne leverandørerklæringen kan bli tatt i betraktning ved utstedelse av et varesertifikat EUR.1 eller ved utferdigelse av en fakturaerklæring.

Artikkel 35 Tvisteløsning

Når det i forbindelse med verifiseringsprosedyrene i artikkel 33 og 34 oppstår tvist som ikke kan avgjøres mellom de tollmyndigheter som anmoder om verifisering, og de tollmyndigheter som er ansvarlige for å utføre verifiseringen, eller de reiser spørsmål med hensyn til fortolkningen av denne protokoll, skal slike saker fremlegges for EØS-komiteén.

Artikkel 36 Straffetiltak

Det skal anvendes straffetiltak mot enhver person som utferdiger eller får utferdiget et dokument som inneholder uriktige opplysninger i den hensikt å oppnå preferansetollbehandling for produkter.

AVDELING VII CEUTA OG MELILLA

Artikkel 37 Bestemmelser som gjelder for Ceuta og Melilla

1. Begrepet «EØS» brukt i denne protokoll omfatter ikke Ceuta og Melilla. Begrepet «produkter med opprinnelse i EØS» omfatter ikke produkter med opprinnelse i Ceuta og Melilla.

2. Ved anvendelse av protokoll 49 til avtalen med hensyn til produkter med opprinnelse i Ceuta og Melilla, får denne protokoll tilsvarende anvendelse, med forbehold for de særlige vilkår som er fastsatt i artikkel 38.

Artikkel 38 Særlige vilkår

1. Følgende skal anses som
 - a) produkter med opprinnelse i Ceuta og Melilla:
 - i) produkter fremstilt i sin helhet i Ceuta og Melilla;

- ii) produkter fremstilt i Ceuta og Melilla av materialer som ikke er fremstilt i sin helhet der, forutsatt at disse produkter har gjennomgått tilstrekkelig bearbeidelse eller foredling i Ceuta og Melilla. Dette vilkår skal likevel ikke gjelde for materialer som etter bestemmelsene i denne protokoll har opprinnelse i EØS.
 - b) produkter med opprinnelse i EØS:
 - i) produkter fremstilt i sin helhet i EØS;
 - ii) produkter fremstilt i EØS av materialer som ikke er fremstilt i sin helhet der, forutsatt at disse produkter har gjennomgått tilstrekkelig bearbeidelse eller foredling i EØS. Dette vilkår skal imidlertid ikke gjelde for materialer som etter bestemmelsene i denne protokoll har opprinnelse i Ceuta og Melilla.
2. Ceuta og Melilla skal anses som ett område.
3. Når et opprinnelsesbevis, utstedt eller utferdiget i samsvar med denne protokoll, omfatter produkter med opprinnelse i Ceuta og Melilla, må eksportøren klart angi dem ved hjelp av symbolet «CM».
- For et varesertifikat EUR.1 skal dette symbolet påføres i rubrikk 4 i sertifikatet.
- For en fakturaerklæring skal symbolet påføres det samme dokument hvor fakturaerklæringen er angitt.
4. De spanske tollmyndighetene skal være ansvarlige for anvendelsen av denne protokoll i Ceuta og Melilla.
5. Artikkel 15 skal ikke gjelde for samhandelen mellom Ceuta og Melilla på den ene side og EFTA-statene på den annen side.

TILLEGG I
INNLEDENDE ANMERKNINGER TIL LISTEN I TILLEGG II

Anmerkning 1:

Listen fastsetter for alle varer som er omfattet av denne avtale, de vilkår som kreves oppfylt for at varene kan anses som tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet i henhold til artikkel 4 nr. 1 i protokollen.

Anmerkning 2:

- 2.1 De to første kolonnene i listen beskriver den fremstilte vare. Den første kolonnen angir posisjonsnummeret eller kapitellnummeret i Det harmoniserte system (HS), og den annen kolonne angir varebeskrivelsen som er brukt i dette systemet for vedkommende posisjon eller kapittel. For hver anførsel i de to første kolonnene er det fastsatt en regel i kolonne 3 eller 4. Når, som i noen tilfeller, anførselen i første kolonne begynner med «ex», betyr det at regelen i kolonne 3 eller kolonne 4 bare gjelder for den delen av posisjonen eller kapitlet som er beskrevet i kolonne 2.
- 2.2 Når flere posisjonsnummer er gruppert sammen eller et kapitellnummer er angitt i kolonne 1, og varebeskrivelsene i kolonne 2 derfor er angitt i generelle vendinger, gjelder den tilhørende regel i kolonne 3 eller 4 for alle produkter som i HS er tariffert under posisjoner i dette kapittel eller i enhver av de posisjoner som er gruppert sammen i kolonne 1.
- 2.3 Når det skal anvendes forskjellige regler i listen for forskjellige produkter under en posisjon, angir hvert strekpunkt varebeskrivelsen for vedkommende del av posisjonen som er dekket av den tilhørende regel i kolonne 3 eller 4.
- 2.4 Når det for produktene i de to første kolonnene er fastsatt en regel i både kolonne 3 og 4, kan eksportøren velge, som et alternativ, å bruke regelen i kolonne 3 eller i kolonne 4. Dersom ingen opprinnelsesregel finnes i kolonne 4 må regelen i kolonne 3 anvendes.

Anmerkning 3:

- 3.1 Bestemmelsene i artikkel 4 nr. 1 i protokollen om produkter som har oppnådd opprinnelsesstatus, og som er brukt i fremstillingen av andre produkter, skal benyttes uten hensyn til om denne status er oppnådd innenfor fabrikkens hvor disse produktene blir benyttet, i en annen fabrikk i det samme landet eller i et annet land i EØS-området.

Eksempel:

En maskin under posisjon 84.07, der regelen fastsetter at verdien av ikke-opprinnelsesmaterialer som kan benyttes ikke må overstige 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, er fremstilt av «annet legert stål i form av råsmidde emner» under posisjon ex 72.24.

Dersom dette smiemnet er smidd innenfor EØS av en blokk (ingot) av ikke-opprinnelse, har smiemnet allerede oppnådd opprinnelse i kraft av regelen for posisjon ex 72.24 i listen. Smiemnet kan siden inngå som opprinnelsesprodukt i verdiberegningen for maskinen uavhengig av om den er fremstilt i den samme

bedriften, i en i en annen bedrift i det samme landet eller i et annet land i EØS-område. Verdien av blokken (ingot) av ikke-opprinnelse blir følgelig ikke kalkulert med når verdien av de medgåtte ikke-opprinnelses materialer legges sammen.

- 3.2 Regelen i listen beskriver det minimum av bearbeiding eller foredling som kreves, og en videre bearbeiding eller foredling gir også opprinnelsesstatus; omvendt, vil mindre bearbeiding eller foredling ikke gi opprinnelsesstatus. Dersom en regel sier at ikke-opprinnelsesprodukter bearbeidet eller foredlet frem til et bestemt nivå kan benyttes i produksjonen, er bruken av slike materialer på et tidligere trinn i produksjonen tillatt, og bruken av slike materialer på et senere trinn er ikke tillatt.

- 3.3 Når en regel i listen fastsetter at en vare kan være fremstilt av flere enn ett materiale, menes det at ett eller flere av materialene kan benyttes. Det kreves ikke at alle benyttes.

Eksempel:

Regelen for tekstilstoffer som hører under ex kapittel 50 til kapittel 55 sier at naturlige fibrer kan benyttes og at bl.a. kjemiske materialer også kan benyttes. Dette betyr ikke at begge må benyttes, en kan bruke det ene eller det annet, eller begge to.

- 3.4 Når en regel i listen fastsetter at en vare må være fremstilt av et bestemt materiale, hindrer dette vilkåret selvsagt ikke bruk av andre materialer som på grunn av deres spesielle beskaffenhet ikke kan tilfredsstille regelen. (Se også anmerkning 6.2 i forbindelse med tekstiler.)

Eksempel:

Regelen for tilberedte næringsmidler som hører under posisjon 19.04 som spesielt utelukker bruk av korn og produkter derav, hindrer ikke bruk av mineralsalter, kjemikalier og andre tilsetningsstoffer som ikke er fremstilt av korn.

Likevel gjelder dette ikke for produkter som, selv om de ikke kan fremstilles av det bestemte materiale nevnt i listen, kan fremstilles av et materiale av samme beskaffenhet på et tidligere trinn i produksjonen.

Eksempel:

I de tilfeller hvor klær som hører under kapittel 62, er fremstilt av fiberduk, og bare garn av ikke-opprinnelse er tillatt som utgangsmateriale for denne type vare, er det imidlertid ikke tillatt å starte produksjonen fra fiberduk selv om fiberduk vanligvis ikke kan fremstilles av garn. I slike tilfeller skal utgangsmaterialet vanligvis være slik det fremstår på produksjonstrinnet før garn, d.v.s. som fibrer.

- 3.5 Dersom det i en regel i listen er angitt to proSENTSATSER for maksimumsverdien av ikke-opprinnelsesmaterialer som kan benyttes, skal disse proSENTSATSENE ikke legges sammen. Maksimumsverdien for alle ikke-opprinnelses-materialer som er benyttet kan aldri overstige den høyeste proSENTSATSEN som er angitt. Videre må ikke de enkelte proSENTSATSENE overstige for de bestemte materialer de gjelder for.

Anmerkning 4:

- 4.1 Uttrykket «naturfibrer» er brukt i listen for å vise til andre fibrer enn kunstige eller syntetiske fibrer. Uttrykket er begrenset til å gjelde stadiet før spinning foretas, medregnet avfall, og med mindre annet er fastsatt, omfatter det fibrer som er blitt kardet, kjemmet eller behandlet på annen måte, men ikke spunnet.

- 4.2 Uttrykket «naturfibrer» omfatter tagl under posisjon 05.03, silke under posisjon 50.02 og 50.03, ullfibre og fine eller grove dyrehår under posisjon 51.01 til 51.05, bomullsfibre under posisjon 52.01 til 52.03 og de andre vegetabiliske fibre under posisjon 53.01 til 53.05.
- 4.3 Uttrykkene «spinnmasse», «kjemiske produkter» og «materialer til fremstilling av papir» er brukt i listen for å beskrive materialer som ikke er tariffert i kapitlene 50 til 63, som kan anvendes til fremstilling av kunstige-, syntetiske- eller papirfibrer eller garn.
- 4.4 Uttrykket «syntetiske eller kunstige stapelfibrer» er brukt i listen for å vise til syntetisk eller kunstig fiberkabel, stapelfibrer eller avfall under posisjon 55.01 til 55.07.

Anmerkning 5:

- 5.1 Dersom det for et gitt produkt i listen er henvist til denne anmerkning, skal vilkårene fastsatt i kolonne 3 i listen ikke gjelde for hovedtekstilmaterialer anvendt ved fremstillingen som sammenlagt utgjør 10% eller mindre av den totale vekten av alle hovedtekstilmaterialene som er benyttet (se også anmerkning 5.3 og 5.4 nedenfor).
- 5.2 Denne toleranse skal imidlertid bare gjelde for blandings produkter fremstilt av to eller flere hovedtekstil materialer.

Følgende er hovedtekstilmaterialer:

- silke,
- ull,
- grove dyrehår,
- fine dyrehår,
- tagl,
- bomull,
- papir og materialer til fremstilling av papir,
- lin,
- hamp,
- jute og andre tekstilfibrer av bast,
- sisal og andre tekstilfibrer av slekten Agave,
- kokosnøtt-, abaca-, rami- og andre vegetabiliske tekstilfibrer,
- syntetiske filamenter,
- kunstige filamenter,
- syntetiske stapelfibrer,
- kunstige stapelfibrer.

Eksempel:

Et garn under posisjon 52.05 fremstilt av bomullsfibrer under posisjon 52.03 og syntetiske stapelfibrer under posisjon 55.06 er et blandings- garn. Derfor kan syntetiske stapelfibrer som ikke oppfyller opprinnelsesreglene (som i dette tilfellet krever fremstilling fra kjemiske produkter eller spinnmasse) anvendes i en mengde opp til 10% av vekten av garnet.

Eksempel:

En vevnad av ull under posisjon 51.12 fremstilt av ullgarn under posisjon 51.07 og syntetisk garn av stapelfibrer under posisjon 55.09, er en blandingsvevnad. Derfor kan syntetisk garn som ikke oppfyller opprinnelsesreglene (som i dette tilfellet krever

fremstilling fra kjemiske produkter eller spinnmasse), eller ullgarn som ikke oppfyller opprinnelsesreglene (som i dette tilfellet krever fremstilling fra naturlige fibrer, ikke kardet, kjemmet eller på annen måte klargjort for spinning) eller en blanding av disse anvendes i en mengde opp til 10 % av vekten av vevnaden.

Eksempel:

Tuftede tekstilstoffer under posisjon 58.02 fremstilt av bomullsgarn under posisjon 52.05 og bomullsvevnad under posisjon 52.10 er bare et blandingsprodukt dersom bomullsvevnaden selv er en blandingsvevnad som er fremstilt av garn som hører under to forskjellige posisjoner eller dersom det anvendte bomullsgarnet selv er blandet.

Eksempel:

Dersom det omhandlede tuftede tekstilstoffet hadde vært fremstilt av bomullsgarn under posisjon 52.05 og syntetisk vevnad under posisjon 54.07 vil det anvendte garnet være to forskjellige hovedtekstilmaterialer og det tuftede tekstilstoffet et blandingsprodukt.

Eksempel:

Et teppe med luv bestående av både kunstig garn og bomullsgarn og med underlag av jute, er et blandingsprodukt fordi tre hovedtekstilmaterialer er benyttet. Følgelig kan ikke-opprinnelsesmaterialer på et senere produksjonstrinn enn hva regelen tillater anvendes, forutsatt at deres totale vekt ikke overstiger 10 % av vekten til tekstilmaterialene i teppet. Således kan underlaget av jute og/eller det kunstige garnet være importert på dette produksjonstrinn, forutsatt at vektvilkårene er oppfylt.

- 5.3 For produkter inneholdende «garn av polyuretan segmentert med myke segmenter av polyeter, også omspunnet» er toleransen 20 % for garnet.
- 5.4 For produkter inneholdende strimler med en kjerne av aluminiumsfolie eller en kjerne av plast, også dekket av aluminiumspulver, med bredde høyst 5 mm, innlimt mellom to plaststrimler er toleransen 30 % for strimlene.

Anmerkning 6:

- 6.1 For tekstilprodukter som i listen er merket med en fotnote som henviser til denne anmerkning, kan tekstilmaterialer, med unntak av fôr og skredderlerret som ikke tilfredsstiller regelen i kolonne 3 i listen for det ferdige produkt, anvendes forutsatt at de skifter posisjon og verdien av dem ikke overstiger 8 % av det ferdige produkts pris fra fabrikk.
- 6.2 Materialer som ikke hører under kapittel 50 til 63, kan benyttes fritt, også om de inneholder tekstiler.

Eksempel:

Dersom en regel i listen sier at det for en bestemt tekstilartikkel, f.eks. en bukse, må anvendes garn, hindrer ikke dette bruk av metallartikler, f.eks. knapper, fordi knapper hører ikke under kapittel 50 til 63. Av samme grunn forhindres ikke bruken av glidelås selv om glidelåser normalt inneholder tekstiler.

- 6.3 Der en prosentregel gjelder, må verdien av materialer som ikke hører under kapittel 50 til 63, regnes med når verdien av ikke-opprinnelsesmaterialer beregnes.

TILLEGG II

LISTE OVER BEARBEIDING ELLER FOREDLING SOM KREVES UTFØRT PÅ
IKKE-OPPRINNELSESMATERIALER FOR AT DET FREMSTILTE PRODUKT
KAN OPPNÅ OPPRINNELSESSTATUS

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
ex 02.08	Annet kjøtt og spiselig slakteavfall, ferskt, kjølt eller fryst, av hval	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
kapittel 3	Fisk og krepsdyr, bløtdyr og andre virvelløse dyr som lever i vann	Fremstilling hvor alle anvendte materialer fra kapittel 3 må være fremstilt i sin helhet		
ex 04.03	Kjernemelk, kulturmilk (surmilk) og rømme, yoghurt, kefir og annen gjæret eller syrnet melk og fløte, tilsatt smaksstoff eller med innhold av frukt, nøtter eller kakao	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer fra kapittel 4 må være fremstilt i sin helhet, - alle anvendte fruktsafter (unntatt safter av ananas, lime og grapefrukt) fra posisjon 20.09 allerede må være opprinnelsesprodukter, og - verdien av alle anvendte materialer fra kapittel 17 ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex 07.10 og ex 07.11	Sukkermais (Zea mays var. saccharata)	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus
(1)	(2)	(3) eller (4)
09.01	Kaffe, også brent eller koffeinfri; skall og hinner av kaffe; kaffe- erstatninger med innhold av kaffe, uansett blandingsforhold	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon
09.02	Te; også tilsatt smaksstoffer	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon
ex 13.02	Vegetabiliske safter og ekstrakter av lakrisrot og humle; pektinstoffer, pektinater og pektater; agar-agar og annet plantесlim samt andre fortyknings- midler, også modifiserte, utvunnet av vegetabiliske stoffer:	
	• plantесlim og fortykningsmidler, modifiserte, utvunnet fra vegetabiliske stoffer	Fremstilling fra ikke-modifisert plantесlim og fortykningsmidler
	• annet	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 14.04	Bomull-linters	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon
15.04	Fett og oljer samt deres fraksjoner, av fisk eller sjø- pattedyr, også raffinerte, men ikke kjemisk omdannede	
	• faste fraksjoner av fiskeoljer og fett og oljer av sjøpattedyr	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, herunder andre materialer fra posisjon 15.04
	• annet.	Fremstilling hvor alle anvendte materialer fra kapitlene 2 og 3 må være fremstilt i sin helhet
ex 15.16	Animalske fettstoffer og oljer, samt deres fraksjoner, helt eller delvis hydrogenerte, interforestrede, reforestrede eller elainidiserde, også raffinerte, men ikke videre bearbejdede, fremstilt i sin helhet fra fisk eller sjøpattedyr	Fremstilling hvor alle anvendte materialer fra kapitlene 2 og 3 må være fremstilt i sin helhet
ex 15.16	Hydrogenert ricinusolje (kastorolje), også kalt «opalvoks»	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
ex 15.17	Margarin og spiselige blandinger og produkter av animalske eller vegetabiliske fettstoffer og oljer, eller av fraksjoner av forskjellige fettstoffer og oljer som hører under dette kapittel, unntatt spiselige fettstoffer og oljer, samt deres fraksjoner, som hører under posisjon 15.16, inneholdende mer enn 10 vektprosent, men høyst 15 vektprosent melkefett	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - alle anvendte materialer fra kapittel 4 må være fremstilt i sin helhet		
ex 15.18	Linoxyn	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
ex 15.19	Industrielle monokarbonsylfidsyrer, raffineringssulfidsyrer eller industrielle fettsyrer, ikke til for			
	- industrielle monokarbonsylfidsyrer, raffineringssulfidsyrer	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
	- industrielle fettsyrer	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, herunder andre materialer fra posisjon 15.19		
15.20	Glyserol (glyserin), også ren; glyserolvann og glyserollut	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
15.21	Vegetabilisk voks (unntatt triglyserider), bivoks, annen insektvoks og spermasett (hvalrav), også raffinert eller farget	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
15.22	Degras, reststoffer etter behandling av fettstoffer eller animalsk og vegetabilisk voks	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
ex 16.03	Ekstrakter og safter av hvalkjøtt, fisk, krepsdyr, bløddyr og andre virvelløse dyr som lever i vann	Fremstilling hvor alle anvendte materialer fra kapitlene 2 og 3 må være fremstilt i sin helhet		
16.04	Fisk, tilberedt eller konservert, kaviar og kaviarefterligninger av rogn	Fremstilling hvor all anvendt fisk eller rogn må være fremstilt i sin helhet		
16.05	Krepsdyr, bløddyr og andre virvelløse dyr som lever i vann, tilberedte eller konserverte	Fremstilling hvor alle anvendte krepsdyr, bløddyr og andre virvelløse dyr som lever i vann må være fremstilt i sin helhet		
ex 17.02	Kjemisk ren fruktose og maltose	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, herunder andre materialer fra posisjon 17.02		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus
(1)	(2)	(3) eller (4)
17.04	Sukkervarer (herunder hvit sjokolade), uten innhold av kakao	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon, forutsatt at verdien av andre anvendte materialer fra kapittel 17 ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
18.03	Kakaomasse, også avfettet	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon
18.04	Kakaosmør, -fett og -olje	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon
18.05	Kakaopulver, uten tilsetning av sukker eller annet søtningsstoff	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon
18.06	Sjokolade og andre næringsmidler som inneholder kakao.	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon, forutsatt at verdien av anvendte materialer fra kapittel 17 ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
19.01	Maltekstrakt; næringsmidler av mel, stivelse eller maltekstrakt, som ikke inneholder kakaopulver eller inneholder mindre enn 50 vektprosent kakaopulver, ikke nevnt alle innbefattet annet sted; næringsmidler av varer som hører under posisjonene 04.01-04.04 og som ikke inneholder kakaopulver eller inneholder mindre enn 10 vektprosent kakaopulver, ikke nevnt eller innbefattet annet sted	
	- maltekstrakt	Fremstilling fra korn fra kapittel 10
	- ellers	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon, forutsatt at verdien av anvendte materialer fra kapittel 17 ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
ex 19.02	Pasta, også kokt eller fylt (med kjøtt eller andre produkter) eller tilberedt på annen måte, f.eks. spaghetti, makaroni, nudler, lasagne, gnocchi, ravioli, cannelloni - unntatt slike som inneholder mer enn 20 vektprosent pølser, kjøtt og slakteavfall eller blod eller enhver sammensetning derav, couscous, også tilberedt	Fremstilling hvor alt anvendt korn og produkter derav (unntatt durumhvete og produkter derav) må være fremstilt i sin helhet		
19.03	Tapioka og tapiokaerstatninger fremstilt av stivelse, i form av flak, gryn, perler eller liknende	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, unntatt potetstivelse fra posisjon 11.08		
19.04	Næringsmidler tilberedt ved oppusting eller steking av korn eller kornprodukter (f.eks. «corn flakes»); korn, unntatt mais, i form av gryn, forkokt eller tilberedt på annen måte			
	- uten innhold av kakao:			
	- korn, unntatt mais (corn), i form av gryn, forkokt eller tilberedt på annen måte	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon. Imidlertid kan gryn og kolber av suktermais, tilberedt eller konserveret, under posisjonene 20.01, 20.04 og 20.05 og ukokt, kokt eller dampet suktermais, fryst, under posisjon 07.10, ikke benyttes		
	- andre	Fremstilling hvor: - alt anvendt korn og produkter derav (unntatt mais av arten «Zea Indurata» og durumhvete og produkter av disse) må være fremstilt i sin helhet, og - verdien av alle anvendte materialer fra kapittel 17 ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
	- inneholdende kakao	Fremstilling fra materialer som ikke hører under posisjon 18.06 forutsatt at verdien av alle anvendte materialer fra kapittel 17 ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus
(1)	(2)	(3) eller (4)
19.05	Brød, kaker, kjeks og annet bakerverk, også med innhold av kakao; alterbrød, tomme kapsler til farmasøytisk bruk, forseglingsoblater og liknende varer av mel eller stivelse	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, unntatt fra materialer fra kapittel 11 ¹⁾
ex 20.01	Sukkermais (Zea mays var. saccharata), tilberedt eller konservert med eddik eller eddiksyre, jams, søtpoteter og liknende spiselige plantedeler inneholdende 5 vektprosent eller mer stivelse, tilberedte eller konserverte med eddik eller eddiksyre	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon
ex 20.02	Tomater tilberedte eller konserverte på annen måte enn med eddik eller eddiksyre, ikke hele eller i stykker	Fremstilling hvor alle anvendte tomater fra kapitlene 7 eller 20 allerede må være opprinnelsesprodukter
ex 20.04 og ex 20.05	Poteter i form av mel eller flak; tilberedt eller konservert på annen måte enn med eddik eller eddiksyre, sukkermais (Zea mays var. saccharata), tilberedt eller konservert på annen måte enn med eddik eller eddiksyre	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon

¹⁾ I midlertidig kan maismel ("musa"mel) fremstilt ved "nixtamalisasjonsmetoden" (Koking og utbløting i en alkalisk oppløsning) anvendes inntill 30. nov. 1993.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus
(1)	(2)	(3) eller (4)
20.07	Syltetøy, fruktgele, marmelade samt pure og pasta av frukter eller nøtter, fremstilt ved kokning eller annen varmebehandling, også tilsatt sukker eller annet søtningsstoff	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av anvendte materialer fra kapittel 17 ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 20.08	Peanøttsmør; blandinger basert på korn; palmehjerner; mais (corn), annet enn sukkermais (Zea mays var. saccharata)	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon
21.01	Ekstrakter, essenser og konsentrater av kaffe, te eller mate, og varer fremstilt på basis av disse ekstrakter, essenser eller konsentrater eller på basis av kaffe, te eller mate; brente sikorinøtter og andre brente kaffeerstatninger samt ekstrakter, essenser og konsentrater derav	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon
ex 21.02	Aktiv gjær, annet enn bakegjær, unntatt slike som brukes til dyrefor; inaktiv gjær, ikke til bruk som dyrefor; andre døde encellulære mikroorganismer, ikke til bruke som dyrefor; tilberedt bakepulver	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
21.03	Sauser og preparater for tillaging av sauser; tilberedte smaksstoffer; sennepsmel og tilberedt sennep			
	- sauser og preparater for tillaging av sauser; tilberedte smaksstoffer	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan sennepsmel eller tilberedt sennep anvendes		
	- sennepsmel og tilberedt sennep	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon		
21.04	Supper og buljonger samt preparater for tillaging av supper og buljonger; homogeniserte, sammensatte næringsmidler			
	- supper og buljonger samt preparater for tillaging av supper og buljonger	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt tilberedte eller konserverte grønnsaker under posisjonene 20.02 til 20.05		
	- sammensatte næringsmidler	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
21.05	Spise-is, også med innhold av kakao	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
ex 21.06	Tilberedte næringsmidler, ikke nevnt eller innbefattet annet sted	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
22.01	Vann, herunder naturlig eller kunstig mineralvann og karbonisert vann, ikke tilsatt sukker, andre søtningsstoffer eller smaksstoffer; is og snø	Fremstilling hvor alt anvendt vann fra kapittel 22 allerede må være opprinnelsesprodukter		
22.03	Øl fremstilt av malt	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
22.05	Vermut og annen vin av friske druer, tilsatt aromatiske planter eller smaksstoffer	Fremstilling hvor alle anvendte druer eller produkter av druer må være fremstilt i sin helhet		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
ex 22.08	Udenaturert etylalkohol med alkoholstyrke under 80 vol.%; likør og annet brennevin	Fremstilling fra: - materialer som ikke tarifferes under posisjonene 22.07 eller 22.08, og - hvor alle anvendte druer eller anvendte materialer derav må være fremstilt i sin helhet		
	- ouzo			
	- andre	Fremstilling fra: - materialer som ikke tarifferes under posisjonene 22.07 eller 22.08, og - hvor alle anvendte druer eller anvendte materialer derav må være fremstilt i sin helhet ELLER dersom alle anvendte materialer allerede er opprinnelsesprodukter, kan arak anvendes opp til 5 vol.%		
22.09	Eddik samt eddikerstatninger fremstilt av eddiksyre	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - alle anvendte druer eller anvendte materialer derav må være fremstilt i sin helhet		
ex 23.01	Mel av hvalkjøtt, mel og pelleter av fisk eller av krepsdyr, bløtdyr eller andre virvelløse dyr som lever i vann	Fremstilling hvor alle anvendte materialer fra kapitlene 2 og 3 må være fremstilt i sin helhet		
ex 23.09	Konsentrert limvann	Fremstilling hvor alle anvendte materialer fra kapittel 3 må være fremstilt i sin helhet		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
ex kapittel 25	Salt; svovel; jord og stein; gips, kalk og sement; unntatt varer under posisjonene ex 25.04, ex 25.15, ex 25.16, ex 25.18, ex 25.19, ex 25.20, ex 25.24, ex 25.25 og ex 25.30 for hvilke etterfølgende regler gjelder:	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
ex 25.04	Naturlig krystallinsk grafitt, med innhold av anriket karbon, rensed og pulverisert	Anriking av karboninnholdet, rensing og pulverisering av krystallinsk rå grafitt		
ex 25.15	Marmor, grovt oppdelt ved saging eller på annen måte i kvadratiske eller rektangulære blokker eller plater, med tykkelse 25 cm eller mindre	Oppdeling, ved saging eller på annen måte, av marmor (også allerede sagd), med tykkelse over 25 cm		
ex 25.16	Granitt, porfyr, basalt, sandstein og annen monument- eller bygnings- stein, grovt oppdelt ved saging eller på annen måte i kvadratiske eller rektangulære blokker eller plater, med tykkelse 25 cm eller mindre	Oppdeling, ved saging eller på annen måte, av stein (også allerede sagd), med tykkelse over 25 cm		
ex 25.18	Brent dolomitt	Brenning av ubrent dolomitt		
ex 25.19	Naturlig magnesiumkarbonat (magnesitt), knust, i lufttett lukket emballasje og magnesiumoksid, også i ren tilstand, annet enn sammensmeltet magnesia eller sintret magnesia	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan naturlig magnesium karbonat anvendes		
ex 25.20	Gips spesielt tilberedt for tannlegebruk	Fremstilling fra materialer hvis verdi ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex 25.24	Asbestfibrer, naturlige	Fremstilling fra asbestkonsentrat		
ex 25.25	Glimmerpulver	Maling av glimmer eller glimmeravfall		
ex 25.30	Jordfarger, brente eller pulveriserte	Brenning eller maling av jordfarger		
kapittel 26	Malm, slagg og aske	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
ex kapittel 27	Mineralsk brensel, mineralske oljer og destillasjonsprodukter derav; bituminøse stoffer; mineralsk voks; unntatt varer under posisjonene ex 27.07 og ex 27.09 til 27.15 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
ex 27.07	Oljer hvor vekten av de aromatiske bestanddeler overstiger vekten av de ikke-aromatiske bestanddeler og som tilsvarer jordoljer utvunnet ved destillasjon av høytemperaturtjære av steinkull, hvor mer enn 65 volumprosent destillerer ved temperaturer opptil 250° C (herunder blandinger av bensin og bensol), til bruk som drivstoff eller brensel	Dette er produkter som hører under tillegg VII		
27.09	Jordoljer og deres	Dette er produkter som hører under tillegg VII		
til	destillasjonsprodukter;			
27.15	bituminøse stoffer; mineralisk voks			
ex Kapittel 28	Uorganiske kjemikalier; organiske eller uorganiske forbindelser av edle metaller, av sjeldne jordmetaller, av radioaktive stoffer eller av isotoper; unntatt for varer som hører under posisjonene ex 28.11, ex 28.33 og ex 28.40 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer som ikke skifter posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
ex 28.11	Svoveldioksid	Fremstilling fra svoveldioksid	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
ex 28.33	Aluminiumsulfat	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex 28.40	Natrium perborat	Fremstilling fra dinatriumtetraborat pentahydrat	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
ex Kapittel 29	Organiske kjemikalier, unntatt varer under posisjonene ex 29.01, ex 29.02, ex 29.05, 29.15, 29.32, 29.33 og 29.34 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer som ikke skifter posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
ex 29.01	Asykliske hydrokarboner til bruk som drivstoff eller brensel	Dette er produkter som hører under tillegg VII		
ex 29.02	Syklaner og syklenere (unntatt azulener), benzen, toluen, xylener, til bruk som drivstoff eller brensel	Dette er produkter som hører under tillegg VII		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterier som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
ex 29.05	Metallalkoholater av alkoholer under denne posisjon og av etanol eller glyserol	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, også fra andre materialer fra posisjon 29.05. Imidlertid kan metallalkoholater fra denne posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
29.15	Hettede, asykliske monokarbonsyurer og deres anhydrider, halogenider, peroksider og peroksyurer; deres halogen-, sulfo-, nitro- eller nitrosoderivater	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon. Imidlertid kan verdien av alle anvendte materialer fra posisjonene 29.15 og 29.16 ikke overstige 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
29.32	Heterosykliske forbindelser med bare oksygen som heteroatom(er):			
-	indre etere og deres halogen-, sulfo-, nitro- eller nitrosoderivater	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon. Imidlertid kan verdien av alle anvendte materialer som tarifferes under posisjon 29.09 ikke overstige 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
-	sykliske acetal og indre hemiacetal og deres halogen-, sulfo-, nitro- eller nitroso- derivater	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
-	andre	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer fra denne posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
29.33	Heterosykliske forbindelser med bare nitrogen som heteroatom(er); nukleinsyurer og deres salter	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon. Imidlertid kan verdien av alle anvendte materialer som tarifferes under posisjonene 29.32 og 29.33 ikke overstige 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
29.34	Andre heterosykliske forbindelser	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon. Imidlertid kan verdien av alle anvendte materialer som tariffes under posisjonene 29.32, 29.33 og 29.34 ikke overstige 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
ex Kapittel 30	Farmasøytiske produkter, unntatt varer under posisjonene 30.02, 30.03, og 30.04 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer som ikke skifter posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
30.02	Blod fra mennesker; blod fra dyr tilberedt for terapeutisk, profylaktisk eller diagnostisk bruk; immunsera og andre bestanddeler av blod; vaksiner, toksiner, kulturer av mikroorganismer (unntatt gjær) og liknende produkter:			
	- produkter bestående av to eller flere bestanddeler som har blitt blandet for terapeutisk eller profylaktisk bruk eller ublandede produkter til slik bruk, i oppmålte doser eller i ferdige pakninger for detaljsalg	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, også andre materialer fra posisjon 30.02. Materialer under denne varebeskrivelsen kan også anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
	- ellers:			
	- menneskeblod	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, også andre materialer fra posisjon 30.02. Materialer under denne varebeskrivelsen kan også anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- - dyreblod tilberedt for terapeutisk eller profylaktisk bruk	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, også andre materialer fra posisjon 30.02. Materialer under denne varebeskrivelsen kan også anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
	- - blodfraksjoner, unntatt antisera, hemaglobulin og serumglobulin	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, også andre materialer fra posisjon 30.02. Materialer under denne varebeskrivelsen kan også anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
	- - hemaglobulin, blodglobulin og serumglobulin	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, også andre materialer fra posisjon 30.02. Materialer under denne varebeskrivelsen kan også anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
	- - ellers	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, også andre materialer fra posisjon 30.02. Materialer under denne varebeskrivelsen kan også anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
30.03	Legemidler (unntatt varer som	Fremstilling hvor:		
og	hører under posisjon 30.02,	- alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan		
30.04	30.05 eller 30.06)	materialer fra posisjonene 30.03 og 30.04 anvendes dersom deres verdi sammenlagt ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og		
		- verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex	Gjædsel, unntatt varer	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer som ikke skifter posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
Kapittel 31	under posisjon ex 31.05 hvor etterfølgende regel gjelder	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
ex 31.05	Mineralsk eller kjemisk gjødsel som inneholder to eller tre av gjødselementene nitrogen, fosfor og kalium; annen gjødsel; varer som hører under dette kapittel, i form av tabletter eller liknende former eller i pakninger med bruttovekt høyst 10 kg, unntatt:	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer som ikke skifter posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk
	- natriumnitrat - kalsiumcyanamid - kaliumsulfat - kaliummagnesiumsulfat			
ex Kapittel 32	Garvestoff- og fargestoffekstrakter; tanniner og deres derivater; farger, pigmenter og andre fargestoffer; malinger og lakker; kitt og andre fyllings- og tetningsmidler; trykkfarger, blekk og tusj; unntatt varer under posisjonene ex 32.01 og 32.05 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer som ikke skifter posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 32.01	Tanniner og deres salter, etere, estere og andre derivater	Fremstilling fra garvestoffekstrakter av vegetabilsk opprinnelse		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus	
(1)	(2)	(3)	eller (4)
32.05	Substratpigmenter; preparater som nevnt i note 3 til dette kapittel, på basis av substratpigmenter ¹⁾	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, unntatt posisjonene 32.03, 32.04 og 32.05. Imidlertid kan materialer fra posisjon 32.05 anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex Kapittel 33	Flyktige, vegetabiliske oljer og resinoider; parfymer, kosmetikk eller toalettpreparater, unntatt varer under posisjon 33.01 for hvilke etterfølgende regel gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer som ikke skifter posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk
33.01	Flyktige, vegetabiliske oljer (også terpenfrie) herunder «konkreter» og «absolutter»; resinoider; konsentrater av flyktige, vegetabiliske oljer i fett, fete oljer, voks eller liknende stoffer, utvunnet ved enfleurage eller maserasjon; terpenholdige biprodukter fra avterpenisering av flyktige, vegetabiliske oljer; vendige destillater og vandige oppløsninger av flyktige, vegetabiliske oljer	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, også fra materialer fra en annen «gruppe» ²⁾ under denne posisjon. Imidlertid kan materialer fra samme gruppe anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk

¹⁾ Note 3 til kapittel 32 fastsetter at disse preparater er slike som brukes til farging av ethvert materiale eller som bestanddeler ved fremstilling av fargemidler, forutsatt at de ikke tariffieres i en annen posisjon i kapittel 32.

²⁾ En "gruppe" er å anse som en del av en posisjon, skilt ut fra resten av posisjonen med et semikolon.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus	
(1)	(2)	(3)	eller (4)
ex Kapittel 34	Såpe, organiske, overflateaktive stoffer, vaskemidler, smøremidler, kunstig voks og tilberedt voks, polér- eller skuremidler, lys og liknende varer, modellérmasse, «dentalvoks» og dentalpreparater på basis av gips; unntatt varer under posisjonene ex 34.03 og 34.04 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer som ikke skifter posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 34.03	Tilberedte smøremidler med innhold av jordolje eller oljer utvunnet av bituminøse mineraler, forutsatt at disse utgjør mindre enn 70 vektprosent	Dette er produkter som hører under tillegg VII	
34.04	Kunstig voks og tilberedt voks:		
	- på basis av parafin, voks av olje, voks av bituminøse mineraler, «slack wax» eller «scale wax»	Dette er produkter som hører under tillegg VII	
	- andre	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, unntatt: - hydrogenerte oljer som har karakter av voks under posisjon 15.16 - fettsyrer, ikke kjemisk definert eller industrielle fettalkoholer som har karakter av voks, fra posisjon 15.19 - materialer fra posisjon 34.04. Imidlertid kan disse materialer anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex Kapittel 35	Proteiner, medifisert stivelse; klebemidler; enzymer; unntatt varer under posisjonene 35.01, 35.02, 35.05 og ex 35.07. For posisjonene ex 35.02, ex 35.05 og ex 35.07 gjelder etterfølgende regler	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer som ikke skifter posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
ex 35.02	Eggalbumin, utjenlig til menneskeføde eller som skal gjøres utjenlig til menneskeføde, melkealbuminer (lactalbumin), utjenlig til menneskeføde eller som skal gjøres utjenlig til menneskeføde	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer som ikke skifter posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 35.05	Dekstrin og annen modifisert stivelse unntatt stivelse, foretret eller forestret; lim på basis av stivelse, dekstrin eller annen modifisert stivelse:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, unntatt varer fra posisjon 11.08		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 35.07	Filberedte enzymer ikke nevnt eller innbattet annet sted	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
Kapittel 36	Krutt og sprengstoffer; pyrotekniske produkter; fyrstikker; pyrofore legeringer; visse brennstoffpreparater	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer som ikke skifter posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex Kapittel 37	Varer til fotografisk eller kinematografisk bruk, unntatt varer under posisjonene 37.01, 37.02 og 37.04 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer som ikke skifter posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk
37.01	Fotografiske plater og fotografisk planfilm, sensitive for lys eller annen bestråling, ueksponerte, av andre materialer enn papir, papp eller tekstilstoff; øyeblikksplanfilm, sensitiv for lys eller annen bestråling, ueksponert, også i kassetter:			
	- øyeblikksfilm i farger, i kassetter	Fremstilling hvor alle anvendte materialer tarifferes under andre posisjoner enn 37.01 eller 37.02. Imidlertid kan materialer som tarifferes under posisjon 37.02 anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- andre	Fremstilling hvor alle anvendte materialer tarifferes under andre posisjoner enn 37.01 eller 37.02. Imidlertid kan materialer som tarifferes under posisjon 37.01 og 37.02 anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
37.02	Fotografisk film, sensitiv for lys og annen bestråling, eksponert, i ruller, av andre materialer enn papir, papp eller tekstilstoff; øyeblikksfilm i ruller, sensitiv for lys og annen bestråling, eksponert	Fremstilling hvor alle anvendte materialer tarifferes under andre posisjoner enn 37.01 eller 37.02	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
37.04	Fotografiske plater, film, papir, papp og tekstilstoff, eksponerte, men ikke fremkalte	Fremstilling hvor alle anvendte materialer tarifferes under andre posisjoner enn 37.01 til 37.04	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
ex Kapittel 38	Diverse kjemiske produkter, unntatt varer under posisjonene 38.01, ex 38.03, ex 38.05, ex 38.06, ex 38.07, 38.08 til 38.14, 38.18 til 38.20, 38.22 og 38.23 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer som ikke skifter posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
38.01	Kunstig grafitt; kolloidal eller halv-kolloidal grafitt; preparater på basis av grafitt eller ennet kull i form av pastaer, blokker, plater eller andre halvfabrikater			
	- kolloidal grafitt i suspensjon i olje og halv-kolloidal grafitt; karbonholdige pastaer for elektroder	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
	- grafitt i form av pasta, som er en blanding av grafitt og mineraloljer, der grafitten utgjør mer enn 30 vektprosent	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer som tarifferes under posisjon 36.03 ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
	- andre	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer fra denne posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
ex 38.03	Tallolje, raffinert	Raffinering av rå tallolje	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
ex 38.05	Sulfatterpentin, rensat	Rensing som består i destillasjon eller raffinering av rå sulfatterpentin	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
ex 38.06	Esterharpikser («estergums»)	Fremstilling fra harpikssyrer	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
ex 38.07	Bek utvunnet av tre (tretjærebe)	Destillasjon av tretjære	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
38.08	Insekt-, sopp- og ugrasbekjempende midler, rottegift, antigrømidler og plantevekstregulerende midler, desinfeksjonsmidler og liknende produkter, i former eller pakninger for detaljsalg eller som preparater eller artikler (f.eks. svovelimpregnerte bånd, veker og lys samt fluepapir).	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
38.09	Midler for etterbehandling og preparater for å fremskynde farging eller feste fargestoffer samt andre produkter eller preparater (f.eks. appretur og beisemidler) av det slag som brukes innenfor tekstil-, papir- og lærindustrien eller liknende industrier, ikke nevnt eller innbefattet annet sted.	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus	
(1)	(2)	(3)	eller (4)
38.10	Beisemidler for metaller; flussmidler og andre hjelpemidler for lodding eller sveisning; pulvere og pastaer for lodding eller sveisning, som består av metall og andre stoffer; preparater av det slag som brukes som kjerne eller overdrag for sveiseelektroder eller sveisetråd.	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
38.11	Preparater for tilsetning i mineraloljer (herunder bensin) eller i andre væsker som brukes til de samme formål som mineraloljer, for å forbedre viskositeten, motvirke motorbank, oksydasjon, korrosjon, sotedannelse eller liknende.		
	- tilberedte preparater for smøreolje, inneholdende jordolje eller olje utvunnet av bituminøse mineraler	Dette er produkter som hører under tillegg VII	
	- andre	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk	

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
38.12	Tilberedte vulkaniseringsakseleratorer; sammensatte myknere for gummi eller plast, ikke nevnt eller innbefattet annet sted; antioksidasjonsmidler og andre sammensatte stabilisatorer for gummi eller plast.	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
38.13	Preparater og ladninger for brannslukningsapparater; brannslukningsgranater og brannslukningsbomber	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
38.14	Sammensatte, organiske oppløsnings- og fortynningsmidler, ikke nevnt eller innbefattet annet sted; tilberedte maling- og lakkfjernere	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
38.18	Kjemiske grunnstoffer dopet for elektronisk bruk, i form av skiver eller liknende; kjemiske forbindelser dopet for elektronisk bruk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
38.19	Bremsevaske og andre tilberedte væsker for hydrauliske overføringer, som ikke inneholder eller som inneholder mindre enn 70 vektprosent jordolje eller oljer utvunnet fra bituminase mineraler	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
38.20	Frostvasker og tilberedte væsker for avising	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
38.22	Sammensatte reagenser for diagnostisk bruk eller laboratoriebruk, unntatt produkter som hører under posisjon 30.02 eller 30.06	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
38.23	Tilberedte bindemidler for støpeformer eller støpekjerner; kjemiske produkter og preparater fra kjemiske eller beslektede industrier (herunder slike som består av blandinger av naturprodukter), ikke nevnt eller innbefattet annet sted; restprodukter fra kjemiske eller beslektede industrier, ikke nevnt eller innbefattet annet sted.			

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- følgende produkter under denne posisjon: - tilberedte bindemidler for støpeformer eller støpekjerner basert på naturlige harpiksholdige produkter - naftensyrer, deres ikke-vann-oppløselige salter samt deres estere - sorbitol, unntatt sorbitol som tariffieres under posisjon 29.05 - jordoljesulfonater, unntatt jordoljesulfonater av alkalimetaller, av ammonium eller etanolaminer; tiofenerte sulfonsyrer av oljer av bituminøse mineraler, samt deres salter - ionebyttere - «gettere» (getterstoff) for vakuumrør - alkalisk jernoksyd for rensing av gass - ammoniakkgassvann og brukt gassrensemasse produsert i rensing av kull gass - sulfonafteensyrer, deres ikke-vann-oppløselige salter samt deres estere - fuselolje og dippelsolje - blanding av salter med forskjellige anioner - kopieringspasta på basis av gelatin, også på undertag av papir eller tekstil - andre	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer som ikke skifter posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 39.01 til 39.15	Plast i ubearbeidde former, avfall, klipp og skrap av plast; unntatt varer under posisjon ex 39.07, for hvilke etterfølgende regel gjelder			

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- addisjonshomopolymerisasjons- produkter	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle anvendte materialer som tariffes under kapittel 39 ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk ¹⁾		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
	- andre	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer fra under kapittel 39 ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk ¹⁾		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 39.07	Kopolymerer, fremstilt av polykarbonat og akrylonitrilbutadienstyren kopolymerer (ABS)	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan materialer som ikke skifter posisjon anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex 39.16	Halvfabrikater og varer av plast, til			
39.21	posisjonene ex 39.16, ex 39.17 og ex 39.20, for hvilke etterfølgende regler gjelder			

¹⁾ For produkter sammensatt av materialer under både posisjonene 39.01 til 39.06 på den ene side, og under 39.07 til 39.11 på den annen side, skal denne begrensningen bare gjelde for den gruppen av materialer som utgjør den største vektandelen i produktet.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus	
(1)	(2)	(3)	eller (4)
	- flate produkter, videre bearbeidet enn bare overflate- behandlet eller tilskåret i annen enn kvadratisk eller rektangulær form; andre produkter, bearbeidet mer enn bare overflatebehandling	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer fra kapittel 39 ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
	- andre:		
	- - addisjonshomopolymerisasjons- produkter	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle anvendte materialer fra kapittel 39 ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk ¹⁾	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
	- - ellers	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer som tariffes under kapittel 39 ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk ¹⁾	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk

¹⁾ For produkter sammensatt av materialer under både posisjonene 39.01 til 39.06 på den ene side, og under 39.07 til 39.11 på den annen side, skal denne begrensningen bare gjelde for den gruppen av materialer som utgjør den største vektandelen i produktet.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
ex 39.16 og ex 39.17	Profilert og rør	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle anvendte materialer som ikke skifter posisjon ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
ex 39.20	Plater og film av ionomer	Fremstilling fra et termoplastisk partielt salt som er en kopolymer av etylen og metakrylsyre delvis nøytralisert med metallioner, hovedsakelig sink og natrium	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
39.22 til 39.26	Varer av plast	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex kapittel 40	Gummi og varer derav; unntatt varer under posisjonene ex 40.01, 40.05, 40.12 og ex 40.17, for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon.		
ex 40.01	Laminerte plater av rågummi til sko	Laminering av plater av naturgummi		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
40.05	Blandet gummi, uvulkanisert, i ubearbeidde former eller i form av plater, duk eller bånd	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer, unntatt naturgummi, ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
40.12	Regummierte eller brukte, pneumatiske dekk av gummi; massiv- eller hulkammerringe, utskiftbare slitebaner og felgbånd av gummi:			
	- regummierte pneumatisk dekk, massiv- eller hulkammerringe, av gummi	Regummiert av brukte dekk og ringe		
	- andre	Fremstilling av materialer fra enhver posisjon, unntatt posisjonene 40.11 eller 40.12		
ex 40.17	Varer av hardgummi	Fremstilling fra hardgummi		
ex kapittel 41	Rå huder og skinn (andre enn pelsskinn) og lær; unntatt varer under posisjonene ex 41.02, 41.04 til 41.07 og 41.09 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon.		
ex 41.02	Rå, avhårede huder av sau og lam	Avhåring av huder av sau og lam		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
41.04	Lær, uten hår eller ull, unntatt	Garving av forgarvet lær		
	til lær som hører under	ELLER		
41.07	posisjonene 41.08 eller 41.09	Fremstilling hvor alle anvendte		
		materialer skifter posisjon		
41.09	Lakklar og imitert lakklar; metallisert lær	Fremstilling fra lær fra posisjonene 41.04 til 41.07 dersom deres verdi ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
kapittel 42	Varer av lær; salmakerarbeider, reiseeffekter, håndvesker og liknende beholdere; varer av tærmer (unntatt av wormgut)	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon.		
ex kapittel 43	Pelsskinn (også kunstig) og varer derav; unntatt varer under posisjonene ex 43.02 og 43.03 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon.		
ex 43.02	Garvede eller beredte pelsskinn, sammensatte:			
	- plater, kryss og liknende	Bleking eller farging samt tilskjæring og sammensyng av usammensatte garvede eller tilberedte pelsskinn		
	- ellers	Fremstilling fra usammensatte garvede eller tilberedte pelsskinn		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
43.03	Klær, tilbehør til klær og andre varer av pelsskinn	Fremstilling fra usammensatte garvede eller beredte pelsskinn fra posisjon 43.02		
ex kapittel 44	Tre og trevarer; trekull; unntatt varer under posisjonene ex 44.03, ex 44.07, ex 44.08, 44.09, ex 44.10 til ex 44.13, ex 44.15, ex 44.16, 44.18 og ex 44.21 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
ex 44.03	Tømmer, grovt tilhogd eller tilskåret	Fremstilling fra tømmer, også befrikket for bark eller bare grovrenset		
ex 44.07	Trelast saget eller kuttet i lengderetningen, knivskåret eller skrelt, høvlet, pusset eller fingerskjøtt, av tykkelse over 6 mm	Høvling, pussing eller fingerskjøting		
ex 44.08	Finer, av tykkelse høyst 6 mm, sammenskjøtt, og annen trelast saget i lengderetningen, knivskåret eller skrelt, av av tykkelse høyst 6 mm, høvlet, pusset eller fingerskjøtt	Sammenskjøting, høvling, pussing, eller fingerskjøting		
44.09	Trelast (herunder usammensatt perkestav), fortløpende profilert (pløyd, falset, avrundet eller forsynt med fas, staff eller lignende) langs kanter eller flater også høvlet, pusset eller fingerskjøtt:			
	- pusset eller fingerskjøtt	Pussing eller fingerskjøting		
	- profilert og ornamentert listverk	Profilering eller ornamentering		
	- ellers	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
ex 44.10 til ex 44.13	Profilert og ornamentert listverk	Profilering eller ornamentering		
ex 44.15	Pappkasser, esker, sprinkellasser, dunker og liknende emballasje av tre	Fremstilling fra bord som ikke allerede er tilskåret i passende lengder		
ex 44.16	Fat, tønner, kar, baljer og annet bøkkerarbeid samt deler dertil av tre	Fremstilling fra emner til tønnefater, ikke videre bearbeidd enn trilsagd på begge bredsider		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
44.18	Bygningssnekker- og tømmermanns- arbeider, herunder lamellplater med innvendig hulrom (celleplater), sammensatt parkett og takspån («shingles» og «shakes»), av tre:			
	- bygningssnekker- og tømmermanns- arbeider	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan lamellplater med innvendig hulrom (celleplater) og takspån («shingles» og «shakes») anvendes		
	- profilert og ornamert listverk	Profilering eller ornamentering		
	- ellers	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
ex 44.21	Fyrstikkekner; skoplugg	Fremstilling fra tre fra enhver posisjon, unntatt tretråd under posisjon 44.09		
ex kapittel 45	Kork og korkvarer unntatt varer under posisjon 45.03 for hvilken etterfølgende regel gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
45.03	Varer av naturlig kork	Fremstilling fra kork under posisjon 45.01		
kapittel 46	Varer av strå, halm, esparto eller andre flettematerialer; kurvmakerarbeid	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
kapittel 47	Tremasse eller masse av andre cellulosefibermaterialer; avfall av papir eller papp	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
ex kapittel 48	Papir og papp; varer av papirmasse, papir eller papp; unntatt varer under posisjonene ex 48.11, 48.16, 48.17, ex 48.18, ex 48.19, ex 48.20 og ex 48.23 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
ex 48.11	Papir og papp, linjert eller rutet	Fremstilling fra materialer til produksjon av papir under kapittel 47		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus
(1)	(2)	(3) eller (4)
48.16	Karbonpapir, selvkopierende papir og annet kopipapir eller overføringspapir (unntatt varer som hører under posisjon 48.09), stensiler og offsetplater av papir, også i esker	Fremstilling fra materialer til produksjon av papir under kapittel 47
48.17	Konvolutter, kortbrev, brevkort (ikke illustrerte) og korrespondansekort av papir eller papp; esker, mapper og liknende av papir eller papp, som inneholder et utvalg av brevpapir, konvolutter og liknende	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 48.18	Toalettpapir	Fremstilling fra materialer til produksjon av papir under kapittel 47
ex 48.19	Esker, kasser, sekker, poser og annen emballasje av papir, papp, cellulosevatt eller duk av cellulosefibrer	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 48.20	Skriveblokker	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 48.23	Annet papir og annen papp, cellulosevatt og duk av cellulosefibrer, tilskåret til bestemt størrelse eller form	Fremstilling fra materialer til produksjon av papir under kapittel 47
ex kapittel 49	Bøker, aviser, bilder og andre trykksaker; håndskrevne eller maskinskrrevne arbeider samt arbeidstegninger	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon
49.09	Trykte eller illustrerte postkort; trykte kort med personlige hilsninger, meddelelser eller bekjentgjørelser, også illustrerte, med eller uten konvolutter eller utstyr	Fremstilling fra materialer som ikke tarifferes under posisjon 49.09 eller 49.11
49.10	Kalendere, alle slags, trykte, herunder kalenderblokker:	

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- evighetskalendere eller kalendere med utskiftbare blokker montert på et underlag av andre materialer enn papir og papp - andre	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk Fremstilling fra materialer som ikke tarifferes under posisjon 49.09 eller 49.11		
ex kapittel 50	Silke, unntatt varer under posisjon ex 50.03, 50.04 til ex 50.06 og 50.07 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
ex 50.03	Silkeavfall (herunder kokonger ikke anvendelig til avhesping, garnavfall og opprevne filler), karded eller kjemmet	Karding eller kjemming av silkeavfall		
50.04 ex 50.06	Garn av silke og garn spunnet av til silkeavfall	Fremstilling fra¹⁾: - råsilke eller silkeavfall, karded eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning - andre naturfibre ikke karded eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning - kjemiske materialer eller spinnmasse, eller - materialer til fremstilling av papir		
50.07	Vevnader av silke eller silkeavfall			
	- som inneholder tråd av gummi	Fremstilling fra enkelt garn ¹⁾		

¹⁾ For spesielle betingelser for varer laget av blandede tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 5.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- andre	Fremstilling fra¹⁾: - garn av kokosfibrer - naturfibre - syntetiske eller kunstige stapel- fibre ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning - kjemiske materialer eller spinnmasse, eller - papir ELLER Trykking etterfulgt av minst to forberedende eller ferdig- og etterbehandlende operasjoner (f.eks. rensing, bleking, mercerisering, varme- behandling, ruing, pressing, anti- krympebehandling, sluttbehandling, dekatering, impregnering, stopping og napping) hvor verdien av den ikke- trykte vevnaden ikke overstiger 47,5% ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex				
kapittel	Ull, fine eller grove dyrehår;	Fremstilling hvor alle anvendte		
51	garn og vevnader av tagl unntatt varer under posisjonene 51.06 til 51.10 og 51.11 til 51.13 for hvilke etterfølgende regler gjelder	materialer skifter posisjon		
51.06	Garn av ull, av fine eller	Fremstilling fra ¹⁾ :		
til	grove dyrehår eller av tagl	- råsilke eller silkeavfall, kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning - naturfibre, ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning - kjemiske materialer eller spinnmasse eller - materialer til fremstilling av papir		
51.10				
51.11	Vevnader av ull, grove			
til	dyrehår eller tagl			
51.13				
	- som inneholder tråder av gummi	Fremstilling fra enkelt garn ¹⁾		

¹⁾ For spesielle betingelser for varer laget av blandede tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 5.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- andre	Fremstilling fra¹⁾: - garn av kokosfibrer, - naturfibrer, - syntetiske eller kunstige stapel- fibrer ikke karded eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, - kjemiske materialer eller spinnmasse eller - papir ELLER Trykking etterfulgt av minst to forberedende eller ferdig- og etter- behandlende operasjoner (f.eks. rensing, bleking, mercerisering, varmebehandling, ruing, pressing, anti- krympebehandling, sluttbehandling, dekatering, impregnering, stopping og nupping) hvor verdien av den ikke- trykte vevnaden ikke overstiger 47,5% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex kapittel 52	Bomull; unntatt varer under posisjonene 52.04 til 52.07 og 52.08 til 52.12 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
52.04 til 52.07	Garn og tråd av bomull	Fremstilling fra¹⁾: - råsilke eller silkeavfall karded eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, - naturfibrer ikke karded eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, - kjemiske materialer eller spinnmasse, eller - materialer til fremstilling av papir		
52.08 til 52.12	Vevnader av bomull	- som inneholder tråder av gummi. Fremstilling fra enkelt garn¹⁾		

¹⁾ For spesielle betingelser for varer laget av blandede tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 5.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- andre	fremstilling fra¹⁾: - garn av kokosfibrer, - naturfibrer, - syntetiske eller kunstige stapel- fibrer ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, - kjemiske materialer eller spinnmasse eller - pepir ELLER Trykking etterfulgt av minst to forberedende eller ferdig- og etter- behandlende operasjoner (f.eks. rensing, bleking, mercerisering, varmebehandling, ruing, pressing, anti- krympebehandling, sluttbehandling, dekatering, impregnering, stopping og nupping) hvor verdien av den ikke- trykte vevnaden ikke overstiger 47,5% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex kapittel 53	Andre vegetabiliske tekstilfibrer; papirgarn og vevnader derav, unntatt varer under posisjonene 53.06 til 53.08 og 53.09 til 53.11 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
53.06 til 53.08	Garn av andre vegetabiliske tekstilgarn; papirgarn.	Fremstilling fra¹⁾: - råsilke eller silkeavfall kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, - naturfibrer ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, - kjemiske materialer eller spinnmasse, eller - materialer til fremstilling av papir		
53.09 til 53.11	Vevnader av andre vegetabiliske fibrer; vevnader av papirgarn	Fremstilling fra enkelt garn ¹⁾		
	- som inneholder tråder av gummi			

¹⁾ For spesielle betingelser for varer laget av blandede tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 5.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- andre	Fremstilling fra¹⁾: - garn av kokosfibrer, - naturfibrer, - syntetiske eller kunstige stapel-fibrer ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, - kjemiske produkter eller spinnmasse eller - papir ELLER Trykking etterfulgt av minst to forberedende eller ferdig- og etterbeholdende operasjoner (f.eks. rensing, bleking, mercerisering, varmebehandling, ruing, pressing, anti-krympebehandling, sluttbehandling, dekatering, impregnering, stopping og nupping) hvor verdien av den ikke-trykte vevnaden ikke overstiger 47,5% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
54.01	garn; monofilamenter og tråd av	Fremstilling fra¹⁾: - råsilke eller silkeavfall kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, - naturfibrer ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, - kjemiske materialer eller spinnmasse, eller - materialer til fremstilling av papir		
54.06	til syntetiske eller kunstige tekstilfibrer			
54.07	Vevnader av syntetiske eller kunstige tekstilfibrer			
54.08	- som inneholder tråder av gummi			
		Fremstilling fra enkelt garn ¹⁾		

¹⁾ For spesielle betingelser for varer laget av blandede tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 5.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus
(1)	(2)	(3) eller (4)
	- andre	Fremstilling fra¹⁾: - garn av kokosfibrer, - naturfibrer, - syntetiske eller kunstige stapelfibrer ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, - kjemiske materialer eller spinnmasse eller - papir ELLER Trykking etterfulgt av minst to forberedende eller ferdig- og etterbeholdende operasjoner (f.eks. rensing, bleking, mercerisering, varmebehandling, ruing, pressing, anti-krympebehandling, sluttbehandling, dekatering, impregnering, stopping og napping) hvor verdien av den ikke-trykte vevnaden ikke overstiger 47,5% av ferdigvarens pris fra fabrikk
55.01 til 55.07	Syntetiske eller kunstige stapelfibrer	Fremstilling fra kjemiske materialer eller spinnmasse
55.08 til 55.11	Garn og sytråd	Fremstilling fra¹⁾: - råsilke eller silkeavfall kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning - naturfibrer ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning - kjemiske materialer eller spinnmasse - materialer til fremstilling av papir
55.12 til 55.16	Vevnader av syntetiske eller kunstige stapelfibrer	
	- som inneholder tråder av gummi	Fremstilling fra enkelt garn ¹⁾

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- andre	Fremstilling fra¹⁾: - garn av kokosfibrer, - naturfibrer, - syntetiske eller kunstige stapelfibrer ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, - kjemiske materialer eller spinnmasse eller - papir ELLER Trykking etterfulgt av minst to forberedende eller ferdig- og etterbehandlende operasjoner (f.eks. rensing, bleking, mercerisering, varmebehandling, ruing, pressing, anti-krympebehandling, sluttbehandling, dekatring, impregnering, stopping og rulling) hvor verdien av den ikke-trykte vevnaden ikke overstiger 47,5% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex kapittel 56	Vatt, felt og fiberduk («non-wovens»); spesialgarn; hyssing, snører, liner og tau samt varer derav, unntatt varer under posisjonene 56.02, 56.04, 56.05 og 56.06, for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling fra¹⁾: - garn av kokosfibrer, - naturfibrer, - kjemiske materialer eller spinnmasse - materialer til fremstilling av papir		
56.02	Filt, også impregnert, overtrukket belagt eller laminert	Fremstilling fra¹⁾: - naturfibrer, - kjemiske materialer eller spinnmasse Imidlertid kan: - polypropylen filamenter under posisjon 54.02, - polypropylen fibrer under posisjonene 55.03 eller 55.06, eller - polypropylen fiberkabel under posisjon 55.01 anvendes dersom en enkelt fiber eller filament er mindre enn 9 desitex og deres verdi ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
	- nålefilt	Fremstilling fra¹⁾: - naturfibre, - syntetiske eller kunstige stapelfibrer fremstilt fra kasein, eller - kjemiske materialer eller spinnmasse		
	- andre	Fremstilling fra¹⁾: - naturfibre, - syntetiske eller kunstige stapelfibrer fremstilt fra kasein, eller - kjemiske materialer eller spinnmasse		

¹⁾ For spesielle betingelser for varer laget av blandede tekstilmaterialer, se innledende anmerkning 5.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
56.04	Tråd og snor av gummi overtrukket med tekstilmateriale; tekstilgarn samt strimler og liknende som hører under posisjon 54.04 eller 54.05, impregnert, overtrukket, belagt eller omsluttet med gummi eller plast:			
	- tråd og snor av gummi, overtrukket med tekstilmateriale	Fremstilling fra tråd og snor av gummi, ikke overtrukket med tekstilmateriale		
	- andre	Fremstilling fra ¹⁾ : - naturfibrer ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, - kjemiske materialer eller spinmasse, eller - materialer til fremstilling av papir		
56.05	Metallisert garn, også omspunnet, fremstilt fra tekstilgarn, eller strimler eller liknende som hører under posisjon 54.04 eller 54.05, i forbindelse med metall i form av tråd, strimler eller pulver eller overtrukket med metall	Fremstilling fra ¹⁾ : - naturfibrer - syntetiske eller kunstige stapel- fibrer ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning - kjemiske materialer eller spinmasse, eller - materialer til fremstilling av papir		

¹⁾ For spesielle betingelser for varer laget av blandede tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 5.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
56.06	Omspunnet garn, samt strimler og liknende som hører under posisjon 54.04 eller 54.06, omspunnet (unntatt garn, strimler og liknende som hører under posisjon 56.05, og garn av tagl); chenillegarn; «chainettegarn»	Fremstilling fra ¹⁾ : - naturfibre - syntetiske eller kunstige stapelfibre ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, - kjemiske materialer eller spinnmasse, eller - materialer til fremstilling av papir		
kapittel 57	Golvtepper og annet golvbelegg av tekstilmateriale	Fremstilling fra ¹⁾ : - naturfibrer, - kjemiske materialer eller spinnmasse Imidlertid kan: - polypropylen filamenter under posisjon 54.02, - polypropylen fibrer under posisjonene 55.03 eller 55.06, eller - polypropylen fiberkabel under posisjon 55.01 anvendes dersom en enkelt fiber eller filament er mindre enn 9 desitex og deres verdi ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
	- av nålefilt	Fremstilling fra ¹⁾ : - naturfibrer ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, eller - kjemiske materialer eller spinnmasse		
	- av annen filt	Fremstilling fra ¹⁾ : - naturfibrer ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, eller - kjemiske materialer eller spinnmasse		
	- andre	Fremstilling fra ¹⁾ : - garn av kokosfibrer, - syntetisk eller kunstig filamentgarn - naturfibrer, eller - syntetiske eller kunstige stapelfibrer ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning		
ex kapittel 58	Spesielle vevnader; tuftede tekstilstoffer;,, blonder og kniplinger; tapisserier; possement; brodderier; unntatt varer under posisjonene 58.05 og 58.10 for hvilke etterfølgende regler gjelder			
	- som inneholder tråder av gummi	Fremstilling fra enkelt garn ¹⁾		

¹⁾ For spesielle betingelser for varer laget av blandede tekstilmateriale, se Innledende anmerkning 5.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- andre	Fremstilling fra ¹⁾ : - naturfibrer - syntetiske eller kunstige stapel-fibrer ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, eller - kjemiske materialer eller spinnmasse		
		ELLER Trykking etterfulgt av minst to forberedende eller ferdig- og etterbeholdende operasjoner (f.eks. rensing, bleking, mercerisering, varmebehandling, ruing, pressing, anti-krympebehandling, sluttbehandling, dekatering, impregnering, stopping og nupping) hvor verdien av den ikke-trykte vevnaden ikke overstiger 47,5% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
58.05	Håndvevde tapisserier av typene Gobeliner, Flandern, Aubusson, Beauvaise og liknende samt hånd-broderte tapisserier (f.eks. «petit point» og korsstingsbrnderier), ferdige eller som metervarer	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
58.10	Broderier som metervare, bånd eller motiver	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
59.01	Tekstilstoff overtrukket med naturlige gummier eller stivelses-holdige stoffer, av det slag som brukes til fremstilling av bokpermer eller liknende; kalkerlerret; preparert malerlerret; «rullebook» og liknende stivet tekstilstoff av det slag som brukes til fremstilling av hatter	Fremstilling fra garn		
59.02	Kordvev for dekk av høystyrkegarn av nylon eller andre polyamider, polyestere eller viskoserayon			
	- inneholdende høyst 90 vektprosent tekstilmaterialer	Fremstilling fra garn		
	- andre	Fremstilling fra kjemiske materialer eller spinnmasse		
59.03	Tekstilstoff impregnert, overtrukket, belagt eller laminert med plast, unntatt tekstilstoff som hører under posisjon 59.02	Fremstilling fra garn		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus
(1)	(2)	(3) eller (4)
59.04	Lineoleum, også tilskåret; golv- belegg som består av tekstilbunn med belegg, også tilskåret	Fremstilling fra garn ¹⁾
59.05	Tekstiltapet: - impregnert, overtrukket, belagt eller laminert med gummi, plast eller andre materialer - andre	Fremstilling fra garn Fremstilling fra ¹⁾ : - garn av kokosfibrer - naturlige fibrer - syntetiske eller kunstige stapelfibrer ikke karded eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, eller, - kjemiske materialer eller spinnmasse ELLER trykking etterfulgt av minst to forberedende eller ferdig- og etter- behandlende operasjoner (f.eks. rensing, bleking, mercerisering, varmebehandling, ruing, pressing, anti- krympebehandling, sluttbehandling, dekatering, impregnering, stopping og napping) hvor verdien av den ikke- trykte vevnaden ikke overstiger 47,5% av ferdigvarens pris fra fabrikk
59.06	gummiert tekstilstoff, unntatt tekstilstoff som tariffes under posisjon 59.02	

¹⁾ For spesielle betingelser for varer laget av blandede tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 5.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- stoffer av trikotasje	Fremstilling fra ¹⁾ : - naturlige fibrer, - syntetiske eller kunstige stapelfibrer ikke karded eller kjetmet eller på annen måte bearbeidd for spinning - kjemiske materialer eller spinnmasse		
	- andre stoffer fremstilt fra syntetisk filamentgarn, inneholdende minst 90 vektprosent tekstilmaterialer	Fremstilling fra kjemiske materialer		
	- ellers	Fremstilling fra garn		
59.07	Tekstilstoff som er impregnert, overtrukket eller belagt på annen måte, malte teaterkulisser, atelier- baktepper eller liknende, av tekstilvevna	Fremstilling fra garn		
59.08	Veker av vevde, flettede eller strikkede tekstilmaterialer, til lamper, ovner, tennere, lys eller liknende; gassglødenett og rund- strikkede varer til fremstilling av slike, også impregnerte			
	- gassglødenett, impregnerte	Fremstilling fra rundstrikkede varer av gassglødenett		

¹⁾ For spesielle betingelser for varer laget av blandede tekstilmaterialer, se innledende anmerkning 5.

Posisjon i tariffen (NS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- andre	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
59.09	Tekstilvarer anvendelige til bruk til i industrien			
59.11				
	- pusseskiver eller -ringer av annet materiale enn felt under posisjon 59.11	Fremstilling fra garn eller fra stoffavfall eller filler under posisjon 63.10		
	- andre	Fremstilling fra ¹⁾ : - garn av kokosfibrer, - naturfibrer, - syntetiske eller kunstige stapelfibre ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, eller - kjemiske produkter eller spinmasse		
kapittel 60	Trikoterte stoffer	Fremstilling fra ¹⁾ : - naturfibrer - syntetiske eller kunstige stapel- fibrer ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, eller - kjemiske materialer eller spinmasse		
kapittel 61	Klær og tilbehør til klær av trikotasje:			

¹⁾ For spesielle betingelser for varer laget av blandede tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 5.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus
(1)	(2)	(3) eller (4)
	- fremstilt ved å sy eller på annen måte sette sammen, to eller flere deler av trikotasjestoff som enten er tilskåret eller fremstilt i en bestemt form	Fremstilling fra garn ¹⁾
	- andre	Fremstilling fra ²⁾ : - naturfibrer, - syntetiske eller kunstige stapel- fibre ikke kardet eller kjenmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, eller - kjemiske materialer eller spinnmasse
ex kapittel 62	Klær og tilbehør til klær, unntatt trikotasje og unntatt varer som hører under posisjonene ex 62.02, ex 62.04, ex 62.06, ex 62.09, ex 62.10, 62.13, 62.14, ex 62.16 og 62.17 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling fra garn ²⁾ , ³⁾
ex 62.02	Klær til damer, piker og småbarn	Fremstilling fra garn ¹⁾
ex 62.04	og tilbehør til klær til småbarn,	ELLER
ex 62.06	brodert	Fremstilling fra ubrodert vevnad,
og		forutsatt at verdien til den
ex 62.09		ubroderte vevnaden ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk ¹⁾
ex 62.10	Brannsikre klær av vevnader belagt	Fremstilling fra garn ¹⁾
og	med en folie av aluminisert	ELLER
ex 62.16	polyester	Fremstilling fra ubelagt vevnad,
		forutsatt at verdien til den ubelagte vevnaden ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk ¹⁾
62.13	Lømetørklær, sjal, skjerf,	
og	halstørklær, mantiljer, slør,	
62.14	og liknende varer	
	- broderte	Fremstilling fra ubleket enkelt garn ¹⁾ , ²⁾
		ELLER
		Fremstilling fra ubrodert vevnad,
		forutsatt at verdien til den ubroderte vevnaden ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk ¹⁾
	- andre	Fremstilling fra ubleket enkelt garn ¹⁾ , ²⁾

¹⁾ Se Innledende anmerkning 6²⁾ For spesielle betingelser for varer laget av blandede tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 5.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
62.17	Annet ferdig tilbehør til klar; deler til klar eller deler til tilbehør til klar, unntatt deler som hører under posisjon 62.12			
	- broderte	Fremstilling fra garn ¹⁾ ELLER Fremstilling fra ubrodert vevnad, forutsatt at verdien til den ubroderte vevnaden ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk ¹⁾		
	- brannsikre klar av vevnader belagt med en folie av aluminisert polyester	Fremstilling fra garn ¹⁾ ELLER Fremstilling fra ubelagt vevnad, forutsatt at verdien til den ubelagte vevnaden ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk ¹⁾		
	- innleggsstoff til snipper og mansjetter, ferdig tilskåret	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
	- andre	Fremstilling fra garn ¹⁾		
ex kapittel 63	Andre ferdige tekstilvarer; sett; brukte klar og andre brukte tekstilvarer; filler; unntatt varer under posisjonene 63.01 til 63.04, 63.05, 63.06, ex 63.07 og 63.08 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon.		
63.01 til 63.04	Tepper og pledd, sengelinn m.v.; gardiner m.v.; andre utstyrvarer:			

¹⁾ Se Innledende anmerkning 6.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- av felt, og av fiberduk («non-wovens»)	Fremstilling fra ¹⁾ : - naturfibrer, eller - kjemiske materialer eller spinnmasse		
	- andre:			
	- - broderte	Fremstilling fra ubleket enkelt garn ^{2), 1)} ELLER Fremstilling fra ubrodert stoff, (annet enn trikotert) forutsatt at verdien av det ubroderte stoffet ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
	- - ellers	Fremstilling fra ubleket enkelt garn ^{2), 1)}		
63.05	Sekker og poser, av det slag som brukes som emballasje	Fremstilling fra ²⁾ : - naturfibrer, - syntetiske eller kunstige stapelfibrer ikke kardet eller kjemmet eller på annen måte bearbeidd for spinning, eller - kjemiske materialer eller spinnmasse		

¹⁾ For spesielle betingelser for varer laget av blandede tekstiler,
se Innledende anmerkning 5.

²⁾ Når det gjelder varer av trikotasje, unntatt elastikktrikotasje eller gummiert trikotasje, fremstilt ved å sy eller sette
sammen deler av trikotert stoff (tilskåret eller trikotert til riktig form), se Innledende anmerkning 6.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
63.06	Presenninger og markiser; telt; seil til båter, seilbrett eller seilvogner; campingartikler:	Fremstilling fra ¹⁾ : - naturlige fibrer, eller - kjemiske materialer eller spinnmasse		
	- av fiberduk («non-wovens»)			
	- andre	Fremstilling fra ubleket enkelt garn 4)		
63.07	Andre ferdige varer, herunder snittmønstre	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
63.08	Sett som består av vevnader og garn, også med tilbehør, til Fremstilling av tepper, tapissier, broderte bordduker eller servietter, eller liknende tekstilvarer, i pakninger for detaljsalg	Opprinnelsesregelen som gjelder for hver enkelt artikkel i settet må være oppfylt. Imidlertid kan ikke-opprinnelsesprodukter inngå i settet dersom deres verdi ikke overstiger 15% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
64.01	Fottøy	Fremstilling fra materialer fra		
til		enhver posisjon unntatt fra		
64.05		sammensatte deler bestående av fottøyoverdeler påsatt bindsåle eller andre bunneler under posisjon 64.06		

¹⁾ For spesielle betingelser for varer laget av blandede tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 5.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
64.06	Deler til fotteøy; løse innleggssåler, klippekapper og liknende innlegg; gamasjer, leggings og liknende varer samt deler dertil.	Fremstilling hvor alle materialer skifter	anvendte posisjon.	
ex kapittel 65	Hodeplagg og deler dertil; unntatt varer under posisjonene 65.03 og 65.05 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle materialer skifter	anvendte posisjon.	
65.03	Matter og andre hodeplagg av felt, fremstilt av de hatteemner som hører under posisjon 65.01, også fôrede eller garnerte	Fremstilling fra garn eller tekstilfibrer ¹⁾		
65.05	Matter og andre hodeplagg av trikotasje eller av blonder, kniplinger, felt eller andre tekstilmatervarer (men ikke strimler), også fôrede eller garnerte; hårnett av ethvert materiale, også fôrede eller garnerte	Fremstilling fra garn eller tekstilfibrer ²⁾		
ex kapittel 66	Paraplyer, parasoller, spaserstokker, sittestokker, svepor, ridepisker og deler dertil; unntatt varer under posisjon 66.01 for hvilke etterfølgende regel gjelder	Fremstilling hvor alle materialer skifter	anvendte posisjon.	

¹⁾ Se Innledende anmerkning 6²⁾ Se Innledende anmerkning 6

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
66.01	Paraplyer og parasoller (herunder stokkparaplyer, hageparasoller og liknende)	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigverens pris fra fabrikk		
kapittel 67	Bearbeidde fjar og dun samt varer derav; kunstige blomster; varer av menneskehår	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon.		
ex kapittel 68	Varer av stein, gips, sement, asbest, glimmer eller liknende materialer; unntatt varer som hører under posisjonene ex 68.03, ex 68.12 og ex 68.14 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon.		
ex 68.03	Varer av naturlig eller agglomerert skifer	Fremstilling fra bearbeidd skifer		
ex 68.12	Varer av asbest; varer av blandinger på basis av asbest eller av blandinger på basis av asbest og magnesiumkarbonat	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon		
ex 68.14	Varer av glimmer; herunder agglomerert eller rekonstruert glimmer, på underlag av papir, papp eller andre materialer	Fremstilling fra bearbeidd glimmer (herunder agglomerert eller rekonstruert glimmer)		
kapittel 69	Keramiske produkter	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon.		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
ex kapittel 70	Glass og glassvarer; unntatt varer under posisjonene 70.06, 70.07, 70.08, 70.09, 70.10, 70.13 og ex 70.19 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon.		
70.06	Glass som hører under posisjon 70.03, 70.04 eller 70.05, bøyde, med bearbeidde kanter, gravert, gjennomhullet, emaljert eller bearbeidd på annen måte, men ikke innrammet eller i forbindelse med andre materialer	Fremstilling fra materialer fra posisjon 70.01		
70.07	Sikkerhetsglass som består av herdet eller laminert glass	Fremstilling fra materialer fra posisjon 70.01		
70.08	Isolasjonsglass som består av flere lag	Fremstilling fra materialer fra posisjon 70.01		
70.09	Speil av glass, med eller uten ramme, herunder kjørespeil og liknende	Fremstilling fra materialer fra posisjon 70.01		
70.10	Ballonger, flasker, flakonger, krukker, ampuller og andre beholdere, av glass, av det slag som brukes til transport eller emballering av varer; konserveringsglass; propper, lokk og andre lukkeanordninger, av glass	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon ELLER Sliping av glassgjenstander, forutsatt at verdien av det uslipte glasset ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk glass		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
70.13	Husholdnings- og toalettartikler, kontorutstyr, innendørs dekorasjons- gjenstander eller liknende, av glass (unntatt varer som hører under posisjon 70.10 eller 70.18)	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon ELLER Sliping av glassgjenstander, forutsatt at verdien av det uslippede glasset ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk ELLER Dekorering utført for hånd (unntatt silketrykk) av munneblåste glassgjenstander, forutsatt at deres verdi ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex 70.19	Varer av glassfibrer (annet enn garn)	Fremstilling fra: - ufargede lunter, forgarn, garn og oppskårne bunter, eller - glassull		
ex kapittel 71	Natur- eller kulturperler, edle eller halvdede steiner, edle metaller, metaller plettet med edelt metall, og varer derav; bijouterivarer; mynter; unntatt varer under posisjonene ex 71.02, ex 71.03, ex 71.04, 71.06, ex 71.07, 71.08, ex 71.09, 71.10, ex 71.11, 71.16 og 71.17 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
ex 71.02	Bearbeidde edle eller halvedle	Fremstilling fra ubearbeidde edle		
ex 71.03	steiner (naturlige, syntetiske	eller halvedle steiner		
og	eller rekonstruerte)			
ex 71.04				
71.06	Edle metaller:			
71.08				
og				
71.10				
	- ubearbeidd	Fremstilling fra materialer som ikke tariffes under posisjon 71.06, 71.08 eller 71.10 ELLER Elektrolytisk, termisk eller kjemisk separering av edle metaller fra posisjon 71.06, 71.08 eller 71.10 ELLER Legering av edle metaller fra posisjon 71.06, 71.08 eller 71.10, med hverandre eller med uedelt metall		
	- halvfabrikata, eller i pulver form	Fremstilling fra ubearbeidd edelt metall		
ex 71.07	Metaller belagt med edelt metall,	Fremstilling fra metaller belagt med		
ex 71.09	som halvfabrikata	ubearbeidde edle metaller		
og				
ex 71.11				
71.16	Varer av natur- eller kulturperler eller av edle eller halvedle steiner (naturlige, syntetiske eller rekonstruerte)	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus
(1)	(2)	(3) eller (4)
71.17	Andre smykkevarer (bijouterivarer)	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon ELLER Fremstilling fra uedle metalleder, uten belegg av edle metaller, forutsatt at verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex kapittel 72	Jern og stål; unntatt varer under posisjonene 72.07, 72.08 til 72.16, 72.17, ex 72.18, 72.19 til 72.22, 72.23, ex 72.24, 72.25 til 72.27, 72.28 og 72.29 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon
72.07	Halvfabrikater av jern eller ulegert stål	Fremstilling fra materialer fra posisjonene 72.01, 72.02, 72.03, 72.04 eller 72.05
72.08	Flatvalsede produkter, stenger og til profiler av jern eller ulegert stål	Fremstilling fra blokker (ingots) eller andre ubearbeidde former fra posisjon 72.06
72.16		
72.17	Tråd av jern eller ulegert stål	Fremstilling fra halvfabrikatmaterialer fra posisjon 72.07
ex 72.18	Halvfabrikater, flatvalsede produkter, stenger og profiler av rustfritt stål	Fremstilling fra blokker (ingots) eller andre ubearbeidde former fra posisjon 72.18
72.19		
72.22		
72.23	Tråd av rustfritt stål	Fremstilling fra halvfabrikatmaterialer fra posisjon 72.18
ex 72.24	Halvfabrikater, flatvalsede produkter og stenger, i uregelmessige oppkveilede ringer	Fremstilling fra blokker (ingots) eller andre ubearbeidde former fra posisjon 72.24
72.25		
72.27	eller ruller, av annet legert stål	
72.28	Andre stenger av annet legert stål; profiler av annet legert stål; hule borstenger av legert eller ulegert stål	Fremstilling fra blokker (ingots) eller andre ubearbeidde former fra posisjon 72.06, 72.18 eller 72.24
72.29	Tråd av annet legert stål	Fremstilling fra halvfabrikatmaterialer fra posisjon 72.24
ex kapittel 73	Varer av jern eller stål; unntatt varer under posisjonene ex 73.01, 73.02, 73.04, 73.05, 73.06, ex 73.07, 73.08, og ex 73.15 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon
ex 73.01	Spundveggjern	Fremstilling fra materialer fra posisjon 72.06

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
(1)	(2)	(3) eller (4)
73.02	Følgende skinnemateriell av jern eller stål, til jernbaner eller sporveier: skinner, motskinner og tannskinner, sporvekseltunger, sporkryss, spurvekselstag og andre deler til sporveksler, sviller, lasker, skinnestoler, stolکیلر, underlagsplater, klemplater, tråversjern og annet spesielt materiell til sammenføring eller festing av skinner	Fremstilling fra materialer fra posisjon 72.06
73.04	Rør og hule profiler, av jern	Fremstilling fra materialer fra posisjon 72.06, 72.07, 72.18 eller 72.24
73.05	(unntatt støpejern) eller stål	
73.06	og	
ex 73.07	Rørdeler (fittings) av rustfritt stål (ISO No. X5CrNiMo 1712) bestående av flere komponenter	Dreiling, boring, brotsjing, gjenging, avgrøding og sandblåsing av smidde emner, hvor verdien av emnene ikke overstiger 35% av ferdigvarens pris fra fabrikk
73.08	Jern- og stålkonstruksjoner (unntatt prefabrikerte bygninger som hører under pos. 94.06) og deler dertil (f.eks. bruer og bruseksjoner, sluseporter, tårn, møster, tak, taksperrer, dører og vinduer samt rammer og karmer dertil og dørterskler, skodder, rekkverk, søyler og pilarer), av jern eller stål; plater, stenger, profiler, rør og liknende av jern eller stål, bearbeidde til bruk i konstruksjoner	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan ikke sveisede profiler under posisjon 73.01 benyttes
ex 73.15	Snøkettinger	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer fra posisjon 73.15 ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex	Kopper og varer derav, unntatt	Fremstilling hvor:
Kapittel	varer under posisjonene	- alle anvendte materialer skifter
74	74.01, 74.02, 74.03, 74.04 og 74.05 for hvilke etterfølgende regler gjelder	posisjon, og
		- verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk
74.01	Koppermatte; sementkopper (utfelt kopper)	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
74.02	Uraffinert kobber; kopieranoder for elektrolytisk raffinering	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
74.03	Raffinert kobber og kobberlegeringer, i ubearbeidd form			
	- raffinert kobber	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
	- kobberlegeringer	Fremstilling fra ubearbeidd, raffinert kobber, eller fra avfall og skrap av kobber		
74.04	Avfall og skrap av kobber	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
74.05	Kopperforlegeringer	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
ex Kapittel	Nikkel og varer derav, unntatt varer under posisjonene	Fremstilling hvor:		
75	75.01 til 75.03 for hvilke etterfølgende regler gjelder	- alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
75.01	Nikkelmatte, nikkeloksidstøvere til og andre mellomprodukter ved	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
75.03	fremstilling av nikkel; ubearbeidd nikkel; avfall og skrap av nikkel			
ex Kapittel	Aluminium og varer derav, unntatt varer under posisjonene	Fremstilling hvor:		
76	76.01, 76.02 og ex 76.16 for hvilke etterfølgende regler gjelder	- alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
76.01	Ubearbeidd aluminium	Fremstilling ved termisk eller elektrolytisk behandling av ulegert aluminium eller avfall og skrap av aluminium		
76.02	Avfall og skrap av aluminium	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
ex 76.16	Varer av aluminium, unntatt duk (herunder endeløs), netting, gitter og liknende varer av aluminiums- tråd, og strekkmetall av aluminium	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, imidlertid kan duk (herunder endeløs), netting, gitter og liknende varer av aluminiumstråd, eller strekkmetall av aluminium benyttes, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex Kapittel 78	Bly og varer derav, unntatt varer under posisjonene 78.01 og 78.02 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
78.01	Ubearbeidd bly:			
	- raffinert bly	Fremstilling fra «blokkbly» eller «verkbly»		
	- annet	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan avfall og skrap fra posisjon 78.02 ikke benyttes		
78.02	Avfall og skrap av bly	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
ex Kapittel 79	Sink og varer derav, unntatt varer under posisjonene 79.01 og 79.02 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
79.01	Ubearbeidd sink	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan avfall og skrap fra posisjon 79.02 ikke benyttes		
79.02	Avfall og skrap av sink	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
ex Kapittel 80	Tinn og varer derav, unntatt varer under posisjonene 80.01, 80.02 og 80.07 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
80.01	Ubearbeidd tinn	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan avfall og skrap under posisjon 80.02 ikke benyttes		
80.02 og 80.07	Avfall og skrap av tinn; andre varer av tinn	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
Kapittel 81	Andre uedle metaller; cermet; varer derav			
	- andre uedle metaller, bearbeidde; varer derav	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer som ikke skifter posisjon ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
	- andre	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
ex kapittel 82	Verktøy, redskaper, kniver, skjeer og gafler av uedelt metall; deler dertil av uedelt metall; unntatt varer under posisjonene 82.06, 82.07, 82.08, ex 82.11, 82.14 og 82.15 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
82.06	Verktøy og redskaper fra to eller flere av posisjonene 82.02 - 82.05, pakket i sett for detaljsalg	Fremstilling hvor alle anvendte materialer tarifferes under andre posisjoner enn 82.02 til 82.05. Imidlertid kan verktøy og redskaper fra posisjonene 82.02 til 82.05 være bestanddel i settet forutsatt at deres verdi ikke overstiger 15% av settets pris fra fabrikk		
82.07	Utskiftbart verktøy for håndverktøy, også mekaniske, eller for verktøymaskiner (f.eks. for pressing, preging, stansing, gjenging, boring, røming, brottsing, frèsing, dreiling eller skrutrekking), herunder trekkskiver eller pressdyser for metall, samt verktøy for berg- eller jordboring	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
82.08	Kniver og knivblad for maskiner eller mekaniske redskaper	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex 82.11	Kniver som ikke hører under noen annen posisjon i dette kapittel, med skjærende egg, også sagtakket (herunder gartnerkniver)	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan knivblad og skaft av uedelt metall anvendes		
82.14	Andre skjære- og klipperedskaper (f.eks. hårklippere, kløyve-, hogge- og hakkeredskaper for slaktere eller til kjøkkenbruk, papirkniver); artikler og sett for manikyr eller pedikyr (herunder neglefiler)	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan skaft av uedelt metall anvendes		
82.15	Skjeer, gafler, øser, sleiver, hullsleiver, kakespader, fiske- og smørkniver, sukkerklyper og liknende husholdningsartikler	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan skaft av uedelt metall anvendes		
ex kapittel 83	Forskjellige varer av uedelt metall; unntatt varer under posisjon ex 83.06 for hvilke etterfølgende regel gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon		
ex 83.06	Statuetter og andre pyntegenstander av uedelt metall	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan de andre materialene under posisjon 83.06 anvendes dersom deres verdi ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus	
(1)	(2)	(3)	eller (4)
ex Kapittel 84	Kjernereaktorer, kjeler, maskiner, apparater og mekaniske redskaper; samt deler dertil; unntatt varer under posisjonene ex 84.01, 84.02, 84.03, ex 84.04, 84.06 til 84.09, 84.11, 84.12, ex 84.13, ex 84.14, 84.15, 84.18, ex 84.19, 84.20, 84.23, 84.25 til 84.30, ex 84.31, 84.39, 84.41, 84.44 til 84.47, ex 84.48, 84.52, 84.56 til 84.66, 84.69 til 84.72, 84.80, 84.82, 84.84 og 84.85, for hvilke etterfølgende regler gjelder:	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 84.01	Kjerne-brenselementer ¹⁾	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra
84.02	Kjeler for vanndamp eller annen damp (unntatt sentralvarmtvannskjeler som også kan produsere (østrykksdamp); hetvannskjeler	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
84.03 og ex 84.04	Sentralvarmekjeler, unntatt kjeler som hører under posisjon 84.02, og hjelpeapparater for sentralvarmekjeler	Fremstilling hvor alle anvendte materialer tariffes under andre posisjoner enn 84.03 eller 84.04.	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk
84.06	Dampturbiner	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
84.07	Stempeldrevne forbrenningsmotorer med gnisttenning og med frem- og tilbakegående eller roterende stempel	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
84.08	Stempeldrevne forbrenningsmotorer med kompresjonstenning (diesel- eller semi-dieselmotorer)	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
84.09	Deler som utelukkende eller fortrinnsvis kan brukes til motorer som hører under posisjon 84.07 eller 84.08	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	

¹⁾ Denne regelen skal gjelde til og med 31. desember 1993.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
84.11	Turbojetmotorer, turbopropmotorer og andre gassmotorer	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
84.12	Andre kraftmaskiner og motorer	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex 84.13	Rotasjonspumper	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 84.14	Industrielle vifter, blåsere og liknende	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
84.15	Luftkondisjoneringsapparater som består av en motordrevet vifte og elementer for endring av temperatur og fuktighet, herunder slike apparater der fuktigheten ikke kan reguleres særskilt	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
84.18	Kjøleskap, fryser og annet kjøle- eller fryseutstyr også elektriske; varmepumper, unntatt luftkondisjoneringsapparater som hører under posisjon 84.15	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk og - hvor verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmateriel som gir opprinnelsesstatus	
(1)	(2)	(3)	eller (4)
ex 84.19	Apparater for tre, papirmasse og papp industrien	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk og - uten å overstige ovennevnte verdibegrensning, verdien av anvendte materialer som ikke skifter posisjon utgjør høyst 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
84.20	Kalendrer og andre valsemaskiner, unntatt valsemaskiner for metall eller glass, samt valser dertil	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk og - uten å overstige ovennevnte verdibegrensning, verdien av anvendte materialer som ikke skifter posisjon utgjør høyst 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
84.23	Vekter og veieinnretninger (unntatt slike som er følsomme for 50 mg eller mindre) herunder telle- og kontrollveker; lodder til vekter, alle slags	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
84.25 84.28	Maskiner for løfting, håndtering, til lasting eller lossing	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - uten å overstige ovennevnte verdibegrensning, verdien av anvendte materialer som tarifferes under posisjon 84.31 utgjør høyst 10% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
84.29	Bulldosere, angeldosere, veghøvler, skrapemaskiner, mekaniske skyfler, gravemaskiner, løstmaskiner, støpemaskiner og vegvalser, med egen fremdrift		
	- vegvalser	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- andre	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk og - uten å overstige ovennevnte verdibegrensning, verdien av anvendte materialer som tariffes under posisjon 84.31 utgjør høyst 10% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
84.30	Andre maskiner og apparater for flytting, planering, skraping, graving, stamping, valsing, utvinning eller boring av jord, mineraler eller mølmer; påledrivere og påleopptrekkere; snøploger og snefresere	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk og - uten å overstige ovennevnte verdibegrensning, verdien av materialer som tariffes under posisjon 84.31 utgjør høyst 10% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 84.31	Deler til mekanisk drevne vegvalser	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
84.39	Maskiner og apparater for fremstilling av papirmasse av cellulosefibermaterialer eller for fremstilling eller etterbehandling av papir eller papp	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk og - uten å overstige ovennevnte verdibegrensning, verdien av anvendte materialer som ikke skifter posisjon utgjør høyst 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
84.41	Andre maskiner og apparater for videre bearbeiding av papirmasse, papir eller papp, herunder alle slags papir- og pappskjæremaskiner og -apparater	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk og - uten å overstige ovennevnte verdibegrensning, verdien av anvendte materialer som ikke skifter posisjon utgjør høyst 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
84.44 84.47	Maskiner fra disse posisjoner til bruk i tekstilindustrien	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
ex 84.48	Hjelpemaskiner og -apparater til maskiner under pos. 84.44 og 84.45	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
84.52	Symaskiner, unntatt symaskiner for hefting av bøker under posisjon 84.40; møbler, stativer og deksler spesielt innrettet for symaskiner, symaskinnåler:	Fremstilling hvor:		
	- symaskiner (kun spolesøm) hvor overdelens vekt er høyst 16 kg uten motor eller 17 kg med motor	- verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk og		
		- verdien av alle ikke - opprinnelsesmaterialer som er anvendt ved monteringen av overdelen (uten motor) ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt, og		
		- mekanismer for overtrådtilførsel, gripere med betjeningsmekanismer og styreorganer for sik-sak sting, allerede er opprinnelsesprodukter		
	- andre	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
84.56	Verktøymaskiner og maskiner til samt deler og tilbehør som	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger		
84.66	hører under posisjonene 84.56 til 84.66	40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
84.69	Kontormaskiner (f.eks. til skrivemaskiner, regnemaskiner,	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger		
84.72	automatiske databehandlings- maskiner, duplikatorer, stiftmaskiner)	40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
84.80	Formrammer for metallstøping; underlagsplater til støpeformer; støpeformmodeller; støpeformer for metall (unntatt kokiller til støping av blokker (ingots)), metallkarbider, glass, mineralske materialer, gummi eller plast	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
84.82	Kule- eller rullelagre	Fremstilling hvor: · alle anvendte materialer skifter posisjon, og · verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
84.84	Pakninger av metallplater i forbindelse med andre materialer eller av to eller flere lag av metall; sett eller utvalg av pakninger av forskjellige slags materialer, pakket i poser, konvolutter eller liknende	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
84.85	Deler til maskiner og apparater, ikke nevnt eller innbefattet annet sted i dette kapittel, og som ikke er utstyrt med elektriske forbindelsesdeler, isolatorer, spoler, kontakter eller andre elektriske innretninger	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex Kapittel 85	Elektriske maskiner, apparater og materiell, samt deler dertil; apparater for opptak eller gjengivelse av lyd og apparater for opptak eller gjengivelse av bilder og lyd for fjernsyn, samt deler og tilbehør til slike apparater; unntatt varer under posisjonene 85.01, 85.02, ex 85.18, 85.19 til 85.29, 85.35 til 85.37, ex 85.41, 85.42, 85.44 til 85.48 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor: · alle anvendte materialer skifter posisjon, og · verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk	

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
85.01	Elektriske motorer og generatorer (unntatt generatoraggregater)	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - uten å overstige ovennevnte verdibegrensning, verdien av anvendte materialer som tariffes under posisjon 85.03 utgjør høyst 10% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
85.02	Elektriske generatoraggregater og roterende, elektriske omformere	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - uten å overstige ovennevnte verdibegrensning, verdien av anvendte materialer som tariffes under posisjonene 85.01 eller 85.03 til sammen utgjør høyst 10% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 85.18	Mikrofoner og stativer dertil; høyttalere, også med kabinett; elektriske hørefrekvensforsterkere; elektriske lydforsterkeranlegg	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
85.19	Platespillere uten innebygd forsterker («record decks»), andre platespillere, kassettspillere og andre apparater for gjengivelse av lyd, uten utstyr for opptak av lyd: - elektriske gramofoner	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- andre	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
85.20	Magnetiske lydbåndopptakere og andre apparater for opptak av lyd, også med utstyr for gjengivelse av lyd.	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
85.21	Apparater for opptak eller gjengivelse av videosignaler	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
85.22	Deler og tilbehør til apparater som hører under posisjonene 85.19 - 85.21	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
85.23	Preparert, innspilt materiell for opptak av lyd eller liknende opptak av andre fenomener, unntatt varer som hører under kapittel 37	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
85.24	Plater, bånd og annet innspilt materiell med lyd eller andre fenomener, herunder matriser for fremstilling av gramfonplater, men unntatt varer som hører under kapittel 37:			

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- matriser for fremstilling av gramfonplater	hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
	- andre	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - uten å overstige ovennevnte verdibegrensning, verdien av anvendte materialer som tariffes under posisjon 85.23 utgjør høyst 10% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
85.25	Sendere for radiotelefon, radiotelegrafi, radiokringkasting eller fjernsyn, også sammenbygd med mottakere eller apparater for opptak eller gjengivelse av lyd; fjernsynskameraer	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
85.26	Radarapparater, redionavigasjonsapparater og radiofjernstyringsapparater	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialer som er anvendt	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
85.27	Mottakere for radiotelefon, radiotelegrafi eller radiokringkasting, også kombinert i felles kabinett eller kasse med apparater for opptak eller gjengivelse av lyd eller med et ur	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
85.28	Fjernsynsmottakere (herunder videomonitorer og videoprojektorer), også kombinert i felles kabinett eller kasse med radiomottakere for kringkasting eller med apparater for opptak eller gjengivelse av lyd eller videosignaler:			

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- apparater for opptak eller gjengivelse av videosignaler med innebygd video tuner	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
	- andre	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
85.29	Deler som utelukkende eller fortrinnsvis kan brukes til apparater som hører under posisjonene 85.25 til 85.28:			
	- som utelukkende eller fortrinnsvis kan brukes til apparater for opptak eller gjengivelse av videosignaler	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
	- andre	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
85.35	Elektriske apparater til å	Fremstilling hvor:		Fremstilling hvor verdien
85.36	og slutte, bryte, sikre eller forbinde elektriske strømkretser	- verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - uten å overstige ovennevnte verdigrensning, verdien av anvendte materialer som tarifferes under posisjon 85.38 utgjør høyst 10% av ferdigvarens pris fra fabrikk		av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
85.37	Plater, tavler (herunder numeriske kontrolltavler), konsoller, pulter, kabinetter og liknende, utstyrt med to eller flere apparater som hører under pos. 85.35 eller 85.36, for elektrisk kontroll eller fordeling av elektrisitet, også med instrumenter eller apparater som hører under kap.90, unntatt velgere som hører under posisjon 85.17	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, - uten å overstige ovennevnte verdibegrensning, verdien av anvendte materialer som tariffes under posisjon 85.38 utgjør høyst 10% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 85.41	Dioder, transistorer og liknende halvlederkomponenter, unntatt ikke oppdelte skiver («wafers»)	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
85.42	Elektroniske, integrerte kretser og elektroniske mikrobyggeelementer	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - uten å overstige ovennevnte verdibegrensning, verdien av anvendte materialer som tariffes under posisjon 85.41 eller 85.42 til sammen utgjør høyst 10% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
85.44	Isolert (herunder lakkert eller anodisert) tråd, kabel (herunder koaksialkabel) og andre isolerte, elektriske ledere, også med forbindelsesdeler; optiske fiberkabler sammensatt av fibrer som er skjermet fra hverandre, også med forbindelsesdeler	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
85.45	Kullelektroder, kullbørster, lampekull, bølterikull og andre varer av kull, også med metall, av det slag som brukes til elektriske formål	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
85.46	Elektriske isolatorer, uansett materiale	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
85.47	Isolasjonsdetaljer (unntatt isolatorer som tariffes under pos. 85.46) til elektriske maskiner, apparater eller til elektrisk materiell, som består helt av isolerende materiale, bortsett fra mindre komponenter av metall (f.eks. gjengede hylser, muffe og liknende) som er istøpt utelukkende for sammenføyning; elektriske ledningsrør og forbindelsesdeler dertil, av uedelt metall føret med isolerende materiale	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
85.48	Elektriske deler til maskiner eller apparater, ikke nevnt eller innbefattet annet sted i dette kapittel	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
86.01	Lokomotiver eller annet rullende til materiell for jernbaner	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
86.07	eller sporveger samt deler dertil			

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
86.08	Stasjonært materiell for jernbaner eller sporveger; mekanisk (herunder elektromekanisk) signal-, sikkerhets- eller trafikkreguleringsutstyr for jernbaner, sporveger, veger, gater, elver, kanaler, parkeringsplasser, havneanlegg eller flyplasser; deler til overnevnte materiell og utstyr	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
86.09	Beholdere (containere) (herunder beholdere for transport av flytende varer) spesielt bestemt og utstyrt for transport med ett eller flere slags transportmidler	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex kapittel 87	Kjøretøyer samt deler og tilbehør dertil, unntatt rullende materiell for jernbaner og sporveger; unntatt varer under posisjonene 87.09 til 87.11, ex 87.12, 87.15 og 87.16 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
87.09	Trucker med egen fremdrifts-motor, ikke utstyrt med løfte- eller håndteringsutstyr, av den type som brukes i fabrikker, lagre, havneområder eller flyplasser for korte transporter av gods; traktorer av den type som brukes på jernbaneperronger; deler til kjøretøyer som tariffes under denne posisjon	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
87.10	Tanks og andre motordrevne, pansrede stridsvogner, også utstyrt med våpen, samt deler til slike kjøretøyer	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
87.11	Motorsykler (herunder mopeder) og sykler med hjelpemotor, med eller uten sidevogn; sidevogn			
	- med stempeldrevet forbrenningsmotor med sylindervolum:			
	- - høyst 50 cm ³	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 20% av ferdigvarens pris fra fabrikk
	- - over 50 cm ³	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
	- andre	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 87.12	Sykler uten kulelager	Fremstilling fra materialer som ikke tarifferes under posisjon 87.14		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
87.15	Barnevogner og deler dertil	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
87.16	Tilhengere og semitrailere; andre kjøretøyer uten mekanisk drivanordning; deler dertil	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
kap. 88	Luftfartøyer, romfartøyer og deler dertil; unntatt varer under posisjonene ex 88.04 og 88.05 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
ex 88.04	Roterende fallskjerm,er, «rotachutes»	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, herunder andre materialer fra posisjon 88.04	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
88.05	Utskytingsutstyr for luftfartøyer; innbremsingsutstyr for fly til bruk ombord i hangarskip eller liknende utstyr; stasjonære flytreningsmaskiner; deler til ovennevnte varer	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk	

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus	
(1)	(2)	(3)	eller (4)
Kapittel 89	Skip, båter og annet flytende materiell	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan ikke skrog under posisjon 89.06 anvendes	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex Kapittel 90	Instrumenter og apparater til optisk, fotografisk, kinematografisk, medisinsk eller kirurgisk bruk samt måle-, kontroll- eller presisjonsinstrumenter og -apparater; deler og tilbehør dertil; unntatt varer under posisjonene 90.01, 90.02, 90.04, ex 90.05, ex 90.06, 90.07, 90.11, ex 90.14, 90.15 til 90.20 og 90.24 til 90.33 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
90.01	Optiske fibrer og optiske fiberbunter; optiske fiberkabler, unntatt de som hører under posisjon 85.44; ark og plater av polariserende materiale; linser (herunder kontaktlinser), prismer, speil og andre optiske elementer, av ethvert materiale, uinnfattede, unntatt slike elementer av ikke-optisk bearbeidd glass	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
90.02	Linser, prizmer, speil og andre optiske elementer, av ethvert materiale, innfattede, som utgjør deler eller tilbehør til instrumenter eller apparater, unntatt slike elementer av ikke-optisk bearbeidd glass	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
90.04	Briller, beskyttelsesbriller og liknende, korrigerende, beskyttende eller andre	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex 90.05	Kikkerter (monokulære og binokulære), og andre optiske teleskoper samt stativer til slike, unntatt astronomiske prismeteleskoper og stativer til slike	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
ex 90.06	Fotoapparater (unntatt filmopptakere); lynlysapparater og lynlyspere andre enn elektrisk tennende	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
90.07	Filmopptakere og filmfremvisere, med eller uten innebygget apparat for opptak eller gjengivelse av lyd	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk	

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
90.11	Optiske mikroskoper, herunder mikroskoper for fotomikrografi, kinefotomikrografi eller mikroprosjeksjon	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt		
ex 90.14	Andre navigasjonsinstrumenter og -apparater	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
90.15	Geodetiske (herunder foto- grammetriske), hydrografiske, oseanografiske, hydrologiske, meteorologiske eller geofysiske instrumenter og apparater, unntatt kompasser; avstandsmålere	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
90.16	Vekter følsomme for 50 mg eller mindre, også med lodder	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
90.17	Tegne-, risse- og regneinstrumenter (f.eks. tegnemaskiner, pantografer, vinkelmålere, tegne- og rissebestikk, regnestaver, regneskiver); instrumenter for lengdemåling til bruk i hånden (f.eks. målestokker og -bånd, mikro- metermål, alle slags lærer), ikke nevnt eller innbefattet annet sted i dette kapittel	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
90.18	Instrumenter og apparater til medisinsk, kirurgisk, dental eller veterinær bruk, herunder scintigrafer, andre elektromedisinske apparater og instrumenter for synsprøving:			
	- tannlegestoler med innebygd tannlegeutstyr eller spyt- tefontener	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, herunder andre materialer under posisjon 90.18		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk
	- andre	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
90.19	Mekano-terapeutisk utstyr; massasjeapparater; psykotekniske apparater; apparater for oson-, surstoff- eller aerosolterapi; samt apparater for kunstig åndedrett eller andre terapeutiske pusteappa- rater	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
90.20	Annet pusteutstyr og gassmasker, unntatt beskyttelsesmasker som verken har mekaniske deler eller utskiftbare filtre	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris fra fabrikk
90.24	Maskiner og apparater for prøving av hardhet, styrke, trykkfasthet, elastisitet eller andre mekaniske egenskaper hos materialer (f.eks. metaller, tre, tekstiler, papir, plast)	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
90.25	Flytevekter (aerometre, densimetre) og liknende instrumenter besert på flyteprinsippet, termometre, pyrometre, barometre, hygrometre og psykrometre, også med registreringsutstyr, samt kombinasjoner av slike instrumenter	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
90.26	Instrumenter og apparater for måling eller kontroll av gjennomstrømning, nivå, trykk eller andre variable forhold ved væsker eller gasser (f.eks. gjennomstrømningsmålere, nivåmålere, manometre, varmemålere), unntatt instrumenter og apparater som hører under pos.90.14, 90.15, 90.28 eller 90.32	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
90.27	Instrumenter og apparater for fysiske eller kjemiske analyser (f.eks. polarimetre, refraktometre, spektrometre, gass- eller røykanalyseapparater); instrumenter og apparater for måling eller kontroll av viskositet, perisitet, utvidelse, overflatespenning eller liknende; instrumenter og apparater for måling eller kontroll av varme-, lyd- eller lysmengder (herunder eksponeringsmålere); mikrotomer	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
90.28	Forbruks- og produksjonsmålere for gasser, væsker eller elektrisitet, herunder justeringsmålere for nevnte målere:			

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
	- deler og tilbehør	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
	- andre	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt		
		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
90.29	Omdreiningstellere, produksjonstellere, taksametre, kilometertellere, skrittellere og liknende; hastighetsmålere og tachometre, unntatt de som hører under pos.90.15; stroboskoper	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
90.30	Oscilloskoper, spektralanalysatorer og andre instrumenter og apparater for måling eller kontroll av elektriske mengder, unntatt måleapparater som hører under pos.90.28; instrumenter og apparater for måling eller registrering av alfa-, beta-, gamma- eller røntgenstråler, kosmiske eller andre ioniserende stråler	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
90.31	Instrumenter, apparater og maskiner for måling eller kontroll, ikke nevnt eller innbefattet annet sted i dette kapittel; profilprojektorer	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
90.32	Instrumenter og apparater for automatisk regulering eller kontroll	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
90.33	Deler og tilbehør (ikke nevnt eller innbefattet annet sted i dette kapittel) til maskiner, instrumenter eller apparater som hører under kapittel 90	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk		
ex	Ur og urdeler, unntatt varer	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger		
Kapittel	under posisjonene	40% av ferdigvarens pris fra		
91	910.05, 91.09 til 91.13 for hvilke etterfølgende regler	fabrikk		

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus		
(1)	(2)	(3)	eller	(4)
91.05	Andre ur	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
91.09	Andre komplette og sammensatte urverk	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ikke overstiger verdien av opprinnelsesmaterialene som er anvendt	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
91.10	Komplette urverk, usammensatte eller delvis sammensatte (urverksett); ukomplette urverk, sammensatte; råurverk	Fremstilling hvor: - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk, og - uten å overstige ovennevnte verdibegrensning, verdien av anvendte materialer som tariffes under pos. 91.14 utgjør høyst 10% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
91.11	Urkasser og deler dertil, til ur som hører under pos. 91.01 eller 91.02	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk	
91.12	Andre urkasser og liknende kasser til andre varer som hører under dette kapittel, samt deler dertil	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk	

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus
(1)	(2)	(3) eller (4)
91.13	Urarmbånd og deler dertil	
	- av uedelt metall, også plettert, eller av belagt edelt metall	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk
	- andre	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk
Kapittel 92	Musikkinstrumenter; deler og tilbehør til slike instrumenter	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40% av ferdigvarens pris fra fabrikk
Kapittel 93	Våpen og ammunisjon; deler og tilbehør dertil	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex kapittel 94	Møbler; sengebunner og sengeutstyr, som f.eks. madrasser, puter og liknende stoppede varer; lamper og annet belysningsutstyr, ikke nevnt eller innbefattet annet stød; lysskilt og liknende; prefabrikerte bygninger; unntatt varer under posisjonene ex 94.01, ex 94.03, 94.05 og 94.06 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon
ex 94.01 og ex 94.03	Møbler av uedelt metall, trukket med ustoppet bomullsvevna av vekt høyst 300 g pr. m ²	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon ELLER Fremstilling fra bomullsvevna satt sammen ferdig til bruk for posisjon 94.01 eller 94.03, forutsatt at: - dens verdi ikke overstiger 25% av ferdigvarens pris, og - alle andre anvendte materialer allerede er opprinnelsesprodukter og tarifferes under andre posisjoner enn 94.01 eller 94.03

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus
(1)	(2)	(3) eller (4)
94.05	Lamper og annet belysningsutstyr, herunder søkelys og lyskastere, samt deler dertil, ikke nevnt eller innbefattet annet sted; lysskilt og liknende som har en fast montert lyskilde, samt deler dertil ikke nevnt eller innbefattet annet sted	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk
94.06	Prefabrierte bygninger	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex kapittel 95	Leketøy, spill og sportsartikler samt deler og tilbehør dertil; unntatt varer som hører under posisjonene 95.03 og ex 95.06 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon
95.03	Annet leketøy; miniatyrmodeller og liknende modeller til hobbybruk, også mekaniske; puslespill, alle slags	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - forutsatt at verdien på alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 95.06	Apparater og utstyr for gymnastikk, friidrett, annen sport (unntatt berdtennis) eller utendørsspill, ikke nevnt eller innbefattet annet sted i dette kapittel; badebasseng og plaskebasseng	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon. Imidlertid kan grovt tildennede blokker til fremstilling av golfkøllehoder anvendes
ex kapittel 96	Forskjellige varer; unntatt varer under posisjonene ex 96.01, ex 96.02, ex 96.03, 96.05, 96.06, 96.12, ex 96.13 og ex 96.14 for hvilke etterfølgende regler gjelder	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon.
ex 96.01 ex 96.02	Varer av animalske, vegetabilske og mineraliske utskjæringsmaterialer	Fremstilling fra bearbeidet utskjæringsmateriale fra samme posisjon
ex 96.03	Koster og børster (unntatt sopeliner og liknende og børster laget av hår fra mår eller ekorn), mekaniske golvfeieapparater uten motor, målerputer og -ruller, naler og mopper	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som som gir opprinnelsesstatus
(1)	(2)	(3) eller (4)
96.05	Reiseetuier for toalettbruk, for syng eller for rengjøring av sko eller klar	Opprinnelsesregelen som gjelder for hver enkelt artikkel må være oppfylt. Imidlertid kan ikke-opprinnelsesprodukter inngå i settet dersom deres verdi ikke overstiger 15% av settets pris fra fabrikk
96.06	Knapper, trykknapper og liknende, knappeformer og andre deler til disse varer; knappemmer	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk
96.12	Fargebånd til skrivemaskiner og liknende fargebånd innsatt med farge eller behandlet på annen måte slik at de gir avtrykk, også på spoler eller i kassetter; stempelputer med eller uten eske, også uten farge	Fremstilling hvor: - alle anvendte materialer skifter posisjon, og - verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 96.13	Tennere med piezoelektrisk tenningsanordning	Fremstilling hvor verdien av anvendte materialer fra posisjon 96.13 ikke overstiger 30% av ferdigvarens pris fra fabrikk
ex 96.14	Piper eller pipehoder	Fremstilling fra grovt tildannede blokker
kapittel 97	Kunstverker, samlergjenstander og antikviteter	Fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter posisjon

TILLEGG III

VARESERTIFIKAT EUR.1 OG
SØKNAD OM VARESERTIFIKAT EUR.1

Trykningsinstruksjoner:

1. Hvert formular skal være 210 X 297 mm. Det tillates dog en toleranse på høyst 5 mm mindre eller 8 mm mer i lengden. Papiret som skal benyttes, skal være hvitt, trefritt, limt skrivepapir med en vekt på minst 25 g/m². Det skal være forsynt med et trykt, grønt guillochert bakgrunnsmonster, slik at enhver forfalskning foretatt med mekaniske eller kjemiske midler vil bli klart synlig.
2. De offentlige myndigheter i EØS-statene kan selv trykke formularene eller overlate trykningen til trykkerier som har fått deres godkjenning. I sistnevnte tilfelle skal det på hvert varesertifikat EUR.1 finnes en henvisning til godkjenningen. Hvert formular skal være forsynt med trykkeriets navn og adresse, eller med et kjennetegn som gjør det mulig å identifisere trykkeriet. Det skal dessuten være forsynt med et serienummer, trykt eller ikke, slik at det kan identifiseres.

VARESERTIFIKAT

1 ☐ Eksporter (varer, lastestilling, adresser, land)		EUR. 1		Nr. H	
		Se notene på baksiden for sertifikatet fylles ut.			
3 Eksporter (varer, lastestilling, adresser, land, utfylling ikke påkravet)		2 Varesertifikat til bruk i preferansesamhandelen mellom og det land, grupper av land eller territorier som er nevnt i rubrikk 5.			
		4 Land, grupper av land eller territorier hvor varene sendes til den eksportøren		5 Eksportland, grupper av land eller territorier	
6 Overføringer av transporten utfylling ikke påkravet		7 Bemerkninger			
8 Land, lastestilling, adresser, nr. avlast og art, varenavn		9 Bruttovekt (kg) eller volum (m ³ , m ³)		10 Eksporter utfylling ikke påkravet	
11 Overens stemmer ikke ut arbeidet, og/eller andre eksportører eller "outs".					
11a Utskrift av Tollvesenets attestasjon eller Tollvesenets attestasjon eller Tollvesenets attestasjon		11 TOLLVESENETS PÅTEGNING		12 EKSPORTØRENS ERKLÆRING	
Erklæringen attesteres. Disponentdokument nr. _____ Formular _____ Nr. _____ Tollsted/holdestasjon _____ Utsendelsesland eller territorium: NORGE Dato _____ _____ (Signature)		• Stempel Undersignede erklærer at de ovenfor nevnte varer oppfyller de vilkår som kreves for å få utstedt dette varesertifikat. Sign og dato _____ Unntak unntak _____			

13] ANMØDNING OM KONTROLL W	14] RESULTAT AV KONTROLLEN
	Kontrollen med at dette sertifikat ¹⁾ ☐ er udstedt af den angivne toldmyndighed og at oplysningene er riktige. ☐ ikke opfylder de foreskrevne vilkår om autenticitet og riktighet (se vedlagte bemærkninger).
Autentisiteten og riktigheten av dette varecertifikat bes kontrollert.	
(Sted og dato) (Signatur)	(Sted og dato) (Signatur)
(Unversalant)	(Unversalant)
	(Unversalant)
	1) Som trykt i den runde og de seks

NOTER

1. Redninger eller rettelser ved å skrive ord oppå hverandre i varecertifikatet er ikke tillatt. Endringer må gjøres ved å trykke de unntatte og eventuelt tilføye de riktige opplysninger. Endringer foretatt på denne måten skal signeres av den som har udstedt sertifikatet og attesteres av toldmyndighetene i vedkommende land eller territorium hvor sertifikatet er udstedt.
2. Alle vareposter i sertifikatet skal føres opp uten mellomrom mellom de enkelte poster, og foran hver post skal anføres et løpenummer. Like under siste post trekes en horisontal strek. Den ubrukte del av feltet skal overskrives for å gjøre enhver senere tilføyelse umulig.
3. Varene skal betegnes ifølge handelsedvare og med en nøyaktighet som gjør det mulig å kunne identifisere dem.

SØKNAD OM VARECERTIFIKAT

1. Eksportør navn, adresse, telefon, land		EUR. 1		Nr. H	
3. Eksportør navn, adresse, telefon, land, belysning af alle produkter		Se notene på bakenden for søknaden fylles ut.			
		2. Søknad om varecertifikat til bruk i preferansehandelen mellom og det land, grupper av land eller territorier som er nevnt i rubrikk 5.			
6. Oversettelser av tilførselsbelysning alle produkter		4. Land, grupper av land eller territorier som vares eksport til og opprinnelse		5. Eksportlandets grupper av land eller territorier	
		7. Bemerkninger			
8. Eksportør, eksportør adresse, Nr. eksport og art, varenavn		9. Produktet eller varenavn (nr. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10)		10. Faktorer (belysning alle produkter)	

11. Ordet "vare" skal uttrykkelig oppgis i rubrikk 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

ERKLÆRING FRA EKSPORTØREN

Jeg undersignede, eksporter av varene som er beskrevet på forsiden,

ERKLÆRER at varene oppfyller de vilkår som er fastsatt for utstedelse av dette varesertifikat:

BESKRIVER med disse de forhold som har gjort det mulig for varene å oppfylle disse vilkår:

FREMLEGGER følgende bevisdokumenter¹⁾:

FORPLIKTER MEG til på de ansvarlige myndigheters forlangende å framskaffe alle ytterligere bevis disse finner nødvendige for utstedelse av vedlagte sertifikat, såvel som, eventuelt, av de nevnte myndigheter å godta enhver kontroll av mitt regnskap og av forholdene i forbindelse med fremsendingen av ovennevnte varer;

SØKER OM utstedelse av varesertifikat for disse varer.

_____ den _____

(Underskrift)

1) For eksempel: importdokumenter, varesertifikater, fakturer, erklæringer fra produsenten, etc., vedrørende maskiner som er anvendt i produksjonen eller varer som fremstilles av utsett materiale.

TILLEGG IV
FAKTURAERKLÆRING

Fakturaerklæringen, hvis tekst er vist på neste side, må utferdiges i samsvar med fotnotene. Fotnotene trenger imidlertid ikke påføres dokumentet.

Eksportøren av produktene omfattet av dette dokument (tollmyndighetenes autorisasjonsnr. ...(1)) erklærer at disse produktene, unntatt hvor annet er tydelig angitt, har EØS preferanseopprinnelse (2)

Fransk versjon

L'exportateur des produits couverts par le présent document, (autorisation douanière no. ...(1)) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle EEE (2)

Spansk versjon

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera n. ...(1)) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial EEE (2)

Dansk versjon

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr. ...(1)), erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferanceoprindelse i EØS (2)

Tysk versjon

Der Ausfühler (Ermächtigter Ausfühler; Bewilligungs Nr. ...(1)) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, daß diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte EWR-Ursprungswaren sind (2)

Gresk versjon

Ο εξαγωγεαζ των προϊσντωτ που καλυπτονται απσ το παρον εμμραψο (ασεια τελωνειου νπ αριθ. ...(1)) σηλωνει οτι, εκτος εαν σηλωνεται οαψως αλλζ, τα προϊοντα αυτα ειναι προτιμιοιακηζ καταγωγης εοχ (2)

Engelsk versjon

The exporter of the products covered by this document (customs authorization no. ...(1)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of EEA preferential origin (2)

Italiensk versjon

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ...(1)) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale SEE (2)

Nederlandsk versjon

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ...(1)), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële EER-oorsprong zijn (2)

Portugisisk versjon

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorizacao aduaneira n. ...(1)), declara que, salvo expressamente indicado em contrario, estes produtos sao de origem preferencial EEE (2)

Islandsk versjon

Útflytjandi framleiðsluvara sem skjal þetta tekur til (leyfi tollyfirvalda nr. ...(1)), lýsir því yfir að vörumár séu, ef annars er ekki greinilega getið, af EES friðindauppruna (2)

Finsk versjon

Tässä asiakirjassa, mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupanumero ...(1)) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeuttavaa ETA-alkuperää (2)

Svensk versjon

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr...(1)) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande EES-ursprung (2).

.....(3)

(Sted og dato)

.....(4)

(Eksportørens underskrift; i tillegg, navn på personen som undertegner erklæringen med trykte bokstaver)

-
- (1) Når fakturaerklæringen er utferdiget av en godkjent eksportør som omhandlet i protokollens artikkel 22, må den godkjente eksportørens autorisasjonsnummer oppgis i denne rubrikk. Når fakturaerklæringen er utferdiget av en godkjent eksportør, skal teksten i parentes utelates eller rubrikken stå åpen.
 - (2) Når fakturaerklæringen også omfatter, helt eller delvis, produkter med opprinnelse i Ceuta og Melilla som omhandlet i protokollens artikkel 38, må eksportøren, på dokumentet som fakturaerklæringen er utferdiget på, klart indikere disse produktene ved hjelp av symbolet «CM».
 - (3) Slike angivelser kan utelates dersom opplysningene fremgår av selve dokumentet.
 - (4) Se protokollens artikkel 21 nr. 5. I de tilfeller hvor eksportøren kan unntas fra kravet om å undertegne, innebærer unntaket for underskrift også at navnet på den som undertegner kan utelates.

TILLEGG V

LEVERANDØRERKLÆRING

Leverandørerklæringen, hvis tekst er vist på neste side, må utferdiges i samsvar med fotnotene. Fotnotene trenger imidlertid ikke påføres dokumentet.

LEVERANDØRERKLÆRING

for varer som har gjennomgått bearbeiding
eller foredling i EØS uten å ha oppnådd
preferanse opprinnelsesstatus

Jeg undertegnede, leverandør av varene omfattet av dokument, erklærer at:

1. Følgende materialer som ikke har opprinnelse i EØS har blitt benyttet i EØS til produksjon av disse varer.

Beskrivelse av de leverte varer (1)	Beskrivelse av de anvendte ikke- opprinnelses- materialer	Posisjon i tariffen (HS) for de anvendte ikke- opprinnelses- materialer (2)	Verdien av de anvendte ikke- opprinnelses- materialer (2) (3)
.....			
.....			
.....			
		Sum verdi:	
.....			
.....			
.....			
		Sum verdi:	

2. Alle øvrige materialer som er benyttet i EØS til produksjon av disse varene har opprinnelse i EØS.
3. Følgende varer har gjennomgått bearbeidelse eller foredling utenfor EØS som omhandlet i artikkel 11 i protokoll 4 til EØS-avtalen og er blitt tilført følgende totale merverdi der:

Beskrivelse av de leverte varer (1)	Total merverdi tilført utenfor EØS (4)
.....	
.....	
.....	
	(Sted og dato)
	
	
	
	(Leverandørens underskrift og adresse; i tillegg navn på den person som undertegner erklæringen, med trykte bokstaver)

- (1) Når faktura, følgeseddel eller annet handelsdokument som erklæringen er vedlagt, omfatter forskjellige typer varer, eller omfatter varer som ikke inneholder ikke-opprinnelsesmaterialer av samme omfang, må leverandøren tydelig skille mellom dem.

Eksempel:

Dokumentet dekker to forskjellige modeller elektriske motorer under posisjon 85.01 til bruk i fremstilling av vaskemaskiner under posisjon 84.50. Type og verdi for ikke-opprinnelsesmaterialene som benyttes i fremstillingen av disse motorene er forskjellig fra en modell til en annen. Det må derfor skilles mellom modellene i første kolonne, og angivelsene i de andre kolonnene må gis separat for hver modell for å gjøre det mulig for fabrikanten av vaskemaskinene å foreta korrekt vurdering av opprinnelsesstatus for sitt produkt, alt etter hvilken modell av elektrisk motor han benytter.

- (2) Merknadene i disse kolonnene skal kun føres opp dersom de er nødvendige.

Eksempler:

Regelen for klær under ex kapittel 62 sier at garn av som ikke er opprinnelsesprodukt kan benyttes. Dersom en fabrikant av slike klær i Frankrike benytter vevnad importert fra og fremstilt i Sveits ved veving av garn som ikke er opprinnelsesprodukt, er det tilstrekkelig at den sveitsiske leverandøren i sin erklæring beskriver ikke-opprinnelsesproduktet som «garn» uten at det er nødvendig å angi tariffnummer i HS-nomenklaturen eller verdien av garnet.

En fabrikant som har produsert tråd av jern under posisjon 72.17 fra stenger av jern som ikke er opprinnelsesprodukt, skal angi i annen kolonne: «stenger av jern». Dersom denne tråden skal benyttes i fremstillingen av en maskin som det etter opprinnelsesreglene er en begrensning på en viss prosent for mengden av ikke-opprinnelsesmaterialer som kan benyttes, er det nødvendig å angi verdien av blokkene som ikke er opprinnelsesprodukter, i tredje kolonne.

- (3) Med «verdien av materialer» menes tollverdien på importtidspunktet av ikke-opprinnelsesproduktene som er anvendt, eller dersom denne ikke er kjent og ikke kan påvises, den første påviselige pris som er betalt for materialene i EØS.

Riktig verdi for hvert enkelt anvendt ikke-opprinnelsesmateriale, må angis per enhet av varene som er spesifisert i første kolonne.

- (4) Med «total tilført merverdi» menes alle kostnader som har påløpt utenfor EØS, inkludert alle materialer som er tilført der.

Riktig total merverdi oppnådd utenfor EØS må angis per enhet av varene spesifisert i første kolonne.

TILLEGG VI

LANGTIDS LEVERANDØRERKLÆRING

Langtids leverandørerklæringen, hvis tekst er vist på neste side, må utferdiges i samsvar med fotnotene. Fotnotene trenger imidlertid ikke påføres dokumentet.

LANGTIDS LEVERANDØRERKLÆRING

for varer som har gjennomgått bearbeiding
eller foredling i EØS uten å ha oppnådd
preferanse opprinnelsesstatus

Jeg, undertegnede, leverandør av varene omfattet av dette dokumentet, som regelmessig leveres til

..... (1),

erklærer at:

1. Følgende materialer som ikke har opprinnelse i EØS er blitt benyttet i EØS til produksjon av disse varer.

Beskrivelse av de leverte varer (2)	Beskrivelse av de anvendte ikke- opprinnelses- materialer	Posisjon i tariffen (HS) for de anvendte ikke- opprinnelses- materialer (3)	Verdien av de anvendte ikke- opprinnelses- materialer (3) (4)
.....			
.....			
.....			
		Sum verdi:	
.....			
.....			
.....			
		Sum verdi:	

2. Alle øvrige materialer som er benyttet i EØS til produksjon av disse varene, har opprinnelse i EØS.
3. Varene har gjennomgått bearbeidelse eller foredling utenfor EØS som omhandlet i artikkel 11 i protokoll 4 til EØS-avtalen og er blitt tilført følgende totale merverdi der:

Beskrivelse av de leverte varer	Total merverdi tilført utenfor EØS (5)
.....	
.....	
.....	

Denne erklæring er gyldig for alle etterfølgende forsendelser sendt

fra.....

til..... (6)

Jeg forplikter meg til å informere.....(1) straks dersom denne erklæring ikke lenger er gyldig.

.....

(Sted og dato)

.....

.....

.....

(Leverandørens underskrift og adresse; i tillegg navn på den person som undertegner erklæringen, med trykte bokstaver)

-
- (1) Kundens navn og adresse.
- (2) Når erkæringen omfatter forskjellige typer varer eller varer som ikke inneholder ikke-opprinnelsesmaterialer i samme omfang, må leverandøren tydelig skille mellom dem.

Eksempel:

Dokumentet dekker elektriske motorer under posisjon 85.01 til bruk i fremstilling av vaskemaskiner under posisjon 84.50. Type og verdi for ikke-opprinnelsesmaterialene som benyttes i fremstillingen av disse motorene er forskjellig fra en modell til en annen. Det inå derfor skilles inellom modellene i første kolonne, og angivelsene i de andre kolonnene må gis separat for hver modell for å gjøre det mulig for fabrikanten av vaskemaskinene å foreta korrekt vurdering av opprinnelsesstatus for sitt produkt, alt etter hvilken inodell av elektrisk motor han bruker.

- (3) Merknadene i disse kolonnene skal kun føres opp dersom de er nødvendige.

Eksempler:

Regelen for klær under ex kapittel 62, sier at garn som ikke er opprinnelsesprodukt, kan benyttes. Dersom en fabrikant av slike klær i Frankrike benytter stoffer importert fra og fremstilt i Sveits ved veving av garn som ikke er opprinnelsesprodukt, er det tilstrekkelig at den sveitsiske leverandøren i sin erklæring beskriver ikke-opprinnelsesproduktet som «garn» uten at det er nødvendig å angi tariffingsnummer i HS-nomenklaturen eller verdien av garnet.

En fabrikant som har produsert tråd av jern under posisjon 72.17 fra stenger av jern som ikke er opprinnelsesprodukt, skal angi i annen kolonne: «stenger av jern». Dersom denne tråden skal benyttes i fremstillingen av en inaskin som det etter opprinnelsesreglene er en begrensning på en viss prosent for mengden av ikkeopprinnelsesmaterialer som kan benyttes, er det nødvendig å angi verdien av blokkene som ikke er opprinnelsesprodukter, i tredje kolonne.

- (4) Med «verdien av materialer» menes verdien på importtidspunktet av ikke-opprinnelsesproduktene som er anvendt, eller dersom denne ikke er kjent og ikke kan påvises, den første påviselige pris som er betalt for materialene i EØS.

Riktig verdi for hvert enkelt anvendt ikke-opprinnelsesmateriale må angis per enhet av varene som spesifisert i første kolonne.

- (5) Med «total tilført merverdi» menes alle kostnader som har påløpt utenfor EØS, inkludert alle materialer som er tilført der.

Riktig total merverdi oppnådd utenfor EØS må angis per enhet av varene spesifisert i første kolonne.

- (6) Angi dato. Leverandørerklæringens gyldighetsperiode skal normalt ikke overstige 12 måneder, med forbehold av betingelsene fastsatt av tollmyndighetene i landet hvor leverandørerklæringen er utferdiget.

TILLEGG VII

LISTE OVER PRODUKTER OMHANDLET I ARTIKKEL 2
NR. 3 SOM ER MIDLERTIDIG UNNTATT FRA
DENNE PROTOKOLL, UNNTATT BESTEMMELSENE
I TILLEGG IV TIL VI.

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse
ex 27.07	Oljer hvor vekten av de aromatiske bestanddeler overstiger vekten av de ikke-aromatiske bestanddeler og som tilsvarende jordoljer utvunnet ved destillasjon av høytemperatur-tjære av steinkull, hvor mer enn 65 volumprosent destillerer ved temperaturer opptil 250° C (herunder blandinger av bensin og bensol), til bruk som drivstoff eller brensel
27.09 til 27.15	Jordoljer og deres destillasjonsprodukter; bituminøse stoffer; mineralisk voks
ex 29.01	Asykliske hydrokarboner til bruk som drivstoff eller brensel
ex 29.02	Syklaner og syklenere (unntatt azulener), benzen, toluen, xylener, til bruk som drivstoff eller brensel
ex 34.03	Tilberedte smøremidler med innhold av jordolje eller oljer utvunnet av bituminøse mineraler, forutsatt at disse utgjør mindre enn 70 vektprosent
34.04	Kunstig voks og tilberedt voks på basis av parafin, voks av olje, voks av bituminøse mineraler, «slack wax» eller «scale wax»
ex 38.11	Tilberedte preparater for smøreolje inneholdende jordolje eller olje utvunnet av bituminøse mineraler

TILLEGG VIII

LISTE OVER PRODUKTER OMHANDLET I ARTIKKEL 2 NR. 2
MED HENSYN TIL HVILKE REPUBLIKKEN ØSTERRIKES TERRITORIUM
ER UNNTATT FRA EØS-OMRÅDET VED FASTSETTELSE AV OPPRINNELSE

Posisjon i tariffen (HS)	Varebeskrivelse
ex	35.05 Dekstrin og annen modifisert stivelse unntatt stivelse, foresterifisert eller foreterifisert; lim
ex	38.09 Midler for etterbehandling og preparater for å fremskynde farging eller feste fargestoffer samt andre produkter eller preparater (f.eks. appretur og beisemidler) av det slag som brukes innenfor tekstil-, papir- og lærindustrien eller liknende industrier, ikke nevnt eller innbefattet annet sted, på basis av stivelse eller stivelsesprodukter
ex	38.23 Tilberedte bindemidler for støpeformer eller støpekjerner; kjemiske produkter og preparater fra kjemiske eller beslektede industrier (herunder slike som består av blandinger av naturprodukter), ikke nevnt eller innbefattet annet sted; restprodukter fra kjemiske eller beslektede industrier, ikke nevnt eller innbefattet annet sted. - tilberedte bindemidler for støpeformer eller støpekjerner, inneholdende stivelse eller stivelsesprodukter - andre (enn naftensyrer, deres ikke-vannoppløslige salter og deres estere, ikke-agglomererte metallkarbider innbyrdes blandet eller blandet med metalliske bindemidler, tilberedte tilsetninger for sement, mørtel eller betong og sorbitol unntatt den som hører under posisjon 29.05 44), med et totalt innhold av sukker, stivelse, stivelsesprodukter eller varer under posisjonene 04.01 til 04.04 på 30 vektprosent eller mer.

**PROTOKOLL 5
OM FISKALTOLL
(LIECHTENSTEIN, SVEITS)**

1. Med forbehold for nr. 2 i denne protokoll kan Liechtenstein og Sveits midlertidig beholde fiskaltoll på varer som kommer inn under de tollposisjoner som er oppført i den vedlagte tabell, i samsvar med vilkårene nevnt i artikkel 14 i avtalen. Med hensyn til tollposisjonene 0901 og ex 2101 skal tollen avskaffes senest 31.12.96.
2. Når det i Liechtenstein og Sveits er satt i gang produksjon av en vare av samme art som en av de varer som er oppført i tabellen, skal tollen på sistnevnte vare avskaffes.
3. EØS-komiteén skal gjennomgå situasjonen innen utløpet av 1996.

Tabell

Posisjon i tolltariffen	Varebeskrivelse
0901	Kaffe, også brent eller koffeinfri; skall og hinner av kaffe; kaffeerstatninger med innhold av kaffe, uansett blandingsforhold (i en overgangsperiode på fire år)
ex 2101	Ekstrakter, essenser og konsentrater av kaffe og varer fremstilt på basis av disse ekstrakter, essenser og konsentrater (i en overgangsperiode på fire år)
ex 3706	Kinematografisk film, eksponert og fremkalt, med eller uten lydspor eller utelukkende med lydspor, med unntak av undervisningsfilm og film av vitenskapelig eller kulturell art
2707.1010/9990 2709.0010/0090 2710.0011/0029	Mineraloljer og destillasjonsprodukter derav
2711.1110/2990	Jordoljegasser og andre gassformige hydrokarboner
ex alle kapitler i tariffen	Produkter som brukes som motorbrensel
ex 8407	Stempeldrevne forbrenningsmotorer med gnisttenning og med frem- og tilbakegående eller roterende stempel, for motorkjøretøyer under posisjonene 8702.9010, 8703.1000/2420, 9010/9030, 8704.3110/3120, 9010/9020
ex 8408	Stempeldrevne forbrenningsmotorer med kompresjonstenning (diesel- eller semidiesel-motorer), for motorkjøretøyer under posisjonene 8702.1010, 8703.1000, 3100/3320, 8704.2110/2120
ex 8409	Deler som utelukkende eller fortrinnsvis kan brukes til motorer som hører under posisjon 8407 eller 8408; Sylinderblokker og sylindrehoder for motorkjøretøyer under posisjonene 8702.1010, 9010, 8703.1000/2420, 3100/3320, 8704.2110/2120, 3110/3120
ex 8702	Motorkjøretøyer for offentlig transport av personer, der vekten per kjøretøy ikke overstiger 1600 kg
ex 8703	Biler og andre motorkjøretøyer hovedsakelig konstruert for transport av personer (unntatt dem som hører under posisjon 8702), herunder stasjonsvogner og racerbiler
ex 8704	Motorkjøretøyer for transport av gods, der vekten per motorkjøretøy ikke overskrider 1600 kg

- ex 8706 Understell med motor til kjøretøyer som hører under posisjonene 8702.1010, 9010, 8703. 1000/9030, 8704.2110/2120, 3110/3120, 9010/9020
- ex 8707 Karosserier (herunder førerhus) til motorkjøretøyer som hører under posisjonene 8702.1010, 9010, 8703.1000/9030, 8704.2110/2120, 3110/3120, 9010/9020
- ex 8708 Deler og tilbehør til motorkjøretøyer som hører under posisjonene 8702.1010, 9010, 8703.1000/9030, 8704.2110/2120, 3110/3120, 9010/9020
- 1000 - Støtfangere og deler dertil
- 2990 - Deler og tilbehør til karosserier (herunder førerhus) som ikke kommer under posisjonene 8708, 1000/2010, unntatt takgrinder, skistativer og varselrekanter
- 3100 - Bremses og servobremser samt deler dertil:
- 3990 - Monterte bremsebelegg
- 4090 - Andre
- 5090 - Girkasser
- 6090 - Drivaksler med differensial, også utstyrt med andre transmisjonsdeler
- 7090 - Bæreaksler og deler dertil
- 9299 - Hjul samt deler og tilbehør, unntatt felger og deler dertil som ikke er verflatebehandlet og felger og deler dertil som er uferdige eller grovtilvirket
- 9390 - Lyddempere og eksosrør, unntatt vanlige lyddempere med siderør på høyst 15 cm
- 9490 - Clutcher og deler dertil
- 9999 - Ratt, rattstammer og snekkehus
- 9999 - Andre, unntatt rattovertrekk

PROTOKOLL 6
OM OPPARBEIDELSE AV TVUNGNE BEREDSKAPSLAGRE
I SVEITS OG LIECHTENSTEIN

Sveits og Liechtenstein kan la varer som i tider med alvorlig mangel på forsyninger er uunnværlige for befolkningens overlevelse og, med hensyn til Sveits, for de væpnede styrker, inngå i en plan for tvungne beredskapslagre når varene i Sveits og Liechtenstein produseres i utilstrekkelig mengde eller overhodet ikke produseres, og når de har slike egenskaper eller er av en slik art at det er mulig å opparbeide lagre.

Sveits og Liechtenstein skal gjennomføre planen på en slik måte at det verken direkte eller indirekte oppstår noen forskjellsbehandling mellom varer som innføres fra de andre avtaleparter, og likeartede nasjonale varer eller erstatningsvarer.

PROTOKOLL 7
OM KVANTITATIVE RESTRIKSJONER SOM ISLAND KAN OPPRETTHOLDE

Uten hensyn til artikkel 11 i avtalen kan Island opprettholde kvantitative restriksjoner for varene oppført nedenfor:

Posisjon i
Islands
tolltariff

Varebeskrivelse

96.03	Koster, børster, pensler og lignende (herunder børster som utgjør deler til maskiner, apparater eller kjøretøyer), mekaniske golvfeieapparater uten motor, mopper og fjærkoster; ferdige bindler til fremstilling av børster, koster og pensler; malerputer og -ruller; naler (unntatt glatteruller):
	- tannbørster, barberkoster, hårbørster, neglebørster, øyenvippebørster og andre toalettbørster for personlig bruk, herunder slike børster som utgjør deler til apparater:
9603.29	-- andre:
9603.2901	--- med børsterygg av plastmateriale
9603.2909	--- andre

**PROTOKOLL 8
OM STATSMONOPOLER**

1. Artikkel 16 i avtalen får anvendelse senest fra 1. januar 1995 for følgende statlige handelsmonopoler:
 - det østerrikske monopol for salt,
 - det islandske monopol for gjødsel,
 - de sveitsiske og liechtensteinske monopoler for salt og krutt.
2. Artikkel 16 i avtalen får anvendelse også for vin (HS posisjon 22.04).

PROTOKOLL 9
OM HANDEL MED FISK OG ANDRE PRODUKTER FRA HAVET

Artikkel 1

1. Med forbehold for bestemmelsene i tillegg 1 skal EFTA-statene ved avtalens ikrafttreden avskaffe innførselstoll og avgifter med tilsvarende virkning på de varer som er oppført i tillegg 2 tabell I.
2. Med forbehold for bestemmelsene i tillegg 1 skal EFTA-statene ikke anvende kvantitative importrestriksjoner eller tiltak med tilsvarende virkning på de varer som er oppført i tillegg 2 tabell I. I denne forbindelse får bestemmelsene i avtalens artikkel 13 anvendelse.

Artikkel 2

1. Fellesskapet skal ved avtalens ikrafttreden avskaffe innførselstoll og avgifter med tilsvarende virkning på de varer som er oppført i tillegg 2 tabell II.
 2. Fellesskapet skal trinnvis redusere tollsatsene på de varer som er oppført i tillegg 2 tabell III, etter følgende tidsskjema:
 - a) 1. januar 1993 skal hver tollsats reduseres til 86 % av basistollsatsen,
 - b) ytterligere fire reduksjoner hver på 14 % av basistollsatsen skal gjennomføres 1. januar 1994, 1. januar 1995, 1. januar 1996 og 1. januar 1997.
 3. De basistollsatser som skal benyttes som utgangspunkt for de suksessive reduksjoner etter nr. 2, skal for hver vare være de tollsatser som av Fellesskapet er bundet i GATT, eller, dersom tollsatsen ikke er bundet, den autonome tollsats pr. 1. januar 1992. Dersom det etter 1. januar 1992 gjennomføres tollreduksjoner som følge av de multilaterale handelsforhandlingene i Uruguay-runden, skal de reduserte tollsatser brukes som basistollsatser.
- Når det i sammenheng med bilaterale avtaler mellom Fellesskapet og de enkelte EFTA-stater foreligger reduserte tollsatser for visse varer, skal imidlertid disse tollsatsene anses som basistollsatser for hver av de berørte EFTA-stater.
4. Tollsatsene beregnet i samsvar med nr. 2 og 3 fremkommer ved å runde nedover til første desimalplass ved å stryke annen desimal.
 5. Fellesskapet skal ikke anvende kvantitative importrestriksjoner eller tiltak med tilsvarende virkning for varer oppført i tillegg 2. I denne forbindelse får bestemmelsene i avtalens artikkel 13 anvendelse.

Artikkel 3

Bestemmelsene i artikkel 1 og 2 får anvendelse på avtalepartenes opprinnelsesprodukter. Opprinnelsesreglene er inntatt i protokoll 4 til avtalen.

Artikkel 4

1. Støtte gitt av statsmidler til fiskerisektoren som vrir konkurransen, skal avskaffes.
2. Lovgivning som gjelder markedsordningen i fiskerisektoren, skal endres for ikke å vri konkurransen.
3. Avtalepartene skal gjøre sitt beste for å sikre konkurransevilkår som gjør det mulig for de andre avtalepartene å avstå fra å anvende anti-dumping-tiltak og beskyttelsestoll.

Artikkel 5

Avtalepartene skal treffe de nødvendige tiltak for å sikre at alle fiskefartøyer som fører andre avtaleparters flagg, har samme adgang som deres egne fartøyer til havner og førstehånds markedsinnretninger samt tilknyttet utstyr og tekniske installasjoner.

Uten hensyn til bestemmelsene i foregående ledd kan en avtalepart nekte ilandføring av fisk av en fiskebestand av felles interesse når det foreligger alvorlig uenighet om forvaltningen av den.

Artikkel 6

Dersom den nødvendige tilpasning av lovgivningen ikke skulle være gjennomført til avtalepartenes tilfredshet når avtalen trer i kraft, skal utestående spørsmål forelegges EØS-komiteén. Oppnås ikke enighet, får bestemmelsene i avtalens artikkel 114 tilsvarende anvendelse.

Artikkel 7

Bestemmelsene i avtalene oppført i tillegg 3 skal gå foran bestemmelsene i denne protokoll i den utstrekning de gir de berørte EFTA-stater gunstigere handelsordninger enn denne protokoll.

TILLEGG 1

Artikkel 1

Finland kan midlertidig opprettholde sin nåværende ordning for nedenstående varer. Senest 31. desember 1992 skal Finland fremlegge et fast tidsskjema for å avvikle unntakene.

Posisjon i tolltariffen (HS)	Varebeskrivelse
ex 03.02	Fisk, fersk eller kjølt, unntatt fiskefileter og annet fiskekjøtt som hører under posisjon 03.04: - laks - Østersjø-sild
ex 03.03	Fisk, fryst, unntatt fiskefileter og annet fiskekjøtt som hører under posisjon 03.04: - laks - Østersjø-sild
ex 03.04	Fiskefileter og annet fiskekjøtt (også opphakket), fersk, kjølt eller fryst: - ferske eller kjølte fileter av laks - ferske eller kjølte fileter av Østersjø-sild (Betegnelsen «filet» omfatter også fileter hvor de to sidene henger sammen, f.eks. i ryggen eller buken.)

Artikkel 2

1. Liechtenstein og Sveits kan opprettholde toll på import av følgende varer.

Posisjon i tolltariffen (HS)	Varebeskrivelse
ex 03.01 til 03.05	Fisk, unntatt ex 03.04 fryste fileter, annet enn saltvannsfisk, ål og laks

Disse ordningene skal tas opp til ny vurdering før 1. januar 1993.

2. Med forbehold for mulig fri fastsettelse av tollsatser som følge av de multilaterale handelsforhandlingene i Uruguay-runden kan Liechtenstein og Sveits som ledd i sin landbrukspolitikk opprettholde variable avgifter for følgende fisk og andre produkter fra havet.

Posisjon i tolltariffen (HS)	Varebeskrivelse
ex Kapittel 15	Fett og oljer til menneskeføde
ex Kapittel 23	Fôr til produksjonsdyr

Artikkel 3

1. Sverige kan inntil 31. desember 1993 anvende kvantitative importrestriksjoner for nedenstående varer, for så vidt som det vil være nødvendig for å unngå alvorlige forstyrrelser på det svenske marked.

Posisjon i tolltariffen (HS)	Varebeskrivelse
------------------------------	-----------------

ex 03.02	Fisk, fersk eller kjølt, unntatt fiskefileter og annet fiskekjøtt som hører under posisjon 03.04: - sild - torsk
----------	--

2. Så lenge Finland opprettholder den nåværende ordning for Østersjø-sild, kan Sverige opprettholde kvantitative importrestriksjoner for denne varen med opprinnelse i Finland.

TILLEGG 2
TABELL I

Posisjon i tolltariffen (HS) Varebeskrivelse

02.08	Annet kjøtt og spiselig slakteavfall, ferskt, kjølt eller fryst:
ex 0208.90	- annet: -- av hval
Kapittel 3	Fisk og krepsdyr, bløtdyr og andre virvelløse dyr som lever i vann
15.04	Fett og oljer, samt deres fraksjoner, av fisk eller sjøpattedyr, også raffinerte, men ikke kjemisk omdannede
15.16	Animalske eller vegetabiliske fettstoffer og oljer, samt deres fraksjoner, helt eller delvis hydrogenerte, interforestrede, reforestrede eller elaidiniserte, også raffinerte, men ikke videre bearbeidet:
ex 1516.10	- animalske fettstoffer og oljer, samt deres fraksjoner: -- i sin helhet fra fisk eller sjøpattedyr
16.03	Ekstrakter og safter av kjøtt, fisk, fisk, krepsdyr, bløtdyr og andre virvelløse dyr som lever i vann:
ex 1603.00	- ekstrakter og safter av hvalkjøtt, fisk og krepsdyr, bløtdyr og andre virvelløse dyr som lever i vann
16.04	Fisk, tilberedt eller konservert; kaviar og kaviaretterligninger av rogn
16.05	Krepsdyr, bløtdyr og andre virvelløse dyr som lever i vann, tilberedte eller konserverte
23.01	Mel og pelleter av kjøtt, fisk, slakteavfall, fisk, krepsdyr, bløtdyr eller andre virvelløse dyr som lever i vann, utjenlig til menneskeføde; grakse:
ex 2301.10	- mel og pelleter av kjøtt, fisk eller slakteavfall; grakse: -- hvalmel
ex 2301.20	- mel og pelleter av fisk, krepsdyr, bløtdyr eller andre virvelløse dyr som lever i vann
23.09	Tilberedte produkter av det slag som brukes til dyrefôr:
ex 2309.90	- ellers: -- konsentrert limvann («fish solubles»)

TABELL II

Posisjon i tolltariffen (HS) Varebeskrivelse

0302 50	Torsk (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>) og fisk av
0302 69 35	arten <i>Boreogadus saida</i> , fersk, kjølt eller fryst, herunder fileter, ferske
0303 60	eller kjølte
0303 79 41	
0304 10 31	
0302 62 00	Hyse (<i>Melanogrammus aeglefinus</i>), fersk, kjølt eller fryst, herunder
0303 72 00	fileter, ferske eller kjølte
ex 0304 10 39	
0302 63 00	Sei (<i>Pollachius virens</i>), fersk, kjølt eller fryst, herunder fileter, ferske
0303 73 00	eller kjølte
ex 0304 10 39	
0302 21 10	Blåkveite (<i>Reinhardtius hippoglossoides</i>) og kveite (<i>Hippoglossus</i>
0302 21 30	<i>hippoglossus</i>), fersk, kjølt eller fryst, herunder fileter, ferske eller kjølte
0303 31 10	
0303 31 30	
ex 0304 10 39	
0305 62 00	Torsk (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>) og fisk av
0305 69 10	arten <i>Boreogadus saida</i> , saltet, men ikke tørket eller røykt, og fisk av disse artene i saltlake
0305 51 10	Torsk (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>) og fisk av
0305 59 11	arten <i>Boreogadus saida</i> , tørket, usaltet
0305 30 11	Fileter av torsk (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>) og
0305 30 19	fisk av arten <i>Boreogadus saida</i> , tørket, saltet eller i saltlake, men ikke røykt
0305 30 90	Andre fileter, tørkede, saltede eller i saltlake, men ikke røykt
1604 19 91	Andre fileter, rå, bare belagt med meljevning eller griljermel (knust tørkebrød), også stekt i olje, dypfryste
1604 30 90	Kaviaretterligninger

TABELL III

Innrømmelsene gitt av Fellesskapet under nedenstående posisjoner skal ikke innbefatte noen vare som er oppført i tabell II eller i vedlegget til tabell III.

 Posisjon i tolltariffen (KN) Varebeskrivelse

03.01	Fisk, levende
03.02	Fisk, fersk eller kjølt, unntatt fiskefileter og annet fiskekjøtt som hører under posisjon 03.04
03.03	Fisk, fryst, unntatt fiskefileter og annet fiskekjøtt som hører under posisjon 03.04
03.04	Fiskefileter og annet fiskekjøtt (også opphakkert), fersk, kjølt eller fryst
03.05	Fisk, tørket, saltet eller i saltlake; røykt fisk, også varmrøykt; mel og pelleter av fisk, egnet til menneskeføde
03.06	Krepsdyr, med eller uten skall, levende, ferske, kjølte, fryste, tørkede, saltede eller i saltlake; krepsdyr med skall, dampkokt eller kokt i vann, også kjølte, fryste, tørkede, saltede eller i saltlake; mel og pelleter av krepsdyr, egnet til menneskeføde
03.07	Bløtdyr, med eller uten skall, levende, ferske, kjølte, fryste, tørkede, saltede eller i saltlake; virvelløse dyr som lever i vann, andre enn krepsdyr og bløtdyr, levende, ferske, kjølte, fryste, tørkede, saltede eller i saltlake; mel og pelleter av virvelløse dyr som lever i vann, andre enn krepsdyr, egnet til menneskeføde
16.04	Fisk, tilberedt eller konservert; kaviar og kaviaretterligninger av rogn
16.05	Krepsdyr, bløtdyr og andre virvelløse dyr som lever i vann, tilberedte eller konserverte

VEDLEGG TIL TABELL III

Posisjon i tolltariffen (KN) Varebeskrivelse

a) Laks: stillehavslaks (*Oncorhynchus* spp.), atlantehavslaks (*Salmo salar*) og donaulaks (*Hucho hucho*)

0301 99 11	levende
0302 12 00	fersk eller kjølt
0303 10 00	fryst stillehavslaks
0303 22 00	fryst atlantehavslaks og donaulaks
0304 10 13	ferske eller kjølte fileter
0304 20 13	fryste fileter
ex 0304 90 97	annet fryst fiskekjøtt av laks
0305 30 30	fileter, saltede eller i saltlake, ikke røykt
0305 41 00	røykt, herunder fileter
0305 69 50	saltet eller i saltlake, men ikke tørket eller røykt
1604 11 00	hel eller i stykker, tilberedt eller konservert
1604 20 10	annen fisk, tilberedt eller konservert

b) Sild (*Clupea harengus*, *Clupea pallasii*)

0302 40 90	fersk eller kjølt, fra 16.6 til 14.2
ex 0302 70 00	lever, rogn og melke, fersk eller kjølt
0303 50 90	fryst, fra 16.6 til 14.2
ex 0303 80 00	lever, rogn og melke, fryst
ex 0304 10 39	ferske fileter av sild
0304 10 93	ferske sildesider, fra 16.6 til 14.2
ex 0304 10 98	annet ferskt fiskekjøtt av sild
0304 20 75	fryste fileter
0304 90 25	annet fryst fiskekjøtt av sild, fra 16.6 til 14.2
ex 0305 20 00	lever, rogn og melke av sild, tørket, røykt, saltet eller i saltlake
0305 42 00	røykt, herunder fileter
0305 59 30	tørket, også saltet, men ikke røykt
0305 61 00	saltet eller i saltlake, men ikke tørket eller røykt
1604 12 10	fileter, rå, bare belagt med meljevning eller griljermel (knust tørkebrød), også stekt i olje, dypfryst
1604 12 90	tilberedt eller konservert sild, hel eller i stykker, men ikke opphakket
ex 1604 20 90	annen tilberedt eller konservert sild

c) Makrell (*Scomber scombrus*, *Scomber australasicus*, *Scomber japonicus*)

0302 64 90	fersk eller kjølt, fra 16.6 til 14.2
0303 74 19	fryst, fra 16.6 til 14.2 (<i>Scomber scombrus</i> , <i>Scomber japonicus</i>)
0303 74 90	fryst, fra 16.6 til 14.2 (<i>Scomber australasicus</i>)
ex 0304 10 39	ferske makrellfileter
0304 20 51	fileter, fryste (<i>Scomber australasicus</i>)
ex 0304 20 53	fileter, fryste (<i>Scomber scombrus</i> , <i>Scomber japonicus</i>)
ex 0304 90 97	annet fryst fiskekjøtt av makrell
0305 49 30	røykt, herunder fileter
1604 15 10	hel eller i stykker, tilberedt eller konservert (<i>Scomber scombrus</i> , <i>Scomber japonicus</i>)
1604 15 90	hel eller i stykker, tilberedt eller konservert (<i>Scomber australasicus</i>)
ex 1604 20 90	annen tilberedt eller konservert makrell

d) Reker

0306 13 10	av Pandalidae-familien, fryste
0306 13 30	av slekten Crangon, fryste
0306 13 90	andre reker, fryste
0306 23 10	av Pandalidae-familien, ikke fryste
0306 23 31	av slekten Crangon, ferske, kjølte eller dampkokt eller kokt i vann
0306 23 39	andre reker av slekten Crangon
0306 23 90	andre reker, ikke fryste
1605 20 00	tilberedte eller konserverte

e) Kamskjell (*Pecten maximus*)

ex 0307 21 10	levende, ferske eller kjølte
0307 29 10	fryste
ex 1605 90 10	tilberedte eller konserverte

f) Sjøkreps (*Nephrops norvegicus*)

0306 19 30	fryste
0306 29 30	ikke fryste
ex 1605 40 00	tilberedte eller konserverte

TILLEGG 3

Avtaler mellom Fellesskapet og de enkelte EFTA-stater, omhandlet i artikkel 7:

- Avtale mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Sverige, undertegnet 22.7.1972, og en etterfølgende brevveksling om landbruk og fiske, undertegnet 14.7.1986.
- Avtale mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Det sveitsiske edsforbund, undertegnet 22.7.1972, og en etterfølgende brevveksling om landbruk og fiske, undertegnet 14.7.1986.
- Avtale mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge, undertegnet 14.5.1973, og en etterfølgende brevveksling om landbruk og fiske, undertegnet 14.7.1986.
- Artikkel 1 i protokoll 6 til avtale mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Republikken Island, undertegnet 22.7.1972.

**PROTOKOLL 10
OM FORENKLING AV KONTROLL OG FORMALITETER
I FORBINDELSE MED GODSTRANSPORT**

**KAPITTEL I
GENERELLE BESTEMMELSER**

Artikkel 1
Definisjoner

I denne protokoll forstås med

- a) «kontroll»: en handling der tollvesenet eller en annen kontrollmyndighet foretar en fysisk undersøkelse eller besiktigelse av transportmidler og/eller selve varene med sikte på å kontrollere at deres art, opprinnelse, tilstand, mengde eller verdi er i samsvar med opplysninger gitt i fremlagte dokumenter,
- b) «formaliteter»: enhver formalitet som forvaltningen pålegger transportører, og som består i fremleggelse eller undersøkelse av dokumenter og sertifikater som følger varene eller andre nærmere betingelser, uansett form eller materiale, som berører varene eller transportmidlene.

Artikkel 2
Virkeområde

1. Med forbehold for de særlige bestemmelser som gjelder i henhold til avtaler inngått mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og EFTA-stater, skal denne protokoll gjelde for kontroller og formaliteter i forbindelse med transport av varer som skal passere en grense mellom en EFTA-stat og Fellesskapet, og likeledes mellom EFTA-statene.

2. Denne protokoll skal ikke anvendes på kontroll og formaliteter:

- i forbindelse med skip og luftfartøyer i deres egenskap av transportmidler; den skal imidlertid gjelde for kjøretøyer og varer som fraktes med slike transportmidler;
- som er nødvendige med henblikk på utstedelse av helse- eller plantehelsesertifikater i varens opprinnelses- eller avsenderland.

**KAPITTEL II
FREMGANGSMÅTER**

Artikkel 3
Stikkprøvekontroll og formaliteter

1. Med mindre annet er uttrykkelig fastsatt i denne protokoll, skal avtalepartene treffe de nødvendige tiltak for å sikre at:

- de ulike former for kontroll og formaliteter omhandlet i artikkel 2 nr. 1 gjennomføres med minst mulig ventetid og, i størst mulig utstrekning, på ett sted,

- kontroller gjennomføres på stikkprøvebasis, unntatt når spesielle omstendigheter tilsier noe annet.

2. Ved anvendelse av nr. 1 annet strekpunkt skal grunnlaget for gjennomføring av stikkprøvekontroller være det totale antall forsendelser som passerer et grenseovergangssted, og som fremvises ved et tollsted eller for annen kontrollmyndighet i løpet av en bestemt periode, og ikke det totale antall varer som utgjør den enkelte forsendelse.

3. Avtalepartene skal på varers avgangssteder og bestemmelsessteder lette anvendelsen av forenklete fremgangsmåter og bruk av databehandling og datakommunikasjonsteknikker ved eksport, transitt og import av varer.

4. Avtalepartene skal sørge for å fordele plasseringen av tollsteder, herunder slike som ligger inne i landet, på den måte som best mulig tar hensyn til næringslivets behov.

Artikkel 4

Veterinære bestemmelser

På områder som gjelder vern av menneskers og dyrs helse og beskyttelse av dyr, skal gjennomføringen av prinsippene fastsatt i artikkel 3, 7 og 13 og reglene om de gebyrer som skal oppkreves i forbindelse med formaliteter og kontroll, avgjøres av EØS-komiteén i samsvar med avtalens artikkel 93 nr. 2.

Artikkel 5

Plantesanitære bestemmelser

1. Plantesanitære kontroller ved import skal gjennomføres utelukkende på stikkprøvebasis og ved prøvetaking, unntatt når spesielle omstendigheter tilsier noe annet. Slike kontroller skal gjennomføres enten på varenes bestemmelsessted eller på et annet angitt sted på de berørte territorier, under forutsetning av at varenes transportrute påvirkes minst mulig.

2. Regler for gjennomføring av identitetskontroller ved import av varer underlagt planteheslovgivningen skal fastsettes av EØS-komiteén i samsvar med avtalens artikkel 93 nr. 2. Bestemmelser om de gebyrer som skal oppkreves i forbindelse med plantesanitære formaliteter og kontroller, skal vedtas av EØS-komiteén i samsvar med avtalens artikkel 93 nr. 2.

3. Nr. 1 og 2 får ikke anvendelse for andre varer enn dem som er produsert i Fellesskapet eller i en EFTA-stat, unntatt i tilfeller der de, ut fra deres heskaffenhet, ikke utgjør noen plantesanitær risiko eller i tilfeller der de har gjennomgått en plantesanitær kontroll ved innførselen til territoriet til de berørte avtaleparter og de, ved slike kontroller, er funnet å oppfylle de plantesanitære krav fastsatt i deres lovgivning.

4. Når en avtalepart anser at det er en overhengende fare for innføring eller utbredelse av skadelige organismer på sitt territorium, kan den treffe de midlertidige tiltak som anses nødvendige for beskyttelse mot denne fare. Avtalepartene skal umiddelbart underrette hverandre om de tiltak som er truffet og om årsakene til at disse var nødvendige.

Artikkel 6

Delegering av myndighet

Avtalepartene skal sørge for at en av de andre tjenester som er representert, og fortrinnsvis tollvesenet, gjennom uttrykkelig bemyndigelse av vedkommende myndigheter og på deres vegne kan utføre kontroller

som disse myndigheter er ansvarlige for, og, i den grad slike kontroller gjelder krav om fremleggelse av nødvendige dokumenter, kontroll av disse dokumenters gyldighet og ekthet samt kontroll av identiteten til varene oppført på disse dokumenter. De berørte myndigheter skal i slike tilfeller påse at de midler som er nødvendige for å utføre disse kontrolloppgaver blir stilt til rådighet.

Artikkel 7

Anerkjennelse av kontroll og dokumenter

For det formål å gjennomføre denne protokoll og med forbehold for muligheten til å foreta stikkprøvekontroller, skal avtalepartene i forbindelse med innførsel eller transitt av varer anerkjenne den kontroll som er foretatt, og de dokumenter som er utstedt av de øvrige avtaleparter myndigheter, som hekrefter at varene oppfyller de krav som er fastsatt i lovgivningen i importstaten eller tilsvarende krav i eksportstaten.

Artikkel 8

Grenseovergangsstedenes åpningstider

1. Når trafikkmengden tilsier det, skal avtalepartene sørge for at:

a) grenseovergangsstedene holdes åpne, unntatt i tilfeller av ferdselsforbud, slik at:

- grensene kan passeres 24 timer i døgnet med de tilhørende kontrolltiltak og formaliteter når det gjelder varer som er plassert under en tollmessig transitteringsprosedyre, deres transportmidler og kjøretøyer uten last, unntatt i tilfeller der grensekontroll er nødvendig for å hindre sykdomsutbredelse eller for å beskytte dyr;
- kontroll og formaliteter med hensyn til transportmidler og transport av varer som ikke er underlagt en tollmessig transitteringsprosedyre, kan utføres fra mandag til fredag i en sammenhengende periode på minst ti timer og på lørdag i en sammenhengende periode på minst seks timer, med mindre disse dager er offentlige fri- og helligdager;

b) med hensyn til kjøretøyer og varer transportert med fly, periodene som er nevnt i annet ledd i bokstav a), blir tilpasset slik at de svarer til det faktiske behov og for dette formål eventuelt blir delt opp eller utvidet.

2. Når generell overholdelse av periodene nevnt i bokstav a) annet ledd og i bokstav b) skaper vanskeligheter for veterinærmyndighetene, skal avtalepartene sørge for at det er en veterinærekspert til rådighet i disse periodene, såfremt transportøren varsler behovet minst 12 timer på forhånd; for transport av levende dyr kan imidlertid fristen for slik varslings økes til 18 timer.

3. Når det befinner seg flere grenseovergangssteder i umiddelbar nærhet av det samme grenseområde, kan de berørte avtaleparter i fellesskap bli enige om at det for enkelte av disse overgangssteder gjøres unntak fra nr. 1, forutsatt at de øvrige overgangssteder i området er i stand til å ekspedere varer og kjøretøyer i samsvar med nevnte paragraf.

4. Med hensyn til grenseovergangssteder, tollsteder og tjenester omhandlet i nr. 1, og på vilkår fastsatt av avtalepartene, skal vedkommende myndigheter, dersom det blir spesielt anmodet om det i arbeidstiden og det er gode grunner for dette, sørge for at kontroll og formaliteter i unntakstilfeller kan gjennomføres utenfor ekspedisjonstiden på vilkår av at det i aktuelle tilfeller blir betalt for de tjenester som ytes.

Artikkel 9
Hurtigfiler

Avtalepartene skal ved grenseovergangsstedene, der det er teknisk mulig og når trafikkmengden tilsier det, bestrebe seg på å etablere hurtigfiler reservert for varer undergitt en tollmessig transitteringsprosedyre, deres transportmidler og kjøretøyer uten last samt alle varer som er gjenstand for kontroll og formaliteter som ikke er mer omfattende enn dem som kreves for varer undergitt en transitteringsprosedyre.

Kapittel III
SAMARBEID

Artikkel 10
Samarbeid mellom myndighetene

1. Med henblikk på å forenkle passeringen av grensene skal avtalepartene treffe de nødvendige tiltak for å fremme samarbeidet såvel på nasjonalt som på regionalt og lokalt plan mellom de myndigheter som har ansvaret for organisering av kontrollene, og mellom de ulike tjenestegrener som utfører kontrollene og formalitetene på hver side av disse grenser.

2. Hver avtalepart skal, så langt den er berørt, sørge for at personer som driver med handel dekket av denne protokoll hurtig kan underrette vedkommende myndigheter om eventuelle problemer som har oppstått i forbindelse med grensepasseringer.

3. Samarbeidet etter nr. 1 skal særlig omfatte:

- a) plassering av grenseovergangssteder slik at de trafikkmessige krav oppfylles;
- b) omgjøring av grensetollsteder til samordnede eller kombinerte kontrollsteder, der dette er mulig;
- c) harmonisering av ansvarsområdene tillagt grenseovergangssteder og tollsteder plassert på hver side av grensen;
- d) bestrebelser på å finne passende løsninger på problemer som eventuelt måtte bli rapportert.

4. Avtalepartene skal samarbeide for å harmonisere ekspedisjonstidene for de ulike tjenestegrener som utfører kontroller og formaliteter på hver side av grensen.

Artikkel 11
Underretning om nye kontroller og formaliteter

Når en avtalepart har til hensikt å innføre en ny kontroll eller formalitet, skal den underrette de andre avtalepartene om dette. Den berørte avtalepart skal sikre at tiltak truffet for å forenkle grensepasseringene ikke blir gjort virkningsløse gjennom anvendelsen av slike nye kontroller eller formaliteter.

Artikkel 12

Flyt i trafikkavviklingen

1. Avtalepartene skal treffe de nødvendige tiltak for å sikre at ventetid forårsaket av de forskjellige kontroller og formaliteter ikke overstiger den tid som er nødvendig for en korrekt gjennomførelse. For å oppnå dette skal de organisere ekspedisjonstiden for de tjenestegrener som skal utføre kontroller og formaliteter, tilgjengelig personell og de praktiske arrangementer for behandling av varer og dokumenter forbundet med gjennomføringen av kontroller og formaliteter på en slik måte at ventetiden ved trafikkavviklingen kan reduseres mest mulig.

2. Avtalepartenes myndigheter skal, når det på deres territorium oppstår alvorlige forstyrrelser for godstransporten som vil kunne sette i fare målsetningene om forenkling og raskere passering av grensene, umiddelbart underrette vedkommende myndigheter i de andre avtaleparter som blir berørt av disse forstyrrelser.

3. Vedkommende myndigheter i en avtalepart som blir berørt, skal straks treffe passende tiltak for å sikre best mulig jevn trafikkavvikling. Tiltakene skal meddeles til EØS-komiteén som, når nødvendig, etter anmodning fra en avtalepart skal møtes i et hastemøte for å drøfte disse tiltak.

Artikkel 13

Administrativ bistand

For å sikre en smidig samhandel mellom avtalepartene og gjøre det enklere å oppdage uregelmessigheter eller overtredelser, skal avtalepartenes myndigheter samarbeide med hverandre på tilsvarende måte i samsvar med bestemmelsene i protokoll 11.

Artikkel 14

Samrådsgrupper

1. De berørte avtaleparter myndigheter kan opprette samrådsgrupper ansvarlige for behandling av spørsmål av praktisk, teknisk eller organisatorisk art på regionalt eller lokalt plan.

2. Samrådsgruppene skal møtes ved behov etter anmodning fra en avtaleparts myndigheter. EØS-komiteén skal holdes regelmessig informert om deres arbeid av de avtaleparter som er ansvarlige for dem.

KAPITTEL IV

SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 15

Betalingsmuligheter

Avtalepartene skal sørge for at eventuelle beløp som skal betales i forbindelse med kontroller og formaliteter anvendt overfor handelen også kan bli betalt ved bruk av garanterte eller bekreftede internasjonale banksjekker utstedt i valuta tilhørende den stat der disse beløp skal betales.

Artikkel 16

Forhold til andre avtaler og nasjonal lovgivning

Denne protokoll skal ikke forhindre anvendelse av større lettelser som to eller flere avtaleparter innrømmer hverandre, eller avtalepartenes rett til å anvende sin egen lovgivning for kontroller og formaliteter ved egne grenseoverganger, forutsatt at dette ikke på noen måte reduserer de lettelser som fremkommer av denne protokoll.

PROTOKOLL 11
OM GJENSIDIG BISTAND I TOLLSAKER

Artikkel 1
Definisjoner

I denne protokoll forstås med

- a) «tollovgivning»: enhver bestemmelse gjeldende på avtalepartenes territorium om innførsel, utførsel og transitt av varer samt deres plassering under enhver annen tollprosedyre, herunder tiltak vedrørende forbud, restriksjoner eller kontroll vedtatt av de berørte avtaleparter;
- b) «tollavgifter»: toll, avgifter eller andre gebyrer som blir pålagt og oppkrevd på avtalepartenes territorier ved anvendelse av tolllovgivningen, unntatt avgifter og gebyrer der beløpene er begrenset til å utgjøre tilnærmet de kostnader som er forbundet med de tjenester som ytes;
- c) «anmodende myndighet»: en ansvarlig administrativ myndighet som er utpekt av en avtalepart i denne forbindelse, og som anmoder om bistand i tollsaker;
- d) «anmodede myndighet»: en ansvarlig administrativ myndighet som er utpekt av en avtalepart i denne forbindelse og som mottar en anmodning om bistand i tollsaker;
- e) «overtredelse»: ethvert brudd eller forsøk på brudd på tolllovgivningen.

Artikkel 2
Virkeområde

1. Avtalepartene skal, på en slik måte og på de vilkår som er fastsatt i denne protokoll, yte hverandre bistand for å sikre at tolllovgivningen er korrekt anvendt, særlig når det gjelder å forebygge, avdekke og etterforske overtredelser av denne lovgivning.

2. Bistand i tollsaker, som fastsatt i denne protokoll, gjelder for enhver administrativ myndighet tilhørende avtalepartene, som er kompetent for anvendelse av denne protokoll. Slik bistand skal ikke være til skade for de bestemmelser som gjelder for gjensidig bistand i strafferettslige saker.

Artikkel 3
Bistand på anmodning

1. På forespørsel fra den anmodende myndighet skal den anmodede myndighet oversende den alle relevante opplysninger for å gjøre den i stand til å forsikre seg om at tolllovgivningen er korrekt anvendt, herunder opplysninger om foretatte eller planlagte forhold som medfører eller kan medføre overtredelse av denne lovgivningen.

2. På forespørsel fra den anmodende myndighet skal den anmodede myndighet informere den om hvorvidt varer som er utført fra en av avtalepartenes territorier er korrekt innført til den annen parts territorium, samt når det er aktuelt, med angivelse av den tollprosedyre som er anvendt overfor varene.

3. På forespørsel fra den anmodende myndighet skal den anmodede myndighet treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at det holdes tilsyn med:

- a) fysiske eller juridiske personer som det er særlig grunn til å anta overtrer eller har overtrådt tollovgivningen;
- b) vareforsendelser som kan være gjenstand for betydelige overtredelser av tollovgivningen;
- c) transportmidler som det er særlig grunn til å anta har vært eller vil bli benyttet i forbindelse med overtredelse av tollovgivningen.

Artikkel 4

Bistand på eget initiativ

Avtalepartene skal, innenfor rammen av sine fullmakter yte hverandre bistand når de finner dette nødvendig for korrekt anvendelse av tollovgivningen, særlig når de får opplysninger som gjelder:

- forhold som har medført, medfører eller kan medføre overtredelse av tollovgivningen og som kan være av interesse for andre avtaleparter;
- nye hjelpemidler og metoder benyttet ved slike overtredelser;
- varer som er kjent for å være gjenstand for betydelig overtredelse av tollovgivningen i forbindelse med innførsel, utførsel, transittering eller enhver annen tollprosedyre.

Artikkel 5

Overlevering/underretning

På forespørsel fra den anmodende myndighet skal den anmodede myndighet, i samsvar med egen lovgivning, treffe alle nødvendige tiltak for å:

- overlevere alle dokumenter;
- meddele alle vedtak;

som faller innenfor virkeområdet for denne protokoll til en mottaker som er bosatt eller etablert på dens territorium.

Artikkel 6

Form og innhold av anmodninger om bistand

1. Anmodninger i henhold til denne protokoll skal fremsettes skriftlig. Dokumenter som er nødvendige for gjennomføringen av slike anmodninger, skal følge som vedlegg til anmodningen. Dersom en kritisk situasjon gjør det nødvendig, kan også en muntlig anmodning godtas, men den skal da straks bekreftes skriftlig.

2. Anmodninger fremsatt i henhold til nr. 1 skal inneholde følgende opplysninger:

- a) den anmodende myndighet som anmoder om bistand
- b) sakens art
- c) hensikten med og årsaken til anmodningen

- d) lover, forskrifter og andre rettsgrunnlag som gjelder forholdet
 - e) så nøyaktige og omfattende opplysninger som mulig om fysiske eller juridiske personer som er gjenstand for undersøkelsene
 - f) en kortfattet redegjørelse for saken, unntatt i saker som hører inn under artikkel 5.
3. Anmodninger skal fremsettes på et språk som er offisielt godkjent av eller som kan aksepteres av den anmodede myndighet.
4. Dersom en anmodning ikke oppfyller de formelle krav, kan det forlanges at den blir korrigert eller gjort fullstendig; de forebyggende tiltak kan imidlertid settes i verk.

Artikkel 7 Utførelse av anmodninger

1. For å kunne etterkomme en anmodning om bistand skal den anmodede myndighet, eller dersom den sistnevnte myndighet ikke har hjemmel til selv å yte bistand - den administrative myndighet som har blitt kontaktet av den anmodede myndighet, yte bistand innenfor rammen av egen kompetanse og tilgjengelige ressurser som om den handlet på egne vegne eller på anmodning fra andre myndigheter tilhørende den samme avtalepart, ved å oversende opplysninger den allerede sitter inne med, ved å foreta de nødvendige undersøkelser eller ved å sørge for at slike undersøkelser blir foretatt.
2. Anmodninger om bistand skal utføres i samsvar med den anmodede avtaleparts lover, forskrifter og andre juridiske bestemmelser.
3. Tjenestemenn som er spesielt utpekt av en avtalepart, kan med den annen berørte avtaleparts samtykke og på vilkår fastsatt av denne, fra den anmodede myndighet eller annen myndighet som den anmodede myndighet er ansvarlig for, få tilgang til opplysninger som knytter seg til overtredelse av tollavgivningen og som den anmodende myndighet har behov for i samsvar med formålet med denne protokoll.
4. Tjenestemenn fra en avtalepart kan, med samtykke fra en annen avtalepart, være til stede når undersøkelser blir foretatt på sistnevnte parts territorium.

Artikkel 8 Form og innhold ved meddelelse av opplysninger

1. Den anmodede myndighet skal meddele resultater av foretatte undersøkelser til den anmodende myndighet i form av dokumenter, attesterte kopier, rapporter og liknende.
2. Dokumenter omhandlet i nr. 1 kan erstattes av databasert informasjon produsert i enhver form for det samme formål.

Artikkel 9 Unntak fra plikten til å yte bistand

1. Avtalepartene kan nekte å yte bistand i samsvar med bestemmelsene i denne protokoll når dette:
- a) antakelig vil være til skade for suverenitet, offentlig orden (*l'ordre publique*), sikkerhet eller andre vesentlige interesser; eller

- b) vil omfatte valuta- eller skatteregler som ikke vedrører tollavgifter; eller
- c) vil medføre krenkelse av en industriell, handelsmessig eller faglig hemmelighet.

2. Dersom den anmodende myndighet ber om bistand som denne myndighet på forespørsel ikke selv ville ha vært i stand til å yte, skal den gjøre oppmerksom på dette i anmodningen. Det er da opp til den anmodende myndighet å avgjøre hvordan det skal reageres på en slik anmodning.

3. Dersom bistand blir holdt tilbake eller avslått, skal vedtaket og grunnene til dette umiddelbart meddeles den anmodende myndighet.

Artikkel 10

Plikt til å bevare fortrolighet

Alle opplysninger uansett form og innhold som er meddelt i samsvar med denne protokoll, skal behandles konfidensielt. Opplysningene skal omfattes av offentlig taushetsplikt og skal undergis den samme beskyttelse som gjelder for tilsvarende opplysninger skaffet til veie på territoriet til den avtalepart som mottok opplysningene, og de tilsvarende bestemmelser gjeldende for Fellesskapets myndigheter.

Artikkel 11

Bruk av opplysninger

1. Mottatte opplysninger skal kun benyttes til de formål som er fastsatt i denne protokoll, og kan bare bli benyttet innen en avtaleparts territorium til andre formål når det på forhånd er innhentet skriftlig tillatelse til dette fra den administrative myndighet som skaffet opplysningene til veie og på de vilkår som måtte være fastsatt av denne myndighet. Disse bestemmelser gjelder imidlertid ikke for opplysninger som berører overtredelser relatert til narkotika eller psykotrope substanser. Slike opplysninger kan oversendes andre myndigheter som er direkte involvert i kampen mot ulovlig narkotikaomsetning.

2. Nr. 1 skal ikke utelukke bruken av opplysninger i forbindelse med rettslige eller administrative straffeforfølgelser iverksatt som følge av overtredelse av tollavgivningen.

3. Avtalepartene kan bruke de opplysninger som er mottatt og de dokumenter som er fremskaffet i henhold til bestemmelsene i denne protokoll, som grunnlag for rapporter, vitneutsagn og bevismateriale i forbindelse med anklager og tiltale fremmet for rettsmyndighetene.

Artikkel 12

Ekspert og vitner

En tjenestemann fra en anmodet myndighet kan bli godkjent til å opptre, innenfor de begrensninger som måtte bli fastsatt i godkjenningen, som ekspert eller vitne i rettslige eller administrative straffeforfølgelser som gjelder forhold som omfattes av denne protokoll på en annen avtaleparts territorium, og kan i en slik forbindelse fremlegge gjenstander, dokumenter og attesterte kopier av dokumenter når disse har betydning for straffeforfølgningen. En anmodning om fremmøte som ekspert eller vitne må klart angi hvilken sak det gjelder og i hvilken egenskap tjenestemannen skal avhøres.

Artikkel 13

Kostnader ved bistand

Avtalepartene skal avstå fra ethvert krav på hverandre om dekning av påførte utgifter til bistand gitt i henhold til denne protokoll, unntatt, når det er aktuelt, for utgifter til eksperter og vitner samt til tolker og oversettere som ikke er statsansatte.

Artikkel 14
Gjennomføring

1. Ansvar for forvaltningen av denne protokoll skal, på den ene side tillegges de sentrale tollmyndigheter i EFTA-statene, og på den annen side de ansvarlige myndigheter i EF-kommisjonen og, i de aktuelle tilfeller, tollmyndighetene i EFs medlemsstater. Disse myndigheter skal fastsette de praktiske gjennomføringsbestemmelser, samtidig som de tar i betraktning gjeldende bestemmelser om datavern. Disse myndigheter kan overfor de ansvarlige myndigheter anbefale endringer som de anser bør gjøres i denne protokoll.

2. Avtalepartene skal oversende hverandre lister over vedkommende myndigheter som er utpekt til å ivareta den operative gjennomføring av protokollens bestemmelser.

Når det gjelder saker som faller innenfor Fellesskapets ansvarsområde, skal det tas særlig hensyn til at det kan oppstå en kritisk situasjon eller situasjoner der bare to land er involvert i en anmodning eller en informasjonsutveksling, og at det derfor kan være nødvendig å etablere direkte kontakt mellom de berørte myndigheter i EFTA-statene og i EFs medlemsstater for å håndtere anmodninger og utveksle opplysninger. Det er derfor nødvendig i tillegg å utveksle lister over tjenestemenn tilhørende myndigheter som er ansvarlig for å forebygge, etterforske og bekjempe overtredelser av tollovgivningen; slike lister må revideres når dette er nødvendig.

Videre, for å sikre en mest mulig effektiv utnyttelse av denne protokoll, skal avtalepartene legge forholdene til rette for at de avdelinger som har ansvaret for å bekjempe tollovertredelser etablerer direkte personlige kontakter; det samme gjelder mellom lokale tollmyndigheter, når dette er hensiktsmessig og kontakten kan fremme informasjonsutvekslingen og behandlingen av anmodninger.

3. Avtalepartene skal konsultere hverandre og senere holde hverandre informert om de detaljerte gjennomføringsbestemmelser som blir utarbeidet i samsvar med bestemmelsene i denne artikkel.

Artikkel 15
Komplementaritet

1. Denne protokoll skal komme i tillegg til og ikke hindre bruken av andre avtaler om gjensidig bistand som er eller vil bli inngått mellom medlemsstater i EF og EFTA-stater eller mellom EFTA-statene. Den skal heller ikke hindre mer omfattende gjensidig bistand som innrømmes i henhold til slike avtaler.

2. Med forbehold for bestemmelsene i artikkel 11, påvirker ikke disse avtaler fellesskapsbestemmelser som regulerer informasjonsutvekslingen mellom de kompetente tjenesteenheter i EF-kommisjonen og tollmyndighetene i EFs medlemsstater, når det gjelder enhver form for opplysninger i tollsaker som kan være av betydning for Fellesskapet.

PROTOKOLL 12
OM AVTALER MED TREDJESTATER OM SAMSVARSVURDERING

På initiativ av Fellesskapet vil det bli forhandlet om avtaler med tredjestater om gjensidig anerkjennelse av samsvarsvurdering av produkter der EFs regelverk krever bruk av et merke. Fellesskapet vil forhandle ut fra den forutsetning at de berørte tredjestater vil inngå parallelle avtaler med EFTA-statene om gjensidig anerkjennelse tilsvarende de avtaler som inngås med Fellesskapet. Avtalepartene skal samarbeide i samsvar med den generelle informasjons- og samrådsprosess inntatt i EØS-avtalen. Dersom det oppstår uenighet i forholdet til tredjestater, vil uenigheten bli behandlet i samsvar med de relevante bestemmelser i EØS-avtalen.

PROTOKOLL 13
OM IKKE-ANVENDELSE AV ANTI-DUMPING- OG UTJEVNINGSTILTAK

Anvendelsen av artikkel 26 i avtalen er begrenset til de områder som omfattes av bestemmelsene i avtalen, og hvor Fellesskapets regelverk er fullt ut innarbeidet i avtalen.

Med mindre avtalepartene blir enige om andre løsninger, skal dens anvendelse ikke berøre tiltak som vil kunne bli innført av avtalepartene for å hindre omgåelse av følgende tiltak rettet mot tredjestat:

- anti-dumping-tiltak,
- utjevningstoll,
- tiltak mot ulovlig handelspraksis som kan tilskrives tredjestat.

PROTOKOLL 14 OM HANDEL MED KULL- OG STÅLPRODUKTER

Artikkel 1

Denne protokoll får anvendelse på produkter som kommer inn under de bilaterale frihandelsavtaler (heretter kalt «frihandelsavtalene») mellom Det europeiske kull- og stål-fellesskap og dets medlemsstater på den ene side og de enkelte EFTA-stater på den annen, eller eventuelt mellom medlemsstatene i Det europeiske kull- og stålfellesskap og de enkelte EFTA-stater.

Artikkel 2

1. Frihandelsavtalene berøres ikke med mindre annet er bestemt i denne protokoll. Når frihandelsavtalene ikke kommer til anvendelse, får avtalens bestemmelser anvendelse. Når de materielle bestemmelsene i frihandelsavtalene fortsatt kommer til anvendelse, får også de nevnte avtalenes bestemmelser om organene anvendelse.

2. Kvantitative eksportrestriksjoner, tiltak med tilsvarende virkning samt tollavgifter og andre avgifter med tilsvarende virkning som kommer til anvendelse på handel innenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, skal oppheves.

Artikkel 3

Avtalepartene skal ikke innføre noen begrensninger eller administrative eller tekniske bestemmelser som i handelen mellom avtalepartene vil kunne hindre fri omsetning av produkter som kommer inn under denne protokoll.

Artikkel 4

Protokoll 25 inneholder de materielle konkurransebestemmelser for foretak når det gjelder produkter som kommer inn under denne protokoll. Avledet regelverk er oppført i protokoll 21 og vedlegg XIV.

Artikkel 5

Avtalepartene skal overholde reglene om støtte til stålindustrien. De erkjenner særlig at de fellesskapsregler om støtte til stålindustrien som er fastsatt i kommisjonsvedtak 322/89/EKSF, som utløper 31. desember 1991, er relevante, og godtar dem. Avtalepartene erklærer at de er forpliktet til å innarbeide i EØS-avtalen nye fellesskapsregler om støtte til stålindustrien før avtalen trer i kraft, forutsatt at de i det vesentlige tilsvarer bestemmelsene i det nevnte vedtak.

Artikkel 6

1. Avtalepartene skal utveksle opplysninger om markeder. EFTA-statene skal gjøre alt de kan for å sikre at stålprodusenter, forbrukere og forhandlere gir slike opplysninger.

2. EFTA-statene skal gjøre alt de kan for å sikre at stålprodusenter som er etablert på deres territorium, deltar i de årlige undersøkelser om investeringer som er nevnt i artikkel 15 i kommisjonsvedtak 3302/81/EKSF av 18. november 1981. Avtalepartene skal, med forbehold for hensynet til forretningshemmeligheter, utveksle opplysninger om viktige investerings- eller nedbyggingsprosjekter.

3. Alle forhold i forbindelse med utveksling av opplysninger mellom avtalepartene skal komme inn under avtalens generelle bestemmelser om organene.

Artikkel 7

Avtalepartene tar til etterretning at opprinnelsesreglene i protokoll 3 til frihandelsavtalene mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og de enkelte EFTA-stater erstattes med reglene i protokoll 4 til denne avtale.

PROTOKOLL 15
OM OVERGANGSPERIODER FOR FRI BEVEGELIGHET FOR PERSONER
(SVEITS OG LIECHTENSTEIN)

Artikkel 1

Bestemmelsene i avtalen og dens vedlegg om fri bevegelse for personer mellom EFs medlemsstater og EFTA-stater får anvendelse med forbehold for overgangsbestemmelsene fastsatt i denne protokoll.

Artikkel 2

1. Uten hensyn til bestemmelsene i artikkel 4 kan på den ene side Sveits og på den annen side EFs medlemsstater og de øvrige EFTA-stater la nasjonale bestemmelser om forhåndstillatelse til innreise, bosetting og arbeid gjelde til 1. januar 1998 for henholdsvis statsborgere i EF-stater og de øvrige EFTA-stater og sveitsiske statsborgere.

2. Sveits kan la kvantitative begrensninger for nye bosatte personer og sesongarbeidere gjelde til 1. januar 1998 for statsborgere i EFs medlemsstater og de øvrige EFTA-stater. De kvantitative begrensninger skal utvikles gradvis inntil utløpet av overgangsperioden.

Artikkel 3

1. Uten hensyn til bestemmelsene i nr. 3 kan Sveits la nasjonale bestemmelser som begrenser yrkesmessig og geografisk mobilitet for sesongarbeidere gjelde til 1. januar 1998, inkludert slike arbeidstakers plikt til å forlate sveitsisk territorium for minst tre måneder ved utløpet av deres sesongtillatelse. Fra 1. januar 1993 skal sesongtillatelsene fornyes automatisk for sesongarbeidere som har avtale om sesongarbeid ved tilbakekomst til sveitsisk territorium.

2. Forordning (EØF) nr. 1612/68 artikkel 10, 11 og 12, slik de er oppført i nr. 2 i vedlegg V til avtalen, skal gjelde i Sveits for sesongarbeidere fra 1. januar 1997.

3. Fra 1. januar 1993 og uten hensyn til bestemmelsene i denne protokolls artikkel 2 skal bestemmelsene i avtalens artikkel 28 og i vedlegg V til avtalen gjelde for sesongarbeidere i Sveits, forutsatt at arbeidstakerne har fullført 30 måneders sesongansettelse på sveitsisk territorium i løpet av en forutgående referanseperiode på fire på hverandre følgende år.

Artikkel 4

Sveits kan la følgende bestemmelser i nasjonal lovgivning gjelde

- til 1. januar 1996: bestemmelser som krever at en arbeidstaker som er bosatt utenfor sveitsisk territorium, men er ansatt for arbeid på sveitsisk territorium (grensearbeider), daglig reiser tilbake til territoriet der arbeidstakeren er bosatt,

- til 1. januar 1998: bestemmelser som krever at en arbeidstaker som er bosatt utenfor sveitsisk territorium, men er ansatt for arbeid på sveitsisk territorium, ukentlig reiser tilbake til territoriet der arbeidstakeren er bosatt,
- til 1. januar 1997: bestemmelser som begrenser adgangen til å ansette grensearbeidere innenfor fastsatte grenseområder,
- til 1. januar 1995: bestemmelser om at ansettelse for arbeid i Sveits inngått av grensearbeidere forutsetter forhåndstillatelse.

Artikkel 5

1. Liechtenstein på den ene side og EFs medlemsstater og de øvrige EFTA-stater på den annen side kan la nasjonale bestemmelser om forhåndstillatelse til innreise, bosetting og arbeid gjelde til 1. januar 1998 for henholdsvis statsborgere i EF-stater og de øvrige EFTA-stater og statsborgere i Liechtenstein.

2. Liechtenstein kan la kvantitative begrensninger for nye bosatte personer og sesongarbeidere gjelde til 1. januar 1998 for statsborgere i EFs medlemsstater og de øvrige EFTA-stater. De kvantitative begrensninger skal avvikles gradvis.

Artikkel 6

1. Liechtenstein kan la nasjonale bestemmelser som begrenser yrkesmessig mobilitet for sesongarbeidere, inkludert slike arbeidstakeres plikt til å forlate Liechtensteins territorium for minst tre måneder ved utløpet av deres sesongarbeidstillatelse, gjelde til 1. januar 1998. Fra 1. januar 1993 skal sesongtillatelsene fornyes automatisk for sesongarbeidere som har avtale om sesongarbeid ved tilbakekomst til Liechtensteins territorium.

2. Forordning (EØF) nr. 1612/68 artikkel 10, 11 og 12, slik de er oppført i nr. 2 i vedlegg V til avtalen, skal gjelde i Liechtenstein for bosatte personer fra 1. januar 1995 og for sesongarbeidere fra 1. januar 1997.

3. Ordningene fastsatt i nr. 2 skal også gjelde for familiemedlemmene til en selvstendig næringsdrivende på Liechtensteins territorium.

Artikkel 7

Liechtenstein kan la følgende bestemmelser i nasjonal lovgivning gjelde

- til 1. januar 1998: bestemmelser som pålegger en arbeidstaker som er bostatt utenfor Liechtensteins territorium, men er ansatt for arbeid på Liechtensteins territorium (grensearbeider), daglig å reise tilbake til territoriet der arbeidstakeren er bosatt,
- til 1. januar 1998: bestemmelser som begrenser den yrkesmessige mobilitet og adgang til yrker for alle kategorier av arbeidstakere,

- til 1. januar 1995: bestemmelser som begrenser adgangen til yrkesvirksomhet for selvstendig næringsdrivende som er bosatt på Liechtensteins territorium. Begrensningene kan opprettholdes til 1. januar 1997 for selvstendig næringsdrivende som er bosatt utenfor Liechtensteins territorium.

Artikkel 8

1. Bortsett fra begrensningene fastsatt i artikkel 2 til 7 skal Sveits og Liechtenstein fra tidspunktet for avtalens undertegning ikke innføre nye restriksjoner på innreise, arbeid eller bosetting for arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende.

2. Sveits og Liechtenstein skal treffe alle nødvendige tiltak for at statsborgere i EFs medlemsstater og de øvrige EFTA-stater i løpet av overgangsperioden kan ta ansettelse for arbeid som er tilgjengelig på sveitsisk og liechtensteinsk territorium på like linje med statsborgere i henholdsvis Sveits og Liechtenstein.

Artikkel 9

1. Etter 1. januar 1996 skal partene undersøke følgene av anvendelsen av bestemmelser om overgangsperiodene fastsatt i artikkel 2 til 4. Når undersøkelsen er sluttført kan partene, på grunnlag av nye opplysninger og med henblikk på å forkorte overgangsperioden, foreslå bestemmelser med sikte på å justere overgangsperiodene.

2. Ved utløpet av overgangsperioden for Liechtenstein skal partene i felleskap foreta en vurdering av overgangstiltakene under tilbørlig hensyntagen til Liechtensteins spesielle geografiske beliggenhet.

Artikkel 10

I overgangsperiodene skal bestående bilaterale avtaler fortsatt gjelde, med mindre bestemmelser med gunstigere virkning for statsborgere i EFs medlemsstater og EFTA-statene følger av denne avtale.

Artikkel 11

For denne protokolls formål har uttrykkene «sesongarbeider» og «grensearbeider», den betydning som er fastlagt i Sveits og Liechtensteins nasjonale lovgivning.

PROTOKOLL 16
OM TILTAK MED HENSYN TIL SOSIAL TRYGD FOR OVERGANGSPERIODENE
FOR FRI BEVEGELIGHET FOR PERSONER (SVEITS OG LIECHTENSTEIN)

Artikkel 1

For anvendelsen av denne protokoll og forordning (EØF) nr. 1408/71 av 14. juni 1971 om anvendelse av trygdeordninger på arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende og deres familiemedlemmer som flytter innenfor Fellesskapet (EFT nr. L 149, 5.7.1971, s. 416) skal «sesongarbeider» i forhold til Sveits og Liechtenstein bety enhver arbeidstaker som er statsborger i en av EFs medlemsstater eller i en annen EFTA-stat, og som har fått utstedt sesongtillatelse, i den betydning uttrykket har i henholdsvis sveitsisk og liechtensteinsk lovgivning, for en periode på høyst ni måneder.

Artikkel 2

I den perioden tillatelsen er gyldig, skal sesongarbeideren ha rett til stønad ved arbeidsledighet etter henholdsvis sveitsisk og liechtensteinsk lovgivning på samme vilkår som henholdsvis en sveitsisk eller liechtensteinsk statsborger, og i samsvar med bestemmelsene i forordning (EØF) nr. 1408/71.

Artikkel 3

En del av avgiften til arbeidsledighetsstrygden innbetalt av sesongarbeidstakerne skal tilbakebetales av henholdsvis Sveits og Liechtenstein til arbeidstakerenes bostedsstat etter følgende fremgangsmåte:

- a) For hver stat skal det samlede avgiftsbeløp fastsettes i forhold til antallet sesongarbeidere som er statsborgere i vedkommende stat, og som oppholder seg i henholdsvis Sveits og Liechtenstein ved utgangen av august måned, og i forhold til gjennomsnittslengden av sesongen, lønningene og avgiftssatsene for henholdsvis sveitsisk og liechtensteinsk arbeidsledighetsstrygd (arbeidsgiverenes og arbeidstakerenes del).
- b) Beløpet som tilbakebetales til hver stat, skal tilsvare femti prosent av det samlede avgiftsbeløp, beregnet i samsvar med bestemmelsene i bokstav a).
- c) Tilbakebetalingen skal foretas bare når det totale antall sesongarbeidere bosatt i vedkommende stat i løpet av avregningsperioden overskrider fem hundre for Sveits eller femti for Liechtenstein.

Artikkel 4

Bestemmelsene om tilbakebetaling av avgiften til arbeidsledighetsstrygden i avtalene om arbeidsledighetsstrygd inngått mellom Sveits og Frankrike (avtale av 14. desember 1978), Italia (avtale av 12. desember 1978), Forbundsrepublikken Tyskland (avtale av 17. november 1982), Østerrike (avtale av 14. desember 1978) og Fyrstedømmet Liechtenstein (avtale av 15. januar 1979), skal fortsatt gjelde i overgangsperiodene.

Artikkel 5

Denne protokoll skal være gyldig til utløpet av overgangsperiodene definert i protokoll 15.

**PROTOKOLL 17
OM ARTIKKEL 34**

1. Artikkel 34 i avtalen skal være uten virkning for lovgivning som avtalepartene måtte vedta, eller gjennomføringen av noe tiltak som gjelder tredjestaters adgang til deres marked.

Lovgivning på et område som omfattes av avtalen, skal behandles i samsvar med den fremgangsmåte som er fastsatt i avtalen, og avtalepartene skal bestrebe seg på å utarbeide tilsvarende EØS-regler.

I alle andre tilfelle skal avtalepartene underrette EØS-komiteén om tiltakene og om nødvendig bestrebe seg på å vedta bestemmelser som sikrer at tiltakene ikke blir omgått gjennom de andre avtaleparter territorium.

Dersom det ikke kan oppnås enighet om slike bestemmelser, kan de berørte avtaleparter treffe nødvendige tiltak for å hindre omgåelse.

2. For definisjon av hvem som har rettigheter etter artikkel 34, skal avdeling I i Det alminnelige program for avskaffelse av restriksjoner på etableringsretten (EFT nr. 2, 15.1.1962, s. 36/62) ha samme rettsvirkning som innen Fellesskapet.

PROTOKOLL 18
OM INTERNE FREMGANGSMÅTER FOR GJENNOMFØRINGEN AV ARTIKKEL 43

For Fellesskapet er de fremgangsmåter som skal følges ved gjennomføringen av artikkel 43 i avtalen, fastsatt i traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap.

For EFTA-statene er fremgangsmåtene fastsatt i avtalen om EFTA-statenes faste komité og vil omfatte følgende elementer:

En EFTA-stat som har til hensikt å treffe tiltak i samsvar med artikkel 43 i avtalen, skal i god tid gi underretning om dette til EFTA-statenes faste komité.

I tilfelle av behov for hemmelighold eller rask behandling, skal det imidlertid gis underretning til de andre EFTA-statene og til EFTA-statenes faste komité senest den dag tiltakene iverksettes.

EFTA-statenes faste komité skal undersøke situasjonen og avgi en uttalelse med hensyn til innføringen av tiltakene. Den skal holde situasjonen under oppsyn og kan på ethvert tidspunkt, ved flertallsavstemning, vedta anbefalinger om mulig endring, suspensjon eller opphevelse av tiltak som er innført, eller om mulige andre tiltak for å bistå vedkommende EFTA-stat med å løse sine vansker.

PROTOKOLL 19 OM SJØTRANSPORT

Avtalepartene skal seg imellom ikke anvende tiltakene nevnt i rådsforordning (EØF) nr. 4057/86 (EFT nr. L 378 av 31.12.1986, s. 14) og nr. 4058/86 (EFT nr. L 378 av 31.12.1986, s. 21) og rådsvedtak 83/573/EØF (EFT nr. L 332 av 28.11.1983, s. 37) eller andre lignende tiltak, forutsatt at det avledede regelverk om sjøtransport som er inntatt i avtalen, gjennomføres fullt ut.

Avtalepartene vil samordne sine forholdsregler og tiltak overfor tredjestater og selskaper i tredjestater på sjøtransportområdet i samsvar med følgende bestemmelser:

- 1) Dersom en avtalepart beslutter å overvåke visse tredjestaters virksomhet innen fraktfart, skal den underrette EØS-komiteén, og den kan foreslå for andre avtaleparter at de deltar i tiltakene.
- 2) Dersom en avtalepart beslutter å gjøre diplomatiske henvendelser overfor en tredjestat som svar på en hindring eller en trussel om å hindre adgangen til last i internasjonal skipsfart, skal den underrette EØS-komiteén. De øvrige avtaleparter kan beslutte å delta i slike diplomatiske henvendelser.
- 3) Dersom en avtalepart akter å beslutte tiltak eller forholdsregler overfor en tredjestat og/eller redere i tredjestater som svar på blant annet illojal priskonkurranse fra ankelte redere i tredjestater som deltar i internasjonal linjefart, eller på hindringer eller trusler om å hindre adgangen til last i internasjonal skipsfart, skal avtaleparten underrette EØS-komiteén om dette. Avtaleparten som iverksetter tiltakene eller forholdsreglene kan, når det er formålstjenlig, be de øvrige avtaleparter om å samarbeide om dem.

De øvrige avtaleparter kan beslutte de samme tiltak eller forholdsregler innen sitt eget jurisdiksjonsområde. Når en avtaleparts tiltak eller forholdsregler omgås via territoriet til andre avtaleparter som ikke har besluttet tiltak eller forholdsregler kan den avtalepart hvis tiltak eller forholdsregler omgås, gjøre det som er nødvendig for å rette opp situasjonen.

- 4) Dersom en av avtalepartene ønsker å forhandle frem ordninger med lastdeling som beskrevet i rådsforordning (EØF) nr. 4055/86 (EFT nr. L 378 av 31.12.1986, s. 1) artikkel 5 nr. 1 og artikkel 6 eller å utvide anvendelsesområdet for bestemmelsene i forordningen, som fastsatt i forordningens artikkel 7, til å gjelde statsborgere i en tredjestat, skal den underrette EØS-komiteén om dette.

Dersom en eller flere av de andre avtaleparter motsetter seg den planlagte forholdsregel skal EØS-komiteén forsøke å finne en tilfredsstillende løsning. Dersom avtalepartene ikke kommer frem til enighet, kan passende tiltak treffes. Dersom ingen andre midler kan benyttes, kan tiltakene omfatte opphevelse mellom avtalepartene av prinsippet om adgang til å yte sjøtransporttjenester, fastsatt i forordningens artikkel 1.

- 5) Såfremt det er mulig, skal underretningene nevnt i nr. 1 til 4 gis i god tid for at avtalepartene skal kunne samordne sine tiltak.
- 6) Etter anmodning fra en avtalepart skal avtalepartene rådføre seg med hverandre om skipsfartsspørsmål som behandles i internasjonale organisasjoner, og om de forskjellige sider ved utviklingen som har funnet sted i forholdet mellom avtaleparter og tredjestater innen skipsfart, og om hvorledes bilaterale eller multilaterale avtaler inngått på dette området virker.

PROTOKOLL 20
OM ADGANG TIL INNLANDS VANNVEIER

1. Avtalepartene skal gi hverandre gjensidig adgang til hverandres innlands vannveier. Når det gjelder Rhinen og Donau, vil avtalepartene ta alle nødvendige skritt for å nå målet om lik adgang og etableringsfrihet på området innlands vannveier samtidig.

2. Bestemmelser for å sikre gjensidig lik adgang for alle avtaleparter til innlands vannveier på avtalepartenes territorium skal nærmere utformes i de berørte internasjonale organisasjoner innen 1. januar 1996, under hensyntagen til forpliktelser etter aktuelle multilaterale avtaler.

3. Hele Fellesskapets regelverk om innlands vannveier skal gjelde fra det tidspunkt avtalen trer i kraft, for de EFTA-stater som på det tidspunkt har adgang til Fellesskapets innlands vannveier, og for de andre EFTA-statene så snart de oppnår lik adgangsrett.

Artikkel 8 i forordning (EØF) nr. 1101/89 av 27. april 1989 om strukturell sanering av fart på innlands vannveier (EFT nr. L 116 av 28.4.1989), som tilpasset for avtalens formål, får imidlertid anvendelse for de sistnevnte EFTA-staters fartøyer på innlands vannveier som er satt i fart etter 1. januar 1993, så snart disse statene oppnår adgang til Fellesskapets innlands vannveier.

**PROTOKOLL 21
OM GJENNOMFØRING AV KONKURRANSEBESTEMMELSER
FOR FORETAK**

Artikkel 1

EFTAs overvåkningsorgan skal på det tidspunkt avtalen blir undertegnet, i henhold til en avtale mellom EFTA-statene gis tilsvarende myndighet og lignende oppgaver som EF-kommisjonen har med hensyn til anvendelse av konkurransereglene i Traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap og Traktaten om opprettelse av Det europeiske kull- og stålfellesskap, for å kunne gjennomføre prinsippene i avtalens artikkel 1 nr. 2 bokstav e) og artikkel 53 til 60 og i protokoll 25.

Fellesskapet skal om nødvendig vedta bestemmelser om gjennomføring av prinsippene i avtalens artikkel 1 nr. 2 bokstav e) og artikkel 53 til 60 og i protokoll 25 for å sikre at EF-kommisjonen har tilsvarende myndighet og lignende oppgaver i henhold til avtalen som den har på det tidspunkt avtalen blir undertegnet med hensyn til anvendelse av konkurransereglene i Traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap og Traktaten om opprettelse av Det europeiske kull- og stålfellesskap.

Artikkel 2

Dersom det i samsvar med fremgangsmåtene inntatt i del VII i avtalen blir vedtatt nye rettsakter om gjennomføring av avtalens artikkel 1 nr. 2 bokstav e) og artikkel 53 til 60 og protokoll 25, eller om endringer av rettsaktene oppført i artikkel 3 i denne protokoll, skal det gjøres tilsvarende endringer i avtalen om opprettelse av EFTAs overvåkningsorgan for å sikre at EFTAs overvåkningsorgan samtidig får tilsvarende myndighet og lignende oppgaver som EF-kommisjonen.

Artikkel 3

1. I tillegg til rettsaktene oppført i vedlegg XIV fremgår det av følgende rettsakter hvilken myndighet og hvilke oppgaver EF-kommisjonen har med hensyn til anvendelse av konkurransereglene i Traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap:

Tilsyn med foretakssammenslutninger

1. **389 R 4064:** Artikkel 6 til 25 i rådsforordning (EØF) nr. 4064/89 av 21. desember 1989 om tilsyn med foretakssammenslutninger (EFT nr. L 395 av 30.12.1989, s. 1), endret ved EFT nr. L 257 av 21.9.1990, s. 13.
2. **390 R 2367:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2367/90 av 25. juli 1990 om meldinger, frister og uttalelser i henhold til rådsforordning (EØF) nr. 4064/89 om tilsyn med foretakssammenslutninger (EFT nr. L 219 av 14.8.1990, s. 5).

Alminnelige saksbehandlingsregler

3. **362 R 0017:** Rådsforordning nr. 17/62 av 6. februar 1962. Første forordning om anvendelse av traktatens artikkel 85 og 86 (EFT nr. 13 av 21.2.1962, s. 204/62), endret ved:
 - **362 R 0059:** Forordning nr. 59/62 av 3. juli 1962 (EFT nr. 58 av 10.7.1962, s. 1655/62),

- **363 R 0118:** Forordning nr. 118/63 av 5. november 1963 (EFT nr. 162 av 7.11.1963, s. 2696/63),
 - **371 R 2822:** Forordning nr. 2822/71 av 20. desember 1971 (EFT nr. L 285 av 29.12.1971, s. 49),
 - **1 72 B:** Akt om tiltrædelsesvilkårene for Kongeriket Danmark, Irland og Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland og tilpasningen av traktatene (EFT nr. L 73 av 27.3.1972, s. 92),
 - **1 79 H:** Akt om tiltrædelsesvilkårene for Republikken Hellas og tilpasningen av traktatene (EFT nr. L 291 av 19.11.1979, s. 93),
 - **1 85 I:** Akt om tiltrædelsesvilkårene for Kongeriket Spania og Republikken Portugal og tilpasningen av traktatene (EFT nr. L 302 av 15.11.1985, s. 165).
4. **362 R 0027:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 27/62 av 3. mai 1962. Første forordning om gjennomføring av rådsforordning nr. 17 av 6. februar 1962 (form, innhold og andre enkeltheter i forbindelse med anmodninger og meldinger) (EFT nr. 35 av 10.5.1962, s. 1118/62), endret ved:
- **368 R 1133:** Forordning (EØF) nr. 1133/68 av 26. juli 1968 (EFT nr. L 189 av 1.8.1968, s. 1),
 - **375 R 1699:** Forordning (EØF) nr. 1699/75 av 2. juli 1975 (EFT nr. L 172 av 3.7.1975, s. 11),
 - **1 79 H:** Akt om tiltrædelsesvilkårene for Republikken Hellas og tilpasningen av traktatene (EFT nr. L 291 av 19.11.1979, s. 94),
 - **385 R 2526:** Forordning (EØF) nr. 2526/85 av 5. august 1985 (EFT nr. L 240 av 7.9.1985, s. 1),
 - **1 85 I:** Akt om tiltrædelsesvilkårene for Kongeriket Spania og Republikken Portugal og tilpasningen av traktatene (EFT nr. L 302 av 15.11.1985, s. 166).
5. **363 R 0099:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 99/63 av 25. juli 1963 om uttalelser i henhold til artikkel 19 nr. 1 og 2 i rådsforordning (EØF) nr. 17/62 (EFT nr. 127 av 20.8.1963, s. 2268/63).

Transport

6. **362 R 0141:** Rådsforordning nr. 141/62 av 26. november 1962 om unntak fra anvendelse av rådsforordning nr. 17 for transportsektoren, endret ved forordning nr. 165/65/EØF og forordning nr. 1002/67/EØF (EFT nr. 124 av 28.11.1962, s. 2751/62).
7. **368 R 1017:** Artikkel 6 og artikkel 10 til 31 i rådsforordning (EØF) nr. 1017/68 av 19. juli 1968 om anvendelse av konkurransereglene innen transport med jernbane, på vei og innlands vannvei (EFT nr. L 175 av 23.7.1968, s. 1).

8. **369 R 1629:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 1629/69 av 8. august 1969 om form, innhold og andre enkeltheter i forbindelse med klager i henhold til artikkel 10, anmodninger i henhold til artikkel 12 og meldinger i henhold til artikkel 14 nr. 1 i rådsforordning (EØF) nr. 1017/68 av 19. juli 1968 (EFT nr. L 209 av 21.8.1969, s. 1).
 9. **369 R 1630:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 1630/69 av 8. august 1969 om uttalelser i henhold til artikkel 26 nr. 1 og 2 i rådsforordning (EØF) nr. 1017/68 av 19. juli 1968 (EFT nr. L 209 av 21.8.1969, s. 11).
 10. **374 R 2988:** Rådsforordning (EØF) nr. 2988/74 av 26. november 1974 om foreldelse av adgangen til å ilegge økonomiske sanksjoner innen Det europeiske økonomiske fellesskaps transport- og konkurranserett og av adgangen til tvangsfullbyrdelse av sanksjonene (EFT nr. L 319 av 29.11.1974, s. 1).
 11. **386 R 4056:** Avsnitt II i rådsforordning (EØF) nr. 4056/86 av 22. desember 1986 om fastsettelse av nærmere regler for anvendelse av traktatens artikkel 85 og 86 på sjøtransport (EFT nr. L 378 av 31.12.1986, s. 4).
 12. **388 R 4260:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 4260/88 av 16. desember 1988 om underretninger, klager og anmodninger og om uttalelser i henhold til rådsforordning (EØF) nr. 4056/86 om fastsettelse av nærmere regler for anvendelse av traktatens artikkel 85 og 86 på sjøtransport (EFT nr. L 376 av 31.12.1988, s. 1).
 13. **387 R 3975:** Rådsforordning (EØF) nr. 3975/87 av 14. desember 1987 om fastsettelse av fremgangsmåten ved anvendelse av konkurransereglene på foretak innen lufttransport (EFT nr. L 374 av 31.12.1987, s. 1), endret ved:
 - **391 R 1284:** Rådsforordning (EØF) nr. 1284/91 av 14. mai 1991 (EFT nr. L 122 av 15.5.1991, s. 2).
 14. **388 R 4261:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 4261/88 av 16. desember 1988 om form, innhold og andre enkeltheter i forbindelse med klager og anmodninger og om uttalelser i rådsforordning (EØF) nr. 3975/87 om fastsettelse av fremgangsmåten ved anvendelse av konkurransereglene på foretak innen lufttransport (EFT nr. L 376 av 31.12.1988, s. 10).
2. I tillegg til rettsaktene oppført i vedlegg XIV fremgår det av følgende avgjørelser hvilken myndighet og hvilke oppgaver EF-kommisjonen har med hensyn til anvendelse av konkurransereglene i Traktaten om opprettelse av Det europeiske kull- og stålfellesskap (EKSF):
1. EKSF-traktaten artikkel 65 paragraf 2 tredje til femte ledd, paragraf 3, paragraf 4 annet ledd og paragraf 5.
 2. EKSF-traktaten artikkel 66 paragraf 2 annet til fjerde ledd og paragraf 4 til 6.
 3. **354 D 7026:** Den høye myndighets vedtak nr. 26/54 av 6. mai 1954 om forskrifter om opplysninger som skal gis i henhold til traktatens artikkel 66 paragraf 4 (Den høye myndighets Kunngjøringsblad nr. 9 av 11.5.1954, s. 350).

4. **378 S 0715:** Kommisjonsvedtak nr. 715/78/EKSF av 6. april 1978 om foreldelse av adgangen til å ilegge økonomiske sanksjoner og tvangsfullbyrde dem innen anvendelsesområdet for Traktaten om opprettelse av Det europeiske kull- og stålfellesskap (EFT nr. L 94 av 8.4.1978, s. 22).
5. **384 S 0379:** Kommisjonsvedtak nr. 379/84/EKSF av 15. februar 1984 om fastsettelse av den myndighet som Kommisjonens tjenestemenn og representanter har ved kontroller i henhold til EKSF-traktaten og vedtakene til gjennomføring av den (EFT nr. L 46 av 16.2.1984, s. 23).

Artikkel 4

1. Avtaler, beslutninger og samordnet opptreden som beskrevet i avtalens artikkel 53 nr. 1, som innføres etter at avtalen har trådt i kraft og for hvilke partene ønsker å påberope seg anvendelse av artikkel 53 nr. 3, skal meldes til det kompetente overvåkningsorgan i henhold til avtalens artikkel 56, protokoll 23 og reglene nevnt i artikkel 1 til 3 i denne protokoll. Det kan ikke gjøres vedtak etter artikkel 53 nr. 3 før melding er gitt.

2. Nr. 1 får ikke anvendelse på avtaler, beslutninger eller samordnet opptreden dersom:

- a) partene er foretak fra bare en av EFs medlemsstater eller fra bare en EFTA-stat, og avtalen, beslutningen eller den samordnede opptreden ikke omfatter innførsel eller utførsel mellom avtalepartene,
- b) bare to foretak er parter, og avtalene
 - i) begrenser bare den ene partens adgang til fritt å fastsette priser eller forretningsvilkår i forbindelse med videresalg av varer han har skaffet fra den annen part, eller
 - ii) pålegger begrensninger på utnyttelsen av industriell eiendomsrett - særlig patenter, bruksmønstre, mønstre eller varemerker - bare for erververen eller brukeren av disse rettigheter, eller for den person som ifølge en avtale kan overdra eller tildele rett til å bruke en produksjonsprosess eller kunnskap forbundet med bruk og anvendelse av fabrikkasjonstekniske fremgangsmåter, eller
- c) deres eneste formål er:
 - i) utvikling eller ensartet anvendelse av standarder eller typer, eller
 - ii) felles forskning og utvikling, eller
 - iii) spesialisering av vareproduksjon, herunder avtaler som er nødvendige for å oppnå dette,
 - når spesialiseringen gjelder varer som i en vesentlig del av det territorium som omfattes av avtalen, ikke utgjør mer enn 15 % av avsetningen når det gjelder identiske varer eller varer som forbrukerne anser som likeverdige på grunn av egenskaper, pris og bruksområde, og
 - når de deltakende foretaks samlede årsumsetning ikke overstiger 200 millioner ECU.

Slike avtaler, beslutninger og samordnet opptreden kan meldes til det kompetente overvåkningsorgan i henhold til avtalens artikkel 56, protokoll 23 og reglene nevnt i artikkel 1 til 3 i denne protokoll.

Artikkel 5

1. Avtaler, beslutninger og samordnet opptreden som beskrevet i avtalens artikkel 53 nr. 1, som foreligger den dag avtalen trer i kraft og for hvilke partene ønsker å påberope seg anvendelse av artikkel 53 nr. 3, skal meldes til det kompetente overvåkningsorgan i henhold til bestemmelsene i avtalens artikkel 56, protokoll 23 og reglene nevnt i artikkel 1 til 3 i denne protokoll innen seks måneder etter den dag avtalen har trådt i kraft.

2. Nr. 1 får ikke anvendelse på avtaler, beslutninger og samordnet opptreden som beskrevet i avtalens artikkel 53 nr. 1 som kommer inn under artikkel 4 nr. 2 i denne protokoll; de kan meldes til det kompetente overvåkningsorgan i henhold til avtalens artikkel 56, protokoll 23 og reglene nevnt i artikkel 1 til 3 i denne protokoll.

Artikkel 6

Når det kompetente overvåkningsorgan gjør vedtak i henhold til avtalens artikkel 53 nr. 3, skal det i vedtaket angi fra hvilken dag vedtaket får virkning. Dagen kan ligge forut for den dag melding blir gitt når det gjelder avtaler, beslutninger truffet av foretakssammenslutninger og samordnet opptreden som kommer inn under artikkel 4 nr. 2 og artikkel 5 nr. 2 i denne protokoll, eller under artikkel 5 nr. 1 i denne protokoll når melding er gitt innen den frist som er fastsatt i artikkel 5 nr. 1.

Artikkel 7

1. Dersom avtaler, beslutninger eller samordnet opptreden som beskrevet i avtalens artikkel 53 nr. 1, som foreligger den dag avtalen trer i kraft og er meldt innen fristen fastsatt i artikkel 5 nr. 1 i denne protokoll, ikke oppfyller vilkårene i avtalens artikkel 53 nr. 3 og trekkes tilbake eller endres av de berørte foretak eller foretakssammenslutninger slik at de ikke lenger omfattes av forbudet i artikkel 53 nr. 1 i avtalen, eller slik at de oppfyller vilkårene i artikkel 53 nr. 3, får forbudet i artikkel 53 nr. 1 anvendelse bare for et tidsrom som fastsettes av det kompetente overvåkningsorgan. Et vedtak gjort av det kompetente overvåkningsorgan etter foregående punktum får ikke anvendelse på foretak og foretakssammenslutninger som ikke uttrykkelig har gitt sitt samtykke til meldingen.

2. Nr. 1 får anvendelse på avtaler, beslutninger og samordnet opptreden som kommer inn under artikkel 4 nr. 2 i denne protokoll og foreligger den dag avtalen trer i kraft, forutsatt at melding er gitt innen seks måneder etter denne dag.

Artikkel 8

Anmodninger og meldinger som er fremlagt for EF-kommisjonen før den dag avtalen trer i kraft, skal anses for å være i samsvar med avtalens bestemmelser om anmodninger og meldinger.

Det kompetente overvåkningsorgan i henhold til avtalens artikkel 56 og artikkel 10 i protokoll 23 kan kreve at det fremlegges en behørig utfylt blankett som foreskrevet for avtalens gjennomføring innen

den frist det kompetente overvåkningsorgan fastsetter. I slike tilfeller skal anmodninger anses for å være innsendt og meldinger anses for å være gitt bare dersom blankettene er fremlagt innen den fastsatte fristen og i samsvar med avtalens bestemmelser.

Artikkel 9

Det skal ikke ilegges bot for overtredelser av avtalens artikkel 53 nr. 1 for handlinger utført før det er gitt melding om avtaler, beslutninger eller samordnet opptreden som kommer inn under artikkel 5 og 6 i denne protokoll dersom melding er gitt innen den frist som er fastsatt i nevnte artikler.

Artikkel 10

Avtalepartene skal påse at det innen seks måneder etter at avtalen har trådt i kraft, treffes tiltak som sikrer tjenestemenn i EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen nødvendig bistand til å foreta undersøkelser i henhold til avtalen.

Artikkel 11

For avtaler, beslutninger og samordnet opptreden som foreligger den dag avtalen trer i kraft og kommer inn under avtalens artikkel 53 nr. 1, får forbudet i artikkel 53 nr. 1 ikke anvendelse dersom avtalene, beslutningene eller den samordnede opptreden endres innen seks måneder etter den dag avtalen har trådt i kraft slik at de oppfyller vilkårene for gruppeunntak i vedlegg XIV.

Artikkel 12

For avtaler, beslutninger truffet av foretakssammenslutninger og samordnet opptreden som foreligger den dag avtalen trer i kraft og kommer inn under avtalens artikkel 53 nr. 1, får forbudet i artikkel 53 nr. 1 ikke anvendelse fra den dag avtalen trer i kraft dersom avtalene, beslutningene eller den samordnede opptreden endres innen seks måneder etter den dag avtalen har trådt i kraft slik at de ikke lenger omfattes av forbudet i artikkel 53 nr. 1.

Artikkel 13

Avtaler, beslutninger truffet av foretakssammenslutninger og samordnet opptreden som er innvilget enkeltunntak i henhold til artikkel 85 paragraf 3 i Traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap før avtalen trer i kraft, skal fortsatt være unntatt etter avtalens bestemmelser inntil den dag de utløper som fastsatt i vedtaket om unntak, eller inntil den dag EF-kommisjonen vedtar noe annet, dersom denne dag inntreffer tidligere.

PROTOKOLL 22
OM BETEGNELSENE «FORETAK» OG «OMSETNING»
I ARTIKKEL 56

Artikkel 1

Ved fordeling av enkeltsaker i henhold til avtalens artikkel 56 menes med «foretak» enhver enhet som utøver virksomhet av handelsmessig eller økonomisk art.

Artikkel 2

«Omsetning» i henhold til avtalens artikkel 56 skal omfatte alle beløp som, på det territorium som omfattes av avtalen, følger av de berørte foretaks salg av varer og ytelser av tjenester som inngår i foretakets ordinære virksomhet i løpet av det siste regnskapsår, etter fradrag av salgsrabatter, merverdiavgift og andre avgifter med direkte tilknytning til omsetningen.

Artikkel 3

Omsetning skal erstattes med følgende:

- a) for kredittinstitusjoner og andre finansinstitusjoner, balansesummen multiplisert med forholdet mellom fordringer overfor kredittinstitusjoner og kunder som følge av transaksjoner med valutainnlendinger på det territorium som omfattes av avtalen, og fordringenenes samlede beløp,
- b) for forsikringsforetak, verdien av bruttopremier mottatt fra valutainnlendinger på det territorium som omfattes av avtalen, som skal omfatte alle innbetalte og utestående beløp i forbindelse med forsikringsavtaler tegnet av eller på vegne av forsikringsforetaket, herunder utgående gjenforsikringspremier, etter fradrag av skatt og parafiskale avgifter som oppkreves på grunnlag av individuelle premiebeløp eller samlet premieverdi.

Artikkel 4

1. Som unntak fra definisjonen av omsetning i henhold til artikkel 2 i denne protokoll skal omsetning i forbindelse med anvendelse av avtalens artikkel 56 omfatte:

- a) for avtaler, beslutninger truffet av foretakssammenslutninger og samordnet opptreden i forbindelse med distribusjons- og forsyningsordninger mellom ikke-konkurrerende foretak, alle beløp som følger av salg av de varer eller ytelser av de tjenester som er gjenstand for avtalen, beslutningen eller den samordnede opptreden, og av andre varer eller tjenester som brukerne anser som likeverdige på grunn av egenskaper, pris og bruksområde,
- b) for avtaler, beslutninger truffet av foretakssammenslutninger og samordnet opptreden i forbindelse med ordninger for teknologioverføring mellom ikke-konkurrerende foretak, alle beløp som følger av salg av de varer eller ytelser av de tjenester som er et resultat av den teknologi som er gjenstand for avtalen, beslutningen eller den samordnede opptreden, og alle beløp som følger av salg av de varer eller ytelser av de tjenester som teknologien skal forbedre eller erstatte.

2. Dersom det ikke kan påvises omsetning fra salg av varer eller ytelse av tjenester på det tidspunkt ordninger omhandlet i nr. 1 bokstav a) og b) begynner å gjelde, får den alminnelige bestemmelse i artikkel 2 likevel anvendelse.

Artikkel 5

1. Når en enkeltsak gjelder produkter som kommer inn under anvendelsesområdet for protokoll 25, skal den relevante omsetning i forbindelse med saksfordelingen være omsetningen av disse produkter.

2. Når en enkeltsak gjelder produkter som kommer inn under anvendelsesområdet for protokoll 25, i tillegg til varer eller tjenester som kommer inn under anvendelsesområdet for avtalens artikkel 53 og 54, skal den relevante omsetning fastsettes ved at alle varer og tjenester som er omhandlet i artikkel 2 i denne protokoll, tas med i beregningen.

PROTOKOLL 23
OM SAMARBEID MELLOM OVERVÅKNINGSORGANENE (ARTIKKEL 58)

GENERELLE PRINSIPPER

Artikkel 1

EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen skal utveksle opplysninger og rådspørre hverandre om generelle retningslinjer på anmodning fra ett av overvåkningsorganene.

EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen skal, i samsvar med sine interne regler og under hensyntagen til avtalens artikkel 56, protokoll 22 og partenes uavhengige vedtaksrett, samarbeide ved behandlingen av enkeltsaker som kommer inn under artikkel 56 nr. 1 bokstav b) og c), artikkel 56 nr. 2 annet punktum og artikkel 56 nr. 3, i samsvar med bestemmelsene nedenfor.

I denne protokoll menes med «et overvåkningsorgans område» for EF-kommisjonens vedkommende territoriene til EFs medlemsstater der Traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap eller Traktaten om opprettelse av Det europeiske kull- og stålfellesskap får anvendelse, på vilkårene i de nevnte traktater, og for EFTAs overvåkningsorgans vedkommende EFTA-statenes territorier der avtalen får anvendelse.

FØRSTE FASE I SAKSGANGEN

Artikkel 2

I saker som kommer inn under artikkel 56 nr. 1 bokstav b) og c), nr. 2 annet punktum og nr. 3 i denne avtale, skal EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen uten ugrunnet opphold sende hverandre meldinger og klager, med mindre de åpenbart er blitt sendt begge overvåkningsorganer. De skal også underrette hverandre når de av eget tiltak innleder behandlingen av en sak.

Når et overvåkningsorgan mottar underretning som nevnt i forrige ledd nr. 1, kan det fremlegge merknader til underretningen innen 40 virkedager etter at den ble mottatt.

Artikkel 3

Det kompetente overvåkningsorgan skal i saker som kommer inn under artikkel 56 nr. 1 bokstav b) og c), nr. 2 annet punktum og nr. 3 i denne avtale, rådspørre det annet overvåkningsorgan når det

- offentliggjør at det har til hensikt å utstede negativattest,
- offentliggjør at det har til hensikt å gjøre vedtak i henhold til artikkel 53 nr. 3, eller
- sender underretning om sine innsigelser til de berørte foretak eller foretakssammenslutninger.

Det annet overvåkningsorgan kan fremlegge sine merknader innen de frister som er fastsatt i nevnte offentliggjøringer eller underretninger.

Merknader som mottas fra berørte foretak eller fra tredjemann, skal oversendes det annet overvåkningsorgan.

Artikkel 4

I saker som kommer inn under artikkel 56 nr. 1 bokstav b) og c), nr. 2 annet punktum og nr. 3 i denne avtale, skal det kompetente overvåkningsorgan oversende det annet overvåkningsorgan de administrative skriv som avslutter behandlingen av en sak eller avviser en klage.

Artikkel 5

I saker som kommer inn under artikkel 56 nr. 1 bokstav b) og c), nr. 2 annet punktum og nr. 3 i denne avtale, skal det kompetente overvåkningsorgan innby det annet overvåkningsorgan til å være representert ved høringer av de berørte foretak. Innbydelsen skal også omfatte de stater som hører inn under det annet overvåkningsorgans kompetanse.

RÅDGIVENDE KOMITEER

Artikkel 6

I saker som kommer inn under artikkel 56 nr. 1 bokstav b) og c), nr. 2 annet punktum og nr. 3 i denne avtale, skal det kompetente overvåkningsorgan i god tid på forhånd underrette det annet overvåkningsorgan om når Den rådgivende komité skal ha møte, og oversende de relevante dokumenter.

Alle dokumenter som i denne forbindelse oversendes fra det annet overvåkningsorgan, skal fremlegges for den rådgivende komité for det overvåkningsorgan som har kompetanse til å avgjøre saken i henhold til artikkel 56, sammen med de dokumenter sistnevnte overvåkningsorgan har oversendt.

Hvert overvåkningsorgan og statene som hører inn under organets kompetanse, skal ha rett til å være representert på møtet og til å uttale seg i det annet overvåkningsorgans rådgivende komiteer, men representantene skal ikke ha stemmerett.

ANMODNING OM DOKUMENTER OG RETT TIL Å FREMLEGGE MERKNADER

Artikkel 7

I saker som kommer inn under artikkel 56 nr. 1 bokstav b) og c), nr. 2 annet punktum og nr. 3 i denne avtale, kan det overvåkningsorgan som ikke har kompetanse til å avgjøre saken i henhold til artikkel 56, på alle trinn av saksbehandlingen anmode om kopier av de viktigste dokumentene som er fremlagt for det kompetente overvåkningsorgan for å få fastslått overtredelse av artikkel 53 og 54, eller for å oppnå negativattest eller vedtak om unntak og, inntil det gjøres endelig vedtak, fremlegge alle merknader det anser som relevante.

ADMINISTRATIV BISTAND

Artikkel 8

1. Når det kompetente overvåkningsorgan i henhold til artikkel 56 sender anmodning om opplysninger til et foretak eller en foretakssammenslutning som er beliggende på det annet

overvåkningsorgans område, skal det samtidig sende en kopi av anmodningen til det annet overvåkningsorgan.

2. Dersom et foretak eller en foretakssammenslutning ikke gir de opplysninger det anmodes om innen den frist det kompetente overvåkningsorgan har fastsatt, eller gir ufullstendige opplysninger, skal det kompetente overvåkningsorgan ved vedtak kreve at opplysningene blir gitt. Dreier det seg om foretak eller foretakssammenslutninger som er beliggende på det annet overvåkningsorgans område, skal det kompetente overvåkningsorgan sende en kopi av vedtaket til det annet overvåkningsorgan.

3. På anmodning fra det kompetente overvåkningsorgan i henhold til artikkel 56 skal det annet overvåkningsorgan i samsvar med sine interne regler foreta kontroll innenfor sitt område når det overvåkningsorgan som anmoder om kontroll, anser det som nødvendig.

4. Det kompetente overvåkningsorgan skal ha rett til å være representert ved og delta aktivt i kontroll som foretas av det annet overvåkningsorgan i henhold til nr. 3.

5. Alle opplysninger som innhentes i forbindelse med kontroll foretatt på anmodning, skal oversendes det overvåkningsorgan som anmodet om kontroll, umiddelbart etter at kontrollen er avsluttet.

6. Når det kompetente overvåkningsorgan i saker som kommer inn under artikkel 56 nr. 1 bokstav b) og c), nr. 2 annet punktum og nr. 3 i denne avtale, foretar kontroll på sitt område, skal det underrette det annet overvåkningsorgan om at kontrollen har funnet sted og på anmodning oversende sistnevnte organ de relevante resultater av kontrollen.

Artikkel 9

1. Opplysninger som innhentes ved anvendelsen av denne protokoll, skal benyttes bare i forbindelse med saksbehandling i henhold til artikkel 53 og 54 i denne avtale.

2. EF-kommisjonen, EFTAs overvåkningsorgan, vedkommende myndigheter i EFs medlemsstater og i EFTA-statene og deres tjenestemenn og andre ansatte skal ikke gi videre opplysninger som er innhentet ved anvendelsen av denne protokoll og er av en slik art at de er undergitt taushetsplikt.

3. Regler i avtalen eller i avtalepartenes lovgivning om taushetsplikt og innskrenket bruk av opplysninger skal ikke være til hinder for utveksling av opplysninger i samsvar med denne protokoll.

Artikkel 10

1. Ved melding av avtaler skal foretakene sende meldingen til det kompetente overvåkningsorgan i samsvar med artikkel 56 i denne avtale. Klager kan sendes til begge overvåkningsorganer.

2. Meldinger eller klager som er sendt til et overvåkningsorgan som i henhold til artikkel 56 i denne avtale ikke har kompetanse til å gjøre vedtak i en bestemt sak, skal umiddelbart oversendes det kompetente overvåkningsorgan.

3. Dersom det i forberedelsen eller innledningen av en sak som er tatt opp av eget tiltak, viser seg at det annet overvåkningsorgan har kompetanse til å avgjøre saken i henhold til artikkel 56, skal saken oversendes det kompetente overvåkningsorgan.

4. Når en sak er oversendt det annet overvåkningsorgan i henhold til nr. 2 eller 3, kan den ikke sendes tilbake. Et overvåkningsorgan kan ikke oversende en sak etter å ha offentliggjort at det har til hensikt å utstede negativattest eller å gjøre vedtak i henhold til artikkel 53 nr. 3 i denne avtale, etter å ha underrettet de berørte foretak eller foretakssammenslutninger om sine innsigelser eller etter å ha underrettet den som har sendt inn en klage om at klagen ikke er tilstrekkelig begrunnet til å bli tatt opp til behandling.

Artikkel 11

En anmodning eller en melding skal anses å være fremlagt den dag EF-kommisjonen eller EFTAs overvåkningsorgan mottar den, uavhengig av hvilket organ som har kompetanse til å avgjøre saken i henhold til artikkel 56 i denne avtale. En anmodning eller en melding som sendes i rekommandert brev, skal imidlertid anses å være mottatt den dag avsenderstedets poststempel viser.

SPRÅK

Artikkel 12

Foretak skal ha rett til å henvende seg til og motta henvendelser fra EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen på et offisielt språk i en EFTA-stat eller i Det europeiske fellesskap etter eget valg i forbindelse med meldinger, anmodninger og klager. Dette skal også gjelde på alle trinn i behandlingen av en sak, enten den innledes ved melding, anmodning eller klage, eller av det kompetente overvåkningsorgans eget tiltak.

PROTOKOLL 24
OM SAMARBEID OM TILSYN MED FORETAKSSAMMENSLUTNINGER

GENERELLE PRINSIPPER

Artikkel 1

1. EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen skal utveksle opplysninger og rådspørre hverandre om generelle retningslinjer på anmodning fra ett av overvåkningsorganene.
2. I saker som kommer inn under avtalens artikkel 57 nr. 2 bokstav a), skal EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan samarbeide om tilsynet med foretakssammenslutninger i samsvar med bestemmelsene nedenfor.
3. I denne protokoll menes med «et overvåkningsorgans område» for EF-kommisjonens vedkommende territoriet til EFs medlemsstater der Traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap eller eventuelt Traktaten om opprettelse av Det europeiske kull- og stålfellesskap får anvendelse, på vilkårene i de nevnte traktater, og for EFTAs overvåkningsorgans vedkommende EFTA-statenes territorier der avtalen får anvendelse.

Artikkel 2

1. Det skal samarbeides i samsvar med bestemmelsene i denne protokoll når:
 - a) de berørte foretaks omsetning på EFTA-statenes territorium til sammen utgjør 25 % eller mer av den samlede omsetning på det territorium som omfattes av avtalen, eller
 - b) hvert av minst to av de berørte foretak har en omsetning på over 250 millioner ECU på EFTA-statenes territorium, eller
 - c) foretakssammenslutningen kan skape eller styrke en dominerende stilling som fører til at effektiv konkurranse hindres i betydelig grad på EFTA-statenes territorium eller på en vesentlig del av det.
2. Det skal også samarbeides når:
 - a) foretakssammenslutningen kan skape eller styrke en dominerende stilling som fører til at effektiv konkurranse hindres i betydelig grad på et marked i en EFTA-stat som har alle kjennetegn på et separat marked, enten det dreier seg om store eller mindre deler av det territorium som omfattes av avtalen, eller
 - b) en EFTA-stat ønsker å treffe tiltak for å beskytte berettigede interesser som nevnt i artikkel 7.

FØRSTE FASE I SAKSGANGEN

Artikkel 3

1. EF-kommisjonen skal oversende EFTAs overvåkningsorgan kopier av meldinger av saker omhandlet i artikkel 2 nr. 1 og artikkel 2 nr. 2 bokstav a) innen tre virkedager, og snarest mulig oversende kopier av de viktigste dokumenter som er fremlagt for eller utstedt av EF-kommisjonen.

2. EF-kommisjonen skal anvende den fremgangsmåte som er fastlagt for gjennomføringen av avtalens artikkel 57, i nært og løpende samarbeid med EFTAs overvåkningsorgan. EFTAs overvåkningsorgan og EFTA-statene kan fremlegge merknader til saksbehandlingen. Ved anvendelsen av artikkel 6 i denne protokoll skal EF-kommisjonen innhente opplysninger fra vedkommende myndighet i den berørte EFTA-stat og gi den anledning til å fremlegge merknader på hvert trinn i saksbehandlingen inntil det gjøres vedtak i henhold til nevnte artikkel. For dette formål skal EF-kommisjonen gi den adgang til saksdokumentene.

HØRING

Artikkel 4

I saker omhandlet i artikkel 2 nr. 1 og artikkel 2 nr. 2 bokstav a) skal EF-kommisjonen innby EFTAs overvåkningsorgan til å være representert ved høring av de berørte foretakene. EFTA-statene kan også være representert ved høringene.

EFS RÅDGIVENDE KOMITÉ FOR FORETAKSSAMMENSLUTNINGER

Artikkel 5

1. I saker omhandlet i artikkel 2 nr. 1 og artikkel 2 nr. 2 bokstav a) skal EF-kommisjonen i god tid på forhånd underrette EFTAs overvåkningsorgan om når EFs rådgivende komité for foretakssammenslutninger skal ha møte, og oversende de relevante dokumenter.

2. Alle dokumenter som EFTAs overvåkningsorgan oversender i denne forbindelse, herunder dokumenter som er mottatt fra EFTA-stater, skal fremlegges for EFs rådgivende komité for foretakssammenslutninger sammen med de andre relevante dokumenter sendt ut av EF-kommisjonen.

3. EFTAs overvåkningsorgan og EFTA-statene skal ha rett til å være representert på møtet i EFs rådgivende komité for foretakssammenslutninger og til å uttale seg der, men representantene skal ikke ha stemmerett.

DE ENKELTE STATERS RETTIGHETER

Artikkel 6

1. EF-kommisjonen kan, gjennom vedtak som umiddelbart meddeles de berørte foretak, vedkommende myndigheter i EFs medlemsstater og EFTAs overvåkningsorgan, henvise en meldt foretakssammenslutning til en EFTA-stat når en foretakssammenslutning kan skape eller styrke en dominerende stilling som fører til at effektiv konkurranse hindres i betydelig grad på et marked innen staten som har alle kjennetegn på et separat marked, enten det dreier seg om store eller mindre deler av det territorium som omfattes av avtalen.

2. Enhver EFTA-stat kan bringe saker omhandlet i nr. 1 inn for De europeiske fellesskaps domstol på samme grunnlag og vilkår som EFs medlemsstater i henhold til artikkel 173 i Traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, og særlig anmode om midlertidige forføyninger med sikte på å anvende sin nasjonale konkurranselovgivning.

Artikkel 7

1. Uten hensyn til EF-kommisjonens enekompetanse til å føre tilsyn med foretakssammenslutninger av en fellesskapsdimensjon som fastsatt i forordning (EØF) nr. 4064/89 av 21. desember 1989 om tilsyn med foretakssammenslutninger (EFT nr. L 395 av 30.12.1989, s. 1, rettet i EFT nr. L 257 av 21.9.1990, s. 13), kan EFTA-statene treffe de nødvendige tiltak for å beskytte andre berettigede interesser enn dem som er tatt i betraktning i samsvar med nevnte forordning, og som er forenlig med de generelle prinsipper og andre bestemmelser som er fastsatt, direkte eller indirekte, i henhold til avtalen.

2. Offentlig sikkerhet, mediemangfold og soliditetstilsynsregler skal anses som berettigede interesser i henhold til nr. 1.

3. Enhver annen offentlig interesse skal meddeles EF-kommisjonen og anerkjennes av den etter en vurdering av interessens samsvar med de generelle prinsipper og andre bestemmelser som er fastsatt, direkte eller indirekte, i henhold til avtalen, før det kan treffes tiltak som nevnt ovenfor. EF-kommisjonen skal innen en måned etter meddelelsen underrette EFTAs overvåkningsorgan og de berørte EFTA-stater om sin beslutning.

ADMINISTRATIV BISTAND

Artikkel 8

1. EF-kommisjonen kan, ved utførelsen av de oppgaver den er pålagt med sikte på å gjennomføre avtalens artikkel 57, innhente alle nødvendige opplysninger fra EFTAs overvåkningsorgan og fra EFTA-statene.

2. Når EF-kommisjonen sender anmodning om opplysninger til en person, et foretak eller en foretakssammenslutning som har sitt sete på EFTAs overvåkningsorgans område, skal den samtidig sende en kopi av anmodningen til EFTAs overvåkningsorgan.

3. Dersom personen, foretaket eller foretakssammenslutningen ikke gir de opplysninger det anmodes om innen den frist EF-kommisjonen har fastsatt, eller gir ufullstendige opplysninger, skal EF-kommisjonen ved vedtak kreve at opplysningene blir gitt, og sende en kopi av vedtaket til EFTAs overvåkningsorgan.
4. På anmodning fra EF-kommisjonen skal EFTAs overvåkningsorgan foreta kontroll innenfor sitt område.
5. EF-kommisjonen skal ha rett til å være representert ved og å delta aktivt i kontroll som foretas i henhold til nr. 4.
6. Alle opplysninger som innhentes i forbindelse med kontroll foretatt på anmodning, skal oversendes EF-kommisjonen umiddelbart etter at kontrollen er avsluttet.
7. Når EF-kommisjonen i saker som kommer inn under artikkel 2 nr. 1 og artikkel 2 nr. 2 bokstav a), foretar kontroll på Fellesskapets territorium, skal den underrette EFTAs overvåkningsorgan om at kontrollen har funnet sted og på anmodning og på egnet måte oversende de relevante resultater av kontrollen.

TAUSHETSPLIKT

Artikkel 9

1. Opplysninger som innhentes ved anvendelsen av denne protokoll, skal bare benyttes i forbindelse med saksbehandling i henhold til avtalens artikkel 57.
2. EF-kommisjonen, EFTAs overvåkningsorgan, vedkommende myndigheter i medlemsstatene og EFTA-statene og deres tjenestemenn og andre ansatte skal ikke gi videre opplysninger som er innhentet ved anvendelsen av denne protokoll og er av en slik art at de er undergitt taushetsplikt.
3. Regler i avtalen eller i avtalepartenes lovgivning om taushetsplikt og innskrenket bruk av opplysninger skal ikke være til hinder for utveksling og bruk av opplysninger i samsvar med denne protokoll.

MELDINGER

Artikkel 10

1. Foretak skal sende sine meldinger til det kompetente overvåkningsorgan i samsvar med avtalens artikkel 57 nr. 2.
2. Meldinger eller klager som er sendt til et organ som i henhold til artikkel 57 ikke har kompetanse til å gjøre vedtak i en bestemt sak, skal umiddelbart oversendes det kompetente overvåkningsorgan.

Artikkel 11

En melding skal anses å være fremlagt den dag det kompetente overvåkningsorgan mottar den.

En melding skal anses å være fremlagt den dag EF-kommisjonen eller EFTAs overvåkningsorgan mottar den dersom meldingen er gitt i samsvar med gjennomføringsbestemmelsene i henhold til artikkel 57, men kommer inn under artikkel 53.

SPRÅK

Artikkel 12

1. Foretak skal ha rett til å henvende seg til og motta henvendelser fra EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen på et offisielt språk i en EFTA-stat eller i Fellesskapet etter eget valg i forbindelse med meldinger. Dette skal også gjelde på alle trinn i behandlingen av en sak.
2. Dersom foretakene velger å henvende seg til et overvåkningsorgan på et språk som verken er ett av de offisielle språk i de stater som hører inn under dette organets kompetanse, eller er blant organets arbeidsspråk, skal det samtidig stilles til rådighet en oversettelse av alle dokumenter til ett av organets offisielle språk.
3. Foretak som ikke er deltakere i meldingen, skal også ha rett til å motta henvendelser fra EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen på et egnet, offisielt språk i en EFTA-stat eller i Fellesskapet eller på ett av organenes arbeidsspråk. Dersom de velger å henvende seg til et overvåkningsorgan på et språk som verken er ett av de offisielle språk i de stater som hører inn under dette organets kompetanse, eller er blant organets arbeidsspråk, skal nr. 2 få anvendelse.
4. Det språk som velges for oversettelsen, skal også være det språk som benyttes når det kompetente organ henvender seg til foretakene.

FRISTER OG ANDRE SAKSBEHANDLINGSREGLER

Artikkel 13

Med hensyn til frister og andre saksbehandlingsregler skal reglene om gjennomføring av artikkel 57 gjelde også samarbeidet mellom EF-kommisjonen, EFTAs overvåkningsorgan og EFTA-statene, med mindre annet er bestemt i denne protokoll.

OVERGANGSBESTEMMELSE

Artikkel 14

Artikkel 57 får ikke anvendelse på foretakssammenslutninger som det var inngått avtale om, som var offentliggjort eller som det var oppnådd kontroll over før avtalen trådte i kraft. Den får under ingen omstendigheter anvendelse på foretakssammenslutninger der en nasjonal myndighet med ansvar for konkurransesaker har innledet behandlingen av en sak før avtalen trådte i kraft.

PROTOKOLL 25 OM KONKURRANSE INNEN KULL- OG STÅLPRODUKSJON

Artikkel 1

1. Alle avtaler mellom foretak, alle beslutninger truffet av foretakssammenslutninger og enhver form for samordnet opptreden som gjelder bestemte produkter omhandlet i protokoll 14, og som kan påvirke handelen mellom avtalepartene, og direkte eller indirekte måtte ta sikte på å hindre, begrense eller vri den normale konkurranse innen det territorium som er omfattet av denne avtale, skal være forbudt, og særlig:

- a) å fastsette eller bestemme priser,
- b) å begrense eller å kontrollere produksjon, teknisk utvikling eller investeringer,
- c) å dele markeder, produkter, avtakere eller forsyningskilder mellom seg.

2. Det kompetente overvåkningsorgan i henhold til EØS-avtalens artikkel 56 skal imidlertid, for bestemte produkter, tillate avtaler om spesialisering eller avtaler om felleskjøp eller fellessalg av produkter som det henvises til i denne paragraf, dersom det finner at:

- a) en slik spesialisering eller slike felleskjøp eller fellessalg i betydelig grad bedrer produksjonen eller omsetningen av vedkommende produkter,
- b) vedkommende avtale er av vesentlig betydning for å oppnå disse virkninger og ikke er mer restriktiv enn det som er nødvendig for formålet, og
- c) avtalen ikke er egnet til å gi de berørte foretak mulighet til å fastsette priser eller å kontrollere eller begrense produksjonen eller avsetningen av en vesentlig del av vedkommende produkter innen det territorium som er omfattet av denne avtale, eller å beskytte dem mot effektive konkurranse fra andre foretak innen det territorium som er omfattet av denne avtale.

Dersom det kompetente overvåkningsorgan finner at visse avtaler med hensyn til art og virkning helt tilsvarende avtalene omhandlet ovenfor, og i denne forbindelse tar spesielt hensyn til at dette nr. får anvendelse på distribusjonsforetak, skal det også tillate disse avtaler når det finner at de oppfyller samme krav.

3. De avtaler eller beslutninger som er forbudt i henhold til nr. 1, skal ikke ha noen rettsvirkning og kan ikke påberopes overfor noen domstol i EFs medlemsstater eller i EFTA-statene.

Artikkel 2

1. Med forbehold for bestemmelsene i nr. 3 skal forhåndsgodkjennelse innhentes fra det kompetente overvåkningsorgan i henhold til artikkel 56 i avtalen for enhver transaksjon som i seg selv, direkte eller indirekte, som følge av handlinger foretatt av en person, et foretak, en gruppe av personer eller en gruppe av foretak, fører til at det innen det territorium som er omfattet av avtalen, dannes en sammenslutning av foretak der minst ett av dem er omfattet av artikkel 3 og som kan påvirke handelen mellom avtalepartene, uansett om transaksjonen gjelder ett enkelt produkt eller flere forskjellige produkter, og uansett om den gjennomføres ved fusjon, ved ervervelse av et foretaks aksjer eller andeler eller av aktiva, lån, kontrakter eller et hvilket som helst annet kontrollmiddel.

2. Det kompetente overvåkningsorgan i henhold til artikkel 56 i avtalen skal gi godkjenningen omhandlet i nr. 1 dersom det finner at den planlagte transaksjon ikke vil gi de berørte personer eller foretak mulighet for, med hensyn til det produkt eller de produkter som hører under dets myndighet:

- å bestemme priser, å kontrollere eller begrense produksjon eller distribusjon eller å hindre effektiv konkurranse på en betydelig del av disse produkters marked, eller
- å unndra seg de konkurranseregler som følger av anvendelsen av avtalen, særlig ved å skape en kunstig preferansestilling som medfører en vesentlig fordel når det gjelder adgangen til forsyninger eller markeder.

3. Transaksjonsformer kan på grunn av betydningen av de aktiva eller de foretak som transaksjonen gjelder, og avhengig av arten av sammenslutning den fører til, unntas fra kravet om forhåndsgodkjenning.

4. Dersom det kompetente overvåkningsorgan i henhold til artikkel 56 i avtalen finner at offentlige eller private foretak som, på markedet for ett av de produkter som hører inn under dets myndighet, rettslig eller faktisk har eller oppnår en dominerende stilling med den følge at de beskyttes mot effektiv konkurranse i en vesentlig del av det territorium som er omfattet av denne avtale, utnytter denne stilling til formål som står i strid med avtalens formål, og dersom denne utilbørlige utnyttelse kan påvirke handelen mellom avtalepartene, skal det rette passende rekommandasjoner til vedkommende foretak med sikte på å oppnå at denne dominerende stilling ikke blir utnyttet til disse formål.

Artikkel 3

Med «foretak» menes i artikkel 1 og 2, i de opplysninger som kreves for å gjennomføre artikkel 1 og 2 og i saksbehandlingen i tilknytning til artikkel 1 og 2 ethvert foretak innen kull- eller stålproduksjon innen det territorium som er omfattet av denne avtale, og ethvert foretak eller agentur som på regelmessig basis utøver annen distribusjonsvirksomhet enn salg til private husholdninger eller håndverksbedrifter.

Artikkel 4

Vedlegg XIV til avtalen inneholder særlige bestemmelser om gjennomføring av prinsippene i artikkel 1 og 2.

Artikkel 5

EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen skal påse at prinsippene i artikkel 1 og 2 i denne protokoll blir overholdt i samsvar med de bestemmelser som er angitt i protokoll 21 og vedlegg XIV til avtalen til gjennomføring av artikkel 1 og 2.

Artikkel 6

Enkeltaker nevnt i artikkel 1 og 2 skal behandles av EF-kommisjonen eller EFTAs overvåkningsorgan i samsvar med avtalens artikkel 56.

Artikkel 7

De kompetente organer skal samarbeide i samsvar med bestemmelsene i protokoll 23 med sikte på å utvikle og opprettholde i hele Det europeiske økonomiske samarbeidsområde et ensartet tilsyn for konkurranse, og å fremme en ensartet gjennomføring, anvendelse og fortolkning av avtalens bestemmelser for dette formål.

PROTOKOLL 26
OM MYNDIGHET OG OPPGAVER FOR EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN I
FORBINDELSE MED STATSSTØTTE

EFTAs overvåkningsorgan skal i henhold til en avtale mellom EFTA-statene gis tilsvarende myndighet og lignende oppgaver som EF-kommisjonen har med hensyn til anvendelse av reglene om statsstøtte i traktaten på det tidspunkt avtalen blir undertegnet, om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, for å sette det i stand til å gjennomføre prinsippene i avtalens artikkel 1 nr. 2 bokstav e), artikkel 49 og artikkel 61 til 63. Videre skal EFTAs overvåkningsorgan ha slik myndighet for å kunne gjennomføre de konkurranseregler som gjelder for statsstøtte i forbindelse med produkter som kommer inn under traktaten om opprettelse av Det europeiske kull- og stålfellesskap som nevnt i protokoll 14.

PROTOKOLL 27
OM SAMARBEID OM STATSSTØTTE

For å sikre ensartet gjennomføring, anvendelse og fortolkning av reglene om statsstøtte innenfor avtalepartenes territorium, og for å sikre at reglene utvikles harmonisk, skal EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan overholde følgende bestemmelser:

- a) Det skal utveksles opplysninger og synspunkter på generelle spørsmål, blant annet når det gjelder gjennomføring, anvendelse og fortolkning av reglene om statsstøtte i avtalen, regelmessig eller på anmodning fra ett av overvåkningsorganene.
- b) EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan skal regelmessig foreta undersøkelser om statsstøtte i sine respektive stater. Undersøkelsene skal stilles til rådighet for det annet overvåkningsorgan.
- c) Dersom det i forbindelse med statsstøtteordninger eller enkeltsaker om statsstøtte innledes en prosedyre i henhold til artikkel 93 paragraf 2 første og annet ledd i Traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap eller en tilsvarende prosedyre i henhold til avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av EFTAs overvåkningsorgan, skal EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan underrette det annet overvåkningsorgan og de berørte parter slik at de kan fremlegge sine merknader.
- d) Overvåkningsorganene skal underrette hverandre om alle vedtak umiddelbart etter at vedtakene er gjort.
- e) Innledning av prosedyren nevnt i bokstav c) og vedtakene nevnt i bokstav d) skal offentliggjøres av de kompetente overvåkningsorganer.
- f) Uten hensyn til bestemmelsene i denne protokoll skal EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan på anmodning fra det annet overvåkningsorgan i hvert enkelt tilfelle gi hverandre opplysninger om og utveksle synspunkter på særskilte støtteordninger og enkeltsaker.
- g) Opplysninger som innhentes i henhold til bokstav f), skal behandles fortrolig.

PROTOKOLL 28 OM OPPHAVSRETT

Artikkel 1

Rettsvernets innhold

1. I denne protokoll skal «opphavsrett» innbefatte vern av industriell og kommersiell eiendomsrett som kommer inn under avtalens artikkel 65.
2. Med forbehold for bestemmelsene i denne protokoll og i vedlegg XVII skal avtalepartene ved avtalens ikrafttreden endre sin lovgivning om opphavsrett slik at den blir forenlig med prinsippene om fritt varebyte og fri bevegelighet for tjenester og med det vern opphavsrettigheter har i fellesskapsretten, herunder med hvordan rettighetene blir håndhevet.
3. Med forbehold for avtalens bestemmelser om beslutningsprosessen og for bestemmelsene i denne protokoll og i vedlegg XVII, vil EFTA-statene på anmodning og etter samråd mellom avtalepartene endre sin lovgivning om opphavsrett slik at opphavsrettigheter får minst samme vern som det som gjelder i Fellesskapet på det tidspunkt avtalen undertegnes.

Artikkel 2

Rettigbetenes opphør

1. I den utstrekning opphør behandles i Fellesskapets tiltak eller rettspraksis, skal avtalepartene fastsette samme opphør for opphavsrettigheter som det som er fastsatt i fellesskapsretten. Med forbehold for fremtidig utvikling av rettspraksis skal denne bestemmelse tolkes i samsvar med den forståelse som er fastslått i de aktuelle rettsavgjørelser truffet av De europeiske fellesskaps domstol før avtalen undertegnes.
2. For patentrettigheter skal denne bestemmelse få virkning senest ett år etter avtalens ikrafttreden.

Artikkel 3

Fellesskaps-patenter

1. Avtalepartene skal gjøre sitt beste for innen tre år etter at avtalen om Fellesskaps-patenter (89/695/EØF) trer i kraft, å avslutte forhandlinger med sikte på at EFTA-statene skal kunne delta i den nevnte avtale. For Island vil denne dato likevel ikke være tidligere enn 1. januar 1998.
2. De særlige vilkår for EFTA-statenes deltakelse i avtalen om Fellesskaps-patenter (89/695/EØF) skal være gjenstand for fremtidige forhandlinger.

3. Fellesskapet forplikter seg til etter at avtalen om Fellesskaps-patenter er trådt i kraft, å innby de av EFTA-statene som anmoder om det, til forhandlinger i samsvar med artikkel 8 i avtalen om Fellesskaps-patenter, forutsatt at de også har overholdt bestemmelsene i nr. 4 og 5.

4. EFTA-statene skal i sin lovgivning følge de materielle bestemmelser i Konvensjonen av 5. oktober 1973 om europeiske patenter.

5. For adgangen til å ta patent på legemidler og næringsmidler skal Finland følge bestemmelsene i nr. 4 innen 1. januar 1995. For adgangen til å ta patent på legemidler skal Island følge bestemmelsene i nr. 4 innen 1. januar 1997. Fellesskapet skal imidlertid ikke innby henholdsvis Finland og Island i samsvar med nr. 3 før den nevnte dato.

6. Uten hinder av artikkel 2 kan innehaveren, eller den som utleder en rett fra ham, av patent på et produkt omhandlet i nr. 5 og registrert hos en av avtalepartene på et tidspunkt da det ikke var adgang til å bli meddelt patent på dette produktet i Finland eller Island, påberope seg rettighetene etter dette patentet for å forhindre at produktet blir importert til og markedsført hos de avtaleparter der produktet er patentbeskyttet, selv om produktet første gang ble markedsført i Finland eller Island av patenthaveren eller med hans samtykke.

Denne rett kan påberopes for produktene omhandlet i nr. 5 til utløpet av annet år etter at henholdsvis Finland og Island har åpnet adgang til å bli meddelt patent på disse produktene.

Artikkel 4

Halvlederprodukter

1. Avtalepartene skal ha rett til å treffe beslutninger om å utvide rettsvernet for halvlederprodukters kretsmønstre til å gjelde for personer fra en stat eller et territorium som ikke er part i avtalen, og som ikke har rettigheter etter bestemmelsene i avtalen. De kan også inngå avtaler for dette formål.

2. Vedkommende avtalepart skal, når rettsvernet for halvlederprodukters kretsmønstre utvides til en tredjepart, bestrebe seg på å sikre at vedkommende tredjepart vil gi de andre parter i avtalen rettsvern på vilkår som tilsvarer dem som gjelder for vedkommende avtalepart.

3. Utvidelse av rettigheter ved en parallell eller likeverdig avtale eller forståelse eller likeverdig beslutning mellom en av avtalepartene og tredjestater, skal anerkjennes og overholdes av alle avtaleparter.

4. Med hensyn til nr. 1 til 3 får avtalens bestemmelser om utveksling av opplysninger, rådslagning og tvisteløsning anvendelse.

5. Dersom det inntreffer endringer i forbindelsene mellom en av avtalepartene og en tredjestat, skal rådslagninger om virkningen av endringene for et fortsatt fritt varebytte i henhold til avtalen finne sted umiddelbart som fastsatt i nr. 4. Når en slik avtale, forståelse eller beslutning vedtas, får del VII i avtalen anvendelse, selv om det fortsatt er uenighet mellom Fellesskapet og en av de andre berørte avtaleparter.

Artikkel 5

Internasjonale konvensjoner

I. Avtalepartene forplikter seg til å tiltre følgende multilaterale konvensjoner om opphavsrett og industrielt rettsvern før 1. januar 1995:

- a) Paris-konvensjonen for vern av den industrielle eiendomsrett (revidert i Stockholm 1967),
- b) Bern-konvensjonen om vern av litterær og kunstnerisk eiendomsrett (revidert i Paris 1971),
- c) Internasjonal konvensjon om rettsvern for de rettigheter som tilkommer utøvende kunstnere, fremstillere av fonogrammer samt kringkastingsinstitusjoner (New York 1961),
- d) Protokoll til Madrid-avtalen om internasjonal registrering av varemerker (Madrid 1989),
- e) Nice-avtalen om internasjonal klassifikasjon av varer og tjenester for registrering av varemerker (Genève 1977, endret 1979),
- f) Budapest-konvensjonen om internasjonal anerkjennelse av deponeringer av mikroorganismer i forbindelse med behandling av patentsaker (1980),
- g) Konvensjonen om patentsamarbeid (1984).

2. For Finlands, Irlands og Norges tiltredelse til protokollen til Madrid-avtalen skal datoen i nr. I være 1. januar 1996 og for Island 1. januar 1997.

3. Når denne protokoll trer i kraft, skal avtalepartene i sin nasjonale lovgivning overholde de materielle bestemmelser i de konvensjoner som er oppført i nr. I bokstav a) til c). Irland skal imidlertid i sin nasjonale lovgivning overholde de materielle bestemmelser i Bern-konvensjonen innen 1. januar 1995.

Artikkel 6

Forhandlinger om Generalavtalen om tolltariffer og handel

Med forbehold for Fellesskapet og dets medlemsstaters kompetanse i saker om opphavsrett er avtalepartene enige om å forbedre den ordning avtalen oppretter for opphavsrett på bakgrunn av resultatene fra forhandlingene i Uruguay-runden.

Artikkel 7

Gjensidig informasjon og samråd

Avtalepartene forplikter seg til å holde hverandre orientert i sammenheng med arbeid innen internasjonale organisasjoner og med avtaler om opphavsrett.

Avtalepartene forplikter seg også til på anmodning å delta i forutgående samråd i den ovennevnte sammenheng på områder som omfattes av et tiltak vedtatt i fellesskapsretten.

Artikkel 8

Overgangsbestemmelser

Avtalepartene er enige om å innlede forhandlinger for å gjøre det mulig for interesserte EFTA-stater å delta fullt ut i fremtidige tiltak om opphavsrett som vil kunne bli vedtatt i fellesskapsretten.

Dersom slike tiltak skulle bli vedtatt før avtalen trer i kraft, skal forhandlinger om å delta i slike tiltak begynne så tidlig som mulig.

Artikkel 9

Myndighet

Bestemmelsene i denne protokoll gjelder med forbehold for Fellesskapet og dets medlemsstaters myndighet i saker om opphavsrett.

**PROTOKOLL 29
OM YRKESOPPLÆRING**

For å fremme bevegeligheten for unge mennesker innen EØS er avtalepartene enige om å styrke sitt samarbeid om yrkesopplæring og å bestrebe seg på å forbedre vilkårene for studenter som ønsker å studere i en annen EØS-stat enn sin egen. I denne forbindelse er de enige om at avtalens bestemmelser om oppholdstillatelse for studenter ikke endrer mulighetene den enkelte avtalepart hadde før avtalen trådte i kraft, med hensyn til studieavgifter som pålegges utenlandske studenter.

PROTOKOLL 30
OM SÆRLIGE BESTEMMELSER OM ORGANISERINGEN
AV SAMARBEIDET INNEN STATISTIKK

1. Det skal opprettes en konferanse av representanter fra avtalepartenes nasjonale statistiske organisasjoner, De europeiske fellesskaps statistiske kontor (Eurostat) og kontoret til EFTA-statenes statistiske rådgiver (OSA EFTA). Konferansen skal veilede i samarbeidet om statistikk, utarbeide programmer og fremgangsmåter for samarbeidet om statistikk, noe samordnet med de tilsvarende programmer og fremgangsmåter i Fellesskapet, og overvåke gjennomføringen av dem.

2. Fra det tidspunkt avtalen trer i kraft, skal EFTA-statene delta innenfor rammen av planer for prioriterte tiltak på området statistisk informasjon¹.

EFTA-statene skal gi finansielle bidrag til de aktuelle tiltak i samsvar med avtalens artikkel 82 nr. 1 bokstav a) og de tilhørende finansregler.

EFTA-statene skal delta fullt ut i de EF-komiteer som bistår Kommisjonen i å lede og utvikle slike tiltak, i den utstrekning de aktuelle saksområder omfattes av avtalen.

3. Statistisk informasjon fra EFTA-statene innenfor saksområder som omfattes av avtalen, skal samordnes av OSA EFTA og gjennom det oversendes Eurostat. Lagring og behandling av data skal finne sted i Eurostat.

4. Eurostat og OSA EFTA skal påse at EØS-statistikk distribueres til ulike brukere og til allmennheten.

5. EFTA-statene skal dekke Eurostats tilleggskostnader for lagring, behandling og distribusjon av data fra deres områder i samsvar med avtalens bestemmelser. EØS-komiteen skal med jevne mellomrom fastsette de aktuelle beløp.

6. Konfidensielle statistiske data skal benyttes bare til statistiske formål.

¹ Dys. fremtidige planer av den art som er oppstilt i 389 Y 0628(01) Rådsresolusjon av 19. juni 1989 om gjennomføringen av en plan for prioriterte tiltak på området for statistisk informasjon: Statistisk program for De europeiske fellesskap 1989 til 1992 (EFT nr. C 161, 28.6.1989, s. 1).

PROTOKOLL 31
OM SAMARBEID PÅ SÆRLIGE OMRÅDER UTENFOR DE FIRE FRIHETER

Artikkel 1

Forskning og teknologisk utvikling

1.
 - a) EFTA-statene skal fra denne avtalen trer i kraft, delta i gjennomføringen av Fellesskapets rammeprogram for virksomhet på området forskning og teknologisk utvikling (1990 til 1994)¹ gjennom deltakelse i dets særprogrammer.
 - b) EFTA-statene skal bidra finansielt til virksomheten omhandlet i bokstav a) i samsvar med avtalens artikkel 82 nr. 1 bokstav a).
 - c) EFTA-statene skal som følge av bokstav b) ovenfor delta fullt ut i alle EF-komiteer som bistår EF-kommisjonen i ledelsen eller utviklingen av nevnte rammeprogram og særprogrammer.
 - d) Tatt i betraktning den særlige form for samarbeid som er forutsett på området forskning og teknologisk utvikling, skal EFTA-statenes representanter også tilknyttes arbeidet i Komiteen for teknisk og vitenskapelig forskning (CREST) og andre EF-komiteer som EF-kommisjonen rådspør på dette området, i den utstrekning det er nødvendig for at samarbeidet skal virke etter sin hensikt.
2. For Island får bestemmelsene i nr. 1 anvendelse fra 1. januar 1994.
3. Evaluering av og større endringer i virksomhet under Fellesskapets rammeprogram for virksomhet på området forskning og teknologisk utvikling (1990 til 1994) skal, etter at avtalen er trådt i kraft, underlegges fremgangsmåten omhandlet i avtalens artikkel 79 nr. 3.
4. Denne avtale skal på den ene side ikke berøre det bilaterale samarbeid som finner sted under Fellesskapets rammeprogram for virksomhet på området forskning og teknologisk utvikling (1987 til 1991)², og på den annen side bilaterale rammeavtaler for teknisk og vitenskapelig samarbeid mellom Fellesskapet og EFTA-statene i den utstrekning de gjelder samarbeid som ikke omfattes av denne avtale.

¹ 390D0221: Rådsbeslutning 90/221/EURATOM, EØF av 23. april 1990 (1990 til 1994) (EFT nr. L 117 av 8.5.1990, s. 28).

² 387D0516: Rådsbeslutning 87/516/EURATOM, EØF av 28. september 1987 (EFT nr. L 302 av 24.10.1987, s. 1).

Artikkel 2
Informasjonstjenester

EØS-komiteen skal fra denne avtalen trer i kraft, treffe beslutning om vilkårene for EFTA-statenes deltakelse i programmene opprettet under eller avledet av nedennevnte rådsvedtak på området informasjonstjenester:

- 388D0524: Rådsvedtak 88/524/EØF av 26. juli 1988 om opprettelse av en handlingsplan for å starte et marked for informasjonstjenester (EFT nr. L 288 av 21.10.1988 s. 39);
- 389D0286: Rådsvedtak 89/286/EØF av 17. april 1989 om gjennomføring på fellesskapsnivå av hovedfasen i Strategiprogrammet for innovasjon og teknologioverføring (1989 til 1993) (Sprint-programmet) (EFT nr. L 112 av 25.4.1989 s. 12).

Artikkel 3
Miljø

1. Samarbeidet på miljøområdet skal styrkes innenfor rammen av Fellesskapets virksomhet, særlig på følgende felter:

- politikk og handlingsprogrammer for miljøet,
- integrasjon av miljøvernkrav i politikk på andre områder,
- økonomiske og skattemessige virkemidler,
- miljøproblemer som har grenseoverskridende konsekvenser,
- de viktigste regionale og globale saker under debatt i internasjonale organisasjoner.

Samarbeidet skal blant annet omfatte jevnlige møter.

2. Så snart som mulig etter at denne avtalen er trådt i kraft, skal de nødvendige beslutninger treffes for å sikre EFTA-statenes deltakelse i Det europeiske miljøvernbyrå når dette byrået først er blitt opprettet av Fellesskapet, dersom dette ikke er blitt avgjort før dette tidspunkt.

3. Der EØS-komiteen har truffet beslutning om at samarbeidet skal ta form av parallell lovgivning med identisk eller sammenfallende innhold fra avtalepartenes side, skal fremgangsmåtene omhandlet i avtalens artikkel 79 nr. 3 senere få anvendelse for utarbeidelsen av slik lovgivning på vedkommende område.

Artikkel 4
Utdannelse, opplæring og ungdomsspørsmål

1. EFTA-statene skal fra denne avtalen trer i kraft, delta i fellesskapsprogrammet Ungdom for Europa i samsvar med del VI.

2. EFTA-statene skal, i henhold til bestemmelsene i del VI, delta fra 1. januar 1995 i alle Fellesskapets gjeldende eller vedtatte programmer på området utdannelse, opplæring og ungdomsspørsmål. Planleggingen og utviklingen av Fellesskapets programmer på dette området skal fra og med at denne avtalen trer i kraft, være underlagt fremgangsmåtene omhandlet i del VI, særlig artikkel 79 nr. 3.

3. EFTA-statene skal bidra finansielt til programmene nevnt i nr. 1 og 2 i samsvar med artikkel 82 nr. 1 bokstav a).

4. EFTA-statene skal fra og med begynnelsen på samarbeidet i programmene de bidrar finansielt til i samsvar med artikkel 82 nr. 1 bokstav a), delta fullt ut i alle EF-komiteer som bistår EF-kommisjonen i ledelsen eller utviklingen av programmene.

5. EFTA-statene skal fra denne avtalen trer i kraft, delta i Fellesskapets forskjellige virksomheter som omfatter informasjonsutveksling, herunder ekspertkontakter og -møter, seminarer og konferanser der det er hensiktsmessig. Videre skal avtalepartene gjennom EØS-komiteen eller på annen måte ta de initiativ som synes hensiktsmessige i denne henseende.

6. Avtalepartene skal fremme et hensiktsmessig samarbeid mellom kompetente organisasjoner, institusjoner og andre organer på deres territorier der dette vil bidra til å styrke og utvide samarbeidet. Dette skal særlig gjelde saker som omfattes av virksomheten til Det europeiske senter for utvikling av yrkesrettet opplæring (CEDEFOP)⁽¹⁾.

Artikkel 5 Sosialpolitikk

1. På området sosialpolitikk skal dialogen omhandlet i avtalens artikkel 79 nr. 1 blant annet omfatte møter, herunder ekspertkontakter, undersøkelse av saker av felles interesse på særskilte områder, utveksling av opplysninger om avtalepartenes virksomhet, status for samarbeidet og felles gjennomføring av virksomhet som seminarer og konferanser.

2. Avtalepartene skal særlig søke å styrke samarbeidet innenfor rammen av Fellesskapets virksomhet som kan følge av disse fellesskapsavgjørelser:

- 388Y0203: Rådsresolusjon av 21. desember 1987 om sikkerhet, hygiene og helse på arbeidsplassen (EFT nr. C 28 av 3.2.1988, s. 1),
- 391Y0531: Rådsresolusjon av 21. mai 1991 om Fellesskapets tredje handlingsprogram på mellomlang sikt for like muligheter for kvinner og menn (1991 - 1995) (EFT nr. C 142 av 31.5.1991, s. 1),
- 390Y0627(06): Rådsresolusjon av 29. mai 1990 om tiltak til støtte for langtidsarbeidsledige (EFT nr. C 157 av 27.6.1990, s. 4),

⁽¹⁾ 375R0337: Rådsforordning (EØF) nr. 337/75 av 10. februar 1975 om opprettelse av et europeisk senter for utvikling av yrkesrettet opplæring (EFT nr. L 39 av 13.2.1975, s. 1), endret ved:

- 1 79 H: akt om tiltredelsesvilkårene for Republikken Hellas og tilpasningen av traktatene - (EFT nr. L 291 av 19.11.1979, s. 99);
- 1 85 I: akt om tiltredelsesvilkårene for Kongeriket Spania og Republikken Portugal og tilpasningen av traktatene - (EFT nr. L 302 av 15.11.1985, s. 170).

386X0379: Rådsrekommendasjon av 24. juli 1986 om sysselsetting av funksjonshemmede innenfor Fellesskapet (EFT nr. L 225 av 12.8.1986, s. 43),

389D0457: Rådsbeslutning 89/457/EØF av 18. juli 1989 om opprettelse av et handlingsprogram i Fellesskapet på mellomlang sikt for økonomisk og sosial integrasjon av de økonomisk og sosialt minst privilegerte grupper i samfunnet (EFT nr. L 224 av 2.8.1989, s. 10).

3. EFTA-statene skal fra denne avtalen trer i kraft, delta innenfor rammen av Fellesskapets tiltak for eldre⁽¹⁾.

EFTA-statene skal bidra finansielt i samsvar med avtalens artikkel 82 nr. 1 bokstav b).

EFTA-statene skal delta fullt ut i EF-komiteene som bistår EF-kommisjonen i ledelsen eller utviklingen av programmet, med unntak av saker som gjelder fordeling av EFs økonomiske midler mellom medlemsstatene i Fellesskapet.

4. EØS-komiteen skal treffe de nødvendige beslutninger for å tilrettelegge samarbeidet mellom avtalepartene i Fellesskapets fremtidige programmer og virksomhet på det sosiale område.

⁽¹⁾ 391D0049: Rådsbeslutning 91/49/EØF av 26. november 1990 (EFT nr. L 28 av 2.2.1991, s. 29).

5. Avtalepartene skal fremme et hensiktsmessig samarbeid mellom kompetente organisasjoner, institusjoner og andre organer på deres territorium der dette vil bidra til å styrke og utvide samarbeidet. Dette skal særlig gjelde saker som omfattes av virksomheten til Den europeiske stiftelse for bedring av leve- og arbeidsvilkår.⁽¹⁾

Artikkel 6 Forbrukervern

1. På området forbrukervern skal avtalepartene med alle hensiktsmessige midler styrke dialogen seg i mellom med sikte på å identifisere felter og virksomhet der et nærmere samarbeid kan bidra til at de når sine mål.

2. Avtalepartene skal søke å styrke samarbeidet innenfor rammen av Fellesskapets virksomhet som kan følge av disse fellesskapsavgjørelser, særlig ved å sikre forbrukerne innflytelse og deltakelse:

- 389Y1122(01): Rådsresolusjon av 9. november 1989 om fremtidige prioriteringer for fornyelse av forbrukervernpolitikken (EFT nr. C 294 av 22.11.1989 s. 1),
- 590DC0098: Treårig handlingsplan for forbrukerpolitikk i EØF (1990-1992),
- 388Y1117(01): Rådsresolusjon av 4. november 1988 om styrking av forbrukernes rolle innen standardisering (EFT nr. C 293 av 17.11.1988 s. 1).

⁽¹⁾ 375R1365: Rådsforordning (EØF) nr. 1365/75 av 26. mai 1975 om opprettelse av en europeisk stiftelse for bedring av arbeids- og levevilkår (EFT nr. L 139 av 30.5.1975 s. 1), endret ved:

- 1 79 H: Akt om tiltrædelsesvilkårene for Republikken Hellas og tilpasningen av traktatene (EFT nr. L 291 av 19.11.1979, s. 111).

- 1 85 I: Akt om tiltrædelsesvilkårene for Kongeriket Spania og Republikken Portugal og tilpasningen av traktatene (EFT nr. L 302 av 15.11.1985, s. 170).

Artikkel 7

Små og mellomstore bedrifter

1. Samarbeidet på området små og mellomstore bedrifter skal særlig fremmes innenfor rammen av Fellesskapets tiltak

- for å fjerne unødige administrative, økonomiske og juridiske hindringer for forretningsvirksomhet,
- for å informere og bistå foretak, særlig små og mellomstore bedrifter, i forbindelse med tiltak og programmer som kan ha betydning for dem,
- for å fremme samarbeid og kompaniskap mellom foretak, særlig små og mellomstore bedrifter, fra ulike regioner innen Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

2. Særlig skal avtalepartene innenfor rammen av Fellesskapets virksomhet søke å styrke det samarbeid som kan følge av disse fellesskapsavgjørelser:

- 388Y0727(02): Rådsresolusjon om bedring av bedriftenes vilkår og om tiltak for å fremme foretakenes utvikling i Fellesskapet, særlig små og mellomstore bedrifter, (EFT nr. C 197 av 27.7.1988 s. 6),
- 389D0490: Rådsbeslutning 89/490/EØF av 28. juli 1989 om bedring av bedriftenes vilkår og om tiltak for å fremme foretakenes utvikling i Fellesskapet, særlig små og mellomstore bedrifter, (EFT nr. L 239 av 16.8.1989 s. 33),
- 389Y1007(01): Rådsresolusjon av 26. september 1989 om utviklingen i bruken av underleveranser i Fellesskapet (EFT nr. C 254 av 7.10.1989 s. 1),
- 390X0246: Rådsrekommendasjon av 28. mai 1990 om gjennomføringen av en politikk for forenkling av administrative rutiner for små og mellomstore bedrifter i medlemsstatene (EFT nr. L 141 av 2.6.1990 s. 55),
- 391Y0605: Rådsresolusjon av 27. mai 1991 om et handlingsprogram for små og mellomstore bedrifter, herunder håndverksbedrifter (EFT nr. C 146 av 5.6.1991 s. 3),
- 391D0319: Rådsbeslutning av 91/319/EØF av 18. juni 1991 om revisjon av programmet for bedring av bedriftenes vilkår og om tiltak for å fremme foretakenes utvikling i Fellesskapet, særlig små og mellomstore bedrifter, (EFT nr. L 175 av 4.7.1991 s. 32).

3. EØS-komiteen skal fra denne avtalen tre i kraft, treffe passende beslutninger når det gjelder de regler, herunder reglene for finansielle bidrag fra EFTA-stater, som skal gjelde for samarbeid innenfor rammen av Fellesskapets virksomhet i forbindelse med gjennomføring av rådsvedtaket om bedring av bedriftenes vilkår og om tiltak for å fremme foretakenes utvikling i Fellesskapet, særlig små og mellomstore bedrifters,⁽¹⁾ og virksomhet som følger av den.

⁽¹⁾ 389D0490: Rådsbeslutning 89/490/EØF av 28. juli 1989 (EFT nr. L 239 av 16.8.1989, s. 33).

Artikkel 8
Turisme

På området turisme skal dialogen omhandlet i avtalens artikkel 79 nr. 1 ha som mål å finne fram til felter og tiltak der et nærmere samarbeid kan bidra til å fremme turisme og å bedre de generelle vilkår for turistnæringen på avtalepartenes territorier.

Artikkel 9
Den audiovisuelle sektor

Så snart som mulig etter at denne avtalen er trådt i kraft, skal de nødvendige beslutninger treffes for å sikre EFTA-statene deltakelse i programmene opprettet under rådsvedtak 90/685/EØF av 21. desember 1990 om gjennomføring av et handlingsprogram for å fremme utviklingen i den europeiske audiovisuelle industri (MEDIA) (1991 til 1995) (EFT nr. L 380 av 31.12.1990 s. 37), dersom denne saken ikke er avgjort før avtalen trer i kraft.

Artikkel 10
Katastrofeberedskap

1. Avtalepartene skal søke å styrke samarbeidet innenfor rammen av Fellesskapets virksomhet som kan følge av resolusjon vedtatt av Rådet og representanter for medlemsstatene forsamlet i Rådet 13. februar 1989 om utvikling av Fellesskapets samarbeid om katastrofeberedskap (EFT nr. C 44 av 23.2.1989, s. 3).
2. EFTA-statene skal påse at nummeret 112 innføres på deres territorium som felles europeisk alarmnummer i samsvar med bestemmelsene i rådsvedtak av 29. juli 1991 om innføring av et felles europeisk alarmnummer (EFT nr. L 217 av 6.8.1991 s. 31).

PROTOKOLL 32
OM FINANSREGLER FOR GJENNOMFØRINGEN AV ARTIKKEL 82

Artikkel 1

Fremgangsmåte for å fastsette EFTA-statenes
finansielle bidrag

1. EFTA-statenes finansielle bidrag til fellesskaps-virksomhet skal beregnes etter fremgangsmåten i nr. 2-6.
 2. EF-kommisjonen skal senest 30. mai i hvert budsjettår, samtidig som den oversender bakgrunnsmateriale, meddele EØS-komiteén:
 - a) beløp som i tilsagnsrammene og bevilgningene er oppført «til orientering» i oversikten over utgiftene i det foreløpige utkast til alminnelig budsjett for det europeiske fellesskap, og som svarer til den virksomhet hvor EFTA-statene deltar, beregnet i samsvar med bestemmelsene i artikkel 82;
 - b) overslag over tilskuddsbeløp som er oppført «til orientering» i oversikten over inntektene i det foreløpige utkast til alminnelig budsjett, og som svarer til EFTA-statenes bidrag til denne virksomhet.
 3. EØS-komiteén skal før 1. juli hvert år bekrefte at beløpene omhandlet i nr. 2 er i samsvar med bestemmelsene i artikkel 82 i avtalen.
 4. Beløpene som er oppført «til orientering», og som svarer til EFTA-bidraget, både i tilsagnsrammer og bevilgninger, samt tilskuddsbeløpene, skal justeres når budsjettet vedtas av den bevilgende myndighet, for å overholde bestemmelsene i artikkel 82.
 5. Straks det alminnelige budsjett er endelig vedtatt av den bevilgende myndighet, skal EF-kommisjonen meddele EØS-komiteén de beløp som i budsjettet er oppført «til orientering», både i oversikten over inntekter og i oversikten over utgifter, og som svarer til EFTA-statenes bidrag.
- EØS-komiteén skal innen femten dager etter meddelelsen bekrefte at beløpene er i samsvar med bestemmelsene i artikkel 82.
6. Senest 1. januar i hvert budsjettår skal EFTA-statenes faste komité underrette EF-kommisjonen om den endelige fordeling av bidraget på hver enkelt EFTA-stat.

Fordelingen skal være bindende for den enkelte EFTA-stat.

Dersom underretningen ikke foreligger senest 1. januar, skal fordelingen fra foregående år midlertidig legges til grunn.

Artikkel 2

Betaling av EFTA-statenes tilskudd

1. På grunnlag av underretningen fra EFTA-statenes faste komité i samsvar med bestemmelsene i artikkel 1 nr. 6, skal EF-kommisjonen fastsette:

- a) I henhold til finansreglementets¹ artikkel 28 nr. 1 et forslag til et krav som motsvarer EFTA-statenes bidrag, beregnet på grunnlag av tilsagnsrammene;

Utarbeidelsen av forslaget til krav skal medføre at EF-kommisjonen formelt gir fullmakt til å bruke tilsagnene på vedkommende budsjettposter innen rammen av det budsjettssystem som er opprettet for dette formål.

Dersom budsjettet ikke er vedtatt ved begynnelsen av budsjettåret, får bestemmelsene i finansreglementets artikkel 9 anvendelse.

- b) I henhold til finansreglementets artikkel 28 nr. 2 innkalling av midler som motsvarer EFTA-statenes tilskudd, beregnet på grunnlag av bevilgningene.

2. Innkallingen skal fastsette betaling av den enkelte EFTA-stats tilskudd i to omganger:

- seks tolvtedeler av tilskuddet senest 20. januar,
- seks tolvtedeler av tilskuddet senest 15. juli.

De seks tolvtedeler som skal betales senest 20. januar, er imidlertid beregnet på grunnlag av beløpet «til orientering» oppført i oversikten over inntektene i det foreløpige budsjettforslag; justeringen av det innbetalte beløp skal skje i forbindelse med betalingen av de tolvtedeler som forfaller 15. juli.

Dersom budsjettet ikke er vedtatt innen 30. mars, skal også betaling nr. 2 foretas på grunnlag av beløpet oppført «til orientering» i det foreløpige budsjettforslag; justeringen skal finne sted tre måneder etter at fremgangsmåten i artikkel 1 nr. 5 er gjennomført.

Innbetalinger som tilsvarer EFTA-statenes tilskudd skal medføre formell fullmakt til å bruke bevilgningene på vedkommende budsjettposter innen rammen av det budsjettssystem som er opprettet for dette formål, og uten å berøre anvendelsen av finansreglementets artikkel 9.

3. Tilskudd skal lyde på og betales i ECU.

4. For dette formål skal den enkelte EFTA-stat på vegne av EF-kommisjonen åpne en konto i ECU i finansdepartementet eller en annen institusjon den utpeker.

¹ Finansreglement av 21. desember 1977 for De europeiske fellesskaps alminnelige budsjett (EFT nr. L 356 av 31.12.77), endret ved rådsforordning (Euratom, EKSF, EØF) nr. 610 av 13. mars 1990 (EFT nr. L 70 av 16.3.90, s. 1), beretter kalt finansreglementet.

5. Forsinkelse med kreditering på kontoen omhandlet i nr. 4 i forhold til fristene i nr. 2 skal ha til følge at vedkommende EFTA-stat må betale renter etter en rentesats tilsvarende den sats, med et tillegg på 1,5 prosentpoeng, som Det europeiske fond for valutasamarbeid bruker for sine operasjoner i ECU for den måned fristen utløp, og som hver måned offentliggjøres i De Europeiske Fellesskaps Tidende, C-serien.

Artikkel 3

Justeringer i lys av gjennomføringen

1. Beløpet for EFTA-statenes bidrag, fastsatt for den enkelte berørte budsjettpost i samsvar med bestemmelsene i avtalens artikkel 82, skal som regel bli stående uendret gjennom vedkommende budsjettår.

2. Ved regnskapsavslutningen for hvert budsjettår (n) skal EF-kommisjonen i forbindelse med oppstillingen av driftsregnskapet foreta en justering av kontiene med hensyn til EFTA-statenes bidrag under hensyntagen til:

- endringer som har funnet sted, enten ved overføringer eller ved tilleggsbevilgninger i løpet av budsjettåret,
- den endelige gjennomføringen av bevilgningene for budsjettåret, hensyn tatt til annulleringer og fremføring til neste år,
- beløp som dekker fellesskaps-utgifter som EFTA-statene dekker individuelt, eller naturalytelser fra EFTA-statene, f.eks. administrativ hjelp.

Justeringen skal foretas i forbindelse med utarbeidelsen av budsjettet for det følgende år (n+2).

3. I unntakstilfeller, som må behørig begrunnes og for så vidt som forholdstallet må opprettholdes, kan imidlertid EF-kommisjonen etter godkjenning av EØS-komiteén anmode EFTA-statene om tilleggstilskudd i det budsjettår hvor forskjellen har oppstått. Tilleggstilskuddene skal føres på kontiene omhandlet i artikkel 2 nr. 4 på et tidspunkt som skal fastsettes av EØS-komiteén, og som så vidt mulig skal falle sammen med justeringen omhandlet i artikkel 2 nr. 2. Dersom det inntreffer forsinkelse i føringen, får bestemmelsene i artikkel 2 nr. 5 anvendelse.

4. Utfyllende regler for gjennomføringen av nr. 1 til 3 skal vedtas av EØS-komiteén i den utstrekning det er nødvendig.

Dette skal særlig gjelde hvordan man skal ta hensyn til beløp til dekning av fellesskaps-utgifter som EFTA-statene dekker individuelt, eller naturalytelser fra EFTA-statene.

Artikkel 4

Gjennomgåelse

Bestemmelsene i

- artikkel 2 nr. 1,
- artikkel 2 nr. 2,
- artikkel 3 nr. 2 og
- artikkel 3 nr. 3

skal gjennomgås på nytt innen 1. januar 1994 i EØS-komiteén og om nødvendig endres i lys av erfaringen med gjennomføringen av bestemmelsene og i lys av Fellesskapets beslutninger med hensyn til finansreglementet og/eller oppstillingen av det alminnelige budsjett.

Artikkel 5

Vilkår for gjennomføring

1. Bruken av de bevilgninger som følger av EFTA-statenes bidrag, skal skje i samsvar med bestemmelsene i finansreglementet.
2. Med hensyn til anbudsregler skal imidlertid anbudsinnbydelser være åpne for alle EFs medlemsstater samt alle EFTA-stater i den utstrekning de angår finansiering fra budsjettposter hvor EFTA-statene bidrar.

Artikkel 6

Rapporter

1. EF-kommisjonen skal ved utgangen av hvert kvartal stille til rådighet for EFTAs faste komité et utdrag av sitt regnskap som både for inntekter og utgifter viser situasjonen med hensyn til gjennomføringen av programmer og andre tiltak for hvilke EFTA-statene betaler finansielle bidrag.
2. Etter avslutningen av budsjettåret skal EF-kommisjonen oversende til EFTA-statenes faste komité oppgaver om de programmer og andre tiltak for hvilke EFTA-statene betaler finansielle bidrag, slik de fremgår av driftsregnskapet og balansekontoen oppstilt i samsvar med bestemmelsene i finansreglementets artikkel 78 og 81.
3. Fellesskapet skal gi EFTA-statenes faste komité andre økonomiske opplysninger som de med rimelighet kan forlange, med hensyn til de programmer og andre tiltak for hvilke de betaler finansielle bidrag.

Artikkel 7

Kontroll

1. Kontroll med fastsettelsen av og tilgangen på inntekter samt kontroll med tilsagn om og tidsplan for utbetalinger som motsvarer EFTA-statenes bidrag, skal utføres i samsvar med bestemmelsene i Traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, finansreglementet og gjeldende forordninger på de områder som er omhandlet i avtalens artikkel 70 og 78.
2. Det skal opprettes hensiktsmessige ordninger mellom revisjonsmyndighetene i Fellesskapet og i EFTA-statene for å lette kontroll med inntekter og utgifter som motsvarer EFTA-statenes bidrag til fellesskaps-virksomhet i samsvar med nr. 1.

*Artikkel 8*BNP-tallet som skal brukes
for å regne ut forholdstallet

1. BNP-oppgavene etter markedspriser omhandlet i avtalens artikkel 82 skal være de samme oppgaver som offentliggjøres som et resultat av gjennomføringen av avtalens artikkel 76.
2. For budsjettårene 1993 og 1994 skal oppgavene om BNP unntaksvis være oppgaver utarbeidet av OECD. EØS-komiteén kan om nødvendig beslutte å forlenge denne bestemmelsen for ett eller flere etterfølgende år.

PROTOKOLL 33
OM RETTERGANG I VOLDGIFTSSAKER

1. Dersom en tvist er blitt henvist til voldgift, skal det være tre voldgiftsdommere, med mindre partene i tvisten bestemmer noe annet.
2. De to sidene i tvisten skal hver innen tredve dager utpeke en voldgiftsdommer.
3. De utpekte voldgiftsdommerne skal ved samstemmighet oppnevne en oppmann, som skal være statsborger i en annen stat omfattet av denne avtale enn den de utpekte voldgiftsdommere kommer fra. Dersom de ikke kommer til enighet innen to måneder etter at de er utpekt, skal de velge oppmannen blant syv personer på en liste utarbeidet av EØS-komiteén. EØS-komiteén skal utarbeide listen og holde den ajour i samsvar med Komiteéns forretningsorden.
4. Med mindre avtalepartene bestemmer noe annet, skal voldgiftsdomstolen fastsette prosessordningen. Den skal treffe sine avgjørelser ved flertall.

PROTOKOLL 34
OM MULIGHETEN FOR DOMSTOLER I EFTA-STATENE TIL Å ANMODE
DE EUROPEISKE FELLESKAPS DOMSTOL OM Å AVGJØRE
FORTOLKNINGEN AV EØS-REGLER SOM TILSVARER EF-REGLER

Artikkel 1

Dersom det i en sak som behandles av en domstol i en EFTA-stat, oppstår et spørsmål om fortolkningen av bestemmelser i denne avtale som i sitt materielle innhold er identiske med bestemmelser i traktatene om opprettelse av De europeiske fellesskap, slik de er endret eller utfyllt, eller i rettsakter vedtatt i medhold av dem, kan domstolen, dersom den finner det nødvendig, be De europeiske fellesskaps domstol om å avgjøre spørsmålet.

Artikkel 2

En EFTA-stat som akter å benytte seg av denne protokoll, skal meddele depositaren og De europeiske fellesskaps domstol i hvilken utstrekning og etter hvilke nærmere regler denne protokoll vil få anvendelse for dens domstoler.

Artikkel 3

Depositaren skal underrette avtalepartene om meddelelser etter artikkel 2.

PROTOKOLL 35
OM GJENNOMFØRINGEN AV EØS-REGLER

Denne avtale tar sikte på å oppnå et ensartet Europeisk Økonomisk Samarbeidsområde, som er grunnlagt på felles regler, uten at det kreves at noen avtalepart overfører lovgivningsmyndighet til noe organ for Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

Dette vil følgelig måtte oppnås ved nasjonale fremgangsmåter.

Eneste artikkel

I tilfelle av mulig konflikt mellom gjennomførte EØS-regler og andre lovregler forplikter EFTA-statene seg til om nødvendig å innføre en lovregel om at EØS-reglene skal gå foran i disse tilfellene.

PROTOKOLL 36
OM VEDTEKTENE FOR PARLAMENTARIKER-KOMITÉEN FOR EØS

Artikkel 1

Parlamentariker-komitéen for EØS, som er opprettet ved artikkel 95 i avtalen, skal nedsettes og virke i samsvar med bestemmelsene i avtalen og disse vedtekter.

Artikkel 2

Parlamentariker-komitéen for EØS skal bestå av 66 medlemmer.

Et likt antall medlemmer av Parlamentariker-komitéen for EØS skal utpekes av henholdsvis Europaparlamentet og EFTA-statenes nasjonalforsamlinger.

Artikkel 3

Parlamentariker-komitéen for EØS skal velge formann og viseformann blant sine medlemmer. Et medlem utpekt av Europaparlamentet og et medlem utpekt av en nasjonalforsamling i en EFTA-stat skal etter tur være komitéens formann i ett år.

Parlamentariker-komitéen for EØS skal utpeke sitt arbeidsutvalg.

Artikkel 4

Parlamentariker-komitéen for EØS skal holde en ordinær samling to ganger i året, i Fellesskapet og i en EFTA-stat etter tur. Komitéen skal på hver samling beslutte hvor den neste ordinære samling skal holdes. Ekstraordinære samlinger kan holdes når komitéen eller arbeidsutvalget beslutter det i samsvar med komitéens forretningsorden.

Artikkel 5

Parlamentariker-komitéen for EØS skal vedta sin forretningsorden med et flertall på to tredjedeler av komitéens medlemmer.

Artikkel 6

Utgiftene ved å delta i Parlamentariker-komitéen for EØS skal dekkes av de nasjonalforsamlinger som har utpekt medlemmene.

PROTOKOLL 37
OM LISTEN OMHANDLET I ARTIKKEL 101

1. Vitenskapelig komité for næringsmidler
(Kommisjonsvedtak 74/234/EØF).
2. Komité for legemidler (Rådsvedtak 75/320/EØF).
3. Vitenskapelig komité for veterinære spørsmål
(Kommisjonsvedtak 81/651/EØF).
4. Komité for transportinfrastruktur
(Rådsvedtak 78/174/EØF).
5. Administrativ kommisjon for trygd for vandrearbeidere
(Rådsforordning (EØF) 1408/71).
6. Kontaktutvalg om hvitvasking av penger
(Rådsdirektiv 91/308/EØF).
7. Rådgivende komité for konkurransesaker
(Rådsforordning (EØF) 17/62).
8. Rådgivende komité for foretakssammenslutninger
(Rådsforordning (EØF) 4064/89).

PROTOKOLL 38 OM LÅNE- OG TILSKUDDSDORDNINGEN

Artikkel 1

1. Låne- og tilskuddsordningen skal gi finansieringsbistand til utvikling og strukturetilpasning i regionene omhandlet i artikkel 4, dels i form av rentesubsidier på lån og dels i form av direkte tilskudd.

2. Låne- og tilskuddsordningen skal finansieres av EFTA-statene. Disse skal gi oppdrag til Den Europeiske Investeringsbank, som skal utføre oppdraget i samsvar med artiklene nedenfor. EFTA-statene skal opprette en komité for låne- og tilskuddsordningen som skal treffe de beslutninger som er påkrevd etter artikkel 2 og 3 for så vidt gjelder rentesubsidier og tilskudd.

Artikkel 2

1. Rentesubsidiene etter artikkel 1 skal stilles til rådighet i forbindelse med lån gitt av Den Europeiske Investeringsbank og så vidt mulig lydende på ECU.

2. Rentesubsidiene på disse lånene skal fastsettes til tre prosentpoeng per år på Den Europeiske Investeringsbanks rentesatser og skal gjelde for høyst ti år for hvert enkelt lån.

3. Det skal være en avdragsfri periode på to år før til bakebetalingen av lånebeløpet i like store avdrag begynner.

4. Rentesubsidiene skal godkjennes av EFTAs komité for låne- og tilskuddsordningen, og EF-kommisjonen skal avgi uttalelse.

5. Den samlede lånemengde som i perioden 1993 til og med 1997 skal være berettiget til rentesubsidier etter artikkel 1, og som det skal gis tilsagn om i like store deler, skal være 1 500 millioner ECU.

Artikkel 3

1. Det samlede beløp for tilskudd etter artikkel 1 skal være 500 millioner ECU, som det skal gis tilsagn om i like store deler i perioden 1993 til og med 1997.

2. Tilskuddene skal utbetales av Den Europeiske Investerings bank på grunnlag av forslag fra de av EFs medlemsstater som er begunstiget, og etter å ha innhentet uttalelse fra EF-kommisjonen og ha fått godkjenning av EFTAs komité for låne- og tilskuddsordningen, som skal holdes underrettet gjennom hele prosessen.

Artikkel 4

1. Finansieringsbistanden etter artikkel 1 skal være begrenset til prosjekter iverksatt av offentlige myndigheter og offentlige eller private foretak i Hellas, på øya Irland, i Portugal og de regioner i Spania som er oppført i tillegget. Hver regions andel av den samlede finansieringsbistand skal fastsettes av Fellesskapet, som skal underrette EFTA-statene.
2. Det skal gis prioritet til prosjekter som legger særlig vekt på miljøet (herunder byutvikling), på transport (herunder infrastruktur på transportområdet) eller på utdanning og opplæring. Blant prosjekter foreslått av private foretak skal det tas særlig hensyn til små og mellomstore bedrifter.
3. Den høyeste bidragsandel for noe prosjekt støttet av Låne- og tilskuddsordningen skal fastsettes til et nivå som ikke er uforenlig med EFs politikk i denne henseende.

Artikkel 5

EFTA-statene skal inngå slike ordninger med Den Europeiske Investeringsbank og EF-kommisjonen som alle parter kan anse formålstjenlig for å sikre at låne- og tilskuddsordningen virker tilfredsstillende. Låne- og tilskuddsordningens administrasjonsomkostninger skal fastsettes i denne forbindelse.

Artikkel 6

Den Europeiske Investeringsbank skal ha rett til å møte som observatør i møter i EØS-komiteén når saker om låne- og tilskuddsordningen som angår Den Europeiske Investeringsbank, behandles.

Artikkel 7

Videre gjennomføringsbestemmelser for låne- og tilskuddsordningen kan avgjøres av EØS-komiteén i nødvendig utstrekning.

Tillegg til protokoll 38**Liste over berettigede spanske regioner**

Andalucía
Asturias
Castilla y León
Castilla-La Mancha
Ceuta-Melilla
Valencia
Extremadura
Galicia
Kanari-øyene
Murcia

**PROTOKOLL 39
OM ECU**

For avtalens formål forstås med «ECU» den ECU som er definert av vedkommende Fellesskapsmyndigheter. I alle rettsakter omhandlet i vedleggene til avtalen, skal den «europiske regneenhet» erstattes med ECU.

**PROTOKOLL 40
OM SVALBARD**

1. Kongeriket Norge skal i forbindelse med ratifikasjon av EØS-avtalen ha rett til å unnta Svalbard fra anvendelse av avtalen.
2. Dersom Norge benytter seg av denne rett, skal bestående avtaler som får anvendelse på Svalbard, dvs. Overenskomst om opprettelse av Det europeiske frihandelsforbund (EFTA), Frihandelsavtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge og Frihandelsavtalen mellom, på den ene side, medlemsstatene i Det europeiske kull- og stålfellesskap og Det europeiske kull- og stålfellesskap og, på den annen side, Kongeriket Norge, fortsatt gjelde for Svalbard.

Protokoll 41
om bestående avtaler

I samsvar med bestemmelsene i EØS-avtalens artikkel 120 er avtalepartene enige om at følgende bestående bilaterale eller multilaterale avtaler som forplikter Det europeiske økonomiske fellesskap på den ene side og en eller flere EFTA-stater på den annen, fortsatt skal gjelde etter EØS-avtalens ikrafttreden.

29.4.1963/
3.12.1976	Den internasjonale kommisjon for beskyttelse av Rhinen mot forurensning. Blandet avtale mellom Det sveitsiske edsforbund og EF, Forbundsrepublikken Tyskland, Frankrike, Luxembourg og Nederland.
3.12.1976	Beskyttelse av Rhinen mot kjemisk forurensning. Blandet avtale mellom Det sveitsiske edsforbund og EF, Forbundsrepublikken Tyskland, Frankrike, Luxembourg og Nederland.
1.12.1987	Avtale mellom Republikken Østerrike på den ene side og Forbundsrepublikken Tyskland og Det europeiske økonomiske fellesskap på den annen side om samarbeid om forvaltningen av vannressursene i Donau-vassdraget.
19.11.1991	Avtale i form av brevveksling mellom Republikken Østerrike og Det europeiske økonomiske fellesskap om markedsføring i Østerrike av Fellesskapets bordvin og «Landwein» i flasker.

PROTOKOLL 42
OM BILATERALE AVTALER OM ENKELTE JORDBRUKSVARER

Avtalepartene tar til etterretning at bilaterale avtaler om handel med jordbruksvarer er blitt undertegnet samtidig med avtalen. Disse avtalene, som videreutvikler eller utfyller tidligere avtaler mellom avtalepartene, og som dessuten bl.a. gjenspeiler deres omforente felles mål å bidra til å minske sosiale og økonomiske forskjeller mellom regionene, skal tre i kraft senest på samme tid som avtalen trer i kraft.

PROTOKOLL 43
OM AVTALEN MELLOM EØF OG REPUBLIKKEN ØSTERRIKE
GODSTRANSITT PÅ VEI OG MED JERNBANE

Avtalepartene merker seg at en bilateral avtale mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Østerrike om godstransitt på vei og med jernbane er blitt undertegnet samtidig med avtalen.

Bestemmelsene i den bilaterale avtalen skal gå foran bestemmelsene i denne avtale i den utstrekning de gjelder samme saksområde, og slik det er særskilt angitt i denne avtale.

Seks måneder før avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Republikken Østerrike om godstransitt på vei og med jernbane utløper, vil situasjonen for veitransport bli gjennomgått i fellesskap.

PROTOKOLL 44
OM AVTALEN MELLOM EØF OG DET SVEITSISKE EDSFORBUND
OM TRANSPORT AV GODS PÅ VEI OG MED JERNBANE

Avtalepartene merker seg at en bilateral avtale mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Det sveitsiske edsforbund om transport av gods på vei og med jernbane er blitt undertegnet samtidig med avtalen.

Bestemmelsene i den bilaterale avtalen skal gå foran bestemmelsene i denne avtale i den utstrekning de gjelder samme saksområde, og slik det er særskilt angitt i denne avtale.

Seks måneder før avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Det sveitsiske edsforbund om transport av gods på vei og med jernbane utløper, vil situasjonen for veitransport bli gjennomgått i fellesskap.

PROTOKOLL 45
OM OVERGANGSPERIODER FOR SPANIA OG PORTUGAL

Avtalepartene anser at avtalen ikke berører de overgangsperioder som er innrømmet Spania og Portugal i Akten om deres tiltrædelse til De europeiske fellesskap, og som vil kunne fortsette etter at avtalen har trådt i kraft, i tillegg til de overgangsperioder avtalen selv fastsetter.

PROTOKOLL 46
OM UTVIKLINGEN AV SAMARBEIDET I FISKERISEKTOREN

I lys av resultatene av to-årige gjennomgåelser av status i samarbeidet i fiskerisektoren vil avtalepartene søke å utvikle samarbeidet på en harmonisk, gjensidig fordelaktig basis, hver innen rammen av sin fiskeripolitikk. Den første gjennomgåelse vil finne sted innen utgangen av 1993.

PROTOKOLL 47
OM OPPHEVELSE AV TEKNISKE HINDRINGER FOR HANDEL MED VIN

Avtalepartene skal tillate import og markedsføring av vinprodukter med opprinnelse på deres territorier som er i samsvar med EFs regelverk, slik det er tilpasset for avtalens formål, og som er oppført i tilleggset til denne protokoll med hensyn produktdefinisjon, ønologisk praksis, sammensetning av produkter og omsetnings- og markedsføringsmåter.

I denne protokoll forstås med «vinprodukter med opprinnelse», «vinprodukter i hvilke alle anvendte druer eller ethvert anvendt materiale fra druer skal være fremstilt i sin helhet».

For alle andre formål enn handel mellom EFTA-stater og Fellesskapet kan EFTA-statene fortsatt anvende sin nasjonale lovgivning.

Bestemmelsene i protokoll 1 om gjennomgående tilpasning får anvendelse på rettsakter som er omhandlet i tilleggset til denne protokoll. EFTA-statenes faste komité skal utføre de oppgaver som er nevnt i nr. 4 bokstav d) og nr. 5 i protokoll 1.

TILLEGG

1. **373 R 2805:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2805/73 av 12. oktober 1973 om fastsettelse av en liste over hvite kvalitetsviner produsert i angitte områder og importerte hvite kvalitetsviner som inneholder en viss prosentandel svoveldioksid og om fastsettelse av visse overgangsbestemmelser om prosentandel av svoveldioksid i viner produsert før 1. oktober 1973 (EFT nr. L 289 av 16.10.1973, s. 21), endret ved:
 - **373 R 3548:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 3548/73 av 21. desember 1973 (EFT nr. L 361 av 29.12.1973, s. 35)
 - **375 R 2160:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2160/75 av 19. august 1975 (EFT nr. L 220 av 20.8.1975, s. 7)
 - **377 R 0966:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 966/77 av 4 mai 1977 (EFT nr. L 115 av 6.5.1977, s. 77)

Forordningens bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

Viner med opprinnelse i EFTA-stater der bestemmelsene i denne forordning er relevante skal fortsatt omfattes av avsnitt B i artikkel 1.

2. **374 R 2319:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2319/74 av 10. september 1974 om angivelse av visse vindyrkingsområder som kan produsere bordviner med en høyeste totale alkoholstyrke på 17% (EFT nr. L 278 av 11.9.1974, s. 7)
3. **378 R 1972:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 1972/78 av 16. august 1978 om nærmere regler for ønologisk praksis (EFT nr. L 226 av 17.8.1978, s. 11), endret ved:
 - **380 R 0045:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 45/80 av 10. januar 1980 (EFT nr. L 7 av 11.1.1980, s. 12)
4. **379 R 0358:** Rådsforordning (EØF) nr. 358/79 av 5. februar 1979 om musserende viner produsert i Fellesskapet og definert i nr. 13 i vedlegg II til forordning (EØF) nr. 337/79 (EFT nr. L 54 av 5.3.1979, s. 130), endret ved:
 - **379 R 2383:** Rådsforordning (EØF) nr. 2383/79 av 29. oktober 1979 (EFT nr. L 274 av 31.10.1979, s. 8)
 - **179 H:** Akt om tiltredelsesvilkårene for Republikken Hellas og tilpasningen av traktatene (EFT nr. L 291 av 19. november 1979, s. 83)
 - **380 R 3456:** Rådsforordning (EØF) nr. 3456/80 av 22. desember 1980 (EFT nr. L 360 av 31.12.1980, s. 18)
 - **384 R 3686:** Rådsforordning (EØF) nr. 3686/84 av 19. desember 1984 (EFT nr. L 341 av 29.12.1984, s. 3)
 - **385 R 3310:** Rådsforordning (EØF) nr. 3310/85 av 18. november 1985 (EFT nr. L 320 av 29.11.1985, s. 19)

- **385 R 3805:** Rådsforordning (EØF) nr. 3805/85 av 20. desember 1985 (EFT nr. L 367 av 31.12.1985, s. 39)
 - **389 R 2044:** Rådsforordning (EØF) nr. 2044/89 av 19. juni 1989 (EFT nr. L 202 av 14.7.1989, s. 8)
 - **390 R 1328:** Rådsforordning (EØF) nr. 1328/90 av 14. mai 1990 (EFT nr. L 132 av 23.5.1990, s. 74)
 - **391 R 1735:** Rådsforordning (EØF) nr. 1735/91 av 13. juni 1991 (EFT nr. L 163 av 26.6.1991, s. 9)
5. **383 R 2510:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2510/83 av 7. september 1983 om fastsettelse av et unntak med hensyn til innholdet av flyktig syre i visse viner (EFT nr. L 248 av 8.9.1983, s. 16), korrigert ved EFT nr. L 265 av 28.9.1983, s. 22.
6. **384 R 2394:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2394/84 av 20. august 1984 om vilkår for bruk av ionbyttermateriale og nærmere gjennomføringsregler for fremstillingen av rektifisert konsentrert druemost (EFT nr. L 224 av 21.8.1984, s. 8), endret ved:
- **385 R 0888:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 888/85 av 2. april 1985 (EFT nr. L 96 av 3.4.1985, s. 14)
 - **386 R 2751:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2751/86 av 4. september 1986 (EFT nr. L 253 av 5.9.1986, s. 11)
7. **385 R 3309:** Rådsforordning (EØF) nr. 3309/85 av 18. november 1985 om fastsettelse av regler for betegnelse på og presentasjon av musserende viner og musserende viner tilsatt kullsyre (EFT nr. L 320 av 29.11.1985, s. 9), korrigert ved EFT nr. L 72 av 15.3.1986, s. 47, EFT nr. L 347 av 28.11.1989, s. 37, EFT nr. L 286 av 4.10.1989, s. 27, EFT nr. L 367 av 16.12.1989, s. 71, endret ved:
- **385 R 3805:** Rådsforordning (EØF) nr. 3805/85 av 20. desember 1985 (EFT nr. L 367 av 31.12.1985, s. 39)
 - **386 R 1626:** Rådsforordning (EØF) nr. 1626/86 av 6. mai 1986 (EFT nr. L 144 av 29.5.1986, s. 3)
 - **387 R 0538:** Rådsforordning (EØF) nr. 538/87 av februar 1987 (EFT nr. L 55 av 25.2.1987, s. 4)
 - **389 R 2045:** Rådsforordning (EØF) nr. 2045/89 av 19. juni 1989 (EFT nr. L 202 av 14.7.1989, s. 12)

Forordningens bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) Første strekpunkt i artikkel 5 nr. 3 får ikke anvendelse.
- b) Artikkel 5 nr. 2 skal utfylles slik:
 - «h) ved musserende kvalitetsvin nevnt i avsnitt III i forordning (EØF) nr. 358/79, med opprinnelse i:
 - Østerrike: «Qualitätsschaumwein», «Qualitätssekt»

- c) Artikkelen 6 skal utfylles slik:
- «5.b) Betegnelsen «Hauerspekt» skal reserveres for musserende kvalitetsviner likeverdige med musserende kvalitetsviner produsert i et angitt område i samsvar med avsnitt III i forordning (EØF) nr. 358/ 79 og artikkel 6 nr. 4 i forordning (EØF) nr. 3309/85, forutsatt at de er
- produsert i Østerrike
 - produsert av druer høstet i samme vingård der produsenten fremstiller vin av druer beregnet på fremstilling av musserende kvalitetsviner
 - markedsført av produsenten og gjort tilgjengelige påsatt etiketter som angir vingården, vintypen og året
 - regulert av østerrikske regler.»
8. **385 R 3803:** Rådsforordning (EØF) nr. 3803/85 av 20. desember 1985 om fastsettelse av bestemmelser som gjør det mulig å fastslå opprinnelsen til røde spanske bordviner og følge deres handelsbevegelser (EFT nr. L 367 av 31.12.1985, s. 36).
9. **385 R 3804:** Rådsforordning (EØF) nr. 3804/85 av 20. desember 1985 om utarbeidelse av listen over arealer tilplantet med vinstokker i visse spanske regioner der bordviner kan ha et faktisk alkohol-innhold som er lavere enn fellesskapskravene (EFT nr. L 367 av 31.12.1985, s. 37).
10. **386 R 0305:** Kommisjonsforordning (EØF) nr 305/86 av 12. februar 1986 om høyeste totale svoveldioksidinnhold i viner med opprinnelse i Fellesskapet fremstilt før 1. september 1986 og, i en overgangsperiode, i importerte viner (EFT nr. L 38 av 13.2.1986, s.13)
11. **386 R 1627:** Rådsforordning (EØF) nr. 1627/86 av 6. mai 1986 om fastsettelse av regler for betegnelse på særlige viner med bensyn til angivelse av alkoholinnhold (EFT nr. L 144 av 29.5.1986, s. 4)
12. **386 R 1888:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 1888/86 av 18. juni 1986 om høyeste totale svoveldioksidinnhold i visse musserende viner med opprinnelse i Fellesskapet som er fremstilt før 1. september 1986, og, i en overgangsperiode, i importert musserende vin (EFT nr. L 163 av 19.6.1986, s. 19)
13. **386 R 2094:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2094/86/EØF av 3. juli 1986 om av nærmere regler for bruk av vinsyre til avsyring av bestemte vinprodukter i visse områder i vindyrkingssone A (EFT nr. L 180 av 4.7.1986, s. 17), endret ved:
- **386 R 2736:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2736/86 (EFT nr. L 252 av 4.9.1986, s. 15)
14. **386 R 2707:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2707/86 av 28. august 1986 om nærmere regler for betegnelse på og presentasjon av musserende viner og musserende viner tilsatt kullsyre (EFT nr. 246 av 30.8.1986, s. 71), endret ved:
- **386 R 3378:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 3378/86 av 4. november 1986 (EFT nr. L 310, 5.11.1986, s. 5)
 - **387 R 2249:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2249/87 av 28. juli 1987 (EFT nr. L 207 av 29.7.1987, s. 26)

- **388 R 0575:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 575/88 av 1. mars 1988 (EFT nr. L 56 av 2.3.1988, s. 22)
- **388 R 2657:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2657/88 av 25. august 1988 (EFT nr. L 237 av 27.8.1988, a. 17)
- **389 R 0596:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 596/89 av 8. mars 1989 (EFT nr. L 65 av 9.3.1989, s. 9)
- **390 R 2776:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2776/90 av 27. september 1990 (EFT nr. L 267 av 29.9.1990, s. 30)
- **390 R 3826:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 3826/90 av 19. desember 1990 (EFT nr. L 366 av 29.12.1990, s. 58)

Forordningens bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

I vedlegg II får nr. 1 ikke anvendelse.

15. **387 R 0822:** Rådsforordning (EØF) nr. 822/87 av 16. mars 1987 om den felles markedsordning for vin (EFT nr. L 84 av 27.3.1987, s. 1), korrigert ved EFT nr. L 284 av 19.10.1988, s. 65, endret ved:
- **387 R 1390:** Rådsforordning (EØF) nr. 1390/87 av 18. mai 1987 (EFT nr. L 133 av 22.5.1987, s. 3)
 - **387 R 1972:** Rådsforordning (EØF) nr. 1972/87 av 2. juli 1987 (EFT nr. L 184 av 3.7.1987, s. 26)
 - **387 R 3146:** Rådsforordning (EØF) nr. 3146/87 av 19. oktober 1987 (EFT nr. L 300 av 23.10.1987, s. 4)
 - **387 R 3992:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 3992/87 av 23. desember 1987 (EFT nr. L 377 av 31.12.1987, s. 20)
 - **388 R 1441:** Rådsforordning (EØF) nr. 1441/88 av 24. mai 1988 (EFT nr. L 132 av 28.5.1988, s. 1)
 - **388 R 2253:** Rådsforordning (EØF) nr. 2253/88 av 19. juli 1988 (EFT nr. L 198 av 26.7.1988, s. 35)
 - **388 R 2964:** Rådsforordning (EØF) nr. 2964/88 av 26. september 1988 (EFT nr. L 269 av 29.9.1988, s. 5)
 - **388 R 4250:** Rådsforordning (EØF) nr. 4250/88 av 21. desember 1988 (EFT nr. L 373 av 31.12.1988, s. 55)
 - **389 R 1236:** Rådsforordning (EØF) nr. 1236/89 av 3. mai 1989 (EFT nr. L 128 av 11.5.1989, s. 31)

- **390 R 0388:** Rådsforordning (EØF) nr. 388/90 av 12. februar 1990 (EFT nr. L 42 av 16.2.1990, s. 9)
- **390 R 1325:** Rådsforordning (EØF) nr. 1325/90 av 14. mai 1990 (EFT nr. L 132 av 23.5.1990, s. 19)
- **390 R 3577:** Rådsforordning (EØF) nr. 3577/90 av 4. desember 1990 (EFT nr. L 353 av 17.12.1990, s. 23)

Forordningens bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) Artikkel 1 nr. 1, nr. 4 bokstav c), nr. 4 bokstav e), nr. 4 bokstav g) og nr. 4 annet ledd får ikke anvendelse.
- b) Som unntak fra artikkel 1 nr. 6, starter vinens markedsføringsår 1. juli for Sveits hvert år og slutter 30. juni det påfølgende år.
- c) Avsnitt I, med unntak av artikkel 13, og avsnitt III og IV får ikke anvendelse.
- d) Østerrike, Sveits og Liechtenstein skal fastsette et klassifikasjonssystem for vintyper utarbeidet i samsvar med prinsippene i artikkel 13.
- e) I artikkel 16 nr. 7 «sammenstikning av vin med opprinnelse i en tredjestat» skal lyde «sammenstikning av vin med opprinnelse i en tredjestat eller en EFTA-stat».
- f) For produkter fremstilt på deres egne territorier kan Østerrike, Sveits og Liechtenstein anvende sin nasjonale lovgivning når det gjelder praksis som det er henvist til i artikkel 18, 19, 21, 22, 23 og 24.
- g) Artikkel 20 får ikke anvendelse.
- h) Som unntak fra artikkel 66 nr. 1 kan følgende kvalitetsviner produsert i Østerrike i samsvar med særlige metoder overstige 18 men ikke 22 milliekvivalenter flyktig syre per liter: «Ausbruch», «Beerenauslese», «Trockenbeerenauslese», «Eiswein» og «Strohwein».
- i) Artikkel 70, 75, 76, 80 og 85 får ikke anvendelse.
- j) Artikkel 78 skal omfattes av nr. 3 i protokoll 1.
- k) Vedlegg I skal utfylles slik:
 - a) «Strohwein»: produkt med opprinnelse i Østerrike og produsert i samsvar med bestemmelser i artikkel 17(3)(1) i den østerrikske vinlov (Österreichisches Weingesetz, 1985),
 - b) Druemosten i gjæring fremstilt i samsvar med bestemmelsene i nr. 3 i vedlegg I kan betegnes som
 - «Sturm» dersom den har sin opprinnelse i Østerrike;
 - «Federweiss» eller «Federweisser» dersom den har sin opprinnelse i Sveits eller Liechtenstein.

Av tekniske grunner kan det faktiske alkoholinnholdet uttrykt i volumprosent unntaksvis overstige tre femdelar av den totale alkoholemengden uttrykt i volumprosent.

- c) Betegnelsen «Tafelwein» og dens ekvivalenter som nevnt i nr. 13 skal ikke brukes for viner med opprinnelse i Østerrike.
- l) Vedlegg III, V og VII får ikke anvendelse.
- m) Innenfor rammen av vedlegg IV skal Østerrike, Liechtenstein og Sveits anses som tilhørende vindyrkingssone B.
- n) Som unntak fra vedlegg VI
- kan Østerrike opprettholde det generelle forbud mot sorbinsyre
 - kan Norge og Sverige opprettholde det generelle forbud mot metavinsyre
 - kan viner med opprinnelse i Østerrike, Liechtenstein og Sveits behandles med sølvklorid i samsvar med nasjonale vinlover.
16. **387 R 0823:** Rådsforordning (EØF) nr. 823/87 av 16. mars 1987 om fastsettelse av særlige bestemmelser om kvalitetsviner fra bestemte vindyrkingsområder (EFT nr. L 084 27.3.1987, s. 59), endret ved
- **389 R 2043:** Rådsforordning (EØF) nr. 2043/89 av 19. juni 1989 (EFT nr. L 202 av 14.7.1989, s. 1)
 - **390 R 3577:** Rådsforordning (EØF) nr. 3577/90 av 4. desember 1990 (EFT nr. L 353 av 17.12.1990, s. 23)

Forordningens bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

Vinprodukter med opprinnelse i EFTA-statene skal anses som likeverdige med kvalitetsviner fra bestemte vindyrkingsområder («KVFBV»), forutsatt at de etterkommer nasjonal lovgivning som, for denne protokolls formål, skal være i samsvar med prinsippene i artikkel 2.

Betegnelsen «KVFBV», så vel som de andre betegnelsene nevnt i forordningens artikkel 1 nr. 2 annet ledd, kan ikke brukes for disse vinene.

Listene over kvalitetsviner fastsatt av vinproduserende EFTA-stater skal offentliggjøres i De Europeiske Fellesskaps Tidende.

17. **387 R 1069:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 1069/87 av 15. april 1987 om nærmere regler for angivelse av alkoholinnholdet i særlige viner på etiketten (EFT nr. L 104 av 16.4.1987, s. 14)
18. **388 R 3377:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 3377/88 av 28. oktober 1988 om bemyndigelse av Det forente kongerike til under visse forhold å tillate en ytterligere økning av alkoholinnholdet i visse bordviner (EFT nr. L 296 av 29.10.1988, s. 69)

19. **388 R 4252:** Rådsforordning (EØF) nr. 4252/88 av 21. desember 1988 om fremstilling og markedsføring av sterkviner produsert i Fellesskapet (EFT nr. L 373 av 31.12.1988, s. 59), endret ved:
- **390 R 1328:** Forordning (EØF) nr. 1328/90 av 14. mai 1990 (EFT nr. L 132 av 25.3.1990, s. 24)
20. **389 R 0986:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 986/89 av 10. april 1989 om dokumenter som skal følge med vinprodukter ved transport og om føring av relevante journaler (EFT nr. L 106 av 18.4.1989, s. 1), endret ved:
- **389 R 2600:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2600/89 av 25. august 1989 (EFT nr. L 251 av 29.8.1989, s. 5)
 - **390 R 2246:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2246/90 av 31. juli 1990 (EFT nr. L 203 av 1.8.1990, s. 50)
 - **390 R 2776:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2776/90 av 27. september 1990 (EFT nr. L 267 av 29.9.1990, s. 30)
 - **391 R 0592:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 592/91 av 12. mars 1991 (EFT nr. L 66 av 13.3.1991, s. 13)

Forordningens bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

Artikkel 10 nr. 4 og avdeling II får ikke anvendelse.

21. **389 R 2202:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 2202/89 av 20. juli 1989 om definisjon av sammenstikning, vinfremstilling, avtapper og avtapning (EFT nr. L 209 av 21.7.1989, s. 31)
22. **389 R 2392:** Rådsforordning (EØF) nr. 2392/89 av 24. juli 1989 om fastsettelse av alminnelige regler for betegnelse for og presentasjon av vin og druemost (EFT nr. L 232 av 9.8.1989, s. 13), endret ved:
- **389 R 3886:** Rådsforordning (EØF) nr. 3886/89 av 11. desember 1989 (EFT nr. L 378 av 27.12.1989, s. 12)

Forordningens bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) For vinprodukter med opprinnelse i Østerrike, Sveits og Liechtenstein får kravene til betegnelse i kapittel II anvendelse istedenfor kravene i kapittel I.
- b) I samsvar med kravene i artikkel 25 nr. 1 bokstav d) i forordningen skal betegnelsen «bordvin» eller «Landwein» og dens ekvivalenter brukes i kombinasjon med navnet på opprinnelseslandet.
- c) For bordviner med opprinnelse i henholdsvis Sveits og Liechtenstein kan betegnelsene «Landwein», «Vin de pays» og «Vino tipico» brukes forutsatt at vedkommende produsentstat har fastsatt regler for bruk i samsvar med minst følgende vilkår:
 - særlig geografisk henvisning,
 - visse produksjonskrav, særlig når det gjelder vintyper, laveste alkoholinnhold uttrykt i volumprosent og sensoriske egenskaper.

23. **389 R 3677:** Rådsforordning (EØF) nr. 3677/89 av 7. desember 1989 om total alkoholinnhold uttrykt i volumprosent og den totale surhetsgrad i visse importerte kvalitetsviner og om opphevelse av forordning (EØF) nr. 2931/80 (EFT nr. L 360 av 9.12.1989, s. 1), endret ved:

- **390 R 2178:** Rådsforordning (EØF) nr. 2178/90 av 24. juli 1990 (EFT nr. L 198 av 28.7.1990, s. 9)

Forordningens bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

Artikkel 1 nr. 1 bokstav a) og nr. 1 bokstav c) får ikke anvendelse.

24. **390 R 0743:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 743/90 av 28. mars 1990 om fastsettelse av unntak fra visse bestemmelser om innholdet av flyktig syre i visse viner (EFT nr. L 82 av 29.3.1990, s. 20)
25. **390 R 2676:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. L 2676/90 av 17. september 1990 om fastsettelse av felles analysemetoder for vin (EFT nr. L 272 av 3.10.1990, s. 1)
26. **390 R 3201:** Kommisjonsforordning nr. 3201/90 av 16. oktober 1990 om nærmere regler for betegnelse for og presentasjon av vin og druemost (EFT nr. L 309 av 8.11.1990, s. 1), korrigert ved EFT nr. L 28 av 2.2.1991, s. 47.

Forordningens bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) I artikkel 5 nr. 3 første ledd annet strekpunkt skal følgende nye betegnelser tilføyes:
«Weinhauer» og «Hauer».
- b) I vedlegg I nr. 4 (Østerrike) skal følgende betegnelser tilføyes:
«- Strohwein
- Qualitätswein.»
- c) I vedlegg I nr. 12 (Sveits) skal følgende betegnelser tilføyes:
«- La Gerle
- appellation d'origine controlée
- appellation d'origine.»
- d) I vedlegg II skal følgende tilføyes under A i nr. 17 (Sveits):
«19.Kantonen Jura
Navn på lokalt administrativt område:
Bulx.»
- e) Vedlegg II skal utfylles slik:

«23. LIECHTENSTEIN

Viner som bærer et av følgende navn i opprinnelsesdyrkingsområdet:

- Balzers
- Benden
- Eschen
- Mauren
- Schaan
- Triesen
- Vaduz»

f) I vedlegg IV skal nr. 17 (SVEITS) utfylles slik:

(I) venstre kolonne skal utfylles med følgende typer:

- «- Rèze
- Kerner
- Charmont
- Bacchus
- Gamay
- Humagne rouge
- Cornalin
- Cabernet franc
- Diolinoir
- Gamaret
- Granoir»

(II) betegnelsen «Humagne blanche» tilføyes i høyre kolonne som synonym til «Humagne».

g) I vedlegg V skal nr. 2 utfylles slik:

- «4. I Østerrike, følgende viner produsert i vindyrkingsområdene Burgenland, Niederösterreich, Steiermark og Wien:
- Kvalitetsviner fremstilt av «Gewürztraminer» og «Muskat-Ottonel»
 - Beerenauslese, Trockenbeerenauslese, Eiswein, Strohwein, Ausbruch.»

27. **390 R 3220:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 3220/90 av 7. november 1990 om vilkår for bruken av viss ønologisk praksis fastsatt i Rådsforordning (EØF) nr. 822/87 (EFT nr. 308/22 av 8.11.1990, s. 22)

28. **390 R 3825:** Kommisjonsforordning (EØF) nr. 3825/90 av 19. desember 1990 om overgangstiltak som får anvendelse i Portugal fra 1. januar til 1. september 1991 innen vinsektoren (EFT nr. L 366 av 29.12.1990, s. 56)

Forordningens bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

Artikkel 2, 4 og 5 får ikke til anvendelse.

PROTOKOLL 48
OM ARTIKKEL 105 OG 111

Beslutninger truffet av EØS-komiteén i henhold til artikkel 105 og 111 kan ikke berøre rettspraksis ved De europeiske fellesskaps domstol.

**PROTOKOLL 49
OM CEUTA OG MELILLA**

Produkter som kommer inn under avtalen og har opprinnelse i EØS, skal ved import til Ceuta eller Melilla i enhver henseende komme inn under samme tollordning som den som gjelder for produkter med opprinnelse i Fellesskapets tollområde i henhold til protokoll 2 til akten om Kongeriket Spania og Republikken Portugals tiltrædelse til De europeiske fellesskap.

EFTA-statene skal gi import av produkter som kommer inn under avtalen og har opprinnelse i Ceuta og Melilla, den samme tollmessige behandling som den som gjelder for produkter importert fra og med opprinnelse i EØS.

VEDLEGG I**VETERINÆRE OG PLANTESANTITÆRE FORHOLD**

Liste i henhold til artikkel 17

INNLEDNING

Når rettsaktene omhandlet i dette vedlegg inneholder begreper eller henviser til fremgangsmåter som er særegne for Fellesskapets rettssystem, f.eks.

- innledninger,
- den en fellesskapsrettsakt er rettet til,
- henvisninger til EFs territorier eller språk,
- henvisninger til rettigheter og forpliktelser for EFs medlemsstater, deres offentlige institusjoner, foretak eller enkeltpersoner i forhold til hverandre, og
- henvisninger til fremgangsmåte ved utveksling av opplysninger og underretning,

får protokoll I om gjennomgående tilpasning anvendelse, med mindre annet er fastsatt i dette vedlegg.

SEKTORVIS TILPASNING

Sveits og Liechtenstein skal med hensyn til rettsaktene omhandlet i dette vedlegg betraktes under ett.

I. VETERINÆRE FORHOLD

1. a) Bestemmelsene om forhold til tredjestater i rettsaktene omhandlet i dette kapittel får ikke anvendelse. Følgende allmenne prinsipper skal imidlertid få anvendelse:

- Avtalepartene skal ikke anvende regler om innførsel fra tredjestater som er gunstigere enn reglene som følger av avtalen.

Når det gjelder stoffer med hormonell eller tyrostatisk virkning, kan EFTA-statene likevel opprettholde sin nasjonale lovgivning om innførsel fra tredjestater.

- I handelen mellom EFTA-stater eller mellom en EFTA-stat og Fellesskapet må dyr og produkter som kommer fra tredjestater, eller som helt eller delvis stammer derfra, være i samsvar med den importerende avtaleparts regler om innførsel fra tredjestater.

Den eksporterende avtalepart skal påse at vedkommende myndighet i hvert tilfelle treffer de tiltak som er nødvendige for å sikre at bestemmelsene i dette nr. etterkommes.

- b) Avtalepartene skal gjennomgå saken i løpet av 1995.

2. Bestemmelsene om grensekontroll, dyrs velferd og økonomiske ordninger i rettsaktene omhandlet i dette kapittel får ikke anvendelse. Avtalepartene skal gjennomgå saken i løpet av 1995.
3. For at EFTAs overvåkningsorgan skal kunne treffe de tiltak som er nødvendige, kommer bestemmelsene i rettsaktene omhandlet i dette kapittel for denne avtales formål til anvendelse ni måneder etter at avtalen har trådt i kraft, og senest fra 1. januar 1994.
4. Rettsaktene omhandlet i dette kapittel, med unntak av direktiv 91/67/EØF, 91/492/EØF og 91/493/EØF, får ikke anvendelse for Island. De øvrige avtaleparter kan på områder som ikke omfattes av de nevnte rettsakter, opprettholde sin tredjestatsordning i handelen med Island. Avtalepartene skal gjennomgå saken i løpet av 1995.
5. Uten hensyn til at Fellesskapets regelverk om BSE er integrert i denne avtale og i påvente av resultatet av drøftelser som pågår for så snart som mulig å oppnå en generell avtale om EFTA-statenes anvendelse av dette regelverk, kan EFTA-statene anvende sine nasjonale regler. De forplikter seg imidlertid til å anvende, på en ikkediskriminerende og forutsigbar måte, oversiktlige nasjonale regler basert på objektive kriterier. Disse nasjonale reglene skal ved avtalens ikrafttreden oversendes Fellesskapet i samsvar med reglene fastsatt i protokoll 1 nr. 4. Fellesskapet forbeholder seg retten til å anvende tilsvarende regler i handelen med de berørte EFTA-stater. Avtalepartene skal gjennomgå situasjonen i løpet av 1995.
6. Uten hensyn til at Fellesskapets regelverk om nysvinepest er integrert i denne avtale og i påvente av resultatet av drøftelser som pågår for så snart som mulig å oppnå en generell avtale om Norges anvendelse av dette regelverk, kan Norge for levende svin, ferskt kjøtt, kjøttprodukter og sæd fra svin anvende sine egne beskyttelsesregler basert på en definisjon av regioner som ikke er angrepet. De øvrige avtaleparter forbeholder seg retten til å anvende tilsvarende regler i handelen med Norge. Avtalepartene skal gjennomgå situasjonen i løpet av 1995.
7. Uten hensyn til at rådsdirektiv 91/68/EØF om vilkår vedrørende dyrehelse for regulering av handel med sau og geit innen Fellesskapet er integrert i denne avtale og i påvente av resultatet av drøftelser som pågår for så snart som mulig å oppnå en generell avtale om Østerrikes, Finlands og Norges anvendelse av dette regelverk, kan disse avtaleparter anvende sin nasjonale lovgivning. De øvrige avtaleparter kan overfor disse statene opprettholde sin tredjestatsordning på dette området. Avtalepartene skal gjennomgå situasjonen i løpet av 1995.
8. Uten hensyn til at rådsdirektiv 91/67/EØF om vilkår vedrørende dyrehelse for regulering av handel med dyr og produkter fra akvakultur er integrert i denne avtale og i påvente av resultatet av drøftelser som pågår for så snart som mulig å oppnå en generell avtale om Finlands, Islands og Norges anvendelse av dette regelverk, kan disse avtaleparter anvende sin nasjonale lovgivning om levende fisk og skalldyr samt egg og gameter fra fisk og skalldyr til oppdrett eller utsetting. De øvrige avtaleparter kan overfor disse avtalepartene opprettholde sin tredjestatsordning på områdene nevnt ovenfor. Avtalepartene skal gjennomgå situasjonen i løpet av 1995.

9. Sikkerhetsklausul

- 1) a) Fellesskapet og en EFTA-stat kan, dersom det for dyr eller mennesker er alvorlige helsemessige grunner til det, treffe midlertidige vernetiltak i henhold til egne rutiner med hensyn til innføring av dyr eller dyreprodukter til sitt territorium.

Hver av avtalepartene og både EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan skal umiddelbart underrettes om disse tiltakene.

- b) Rådslagninger om situasjonen skal holdes innen 10 dager etter den dag underretning blir gitt.

EF-kommisjonen og/eller EFTAs overvåkningsorgan skal innenfor sine myndighetsområder treffe de tiltak som er nødvendige, idet de tar behørig hensyn til resultatet av slike rådslagninger.

- 2) EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan kan holde rådslagninger om alle sider ved folks eller dyrs helse. Bestemmelsene i nr. 1 bokstav b) får anvendelse.

- 3) a) EF-kommisjonen skal meddele EFTAs overvåkningsorgan alle beslutninger om sikkerhet i tilknytning til handel innenfor Fellesskapet. Dersom EFTAs overvåkningsorgan ikke anser beslutningen som dekkende, får bestemmelsene i nr. 2 anvendelse.

- b) EFTAs overvåkningsorgan skal meddele EF-kommisjonen alle beslutninger om sikkerhet i tilknytning til handel mellom EFTA-stater. Dersom Kommisjonen ikke anser beslutningen som dekkende, får bestemmelsene i nr. 2 anvendelse.

10. Kontroller på stedet

- 1) Ved anvendelse av bestemmelsene om stikkprøvekontroller, inspeksjoner og tvister som krever deltakelse av sakkyndige omhandlet i dette kapittel, skal EFTAs overvåkningsorgan være ansvarlig med hensyn til EFTA-statene.

- 2) Følgende prinsipper får anvendelse:

- a) Kontrollene skal foretas i samsvar med programmer som tilsvarer Fellesskapets programmer.
- b) EFTAs overvåkningsorgan skal for kontroller i EFTA-statene ha en struktur som tilsvarer strukturen i Fellesskapet.
- c) De samme kriterier får anvendelse for kontroller.
- d) Kontrolløren skal for kontrollformål være uavhengig.
- e) Kontrollørene skal ha opplæring og erfaring på sammenlignbart nivå.
- f) EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan skal utveksle opplysninger om kontrollene.

- g) Oppfølging av kontrollene skal samordnes mellom EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan.
- 3) Nødvendige regler om gjennomføring av bestemmelsene om stikkprøvekontroller, inspeksjoner og tvister som krever deltakelse av sakkyndige, skal fastsettes i nært samarbeid mellom EF-kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan.
- 4) Reglene om stikkprøvekontroller, inspeksjoner og tvister som krever deltakelse av sakkyndige omhandlet i dette kapittel, er bare gyldige med hensyn til de rettsakter eller deler av disse som anvendes av EFTA-statene.

11. Utpeking av felles referanselaboratorier

Med forbehold for økonomiske virkninger skal Fellesskapets referanselaboratorier fungere som referanselaboratorier for alle parter til denne avtale.

Avtalepartene skal i samråd med hverandre fastlegge arbeidsvilkårene.

12. Den vitenskapelige komite for veterinære spørsmål

EF-kommisjonen utpeker blant høyt kvalifiserte vitenskapelige personer fra EFTA-statene og i tillegg til antallet fastsatt i artikkel 3 i kommisjonsvedtak 81/651/EØF¹ to personer til hver avdeling som omhandlet i artikkel 2 nr. 1 og artikkel 3 i vedtaket, som fullt ut skal delta i arbeidet til den vitenskapelige komité for veterinære spørsmål. De skal ikke delta i avstemninger, og deres synspunkt skal protokollføres for seg.

OMHANDLEDE RETTSAKTER

1. GRUNNTEKSTER

1.1 DYREHELSE

1.1.1 Handel og omsetning

Storfe og svin

1. **364 L 0432:** Rådsdirektiv 64/432/EØF av 26. juni 1964 om vilkår vedrørende dyrehelse for regulering av handel med storfe og svin innen Fellesskapet (EFT nr. 121 av 29.7.1964, s. 1977), endret ved:
- **366 L 0600:** Rådsdirektiv 66/600/EØF av 25. oktober 1966 (EFT nr. L 192 av 27.10.1966, s. 3294)

¹ EFT nr. L 233 av 19.8.1981, s. 32.

- **371 L 0285:** Rådskdirektiv 71/285/EØF av 19. juli 1971 (EFT nr. L 179 av 9.8.1971, s. 1)
- **1 72 B:** Akt om tiltredelsesvilkårene for Kongeriket Danmark, Irland og Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland og tilpasningen av traktatene (EFT nr. L 73 av 27.3.1972, s. 76)
- **372 L 0445:** Rådskdirektiv 72/445/EØF av 28. desember 1972 (EFT nr. L 298 av 31.12.1972, s. 49)
- **373 L 0150:** Rådskdirektiv 73/150/EØF av 5. juni 1973 (EFT nr. L 172 av 28.6.1973, s. 18)
- **377 L 0098:** Rådskdirektiv 77/98/EØF av 21. desember 1976 (EFT nr. L 26 av 31.1.1977, s. 81)
- **379 L 0109:** Rådskdirektiv 79/109/EØF av 24. januar 1979 (EFT nr. L 29 av 3.2.1979, s. 20)
- **379 L 0111:** Rådskdirektiv 79/111/EØF av 24. januar 1979 (EFT nr. L 29 av 3.2.1979, s. 26)
- **380 L 0219:** Rådskdirektiv 80/219/EØF av 22. januar 1980 (EFT nr. L 47 av 21.2.1980, s. 25)
- **380 L 1098:** Rådskdirektiv 80/1098/EØF av 11. november 1980 (EFT nr. L 325 av 1.12.1980, s. 11)
- **380 L 1274:** Rådskdirektiv 80/1274/EØF av 22. desember 1980 (EFT nr. L 375 av 31.12.1980, s. 75)
- **381 L 0476:** Rådskdirektiv 81/476/EØF av 24. juni 1981 (EFT nr. L 186 av 8.7.1981, s. 20)
- **382 L 0061:** Rådskdirektiv 82/61/EØF av 26. januar 1982 (EFT nr. L 29 av 6.2.1982, s. 13)
- **382 L 0893:** Rådskdirektiv 82/893/EØF av 21. desember 1982 (EFT nr. L 378 av 31.12.1982, s. 57)
- **383 L 0642:** Rådskdirektiv 83/642/EØF av 12. desember 1983 (EFT nr. L 358 av 22.12.1983, s. 41)
- **383 L 0646:** Rådskdirektiv 83/646/EØF av 13. desember 1983 (EFT nr. L 360 av 23.12.1983, s. 44)
- **384 L 0336:** Rådskdirektiv 84/336/EØF av 19. juni 1984 (EFT nr. L 177 av 4.7.1984, s. 22)
- **384 L 0643:** Rådskdirektiv 84/643/EØF av 11. desember 1984 (EFT nr. 339 av 27.12.1984, s. 27)
- **384 L 0644:** Rådskdirektiv 84/644/EØF av 11. desember 1984 (EFT nr. L 339 av 27.12.1984, s. 30)

- **385 L 0320:** Rådskdirektiv 85/320/EØF av 12. juni 1985 (EFT nr. L 168 av 28.6.1985, s. 36)
- **385 L 0586:** Rådskdirektiv 85/586/EØF av 20. desember 1985 (EFT nr. L 372 av 31.12.1985, s. 44)
- **387 D 0231:** Rådskvedtak 87/231/EØF av 7. april 1987 (EFT nr. L 99 av 11.4.1987, s. 18)
- **387 L 0489:** Rådskdirektiv 87/489/EØF av 22. september 1987 (EFT nr. L 280 av 3.10.1987, s. 28)
- **388 L 0406:** Rådskdirektiv 88/406/EØF av 14. juni 1988 (EFT nr. L 194 av 22.7.1988, s. 1)
- **389 L 0360:** Rådskdirektiv 89/360/EØF av 30. mai 1989 (EFT nr. L 153 av 6.6.1989, s. 29)
- **389 D 0469:** Kommisjonsvedtak 89/469/EØF av 28. juli 1989 (EFT nr. L 225 av 3.8.1989, s. 51)
- **389 L 0662:** Rådskdirektiv 89/662/EØF av 11. desember 1989 (EFT nr. L 395 av 30.12.1989, s. 13)
- **390 L 0422:** Rådskdirektiv 90/422/EØF av 26. juni 1990 (EFT nr. L 224 av 18.8.1990, s. 9)
- **390 L 0423:** Rådskdirektiv 90/423/EØF av 26. juni 1990 (EFT nr. L 224 av 18.8.1990, s. 13)
- **390 L 0425:** Rådskdirektiv 90/425/EØF av 26. juni 1990 (EFT nr. L 224 av 18.8.1990, s. 29)
- **391 D 0013:** Kommisjonsvedtak 91/13/EØF av 17. desember 1990 (EFT nr. L 8 av 11.1.1991, s. 26)
- **391 D 0177:** Kommisjonsvedtak 91/177/EØF av 26. mars 1991 (EFT nr. L 86 av 6.4.1991, s. 32)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

a) I artikkel 2 bokstav o) om regioner skal følgende tilføyes:

«- Finland:	lääni/län
- Liechtenstein:	Liechtenstein
- Norge:	fylke
- Sveits:	Kanton/canton/cantone
- Sverige:	län
- Østerrike:	Bundesland»

b) Artikkel 4 bokstav b) får ikke anvendelse. Ny lovgivning vil bli fastsatt i henhold til fremgangsmåten i denne avtale.

c) I artikkel 10 nr. 2 skal datoene 1. juli 1991 og 1. januar 1992 omhandlet i siste punktum erstattes av henholdsvis 1. januar 1993 og 1. juli 1993 med hensyn til EFTA-statene.

d) I vedlegg B punkt 12 skal følgende tilføyes når det gjelder statlige institutter med ansvar for offisiell testing av tuberkulin:

- «m) Østerrike: Bundesanstalt für Tierseuchenbekämpfung, Mödling
- n) Finland: Veterinærinstituttet, Oslo
- o) Norge: Veterinærinstituttet, Oslo
- p) Sverige: Leverandørstatens institutt
- q) Sveits/Liechtenstein: Eidgenössisches Institut für Viruskrankheit und Immunprophylaxe, Mittelhäusern»

e) I vedlegg C punkt 9) skal følgende tilføyes når det gjelder statlige institutter med ansvar for offisiell testing av antigener:

- «m) Østerrike: Bundesanstalt für Tierseuchenbekämpfung, Mödling
- n) Finland: Veterinærinstituttet, Oslo
- o) Norge: Veterinærinstituttet, Oslo
- p) Sverige: Statens veterinärmedicinska anstalt, Uppsala
- q) Sveits/Liechtenstein: Institut für Veterinär-Bakteriologie, Bern»

f) I vedlegg F

Modell I fotnote 4,
Modell II fotnote 5,
Modell III fotnote 4 og
Modell IV fotnote 5

skal følgende tilføyes når det gjelder navn på veterinærtjenester:

- «m) Østerrike: Amtstierarzt
- n) Finland: Kunnaneläinlääkäri, Kaupungineläinlääkäri eller Läänineläinlääkäri/
Kommunalveterinär, Stadsveterinär eller Länsveterinär
- o) Norge: Distriktsveterinær
- p) Sverige: Gränsveterinär eller Distriktsveterinär
- q) Sveits/Liechtenstein: Kontrolltierarzt/ Vétérinaire de contrôle/Veterinario di controllo»

g) I vedlegg G avsnitt A punkt 2 skal følgende tilføyes når det gjelder offisielle institutter:

«m) Østerrike:	Bundesanstalt für Tierseuchenbekämpfung, Mödling
n) Finland:	Valtion eläinlääketieteellinen laitos, Helsinki/ Statens veterinärmedicinska anstalt, Helsingfors
o) Norge:	Veterinærinstituttet, Oslo
p) Sverige:	Statens veterinärmedicinska anstalt, Uppsala
q) Sveits/Liechtenstein:	Eidgenössisches Institut für Viruskrankheiten und Immunprophylaxe, Mittelhäusern»

Sau og geit

2. 391 L 0068: Rådsdirektiv 91/68/EØF av 28. januar 1991 om vilkår vedrørende dyrehelse for regulering av handelen med sau og geit innen Fellesskapet (EFT nr. L 46 av 19.2.1991, s. 19)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) Artikkel 2 nr. 3 skal lyde:

«gårdsbruk, landbruksforetak eller lokalene til en forretningsdrivende, som definert ved gjeldende nasjonale regler, som befinner seg på territoriet til en av EFs medlemsstater eller en EFTA-stat og der det holdes storfe og svin, sauer og geiter, levende fjørfe og kaniner eller der slike dyr oppbevares regelmessig, og gårdsbruk som definert i artikkel 2 bokstav a) i rådsdirektiv 90/426/EØF av 26. juni 1990 om vilkår vedrørende dyrehelse for regulering av forflytning av dyr av hestefamilien og innførsel av slike dyr fra tredjestater²»

- b) Artikkel 2 nr. 9 skal lyde:

«godkjent marked eller oppsamlingsplass,

ethvert sted, bortsett fra gårdsbruket, der sau eller geit selges, kjøpes, samles, losses eller innlastes, og som er i samsvar med artikkel 3 nr. 7 i rådsdirektiv 64/432/EØF og som er godkjent»

- c) Artikkel 4 nr. 1 bokstav a) skal lyde:

«skal identifiseres og registreres på en slik måte at det gårdsbruk eller senter eller den organisasjon som dyret opprinnelig kom fra eller der det har vært i transitt kan oppspores. Når det gjelder identifikasjon, skal EFTA-statene samordne sine systemer med hverandre og med EF.

Før 1. september 1993 må EFTA-statene treffe de tiltak som er nødvendige for å garantere at de identifikasjons- og registreringssystemene som gjelder handel innen EØS, utvides til forflytning av dyr innenfor deres territorium. EFTAs overvåkningsorgan må underrettes om nasjonale identifikasjons- eller registreringssystemer før 1. juli 1993.»

² EFT nr. L 224 av 18.8.1990, s. 42.

d) Artikkel 4 nr. 2 første strekpunkt skal lyde:

«- sauer og geiter som kan komme til å bli nedslaktet som ledd i et nasjonalt program for utryddelse av sykdommer som ikke er nevnt i følgende liste eller i kapittel I i vedlegg B til dette direktiv:

- munn- og klovsyke
- klassisk svinepest
- afrikansk svinepest
- smittsomt blæreutslett hos gris
- Newcastle Disease
- kvegpest
- småfepest
- vesikulær stomatitt
- Blue Tongue
- afrikansk hestepest
- virusencephalomyelitt hos hest
- ondartet smittsom griselammelse
- hønsepest
- saue- og geitekoppper
- Lumpy Skin Disease
- Rift Valley Fever
- ondartet lungesyke hos storfe.»

e) Artikkel 4 nr. 2 annet strekpunkt skal lyde:

«- sauer og geiter som ikke kan omsettes på eget territorium av helsemessige og dyrehelsemessige grunner.»

f) Artikkel 6 bokstav b) i) første strekpunkt skal lyde:

«- gårdsbruket er under regelmessig offentlig veterinærkontroll i samsvar med følgende krav:

Med forbehold for tilsynsoppgavene tillagt den offentlige kontrollveterinæren i henhold til denne avtale skal vedkommende myndighet utføre kontroller ved gårdsbruk, godkjente markeder og oppsamlingsplasser, sentre eller organisasjoner for å forsikre seg om at dyr og produkter bestemt for handel er i samsvar med kravene i dette direktiv og særlig oppfyller vilkårene fastsatt i artikkel 4 nr. 1 bokstav a) om identifikasjon og registrering, og at de til sine bestemmelsessteder ledsages av helsesertifikater som fastsatt i dette direktiv»

g) I artikkel 8 nr. 2 skal datoene 1. januar 1992 og 1. juli 1992 omhandlet i siste punktum erstattes med henholdsvis 1. januar 1993 og 1. juli 1993 med hensyn til EFTA-statene.

h) Artikkel 10 får ikke anvendelse.

i) I vedlegg A kapittel 2 avsnitt D punkt 2 skal første avsnitt lyde:

«til 1. september 1993 sauer eller geiter som stammer fra et annet gårdsbruk enn det som omhandles i punkt 1, og som oppfyller følgende vilkår:»

j) Vedlegg C skal lyde:

«Prøver for påvisning av brucellose (*B. melitensis*)

For å fastslå om besetningene er fri for brucellose eller ikke, kan brucellose (*B. melitensis*) påvises ved hjelp av Rose Bengal-prøven, eller komplementbindingsprøven som er beskrevet i punkt I og 2, eller ved hjelp av enhver annen metode som er anerkjent etter retningslinjene i artikkel 15 i dette direktiv. Komplementbindingsprøven anvendes til testing av enkeltindivider.

1. Rose Bengal-prøve

Rose Bengal-prøven kan brukes til å undersøke gårdsbruk med sauer eller geiter for å fastsette om gårdsbruket har status som offisielt fritt for brucellose eller fritt for brucellose.

2. Komplementbindingsprøve

a) Komplementbindingsprøven må brukes til alle individuelle dyreprøver.

b) Komplementbindingsprøven kan brukes på gårdsbruk med sauer eller geiter for å fastsette om gårdsbruket har status som offisielt fritt for brucellose eller fritt for brucellose.

Dersom mer enn 5 % av besetningens dyr reagerer positivt på Rose Bengal-prøven for påvisning av brucellose, foretas det ytterligere kontroll av hvert dyr i besetningen ved hjelp av komplementbindingsprøven.

I forbindelse med komplementbindingsprøven skal serum som inneholder minst 20 ICFT-enheter pr. ml betraktes som positivt.

De antigener som brukes, skal være godkjent av det nasjonale laboratorium og skal standardiseres i forhold til den andre internasjonale serumstandard for anti-brucella abortus.»

k) Vedlegg E

Modell I punkt III bokstav b) og punkt V bokstav e) tredje strekpunkt,
Modell II punkt III bokstav b) og punkt V bokstav f) tredje strekpunkt og
Modell III punkt III bokstav b) og punkt V bokstav i) tredje strekpunkt
får ikke anvendelse.

Dyr av hestefamilien

3. **390 L 0426:** Rådskdirektiv 90/426/EØF av 26. juni 1990 om vilkår vedrørende dyrehelse for regulering av forflytning av dyr av hestefamilien og innførsel av slike dyr fra tredjestater (EFT nr. L 224 av 18.8. 1990, s. 42)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

a) Artikkel 9 får ikke anvendelse.

b) I vedlegg C fotnote 1 skal følgende tilføyes:

•Finland:	Kunnaneläinlääkäri, Kaupungineläinlääkäri eller Läänineläinlääkäri/ Kommunalveterinär, Stadsveterinär eller Landsveterinär
Norge:	Distriktsveterinær
Sveits/ Liechtenstein:	Kontrolltierarzt/ Vétérinaire de contrôle/Veterinario di controllo
Sverige:	Gränsveterinär eller Distriktsveterinär
Østerrike:	Amtstierarzt»

Fjørfe og rugeegg

4. **390 L 0539:** Rådsdirektiv 90/539/EØF av 15. oktober 1990 om vilkår vedrørende dyrehelse for regulering av handel innenfor Fellesskapet med og innførsel fra tredjestater av fjørfe og rugeegg (EFT nr. L 303 av 31.10.1990, s. 6)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) I artikkel 3 nr. 1 skal datoen 1. juli 1991 nevnt i første punktum for EFTA-statenes vedkommende erstattes med 1. januar 1993.
- b) Ved anvendelse av artikkel 7 nr. 1 bokstav b) kommer bestemmelsene om merking i kommisjonsforordning (EØF) 1868/77³ til anvendelse. Ved anvendelse av disse bestemmelsene skal følgende forkortelser benyttes for EFTA-statene:

AT for Østerrike
FI for Finland
NO for Norge
SE for Sverige
CH eller FL for Sveits/Liechtenstein

- c) I artikkel 13 nr. 2 skal datoene 1. juli 1991 og 1. januar 1992 nevnt i annet ledd for EFTA-statenes vedkommende erstattes med henholdsvis 1. januar 1993 og 1. juli 1993.
- d) I artikkel 14 nr. 2 skal datoene 1. juli 1991 og 1. januar 1992, nevnt i nummerets siste ledd for EFTA-statenes vedkommende erstattes med henholdsvis 1. januar 1993 og 1. juli 1993.
- e) Artikkel 29 får ikke anvendelse.
- f) Artikkel 30 får ikke anvendelse.

³ EFT nr. L 209 av 17.8.1977, s. 1.

- g) I vedlegg I skal følgende tilføyes når det gjelder nasjonale referanselaboratorier for sykdommer hos fugl:

•Finland: Valtion eläinlääketieteellinen laitos, Helsinki/Statens veterinärmedicinska anstalt, Helsingfors

Norge: Veterinærinstituttet, Oslo

Sveits/
Liechtenstein: Eidgenössisches Institut für Viruskrankheiten und Immunprophylaxe, Mittelhäusern

Sverige: Statens veterinärmedicinska anstalt, Uppsala

Østerrike: Bundesanstalt für Virusseuchenbekämpfung bei Haustieren, Wien-Hetzendorf

- h) I vedlegg II kapittel I nr. 2 får henvisningen til forordning (EØF) nr. 2782/75 ikke anvendelse.

Akvakultur

5. **391 L 0067:** Rådskonferanse 91/67/EØF av 28. januar 1991 om vilkår vedrørende dyrehelse for regulering av omsetning av dyr og produkter fra akvakultur (EFT nr. L 46 av 19.2.1991, s. 1)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

Artikkel 16 får ikke anvendelse.

Storfeembryoner

6. **389 L 0556:** Rådskonferanse 89/556/EØF av 25. september 1989 om vilkår vedrørende dyrehelse for regulering av handel innenfor Fellesskapet med embryoner av tamfe og innførsel fra tredjestater av slike embryoner (EFT nr. L 302 av 19.10.1989, s. 1), endret ved:

- **390 L 0425:** Rådskonferanse 90/425/EØF av 26. juni 1990 (EFT nr. L 224 av 18.8.1990, s. 29)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

Artikkel 14 får ikke anvendelse.

Storfesæd

7. **388 L 0407:** Rådskdirektiv 88/407/EØF av 14. juni 1988 om fastsettelse av krav til dyrehelse når det gjelder handel innenfor Fellesskapet med og innførsel av dypfrysst sæd av tamfe (EFT nr. L 194 av 22.7.1988, s. 10), endret ved:

- **390 L 0120:** Rådskdirektiv 90/120/EØF av 5. mars 1990 (EFT nr. L 71 av 17.3.1990, s. 37)
- **390 L 0425:** Rådskdirektiv 90/425/EØF av 26. juni 1990 (EFT nr. L 224 av 18.8.1990, s. 29)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

Artikkel 15 får ikke anvendelse.

Rånesæd

8. **390 L 0429:** Rådskdirektiv 90/429/EØF av 26. juni 1990 om krav til dyrehelse når det gjelder handel innenfor Fellesskapet med og innførsel av rånesæd (EFT nr. L 224 av 18.8.1990, s. 62)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) Artikkel 6 nr. 2 får ikke anvendelse.
- b) Artikkel 14 får ikke anvendelse.
- c) Artikkel 15 får ikke anvendelse.

Ferskt kjøtt

9. **372 L 0461:** Rådskdirektiv 72/461/EØF av 12. desember 1972 om helseproblemer som har innvirkning på handel innenfor Fellesskapet med ferskt kjøtt (EFT nr. L 302 av 31.12.1972, s. 24), endret ved:

- **377 L 0098:** Rådskdirektiv 77/98/EØF av 21. desember 1976 (EFT nr. L 26 av 31.1.1977, s. 81)
- **380 L 0213:** Rådskdirektiv 80/213/EØF av 22. januar 1980 (EFT nr. L 47 av 21.2.1980, s. 1)
- **380 L 1099:** Rådskdirektiv 80/1099/EØF av 11. november 1980 (EFT nr. L 325 av 1.12.1980, s. 14)
- **381 L 0476:** Rådskdirektiv 81/476/EØF av 24. juni 1981 (EFT nr. L 186 av 8.7.1981, s. 20)
- **382 L 0893:** Rådskdirektiv 82/893/EØF av 21. desember 1982 (EFT nr. L 378 av 31.12.1982, s. 57)

- **383 L 0646:** Rådskdirektiv 83/646/EØF av 13. desember 1983 (EFT nr. L 360 av 23.12.1983, s. 44)
- **384 L 0336:** Rådskdirektiv 84/336/EØF av 19. juni 1984 (EFT nr. L 177 av 4.7.1984, s. 22)
- **384 L 0643:** Rådskdirektiv 84/643/EØF av 11. desember 1984 (EFT nr. L 339 av 27.12.1984, s. 27)
- **385 L 0322:** Rådskdirektiv 85/322/EØF av 12. juni 1985 (EFT nr. L 168 av 28.6.1985, s. 41)
- **387 L 0064:** Rådskdirektiv 87/64/EØF av 30. desember 1986 (EFT nr. L 34 av 5.2.1987, s. 52)
- **387 D 0231:** Rådskvedtak 87/231/EØF av 7. april 1987 (EFT nr. L 99 av 11.4.1987, s. 18)
- **387 L 0489:** Rådskdirektiv 87/489/EØF av 22. september 1987 (EFT nr. L 280 av 3.10.1987, s. 28)
- **389 L 0662:** Rådskdirektiv 89/662/EØF av 11. desember 1989 (EFT nr. L 395 av 30.12.1989 s. 13)
- **391 L 0266:** Rådskdirektiv 91/266/EØF av 21. mai 1991 (EFT nr. L 134 av 29.5.1991, s. 45)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) I artikkel 5 nr. 1 skal «kapittel IX i vedlegg I» erstattes med «kapittel XI i vedlegg I».
- b) Ved anvendelse av artikkel 8a nr. 2 skal med «artikkel 9 i rådskdirektiv 89/662/EØF» forstås nr. 9 i kapittel I i EØS-avtalens vedlegg I».
- c) Artikkel 13a får ikke anvendelse. Ny lovgivning skal fastsettes i henhold til fremgangsmåten i denne avtale.
- d) Artikkel 15 får ikke anvendelse.
- e) I nr. 2 tredje strekpunkt i vedlegget skal følgende tilføyes:

«EFTA»

Fjorfekjøtt

10. **391 L 0494:** Rådskdirektiv 91/494/EØF av 26. juni 1991 om vilkår vedrørende dyrehelse for regulering av handel innenfor Fellesskapet med ferskt kjøtt av fjorfe og innførsel fra tredjestater av slikt kjøtt (EFT nr. L 268 av 24.9.1991, s. 35)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

Artikkel 6 får ikke anvendelse.

Kjøttprodukter

11. **380 L 0215:** Rådskdirektiv 80/215/EØF av 22. januar 1980 om problemer vedrørende dyrehelse i forbindelse med handel med kjøttprodukter innenfor Fellesskapet (EFT nr. L 47 av 21.2.1980, s. 4), endret ved:

- **380 L 1100:** Rådskdirektiv 80/1100/EØF av 11. november 1980 (EFT nr. L 325 av 1.12.1980, s. 16)
- **381 L 0476:** Rådskdirektiv 81/476/EØF av 24. juni 1981 (EFT nr. L 186 av 8.7.1981, s. 20)
- **385 L 0321:** Rådskdirektiv 85/321/EØF av 12. juni 1985 (EFT nr. L 168 av 28.6.1985, s. 39)
- **387 L 0491:** Rådskdirektiv 87/491/EØF av 22. september 1987 (EFT nr. L 279 av 2.10.1987, s. 27)
- **388 L 0660:** Rådskdirektiv 88/660/EØF av 19. desember 1988 (EFT nr. L 382 av 31.12.1988, s. 35)
- **389 L 0662:** Rådskdirektiv 89/662/EØF av 11. desember 1989 (EFT nr. L 395 av 30.12.1989, s. 13)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) Ved anvendelse av artikkel 7a nr. 1 og 2 skal med «artikkel 9 i rådskdirektiv 89/662/EØF» forstås «nr. 9 i kapittel I i EØS-avtalens vedlegg I».
- b) Artikkel 10 får ikke anvendelse. Nytt regelverk skal fastsettes i henhold til fremgangsmåten i denne avtale.
- c) Artikkel 15 får ikke anvendelse.

1.1.2. **Kontrolltiltak**

Munn- og klovsyke

12. **385 L 0511:** Rådskdirektiv 85/511/EØF av 18. november 1985 om innføring av fellesskapstiltak for kontroll av munn- og klovsyke (EFT nr. L 315 av 26.11.1985, s. 11), endret ved:

- **390 L 0423:** Rådskdirektiv 90/423/EØF av 26. juni 1990 (EFT nr. L 224 av 18.8.1990, s. 13)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) I vedlegg A skal følgende tilføyes i forbindelse med godkjente institusjoner:

Offentlige

«m) Østerrike: Bundesanstalt für Virusseuchenbekämpfung bei Haustieren, Wien

- n) Finland: -
- o) Norge: Veterinærinstituttet, Oslo
- p) Sverige: Statens veterinärmedicinska anstalt, Uppsala
- q) Sveits/
Liechtenstein: Eidgenössisches Institut für Viruskrankheiten und Immunprophylaxe,
Mittelhäusern»

Private: «-»

b) I vedlegg B skal følgende tilføyes i forbindelse med nasjonale laboratorier:

- «m) Østerrike: Bundesanstalt für Virusseuchenbekämpfung bei Haustieren, Wien-Hetzendorf
- n) Finland: Statens veterinære Institut for virusforskning, Lindholm, Danmark
Animal Virus Research Institute, Pirbright Woking, Surrey
- o) Norge: Statens veterinære Institut for virusforskning, Lindholm, Danmark
Animal Virus Research Institute, Pirbright Woking, Surrey
- p) Sverige: Statens veterinärmedicinska anstalt, Uppsala
- q) Sveits/
Liechtenstein: Eidgenössisches Institut für Viruskrankheiten und Immunprophylaxe,
Mittelhäusern»

13. **390 L 0423:** Rådskdirektiv 90/423/EØF av 26. juni 1990 om endring av direktiv 85/511/EØF om innføring av fellesskapstiltak for kontroll med munn-og klovsyke, direktiv 64/432/EØF om forhold som gjelder offentlig veterinærkontroll av handel med storfe og svin innen Fellesskapet og direktiv 72/462/EØF om helsemessige problemer og problemer i forbindelse med veterinærkontroll ved innførsel av storfe, svin og kjøtt fra tredjestater (EFT nr. L 224 av 18.8.1990, s. 13)

Klassisk svinepest

Bestemmelsene i rådskvedtak 90/678/EØF av 13. desember 1990 om anerkjennelse av visse deler av Fellesskapets territorium som enten offisielt fri for svinepest eller fri for svinepest, er blitt revidert og skal derfor ikke overtas av EFTA-statene. De nye fellesskapsreglene på dette området vil bli behandlet i samsvar med bestemmelsene fastsatt i denne avtale.

14. **380 L 0217:** Rådskdirektiv 80/217/EØF av 22. januar 1980 om innføring av fellesskapstiltak for kontroll med klassisk svinepest (EFT nr. L 47 av 21.2.1980, s. 11), endret ved:

- **380 L 1274:** Rådskdirektiv 80/1274/EØF av 22. desember 1980 (EFT nr. L 375 av 31.12.1980, s. 75)

- **381 L 0476:** Rådsdirektiv 81/476/EØF av 24. juni 1981 (EFT nr. L 186 av 8.7.1981, s. 20)
- **384 L 0645:** Rådsdirektiv 84/645/EØF av 11. desember 1984 (EFT nr. L 339 av 27.12.1984, s. 33)
- **385 L 0586:** Rådsdirektiv 85/586/EØF av 20. desember 1985 (EFT nr. L 372 av 31.12.1985, s. 44)
- **387 L 0486:** Rådsdirektiv 87/486/EØF av 22. september 1987 (EFT nr. L 280 av 3.10.1987, s. 21)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) I vedlegg II skal følgende tilføyes i forbindelse med nasjonale laboratorier for svinepest:

- «m) Østerrike Bundesanstalt für Virusseuchenbekämpfung bei Haustieren, Wien-Hetzendorf
- n) Finland: Statens veterinære Institut for virusforskning, Lindholm, Danmark
- o) Norge: Statens veterinære Institut for virusforskning, Lindholm, Danmark
- p) Sverige: Statens veterinärmedicinska anstalt, Uppsala
- q) Sveits/
Liechtenstein: Eidgenössisches Institut für Viruskrankheiten und Immunprophylaxe, Mittelhäusern»

- b) For gjennomføring av vedlegg III skal EFTA-statene opprette en tilsvarende ordning for underretning og utveksling av opplysninger, som skal fungere i samsvar med avtalens protokoll 1 og samordnes med EFs ordning.

1.1.3. Melding om sykdom

15. **382 L 0894:** Rådsdirektiv 82/894/EØF av 21. desember 1982 om melding om dyresykdom innenfor Fellesskapet (EFT nr. L 378 av 31.12.1982, s. 58), endret ved:

- **389 D 0162:** Kommisjonsvedtak 89/162/EØF av 10. februar 1989 (EFT nr. L 61 av 4.3.1989, s. 48)
- **390 D 0134:** Kommisjonsvedtak 90/134/EØF av 6. mars 1990 (EFT nr. L 76 av 22.3.1990, s. 23)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

EFTA-statene skal opprette en tilsvarende ordning for melding og utveksling av opplysninger, som skal fungere i samsvar med avtalens protokoll 1 og i prinsippet samordnes med EFs ordning (ADNS) før 1. september 1993.

16. **384 D 0090:** Kommisjonsvedtak 84/90/EØF av 3. februar 1984 om fastsettelse av koder for melding om dyresykdom i henhold til rådsdirektiv 82/894/EØF (EFT nr. L 50 av 21.2.1984, s. 10), endret ved:

- **389 D 0163:** Kommisjonsvedtak 89/163/EØF av 13. februar 1989 (EFT nr. L 61 av 4.3.1989, s. 49)

Vedtaketts bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

EFTA-statene skal opprette en tilsvarende ordning for melding og utveksling av opplysninger, som skal fungere i samsvar med avtalens protokoll 1 og i prinsippet samordnes med EFs ordning (ADNS) før 1. september 1993.

17. **390 D 0442:** Kommisjonsvedtak 90/442/EØF av 25. juli 1990 om fastsettelse av koder for melding om dyresykdom (EFT nr. L 227 av 21.8.1990, s. 39)

Vedtaketts bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

EFTA-statene skal opprette en tilsvarende ordning for melding og utveksling av opplysninger, som skal fungere i samsvar med avtalens protokoll 1 og i prinsippet samordnes med EFs ordning (ADNS) før 1. september 1993.

1.2. FOLKEHELSE

Ferskt kjøtt

18. **364 L 0433:** Rådsdirektiv 64/433/EØF av 26. juni 1964 om helsemessige krav til produksjon og omsetning av ferskt kjøtt (EFT nr. 121 av 29.7.1964, s. 2012), endret ved:

- **391 L 0497:** Rådsdirektiv 91/497/EØF av 29. juli 1991 (EFT nr. L 268 av 24.9.1991, s. 69)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) I artikkel 4 bokstav A) skal datoene 1. januar 1993 og 31. desember 1991 nevnt i første punktum for EFTA statenes vedkommende endres til henholdsvis 1. september 1993 og 31. desember 1992.

- b) Artikkel 5 nr. 1 bokstav a) i) skal lyde:

«der, med forbehold for sykdommene nedenfor:

- munn- og klovsyke
- klassisk svinepest
- afrikansk svinepest
- smittsomt blæreutslett hos gris
- Newcastle Disease

- kvegepest
- småfepest
- vesikulær stomatitt
- Blue Tongue
- afrikansk hestepest
- virusencephalomyelitt hos hest
- ondartet smittsom griselammelse
- hønsepest
- saue- og geitekoppper
- Lumpy Skin Disease
- Rift Valley Fever
- ondartet lungesyke hos storfe,

en av følgende sykdommer er påvist:

- actinobacillose eller actinomykose
- miltbrann og blackleg
- generalisert tuberkulose
- generalisert lymfadenitt
- snive
- rabies
- stivkrampe
- akutt salmonellose
- akutt brucellose
- rødsyke hos gris
- botulisme
- septikemi, pyemi, toxemi eller viremi»

- c) Ved anvendelse av artikkel 6 nr. 1 bokstav a) gjelder rådsdirektiv 77/96/EØF av 21. desember 1976 om undersøkelse med henblikk på trikiner (*Trichinella Spiralis*) ved innførsel fra tredjestater av ferskt kjøtt som stammer fra svin i husdyrhold⁴.
- d) Når det gjelder anvendelsen av artikkel 6 nr. 2 skal EFTAs faste komité treffe de nødvendige beslutninger for EFTA-statenes vedkommende innen 1. september 1993.
- e) I artikkel 10 nr. 1 sjette ledd skal begynnelsen av siste punktum lyde: «De øvrige medlemsstatene, EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen skal underrettes».
- f) I artikkel 13 nr. 1 bokstav b) skal datoen 1. juli 1991 for EFTA-statenes vedkommende erstattes med 1. januar 1993.
- g) Artikkel 18 får ikke anvendelse.

⁴ EFT nr. L 26 av 31.1.1977, s. 67

- h) I vedlegg I kapittel VI nr. 26 bokstav b) skal henvisningen til «Felleskapets regler om dyrs velferd» erstattes med «nasjonal lovgivning om dyrs velferd».
- i) Ved anvendelse av vedlegg I kapittel VIII nr. 42 bokstav A) post 3 tredje ledd gjelder vedlegg I nr. I til rådsdirektiv 77/96/EØF av 21. desember 1976 om undersøkelse med henblikk på trikiner (*Trichinella Spiralis*) ved innførsel fra tredjestater av ferskt kjøtt som stammer fra svin i husdyrhold⁵.
- j) I vedlegg I kapittel XI nr. 50 bokstav a) første strekpunkt skal følgende tilføyes:
- «- AT - FI - NO - SE - CH - FL».
- k) I vedlegg I kapittel XI nr. 50 bokstav a) annet strekpunkt og bokstav b) tredje strekpunkt skal følgende tilføyes:
- «EFTA».
19. **391 L 0498:** Rådsdirektiv 91/498/EØF av 29. juli 1991 om vilkår for å innrømme midlertidige og begrensede unntak fra bestemte fellesskapsregler om helsemessige krav til produksjon og omsetning av ferskt kjøtt (EFT nr. L 268 av 24.9.1991, s. 105)
- Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:
- a) I artikkel 2 nr. 1 skal «den dag det gis underretning om dette direktiv» for EFTA-statenes vedkommende erstattes med 1. januar 1993.
- b) I artikkel 2 nr. 2 skal
- datoen 1. april 1992 nevnt i første ledd for EFTA-statenes vedkommende erstattes med 1. april 1993,
 - datoen 1. juli 1992 nevnt i fjerde ledd for EFTA-statenes vedkommende erstattes med 1. juli 1993, og
 - datoen 1. januar 1993 nevnt i femte ledd for EFTA-statenes vedkommende erstattes med 1. september 1993.
20. **371 L 0118:** Rådsdirektiv 71/118/EØF av 15. februar 1971 om helsemessige problemer i forbindelse med handel med ferskt fjørefekjøtt (EFT nr. L 55 av 8.3.1971, s. 23), endret ved:
- **375 L 0431:** Rådsdirektiv 75/431/EØF av 10. juli 1975 (EFT nr. L 192 av 24.7.1975, s. 6)
 - **378 L 0050:** Rådsdirektiv 78/50/EØF av 13. desember 1977 (EFT nr. L 15 av 19.1.1978, s. 28)
 - **380 L 0216:** Rådsdirektiv 80/216/EØF av 22. januar 1980 (EFT nr. L 47 av 21.2.1980, s. 8)

⁵ EFT nr. L 26 av 31.1.1977, s. 67

- **380 L 0879:** Kommisjonsdirektiv 80/879/EØF av 3. september 1980 (EFT nr. L 251 av 24.9.1980, s. 10)
- **381 L 0476:** Rådskdirektiv 81/476/EØF av 24. juni 1981 (EFT nr. L 186 av 8.7.1981, s. 20)
- **384 L 0642:** Rådskdirektiv 84/642/EØF av 11. desember 1984 (EFT nr. L 339 av 27.12.1984, s. 26)
- **385 L 0324:** Rådskdirektiv 85/324/EØF av 12. juni 1985 (EFT nr. L 168 av 28.6.1985, s. 45)
- **385 L 0326:** Rådskdirektiv 85/326/EØF av 12. juni 1985 (EFT nr. L 168 av 28.6.1985, s. 48)
- **387 R 3805:** Rådsforordning 3805/87 av 15. desember 1987 (EFT nr. L 357 av 19.12.1987, s. 1)
- **388 L 0657:** Rådskdirektiv 88/657/EØF av 14. desember 1988 (EFT nr. L 382 av 31.12.1988, s. 3)
- **389 L 0662:** Rådskdirektiv 89/662/EØF av 11. desember 1989 (EFT nr. L 395 av 30.12.1989, s. 13)
- **390 D 0484:** Kommisjonsvedtak 90/484/EØF av 27. september 1990 (EFT nr. L 267 av 29.9.1990, s. 45)
- **390 L 0654:** Rådskdirektiv 90/654/EØF av 4. desember 1990 (EFT nr. L 353 av 17.12.1990, s. 48)
- **391 L 0494:** Rådskdirektiv 91/494/EØF av 26. juni 1991 (EFT nr. L 268 av 24.9.1991, s. 35)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) I artikkel 5 nr. 1 fjerde ledd skal begynnelsen av siste punktum lyde: «De øvrige medlemsstatene, EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen skal underrettes».
- b) Artikkel 19 får ikke anvendelse.
- c) I vedlegg I kapittel X nr. 44 post 1 bokstav a) første strekpunkt skal følgende tilføyes:
«- AT - FI - NO - SE - CH - FL».
- d) I vedlegg I kapittel X nr. 44 post 1 tredje strekpunkt skal følgende tilføyes:
«EFTA»

Kjøttprodukter

21. **377 L 0099:** Rådskonferanse 77/99/EØF av 21. desember 1976 om helsemessige problemer i forbindelse med handel med kjøttprodukter innenfor Fellesskapet (EFT nr. L 26 av 31.1.1977, s. 85), endret ved:

- **381 L 0476:** Rådskonferanse 81/476/EØF av 24. juni 1981 (EFT nr. L 186 av 8.7.1981, s. 20)
- **385 L 0327:** Rådskonferanse 85/327/EØF av 12. juni 1985 (EFT nr. L 168 av 28.6.1985, s. 49)
- **385 L 0586:** Rådskonferanse 85/586/EØF av 20. desember 1985 (EFT nr. L 372 av 31.12.1985, s. 44)
- **387 R 3805:** Rådskonferanse (EØF) nr. 3805/87 av 15. desember 1987 (EFT nr. L 357 av 19.12.1987, s. 1)
- **388 L 0658:** Rådskonferanse 88/658/EØF av 14. desember 1988 (EFT nr. L 382 av 31.12.1988, s. 15)
- **389 L 0227:** Rådskonferanse 89/227/EØF av 21. mars 1989 (EFT nr. L 93 av 6.4.1989, s. 25)
- **389 L 0662:** Rådskonferanse 89/662/EØF av 11. desember 1989 (EFT nr. L 395 av 30.12.1989, s. 13)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) I artikkel 7 nr. 1 tredje ledd skal begynnelsen av siste punktum lyde: «De øvrige medlemsstatene, EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen skal underrettes».
- b) Artikkel 24 får ikke anvendelse.
- c) I vedlegg A kapittel VI nr. 39 bokstav a) punkt 1 første strekpunkt skal følgende tilføyes:
«/AT/FI/NO/SE/CH/FL».
- d) I vedlegg A kapittel VI nr. 39 bokstav a) punkt 1 annet strekpunkt og punkt ii) tredje strekpunkt skal følgende tilføyes:
«EFTA»

Hakket kjøtt

22. **388 L 0657:** Rådskonferanse 88/657/EØF av 14. desember 1988 om fastsettelse av krav til produksjon av og handel med hakket kjøtt, kjøtt i stykker på under 100 gram og bearbeidet kjøtt og om endring av direktiv 64/433/EØF, 71/118/EØF og 72/462/EØF (EFT nr. L 382 av 31.12.1988, s. 3), endret ved:

- **389 L 0662:** Rådskonferanse 89/662/EØF av 11. desember 1989 (EFT nr. L 395 av 30.12.1989, s. 13)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) I artikkel 7 nr. 3 skal begynnelsen av siste punktum lyde: «De øvrige medlemsstatene, EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen skal underrettes».
- b) Artikkel 18 får ikke anvendelse.

Eggprodukter

23. **389 L 0437:** Rådsdirektiv 89/437/EØF av 20. juni 1989 om hygiene og helsemessige problemer forbindelse med produksjon og omsetning av eggprodukter (EFT nr. L 212 av 22.7.1989, s. 87), endret ved:

- **389 L 0662:** Rådsdirektiv 89/662/EØF av 11. desember 1989 (EFT nr. L 395 av 30.12.1989, s. 13)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) I artikkel 2 skal første punktum lyde:

«I dette direktiv menes med:

- egg, hønseegg i skall egnet til direkte konsum eller til bruk i matvareindustrien, unntatt rugeegg som ikke oppfyller følgende vilkår:
 - a) eggene skal være merket før de legges inn i rugemaskinen,
 - b) eggene skal ikke være befruktet, og skal være helt klare ved gjennomlysning,
 - c) luftrommet skal ikke overstige en høyde på 9 mm,
 - d) eggene skal ha vært høyst seks dager i rugemaskin,
 - e) eggene skal ikke være behandlet med antibiotika,
 - f) eggene skal være beregnet på bruk i et anlegg til fremstilling av pasteuriserte eggprodukter.

Med industriegg menes hønseegg i skall unntatt egg nevnt i foregående strekpunkt.

Følgende definisjoner får også anvendelse:»

- b) Artikkel 2 nr. 11 skal lyde:

«11) omsetning: å markedsføre eggprodukter, definert som å føre eller å utstille for salg, å tilby for salg, å selge, å levere eller å markedsføre på annen måte.»

- c) I artikkel 6 nr. 1 annet ledd skal begynnelsen av siste punktum lyde: «De øvrige medlemsstatene, EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen skal underrettes».

- d) Artikkel 17 får ikke anvendelse.
- e) I vedlegget skal kapittel IV nr. 1 lyde:
 - «1) Egg brukt til å fremstille eggprodukter skal legges i emballasje som oppfyller følgende krav:
 - a) i) Pakkene, herunder det innerste pakkematerialet, skal være støtsikre, tørre, rene og i god stand, og være laget av materialer som beskytter eggene mot lukt utenfra og mot fare for kvalitetsforringelse.
 - ii) Store pakker som brukes til å transportere og sende egg, herunder det innerste pakkematerialet, skal ikke brukes om igjen med mindre de er som nye og oppfyller de tekniske kravene i i). Store pakker som brukes om igjen, skal ikke være påført tidligere merking som kan skape uklarhet.
 - iii) Små pakker skal ikke brukes om igjen.
 - b) i) Egg skal lagres i rene, tørre rom som er fri for lukt utenfra.
 - ii) Egg under transport og lagring skal holdes rene, tørre og fri for lukt utenfra, og være effektivt beskyttet mot støt, vær og lyspåvirkning.
 - iii) Egg under lagring og transport skal beskyttes mot ekstreme temperaturer.»
- f) I vedleggets kapittel XI nr. 1 i) første strekpunkt skal følgende tilføyes:
«/AT/FI/NO/SE/CH/FL».
- g) I vedleggets kapittel XI nr. 1 i) annet strekpunkt og ii) tredje strekpunkt skal følgende tilføyes:
«EFTA».

Fiskeprodukter

24. **391 L 0493:** Rådskonferansen 91/493/EØF av 22. juli 1991 om fastsettelse av helsemessige krav til produksjon og omsetning av fiskeprodukter (EFT nr. L 268 av 24.9.1991, s. 15)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtalens formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) I artikkel 7 nr. 2 skal datoene 31. desember 1991 og 1. juli 1992 nevnt i annet punktum for EFTA-statenes vedkommende erstattes med henholdsvis 31. desember 1992 og 1. april 1993.
- b) Artikkel 9 får ikke anvendelse.
- c) De felles standarder for markedsføring som er fastsatt i henhold til rådsforordning (EØF) 3796/81 artikkel 2, skal gjelde for vedleggets kapittel V avsnitt II nr. 1.

Bløtdyr

25. **391 L 0492:** Rådskonklusiv 91/492/EØF av 15. juli 1991 om fastsettelse av helsemessige krav til produksjon og omsetning av levende toskallede bløtdyr (EFT nr. L 268 av 24.9.1991, s. 1)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtalens formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) I artikkel 5 nr. 1 bokstav a) skal datoene 31. desember 1991 og 1. juli 1992 nevnt i annet punktum annet ledd for EFTA-statenes vedkommende erstattes med henholdsvis 31. desember 1992 og 1. april 1993.
- b) Artikkel 7 får ikke anvendelse.

Hormoner

26. **381 L 0602:** Rådskonklusiv 81/602/EØF av 16. juli 1981 om forbud mot visse stoffer med hormonal virkning og mot stoffer med tyrostatisk virkning (EFT nr. L 222 av 7.8.1981, s. 32), endret ved:

- **385 L 0358:** Rådskonklusiv 85/358/EØF av 16. juli 1985 (EFT nr. 191 av 23.7.1985, s. 46)

27. **385 L 0358:** Rådskonklusiv 85/358/EØF av 16. juli 1985 om utfylling av direktiv 81/602/EØF av 16. juli 1981 om forbud mot visse stoffer med hormonal virkning og mot stoffer med tyrostatisk virkning (EFT nr. L 222 av 7.8.1981, s. 32), endret ved:

- **388 L 0146:** Rådskonklusiv 88/146/EØF av 7. mars 1988 (EFT nr. L 70 av 16.3.1988, s. 16)

28. **388 L 0146:** Rådskonklusiv 88/146/EØF av 7. mars 1988 om forbud mot bruk av visse stoffer med hormonal virkning innenfor husdyrhold (EFT nr. L 70 av 16.3.1988, s. 16)

Reststoffer

29. **386 L 0469:** Rådskonklusiv 86/469/EØF av 16. september 1986 om undersøkelse av dyr og ferskt kjøtt med henblikk på reststoffer (EFT nr. L 275 av 26.9.1986, s. 36)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) I artikkel 2 skal med henvisningen til «direktiv 85/649/EØF» forstås «direktiv 88/146/EØF».
- b) I artikkel 4 nr. 1 skal datoen 31. mai 1987 nevnt i første punktum for EFTA-statenes vedkommende erstattes med 1. januar 1993.
- c) I artikkel 4 nr. 3 skal datoen 30. september 1987 nevnt i tredje punktum for EFTA-statenes vedkommende erstattes med 1. september 1993.
- d) I artikkel 9 nr. 1 skal datoen 16. september 1986 nevnt i første punktum for EFTA-statenes vedkommende erstattes med 1. januar 1993.

BST

30. **390 D 0218:** Rådsvedtak 90/218/EØF av 25. april 1990 om administrering av bovint somatotropin (BST) (EFT nr. L 116 av 8.5.1990, s. 27)

1.3 BLANDET GRUPPE

Melk

31. **385 L 0397:** Rådsdirektiv 85/397/EØF av 5. august 1985 om helseproblemer og dyrehelseproblemer i forbindelse med handel med varmebehandlet melk innenfor Fellesskapet (EFT nr. L 226 av 24.8.1985, s. 13), endret ved:
- **389 D 0159:** Rådsvedtak 89/159/EØF av 21. februar 1989 (EFT nr. L 59 av 2.3.1989, s. 40)
 - **389 D 0165:** Rådsvedtak 89/165/EØF av 22. februar 1989 (EFT nr. L 61 av 4.3.1989, s. 57)
 - **389 L 0662:** Rådsdirektiv 89/662/EØF av 11. desember 1989 (EFT nr. L 395 av 30.12.1989, s. 13)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtalens formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) Henvisningen til rådsdirektiv 79/112/EØF⁶ skal gjelde for vedlegg A kapittel VIII nr. 4.
- b) 1 vedlegg A kapittel VIII nr. 4 bokstav c) skal følgende tilføyes:

«EFTA»

Dyreavfall, sykdomsfremkallende mikroorganismer

32. **390 L 0667:** Rådsdirektiv 90/667/EØF av 27. november 1990 om fastsettelse av veterinærregler for håndtering, bearbeiding og omsetning av dyreavfall og bekjempelse av sykdomsfremkallende mikroorganismer i dyrefôr som stammer fra dyr eller fisk, og om endring av direktiv 90/425/EØF (EFT nr. L 363 av 27.12.1990, s. 51)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtalens formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) For EFTA-statene, skal «Fellesskapets regelverk» og «Fellesskapets bestemmelser» nevnt i artikkel 3 nr. 1 bokstav g), erstattes med «nasjonal lovgivning i vedkommende EFTA-stat».
- b) Artikkel 7 iii) får ikke anvendelse.
- c) Artikkel 13 får ikke anvendelse.

⁶ EFT nr. L 33 av 8.2.1979, s. 1.

Dyrefôr tilsatt legemidler

33. **390 L 0167:** Rådskdirektiv 90/167/EØF av 26. mars 1990 om fastsettelse av vilkårene for behandling, omsetning og bruk av dyrefôr tilsatt legemidler innenfor Fellesskapet (EFT nr. L 92 av 7.4.1990, s. 42)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtalens formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) I artikkel 8 nr. 2 skal «datoen fastsatt i artikkel 15 første ledd første strekpunkt» nevnt i annet ledd første punktum for EFTA-statenes vedkommende erstattes med 1. april 1993.
- b) Artikkel 11 får ikke anvendelse.

Kaninkjøtt og kjøtt fra oppdrettet vilt

34. **391 L 0495:** Rådskdirektiv 91/485/EØF av 27. november 1990 om helseproblemer i forbindelse med produksjon og omsetning av kaninkjøtt og kjøtt fra oppdrettet vilt (EFT nr. L 268 av 24.9.1991, s. 41)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtalens formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) Rådskdirektiv 77/96/EØF av 21. desember 1976⁷ om undersøkelse med henblikk på trikiner (*Trichinella spiralis*) ved innførsel av ferskt svinekjøtt fra tredjestater, skal gjelde for artikkel 6 nr. 1.
- b) I artikkel 6 nr. 2 sjette strekpunkt skal henvisningen til «rådskdirektiv 74/577/EØF» for EFTA-statenes vedkommende erstattes med «tilsvarende nasjonale lovgivning».
- c) Artikkel 16 får ikke anvendelse.
- d) Artikkel 21 får ikke anvendelse.
- e) I vedlegg I kapittel III avsnitt 11 nr. 1 bokstav a) første strekpunkt skal følgende tilføyes:
«AT, FI, NO, SE, CH, FL»
- f) I vedlegg I kapittel III avsnitt 11 nr. 1 bokstav a) tredje strekpunkt skal følgende tilføyes:
«EFTA»

⁷ EFT nr. L 26 av 31.1.1977, s. 67.

Gjensidig bistand

35. **389 L 0608:** Rådskdirektiv 89/608/EØF av 21. november 1989 om gjensidig bistand mellom medlemsstatenes forvaltningsmyndigheter og samarbeid mellom disse og Kommisjonen for å sikre korrekt anvendelse av lovgivning på det veterinære og avlstekniske området (EFT nr. L 351 av 2.12.1989, s. 34)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtalens formål gjelde med følgende tilpasning:

EFTA-statene skal opprette en lignende samarbeidsordning, som skal fungere i samsvar med dette direktivs bestemmelser og samordnes med EFs ordning.

*1.4 AVL**Storfe*

36. **377 L 0504:** Rådskdirektiv 77/504/EØF av 25. juli 1977 om renrasede storfe til avlsbruk (EFT nr. L 206 av 12.8.1977, s. 8), endret ved:
- **379 L 0268:** Rådskdirektiv 79/268/EØF av 5. mars 1979 (EFT nr. L 62 av 13.3.1979, s. 5)
 - **385 L 0586:** Rådskdirektiv 85/586/EØF av 20. desember 1985 (EFT nr. L 372 av 31.12.1985, s. 44)
 - **391 L 0174:** Rådskdirektiv 91/174/EØF av 25. mars 1991 (EFT nr. L 85 av 5.4.1991, s. 37)

Svin

37. **388 L 0661:** Rådskdirektiv 88/661/EØF av 19. desember 1988 om avlstekniske standarder for avlssvin (EFT nr. L 382 av 31.12.1988, s. 36)

Sau og geit

38. **389 L 0361:** Rådskdirektiv 89/361/EØF av 30. mai 1989 om renrasede avlsdyr av sau og geit (EFT nr. L 153 av 6.6.1988, s. 30)

Dyr av hestefamilien

39. **390 L 0427:** Rådskdirektiv 90/427/EØF av 26. juni 1990 om krav til avl og genealogi for handel med dyr av hestefamilien innenfor Fellesskapet (EFT nr. L 224 av 18.8.1990, s. 55)
40. **390 L 0428:** Rådskdirektiv 90/428/EØF av 26. juni 1990 om handel med dyr av hestefamilien beregnet på konkurranser, og fastsettelse av kravene til deltakelse i konkurranser (EFT nr. L 224 av 18.8.1990, s. 60)

Renrasede dyr

41. **391 L 0174:** Rådskdirektiv 91/174/EØF av 25. mars 1991 om fastsettelse av krav til avl og avstamning for markedsføring av renrasede dyr, og om endring av direktiv 77/504 /EØF og 90/425/EØF (EFT nr. L 85 av 5.4.1991, s. 37)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtalens formål gjelde med følgende tilpasning:

I artikkel I får ordene «omfattes av traktatens vedlegg II» ikke anvendelse.

2. GJENNOMFØRINGSTEKSTER**2.1 DYREHELSE**

42. **373 D 0053:** Kommisjonsvedtak 73/53/EØF av 26. februar 1973 om beskyttelsestiltak mot smittsomt blæreutslett på svin som skal iverksettes av medlemsstatene (EFT nr. L 83 av 30.3.1973, s. 43)
43. **385 D 0445:** Kommisjonsvedtak 85/445/EØF av 31. juli 1985 om visse helsemessige tiltak i forbindelse med enzootisk storfeleukose (EFT nr. L 260 av 2.10.1985, s. 18)
44. **389 D 0091:** Kommisjonsvedtak 89/91/EØF av 16. januar 1989 om tillatelse for Kongeriket Spania til å iverksette ytterligere helsemessige beskyttelsestiltak i forbindelse med enzootisk storfeleukose fra storfe importert for avls- eller produksjonsformål (EFT nr. L 32 av 3.3.1989, s. 37)
45. **390 D 0552:** Kommisjonsvedtak 90/552/EØF av 16. november 1990 om avgrensning av området angrepet av afrikansk hestepest (EFT nr. L 313 av 13.11.1990, s. 38)
46. **390 D 0553:** Kommisjonsvedtak 90/553/EØF av 9. november 1990 om identifikasjonsmerke for dyr av hestefamilien vaksinert mot afrikansk hestepest (EFT nr. L 313 av 13.11.1990, s. 40)
47. **391 D 0093:** Kommisjonsvedtak 91/93/EØF av 11. februar 1991 om fastsettelse den perioden av året da Portugal kan sende visse dyr av hestefamilien bort fra de deler av sitt territorium som anses å være smittet av afrikansk hestepest (EFT nr. L 50 av 23.2.1991, s. 27)
48. **388 D 0397:** Kommisjonsvedtak 88/397/EØF av 12. juli 1988 om samordning av bestemmelser fastsatt av medlemsstatene i henhold til artikkel 6 i rådskdirektiv 85/511/EØF (EFT nr. L 189 av 20.7.1988, s. 25)
49. **389 D 0531:** Rådskvedtak 89/531/EØF av 25. september 1989 om utpeking av et referanselaboratorium som skal identifisere munn- og klovsykevirus, og fastsettelse av dette laboratoriums oppgaver (EFT nr. L 279 av 28.9.1989, s. 32)
50. **391 D 0042:** Kommisjonsvedtak 91/42/EØF av 8. januar 1991 om fastsettelse av kriteriene for utarbeidelse av alternative planer for kontroll av munn- og klovsyke, i henhold til artikkel 5 i rådskdirektiv 90/423/EØF (EFT nr. L 23 av 29.1.1991, s. 29)

51. **381 D 0859:** Rådsvedtak 81/859/EØF av 19. oktober 1981 om utpeking og drift av et referanselaboratorium for klassisk svinepest (EFT nr. L 319 av 7.11.1981, s. 20)
52. **387 D 0065:** Rådsvedtak 87/65/EØF av 19. januar 1987 om forlengelse av tidsrommet for tiltaket fastsatt i vedtak 81/859/EØF om utpeking og drift av et referanselaboratorium for klassisk svinepest (EFT nr. L 34 av 5.2.1987, s. 54)
53. **383 D 0138:** Kommisjonsvedtak 83/138/EØF av 25. mars 1983 om visse tiltak for å forebygge spredning av afrikansk svinepest (EFT nr. L 93 av 13.4.1983, s. 17), endret ved:
- **383 D 0300:** Kommisjonsvedtak 83/300/EØF av 8. juni 1983 (EFT nr. L 160 av 18.6.1983, s. 44)
 - **384 D 0343:** Kommisjonsvedtak 84/343/EØF av 18. juni 1984 (EFT nr. L 180 av 7.7.1984, s. 38)
54. **389 D 0021:** Rådsvedtak 89/21/EØF av 14. desember 1988 om unntak for visse områder av Spania fra forbudene i forbindelse med afrikansk svinepest (EFT nr. L 9 av 12.1.1989, s. 24), endret ved:
- **391 D 0112:** Kommisjonsvedtak 91/112/EØF av 12. februar 1991 (EFT nr. L 58 av 5.3.1991, s. 29)
55. **390 D 0208:** Kommisjonsvedtak 90/208/EØF av 18. april 1990 om visse beskyttelsestiltak i forbindelse med ondartet lungesyke hos storfe i Spania (EFT nr. L 108 av 28.4.1990, s. 102)
56. **391 D 0052:** Kommisjonsvedtak 91/52/EØF av 14. januar 1991 om visse beskyttelsestiltak i forbindelse med ondartet lungesyke hos storfe i Portugal (EFT nr. L 34 av 6.2.1991, s. 12)
57. **391 D 0056:** Kommisjonsvedtak 91/56/EØF av 21. januar 1991 om visse beskyttelsestiltak i forbindelse med ondartet lungesyke hos storfe i Italia (EFT nr. L 35 av 7.2.1991, s. 29)
58. **389 D 0469:** Kommisjonsvedtak 89/469/EØF av 28. juli 1989 om visse beskyttelsestiltak i forbindelse med smittsomt hjernesvinn hos storfe (BSE) i Det forente kongerike (EFT nr. L 225 av 3.8.1989, s. 51), endret ved:
- **390 D 0059:** Kommisjonsvedtak 90/59/EØF av 7. februar 1990 (EFT nr. L 41 av 15.2.1990, s. 23)
 - **390 D 0261:** Kommisjonsvedtak 90/261/ELF av 8. juni 1990 (EFT nr. L 146 av 9.6.1990, s. 29)
59. **390 D 0200:** Kommisjonsvedtak 90/200/EØF av 9. april 1990 om tilleggskrav til visse vev og organer med hensyn til smittsomt hjernesvinn hos storfe (BSE) (EFT nr. L 105 av 25.4.1990, s.24), endret ved:
- **390 D 0261:** Kommisjonsvedtak 90/261/EØF av 8. juni 1990 (EFT nr. L 146 av 9.6.1990, s. 29)

60. **391 D 0237:** Kommisjonsvedtak 91/237/EØF av 25 april 1991 om ytterligere beskyttelsestiltak i forbindelse med ny svinepest (EFT nr. L 106 av 26.4.1991, s. 67), endret ved:

- **391 D 0332:** Kommisjonsvedtak 91/332/EØF av 8. juli 1991 (EFT nr. L 183 av 9.7.1991, s. 15)

2.2 FOLKEHELSE

61. **384 D 0371:** Kommisjonsvedtak 84/371/EØF av 3. juli 1984 om fastsettelse av kjennetegnene for det særskilte merket for fersk kjøtt nevnt i direktiv 64/443/EØF artikkel 5 bokstav a) (EFT nr. L 196 av 26.7.1984, s. 46)

62. **385 D 0446:** Kommisjonsvedtak 85/446/EØF av 18. september 1985 om den kontroll på stedet som skal iverksettes for handel med ferskt kjøtt innenfor Fellesskapet (EFT nr. L 260 av 2.10.1985, s. 19), endret ved:

- **389 D 0136:** Kommisjonsvedtak 89/136/EØF av 8. februar 1989 (EFT nr. L 49 av 21.2.1989, s. 36)
- **390 D 0011:** Kommisjonsvedtak 90/11/EØF av 20. desember 1989 (EFT nr. L 7 av 10.1.1990, s. 12)

63. **390 D 0515:** Kommisjonsvedtak 90/515/EØF av 26. september 1990 om fastsettelse av referansemeter for påvising av rester av tungmetall og arsenikk (EFT nr. L 268 av 18.10.1990, s. 33)

64. **387 D 0266:** Kommisjonsvedtak 87/266/EØF av 8. mai 1987 om godkjenning av at helsekontrollordningen for personale fremlagt av Nederland gir tilsvarende garantier (EFT nr. L 126 av 15.5.1987, s. 20)

65. **390 D 0514:** Kommisjonsvedtak 90/514/EØF av 25. september 1990 om godkjenning av helsekontrollordningen for personale fremlagt av Danmark gir tilsvarende garantier (EFT nr. L 286 av 18.10.1990, s. 29)

66. **389 D 0610:** Kommisjonsvedtak 89/610/EØF av 25. september 1989 om fastsettelse av referansemeter og liste over nasjonale referanselaboratorier for påvising av restkonsentrasjoner av stoffer (EFT nr. L 351 av 2.12.1989, s. 39)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtalens formål gjelde med følgende tilpasning:

I vedlegg II skal følgende tilføyes til Nasjonale referanselaboratorier:

Medlemsstat	Referanselaboratorium	Reststoffgrupper
«Østerrike:	Bundesanstalt für Tierseuchenbekämpfung, Mödling	alle grupper

Finland:	Valtion eläinlääketieteellinen laitos, Helsinki/Statens veterinär-medicinska anstalt, Helsingfors	alle grupper
	Valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitos, Helsinki/Statens kontrollanstalt för mjölkprodukter, Helsingfors	gruppe A III a), b), gruppe B II c)
Norge:	Norges Veterinærhøyskole/ Veterinærinstituttet, Oslo	gruppe A I b), gruppe A III, gruppe B I a), f), gruppe B II
	Hormonlaboratoriet, Aker sykehus, Oslo	gruppe A I a), c), gruppe A II
	Bavarian Animal Health Service, Grub	gruppe B I b)
Sverige:	Statens livsmedelverk, Uppsala	alle grupper
Sveits/ Liechtenstein:	Bundesamt für Veterinärwesen, Sektion Chemie, Liebefeld	alle grupper»

67. **380 L 0879:** Kommisjonsdirektiv 80/879/EØF av 3. september 1980 om helsemerking av ferskt fjørfekjøtt i stor emballasje (EFT nr. L 251 av 24.9. 1980, s. 10)
68. **383 L 0201:** Kommisjonsdirektiv 83/201/EØF av 12. april 1983 om unntak fra rådsdirektiv 77/99/EØF for visse produkter som inneholder andre næringsmidler og bare en lav prosentandel kjøtt eller kjøttprodukt (EFT nr. L 112 av 28.4.1983, s. 28), endret ved:
- **383 L 0577:** Kommisjonsdirektiv 83/577/EØF av 15. november 1983 (EFT nr. L 334 av 29.11.1983, s. 21)
69. **387 D 0410:** Kommisjonsvedtak 87/410/EØF av 14. juli 1987 om fastsettelse av metoder til påvising av restkonsentrasjoner av stoffer med hormonal virkning og stoffer med tyrostatisk virkning (EFT nr. L 223 av 11.8.1987, s. 18)
70. **389 D 0153:** Kommisjonsvedtak 89/153/EØF av 13. februar 1989 om sammenheng mellom prøver for reststoffkontroll og dyrene og bruket de stammer fra (EFT nr. L 59 av 2.3.1989, s. 33)
71. **389 D 0358:** Kommisjonsvedtak 89/358/EØF av 23. mai 1989 om fastsettelse av tiltak til gjennomføring av rådsdirektiv 85/358/EØF artikkel 8 (EFT nr. L 151 av 3.6.1989, s. 39)

72. **389 D 0187:** Rådsvedtak 89/187/EØF av 6. mars 1989 om fastsettelse av myndighetene til og driftsvilkårene for Fellesskapets referanselaboratorier fastsatt ved direktiv 86/469/EØF om undersøkelse av dyr og ferskt kjøtt med henblikk på restkonsentrasjoner av stoffer (EFT nr. L 66 av 10.3.1989), s. 37)
73. **388 L 0299:** Rådsdirektiv 88/299/EØF av 17. mai 1988 om handel med dyr behandlet med visse stoffer med hormonal virkning og kjøtt fra slike dyr, nevnt i direktiv 88/146/EØF artikkel 7 (EFT nr. L 128 av 21.5.1988, s. 36)

2.3 BLANDET GRUPPE

74. **389 L 0362:** Kommisjonsdirektiv 89/362/EØF av 26. mai 1989 om generelle hygienekrav for gårdsbruk med melkeproduksjon (EFT nr. L 156 av 8.6.1989, s. 30)
75. **389 L 0384:** Rådsdirektiv 89/384/EØF av 20. juni 1989 om fastsettelse av en detaljert fremgangsmåte for gjennomføring av kontroll for å sikre overholdelsen av frysepunktet for ubehandlet melk fastsatt i vedlegg A til direktiv 85/397/EØF (EFT nr. L 181 av 28.6.1989, s. 50)
76. **391 D 0180:** Kommisjonsvedtak 91/180/EØF av 14. februar 1991 om fastsettelse av visse analyse- og prøvetakingsmetoder for råmelk og varmebehandlet melk (EFT nr. L 93 av 13.4.1991, s. 1)

2.4 AVL

77. **384 D 0247:** Kommisjonsvedtak 84/247/EØF av 27. april 1984 om fastsettelse av kriterier for godkjenning av avlsorganisasjoner og -lag som oppretter eller viderefører stambøker for renrasede storfe til avlsbruk (EFT nr. L 125 av 12.5.1984, s. 58)
78. **384 D 0419:** Kommisjonsvedtak 84/419/EØF av 19. juli 1984 om fastsettelse av kriteriene for oppføring av kveg i stambøker (EFT nr. L 237 av 5.9.1984, s. 11)
79. **386 D 0130:** Kommisjonsvedtak 86/130/EØF av 11. mars 1986 om fastsettelse av metoder til kontroll av ytelsesevne og genetisk verdi hos renrasede storfe til avlsbruk (EFT nr. L 101 av 17.4.1986, s. 37)
80. **386 D 0404:** Kommisjonsvedtak 86/404/EØF av 29. juli 1986 om fastsettelse av et prøveeksemplar og de detaljerte opplysningene som skal oppføres i avstammingssertifikatet for renrasede storfe til avlsbruk (EFT nr. L 233 av 20.8.1986, s. 19)
81. **387 L 0328:** Rådsdirektiv 87/328/EØF av 18. juni 1987 om godkjenning av renrasede storfe til avlsbruk for avlsformål (EFT nr. L 167 av 26.6.1987, s. 54)

82. **388 D 0124:** Kommisjonsvedtak 88/124/EØF av 21. januar 1988 om fastsettelse av prøveeksemplarer av avstamningssertifikat for sæd og egg fra renrasede storfe til avlsbruk og de detaljerte opplysninger som skal oppføres i slike sertifikat (EFT nr. L 62 av 8.3.1988, s. 32)
83. **389 D 0501:** Kommisjonsvedtak 89/501/EØF av 18. juli 1989 om fastsettelse av kriteriene for godkjenning og kontroll av avlsorganisasjoner og -lag som oppretter eller viderefører stambøker for renrasede avlssvin (EFT nr. L 247 av 23.8.1989, s. 19)
84. **389 D 0502:** Kommisjonsvedtak 89/502/EØF av 18. juli 1989 om fastsettelse av kriteriene for oppføring av renrasede avlssvin i stambøker (EFT nr. L 247 av 23.8.1989, s. 21)
85. **389 D 0503:** Kommisjonsvedtak 89/503/EØF av 18. juli 1989 om fastsettelse av et sertifikat for renrasede avlssvin, deres sæd, egg og embryoner (EFT nr. L 247 av 23.8.1989, s. 22)
86. **389 D 0504:** Kommisjonsvedtak 89/504/EØF av 18. juli 1989 om fastsettelse av kriteriene for godkjenning og kontroll av avlsorganisasjoner og -lag og private foretak som oppretter eller viderefører register over hybride avlsgriser (EFT nr. L 247 av 23.8.1989, s. 31)
87. **389 D 0505:** Kommisjonsvedtak 89/505/EØF av 18. juli 1989 om fastsettelse av vilkårene for oppføring av hybride avlsgriser i registre (EFT nr. L 247 av 23.8.1989, s. 33)
88. **389 D 0506:** Kommisjonsvedtak 89/506/EØF av 18. juli 1989 om fastsettelse av et sertifikat for hybride avlsgriser, deres sæd, egg og embryoner (EFT nr. L 247 av 23.8.1989, s. 34)
89. **389 D 0507:** Kommisjonsvedtak 89/507/EØF av 18. juli 1989 om fastsettelse av metoder til kontroll av ytelsesevne og genetisk verdi hos renrasede og hybride avlsgriser (EFT nr. L 247 av 23.8.1989, s. 43)
90. **390 L 0118:** Rådsdirektiv 90/118/EØF av 5. mars 1990 om godkjenning av renrasede avlsgriser for avlsformål (EFT nr. L 71 av 17.3.1990, s. 34)
91. **390 L 0119:** Rådsdirektiv 90/119/EØF av 5. mars 1990 om godkjenning av hybride avlsgriser for avlsformål (EFT nr. L 71 av 17.3.1990, s. 36)
92. **390 D 0254:** Kommisjonsvedtak 90/254/EØF av 10. mai 1990 om fastsettelse av kriterier for godkjenning av avlsorganisasjoner og -lag og organisasjoner som oppretter eller viderefører stambøker over renrasede sauer og geiter for avlsformål (EFT nr. L 145 av 8.6.1990, s. 30)
93. **390 D 0255:** Kommisjonsvedtak 90/255/EØF av 10. mai 1990 om fastsettelse av kriteriene for oppføring av renrasede sauer og geiter for avlsformål i stambøker (EFT nr. L 145 av 8.6.1990, s. 32)
94. **390 D 0256:** Kommisjonsvedtak 90/257/EØF av 10. mai 1990 om fastsettelse av metoder til kontroll av ytelsesevne og genetisk verdi hos renrasede sauer og geiter for avlsformål (EFT nr. L 145 av 8.6.1990, s. 35)
95. **390 D 0257:** Kommisjonsvedtak 90/257/EØF av 10. mai 1990 om fastsettelse av kriteriene for godkjenning av raserne sauer og geiter for avlsformål og bruken av deres sæd, egg og embryoner (EFT nr. L 145 av 8.6.1990, s. 38)

96. **390 D 0258:** Kommisjonsvedtak 90/258/EØF av 10. mai 1990 om fastsettelse av avlssertifikat for renrasede sauer og geiter, deres sæd, egg og embryoner for avlsformål (EFT nr. L 145 av 8.6.1990, s. 39)

3. RETTSAKTER EFTA-STATENE OG EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN SKAL TA TILBØRLIG HENSYN TIL

3.1. DYREHELSE

97. **379 D 0837:** Kommisjonsvedtak 79/837/EØF av 25. september 1979 om fastsettelse av kontrollmetoder med hensyn til å opprettholde den offisielle brucellose-fri status for kvegbestanden i Danmark (EFT nr. L 257 av 12.10.1979, s. 46).
98. **380 D 0775:** Kommisjonsvedtak 80/775/EØF av 25. juli 1980 om fastsettelse av kontrollmetoder med hensyn til å opprettholde den offisielle brucellose-fri status for kvegbestanden i bestemte regioner av Forbundsrepublikken Tyskland (EFT nr. L 224 av 27.8.1980, s. 14), endret ved:
- **389 D 0031:** Kommisjonsvedtak 89/31/EØF av 21. desember 1988 (EFT nr. L 15 av 19.1.1989, s. 20)
 - **390 D 0029:** Kommisjonsvedtak 90/29/EØF av 10. januar 1990 (EFT nr. L 16 av 20.1.1990, s. 34)
99. **380 D 0984:** Kommisjonsvedtak 80/984/EØF av 2. oktober 1980 om fastsettelse av kontrollmetoder med hensyn til å opprettholde den offisielle tuberkulose-fri status for kvegbestanden i Danmark (EFT nr. L 281 av 25.10.1980, s. 31)
100. **388 D 0267:** Kommisjonsvedtak 88/267/EØF av 13. april 1988 om fastsettelse av tidsrommet mellom hver serologisk kontroll når det gjelder brucellose i bestemte regioner av Det forente kongerike (EFT nr. L 107 av 28.4.1988, s. 51)

3.2. FOLKEHELSE

101. **388 D 0196:** Kommisjonsvedtak 88/196/EØF av 18. februar 1988 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av hormoner fremlagt av Det forente kongerike (EFT nr. L 94 av 12.4.1988, s. 22)
102. **388 D 0197:** Kommisjonsvedtak 88/197/EØF av 18. februar 1988 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av hormoner fremlagt av Danmark (EFT nr. L 94 av 12.4.1988, s. 23)
103. **388 D 0198:** Kommisjonsvedtak 88/198/EØF av 18. februar 1988 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av hormoner fremlagt av Forbundsrepublikken Tyskland (EFT nr. L 94 av 12.4.1988, s. 24)
104. **388 D 0199:** Kommisjonsvedtak 88/199/EØF av 18. februar 1988 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av hormoner fremlagt av Italia (EFT nr. L 94 av 12.4.1988, s. 25)

105. **388 D 0200:** Kommisjonsvedtak 88/200/EØF av 18. februar 1988 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av hormoner fremlagt av Belgia (EFT nr. L 94 av 12.4.1988, s. 26)
106. **388 D 0201:** Kommisjonsvedtak 88/201/EØF av 18. februar 1988 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av hormoner fremlagt av Spania (EFT nr. L 94 av 12.4.1988, s. 27)
107. **388 D 0202:** Kommisjonsvedtak 88/202/EØF av 18. februar 1988 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av hormoner fremlagt av Irland (EFT nr. L 94 av 12.4.1988, s. 28)
108. **388 D 0203:** Kommisjonsvedtak 88/203/EØF av 18. februar 1988 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av hormoner fremlagt av Frankrike (EFT nr. L 94 av 12.4.1988, s. 29)
109. **388 D 0204:** Kommisjonsvedtak 88/204/EØF av 18. februar 1988 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av hormoner fremlagt av Luxembourg (EFT nr. L 94 av 12.4.1988, s. 30)
110. **388 D 0205:** Kommisjonsvedtak 88/205/EØF av 18. februar 1988 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av hormoner fremlagt av Hellas (EFT nr. L 94 av 12.4.1988, s. 31)
111. **388 D 0206:** Kommisjonsvedtak 88/206/EØF av 18. februar 1988 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av hormoner fremlagt av Nederland (EFT nr. L 94 av 12.4.1988, s. 32)
112. **388 D 0240:** Kommisjonsvedtak 88/240/EØF av 14. mars 1988 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av hormoner fremlagt av Portugal (EFT nr. L 105 av 26.4.1988, s. 28)
113. **389 D 0265:** Kommisjonsvedtak 89/265/EØF av 30. mars 1989 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av annet enn stoffer med hormonell virkning fremlagt av Spania (EFT nr L 108 av 19.4.1989, s. 20)
114. **389 D 0266:** Kommisjonsvedtak 89/266/EØF av 30. mars 1989 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av annet enn stoffer med hormonell virkning fremlagt av Danmark (EFT nr L 108 av 19.4.1989, s. 21)
115. **389 D 0267:** Kommisjonsvedtak 89/267/EØF av 30. mars 1989 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av annet enn stoffer med hormonell virkning fremlagt av Italia (EFT nr L 108 av 19.4.1989, s. 22)
116. **389 D 0268:** Kommisjonsvedtak 89/268/EØF av 30. mars 1989 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av annet enn stoffer med hormonell virkning fremlagt av Frankrike (EFT nr L 108 av 19.4.1989, s. 23)
117. **389 D 0269:** Kommisjonsvedtak 89/269/EØF av 30. mars 1989 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av annet enn stoffer med hormonell virkning fremlagt av Belgia (EFT nr L 108 av 19.4.1989, s. 24)

118. **389 D 0270:** Kommisjonsvedtak 89/270/EØF av 30. mars 1989 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av annet enn stoffer med hormonell virkning fremlagt av Forbundsrepublikken Tyskland (EFT nr L 108 av 19.4.1989, s. 25)
119. **389 D 0271:** Kommisjonsvedtak 89/271/EØF av 30. mars 1989 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av annet enn stoffer med hormonell virkning fremlagt av Portugal (EFT nr L 108 av 19.4.1989, s. 26)
120. **389 D 0272:** Kommisjonsvedtak 89/272/EØF av 30. mars 1989 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av annet enn stoffer med hormonell virkning fremlagt av Luxembourg (EFT nr L 108 av 19.4.1989, s. 27)
121. **389 D 0273:** Kommisjonsvedtak 89/273/EØF av 30. mars 1989 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av annet enn stoffer med hormonell virkning fremlagt av Nederland (EFT nr L 108 av 19.4.1989, s. 28)
122. **389 D 0274:** Kommisjonsvedtak 89/274/EØF av 30. mars 1989 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av annet enn stoffer med hormonell virkning fremlagt av Det forente kongerike (EFT nr L 108 av 19.4.1989, s. 29)
123. **389 D 0275:** Kommisjonsvedtak 89/275/EØF av 30. mars 1989 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av annet enn stoffer med hormonell virkning fremlagt av Hellas (EFT nr L 108 av 19.4.1989, s. 30)
124. **389 D 0276:** Kommisjonsvedtak 89/276/EØF av 30. mars 1989 om godkjenning av planen for undersøkelse med henblikk på restkonsentrasjoner av annet enn stoffer med hormonell virkning fremlagt av Irland (EFT nr L 108 av 19.4.1989, s. 31)

4. RETTSAKTER AVTALEPARTENE SKAL TA I BETRAKTNING

Avtalepartene skal ta i betraktning innholdet i følgende rettsakt:

1. **389 X 0214:** Kommisjonsrekommendasjon 89/214/EØF av 24. februar 1989 om regler for kontroll utført ved virksomheter innen ferskt kjøtt som er godkjent for handel innenfor Fellesskapet (EFT nr. L 87 av 31.3.1989, s. 1)

II. DYREFØR

1. Uten hensyn til bestemmelsene i rettsaktene omhandlet i dette kapittel, skal Sveits og Liechtenstein innføre nasjonal lovgivning om før til kjæledyr i samsvar med disse rettsakter senest 1. januar 1995. Fra 1. januar 1993 skal Sveits og Liechtenstein ikke forby omsetning av produkter som oppfyller rettsaktenes bestemmelser.
2. Produkter av animalsk opprinnelse fremstilt av dyrefør i samsvar med bestemmelsene i rettsaktene omhandlet i dette vedlegg, skal ikke være underlagt handelsbegrensninger som følge av bestemmelsene fastsatt i dette kapittel.

OMHANDLEDE RETTSAKTER

Tilsetningsstoffer

1. **370 L 0524:** Rådskdirektiv 70/524/EØF av 23. november 1970 om tilsetningsstoffer i dyrefôr (EFT nr. L 270 av 14.12.1970, s. 1), endret ved:
 - **373 L 0103:** Rådskdirektiv 73/103/EØF av 28. april 1973 (EFT nr. L 124 av 10.5.1973, s. 17)
 - **384 L 0587:** Rådskdirektiv 84/587/EØF av 30. juni 1984 (EFT nr. L 319 av 8.12.1984, s. 13)
 - **387 L 0153:** Rådskdirektiv 87/153/EØF av 16. februar 1987 (EFT nr. L 64 av 7.3.1987, s. 19)
 - **391 L 0248:** Kommisjonsdirektiv 91/248/EØF av 12. april 1991 (EFT nr. L 124 av 18.5.1991, s. 1)
 - **391 L 0249:** Kommisjonsdirektiv 91/249/EØF av 19. april 1991 (EFT nr. L 124 av 18.5.1991, s. 43)
 - **391 L 0336:** Kommisjonsdirektiv 91/336/EØF av 10. juni 1991 (EFT nr. L 185 av 11.7.1991, s. 31)

EFTA-statene skal overta direktivets bestemmelser fra 1. januar 1993 med forbehold for følgende vilkår:

- EFTA-statene kan opprettholde sin nasjonale lovgivning når det gjelder vekstfremmende stoffer. Avtalepartene skal vurdere saken på nytt i løpet av 1995,
- EFTA-statene kan anvende sin nasjonale lovgivning når det gjelder de øvrige tilsetningsstoffene omhandlet i vedlegg I inntil 31. desember 1994.

Imidlertid kan

- Finland opprettholde sin nasjonale lovgivning når det gjelder antibiotika. Avtalepartene skal vurdere saken på nytt i løpet av 1995,
- Island
 - opprettholde sin nasjonale lovgivning når det gjelder antibiotika. Avtalepartene skal vurdere saken på nytt i løpet av 1995,
 - opprettholde sin nasjonale lovgivning inntil 31. desember 1995 når det gjelder antioksidanter, aromatiske og appetittstimulerende tilsetninger samt fargestoffer, herunder pigmenter.

- Norge
 - opprettholde sin nasjonale lovgivning når det gjelder antibiotika, coccidiostatika og andre medisinske stoffer, når det gjelder konserveringsmidlene svovelsyre og saltsyre samt mikronæringsstoffet kopper som vekstfremmende middel. Avtalepartene skal vurdere saken på nytt i løpet av 1995,
 - anvende sin nasjonale lovgivning i tidsrommet fram til 31. desember 1994 når det gjelder vitaminer, provitaminer og kjemisk veldefinerte stoffer med lignende virkning. Avtalepartene kan bli enige om å forlenge dette tidsrommet,
- Sverige opprettholde sin nasjonale lovgivning når det gjelder antibiotika, coccidiostatika og andre medisinske stoffer samt konserveringsmidlet maursyre. Avtalepartene skal vurdere saken på nytt i løpet av 1995.

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

For anvendelsen av artikkel 4 og 5 skal

- EFTA-statene innen 1. januar 1993 fremlegge saksdokumenter om de tilsetningsstoffer som er tillatt i EFTA-statene men ikke i Fellesskapet, utarbeidet i samsvar med retningslinjene fastsatt i direktiv 87/153/EØF.

Saksdokumenter og eventuelle monografier skal minst fremlegges på engelsk. Videre skal det på engelsk, fransk og tysk fremlegges et kort sammendrag beregnet på offentliggjøring av de viktigste opplysningene i saksdokumentene og monografiene.

- det innen 1. januar 1995 etter fremgangsmåten fastsatt i artikkel 23 treffes avgjørelse om de nasjonale tillatelser gitt i EFTA-statene. Inntil Det europeiske økonomiske fellesskap har truffet avgjørelse, kan EFTA-statene opprettholde de nasjonale tillatelser for produkter som omsettes på deres territorium.

2. **387 L 0153:** Rådsdirektiv 87/153/EØF av 16. februar 1987 om fastsettelse av retningslinjer for vurdering av tilsetningsstoffer i dyrefôr (EFT nr. L 64 av 7.3.1987, s. 19)

Rent og blandet dyrefôr

3. **377 L 0101:** Rådsdirektiv 77/101/EØF av 23. november 1976 om omsetning av rent dyrefôr (EFT nr. L 32, 3.2.1977, s. 1), endret ved:

- **379 L 0372:** Rådsdirektiv 79/372/EØF av 2. april 1979 (EFT nr. L 86 av 6.4.1979, s. 29)
- **379 L 0797:** Første kommisjonsdirektiv 79/797/EØF av 10. august 1979 (EFT nr. L 239 av 22.9.1979, s. 53)
- **380 L 0510:** Andre kommisjonsdirektiv 80/510/EØF av 2. mai 1980 (EFT nr. L 126 av 21.5.1980, s. 12)
- **382 L 0937:** Tredje kommisjonsdirektiv 82/937/EØF av 21. desember 1982 (EFT nr. L 383 av 31.12.1982, s. 11)

- **386 L 0354:** Rådskdirektiv 86/354/EØF av 21. juli 1986 (EFT nr. L 212 av 2.8.1986, s. 27)
- **387 L 0234:** Kommisjonsdirektiv 87/234/EØF av 31. mars 1987 (EFT nr. L 102 av 14.4.1987, s. 31)
- **390 L 0654:** Rådskdirektiv 90/654/EØF av 4. desember 1990 (EFT nr. L 353 av 17.12.1990, s. 48)

Uten hensyn til direktivets bestemmelser kan

- Sverige opprettholde sin nasjonale lovgivning om kjøttmel og andre produkter fremstilt av høyrisikostoffer i henhold til artikkel 3 i rådskdirektiv 90/667/EØF. Avtalepartene skal vurdere saken på nytt i løpet av 1995,
 - Sveits og Liechtenstein opprettholde sin nasjonale lovgivning om forbud mot peanøtter inntil 31. desember 1994.
4. **379 L 0373:** Rådskdirektiv 79/373/EØF av 2. april 1979 om omsetning av blandet dyrefôr (EFT nr. L 86 av 6.4.1979, s. 30), endret ved:
- **380 L 0509:** Første kommisjonsdirektiv 80/509/EØF av 2. mai 1980 (EFT nr. L 126 av 21.5.1980, s. 9)
 - **380 L 0695:** Andre kommisjonsdirektiv 80/695/EØF av 27. juni 1980 (EFT nr. L 188 av 22.7.1980, s. 23)
 - **382 L 0957:** Tredje kommisjonsdirektiv 82/957/EØF av 21. desember 1982 (EFT nr. L 386 av 31.12.1982, s. 46)
 - **386 L 0354:** Rådskdirektiv 86/354/EØF av 21. juli 1986 (EFT nr. L 212 av 2.8.1986, s. 27)
 - **387 L 0235:** Kommisjonsdirektiv 87/235/EØF av 31. mars 1987 (EFT nr. L 102 av 14.4.1987, s. 34)
 - **390 L 0044:** Rådskdirektiv 90/44/EØF av 22. januar 1990 (EFT nr. L 27 av 31.1.1990, s. 35)

Uten hensyn til direktivets bestemmelser kan

- Sverige opprettholde sin nasjonale lovgivning om kjøttmel og andre høyrisikostoffer i henhold til artikkel 3 i rådskdirektiv 90/667/EØF. Avtalepartene skal vurdere saken på nytt i løpet av 1995,
 - Sveits og Liechtenstein opprettholde sin nasjonale lovgivning om forbud mot peanøtter inntil 31. desember 1994.
5. **380 L 0511:** Kommisjonsdirektiv 80/511/EØF av 2. mai 1980 om tillatelse til i bestemte tilfeller å omsette blandet dyrefôr i emballasje eller beholdere som ikke er forseglet (EFT nr. L 126 av 21.5.1980, s. 14)

6. **382 L 0475:** Kommisjonsdirektiv 82/475/EØF av 23. juni 1982 om fastsettelse av hvilke typer bestanddeler som kan anvendes ved merking av blandet dyrefôr til kjæledyr (EFT nr. L 213, 21.7.1982, s. 27), endret ved:
 - **391 L 0334:** Kommisjonsdirektiv 91/334/EØF av 6. juni 1991 (EFT nr. L 184 av 10.7.1991, s. 27)
 - **391 L 0336:** Kommisjonsdirektiv 91/336/EØF av 10. juni 1991 (EFT nr. L 185 av 17.7.1991, s. 31)
7. **386 L 0174:** Kommisjonsdirektiv 86/174/EØF av 9. april 1986 om fastsettelse av metoder til å beregne energiinnholdet i blandet fjørfefôr (EFT nr. L 130 av 6.5.1986, s. 53)
8. **391 L 0357:** Kommisjonsdirektiv 91/357/EØF av 13. juni 1991 om fastsettelse av hvilke kategorier bestanddeler som kan anvendes ved merking av blandet fôr til dyr som ikke er kjæledyr (EFT nr. L 185 av 17.7.1991, s. 34)

Bioproteiner og lignende

9. **382 L 0471:** Rådskdirektiv 82/471/EØF av 30. juni 1982 om visse produkter brukt i dyrefôr (EFT nr. L 213 av 21.7.1982, s. 8), endret ved:
 - **385 L 0509:** Andre kommisjonsdirektiv 85/509/EØF av 6. november 1985 (EFT nr. L 314 av 23.11.1985, s. 25)
 - **386 L 0530:** Kommisjonsdirektiv 86/530/EØF av 28. oktober 1986 (EFT nr. L 312 av 7.11.1986, s. 39)
 - **388 L 0485:** Kommisjonsdirektiv 88/485/EØF av 26. juli 1988 (EFT nr. L 239 av 30.8.1988, s. 36)
 - **389 L 0520:** Kommisjonsdirektiv 89/520/EØF av 6. september 1989 (EFT nr. L 270 av 19.9.1989, s. 13)
 - **390 L 0439:** Kommisjonsdirektiv 90/439/EØF av 24. juli 1990 (EFT nr. L 227 av 21.8.1990, s. 33)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

For anvendelsen av dette direktiv skal

- EFTA-statene innen 1. januar 1993 fremlegge saksdokumenter om de produkter som kommer inn under mikroorganismegruppene nevnt i post 1.1 og 1.2 i vedlegget, og som er tillatt i EFTA-statene men ikke i Fellesskapet, utarbeidet i samsvar med retningslinjene fastsatt i direktiv 83/228/EØF.

Saksdokumenter skal minst fremlegges på engelsk. Videre skal det på engelsk, fransk og tysk fremlegges et kort sammendrag beregnet på offentliggjøring av de viktigste opplysningene i saksdokumentene.

- det innen 1. januar 1995 etter fremgangsmåten fastsatt i artikkel 13 treffes avgjørelse om de nasjonale tillatelser gitt i EFTA-statene. Inntil Det europeiske økonomiske fellesskap har truffet avgjørelse, kan EFTA-statene opprettholde de nasjonale tillatelser for produkter som omsettes på deres territorium.
10. **383 L 0228:** Rådskonferansen 83/228/EØF av 18. april 1983 om fastsettelse av retningslinjer for vurdering av bestemte produkter brukt i dyrefôr (EFT nr. L 126 av 13.5.1983, s. 23)
11. **385 D 0382:** Kommissjonsvedtak 85/382/EØF av 10. juli 1985 om forbud mot å bruke proteinprodukter fremstilt av *Candida*-gjær dyrket på *n*-alkaner i dyrefôr (EFT nr. L 217 av 14.8.1985, s. 27)

Analyse- og kontrollmetoder

12. **370 L 0373:** Rådskonferansen 70/373/EØF av 20. juli 1970 om innføring av prøvetakings- og analysemetoder i Fellesskapet i forbindelse med offentlig kontroll av dyrefôr (EFT nr. L 170 av 3.8.1970, s. 2), endret ved:
- **372 L 0275:** Rådskonferansen 72/275/EØF av 20. juli 1972 (EFT nr. L 171 av 29.7.1972, s. 39)
13. **371 L 0250:** Første kommissjonsdirektiv 71/250/EØF av 15. juni 1971 om fastsettelse av analysemetoder i Fellesskapet i forbindelse med offentlig kontroll av dyrefôr (EFT nr. L 155 av 12.7.1971, s. 13), endret ved:
- **381 L 0680:** Kommissjonsdirektiv 81/680/EØF av 30. juli 1981 (EFT nr. L 246 av 29.8.1981, s. 32)
14. **371 L 0393:** Andre kommissjonsdirektiv 71/393/EØF av 18. november 1971 om fastsettelse av analysemetoder i Fellesskapet i forbindelse med offentlig kontroll av dyrefôr (EFT nr. L 279 av 20.12.1971, s. 7), endret ved:
- **373 L 0047:** Kommissjonsdirektiv 73/47/EØF av 5. desember 1972 (EFT nr. L 83 av 30.3.1973, s. 35)
 - **381 L 0680:** Kommissjonsdirektiv 81/680/EØF av 30. juli 1981 (EFT nr. L 246 av 29.8.1981, s. 32)
 - **384 L 0004:** Kommissjonsdirektiv 84/4/EØF av 20. desember 1983 (EFT nr. L 15 av 18.1.1984, s. 28)
15. **372 L 0199:** Tredje kommissjonsdirektiv 72/199/EØF av 27. april 1972 om fastsettelse av analysemetoder i Fellesskapet i forbindelse med offentlig kontroll av dyrefôr (EFT nr. L 123 av 29.5.1972, s. 6), endret ved:
- **381 L 0680:** Kommissjonsdirektiv 81/680/EØF av 30. juli 1981 (EFT nr. L 246 av 29.8.1981, s. 32)
 - **384 L 0004:** Kommissjonsdirektiv 84/4/EØF av 20. desember 1983 (EFT nr. L 15 av 18.1.1984, s. 28)

16. **373 L 0046:** Fjerde kommisjonsdirektiv 73/46/EØF av 5. desember 1972 om fastsettelse av analysemetoder i Fellesskapet i forbindelse med offentlig kontroll av dyrefôr (EFT nr. L 83 av 30.3.1973, s. 21), endret ved:
 - **381 L 0680:** Kommisjonsdirektiv 81/680/EØF av 30. juli 1981 (EFT nr. L 246 av 29.8.1981, s. 32)
17. **374 L 0203:** Femte kommisjonsdirektiv 74/203/EØF av 25. mars 1974 om fastsettelse av analysemetoder i Fellesskapet i forbindelse med offentlig kontroll av dyrefôr (EFT nr. L 108 av 22.4.1974, s. 7), endret ved:
 - **381 L 0680:** Kommisjonsdirektiv 81/680/EØF av 30. juli 1981 (EFT nr. L 246 av 29.8.1981, s. 32)
18. **375 L 0084:** Sjette kommisjonsdirektiv 75/84/EØF av 20. desember 1974 om fastsettelse av analysemetoder i Fellesskapet i forbindelse med offentlig kontroll av dyrefôr (EFT nr. L 32 av 5.2.1975, s. 26), endret ved:
 - **381 L 0680:** Kommisjonsdirektiv 81/680/EØF av 30. juli 1981 (EFT nr. L 246 av 29.8.1981, s. 32)
19. **376 L 0371:** Første kommisjonsdirektiv 76/371/EØF av 1. mars 1976 om fastsettelse av prøvetakingsmetoder i Fellesskapet i forbindelse med offentlig kontroll av dyrefôr (EFT nr. L 102 av 15.4.1976, s. 1)
20. **376 L 0372:** Sjuende kommisjonsdirektiv 76/372/EØF av 1. mars 1976 om fastsettelse av analysemetoder i Fellesskapet i forbindelse med offentlig kontroll av dyrefôr (EFT nr. L 102 av 15.4.1976, s. 8), endret ved:
 - **381 L 0680:** Kommisjonsdirektiv 81/680/EØF av 30. juli 1981 (EFT nr. L 246 av 29.8.1981, s. 32)
21. **378 L 0633:** Åttende kommisjonsdirektiv 78/633/EØF av 15. juni 1978 om fastsettelse av analysemetoder i Fellesskapet i forbindelse med offentlig kontroll av dyrefôr (EFT nr. L 206 av 29.7.1978, s. 43), endret ved:
 - **381 L 0680:** Kommisjonsdirektiv 81/680/EØF av 30. juli 1981 (EFT nr. L 246 av 29.8.1981, s. 32)
 - **384 L 0004:** Kommisjonsdirektiv 84/4/EØF av 20. desember 1983 (EFT nr. L 15 av 18.1.1984, s. 28)
22. **381 L 0715:** Niende kommisjonsdirektiv 81/715/EØF av 31. juli 1981 om fastsettelse av analysemetoder i Fellesskapet i forbindelse med offentlig kontroll av dyrefôr (EFT nr. L 257 av 10.9.1981, s. 38)
23. **384 L 0425:** Tiende kommisjonsdirektiv 84/425/EØF av 25. juli 1984 om fastsettelse av analysemetoder i Fellesskapet i forbindelse med offentlig kontroll av dyrefôr (EFT nr. L 238 av 6.9.1984, s. 34)

Uønskede stoffer og produkter

24. **374 L 0063:** Rådsdirektiv 74/63/EØF av 17. desember 1973 om uønskede stoffer og produkter i dyrefôr (EFT nr. L 38 av 11.2.1974, s. 31), endret ved:

- **376 L 0934:** Kommisjonsdirektiv 76/934/EØF av 1. desember 1976 (EFT nr. L 364 av 31.12.1976, s. 20)
- **380 L 0502:** Rådsdirektiv 80/502/EØF av 6. mai 1980 (EFT nr. L 124 av 20.5.1980, s. 17)
- **383 L 0381:** Tredje kommisjonsdirektiv 83/381/EØF av 28. juli 1983 (EFT nr. L 222 av 13.8.1983, s. 31)
- **386 L 0299:** Fjerde kommisjonsdirektiv 86/299/EØF av 3. juni 1986 (EFT nr. L 189 av 11.7.1986, s. 40)
- **386 L 0354:** Rådsdirektiv 86/354/EØF av 21. juli 1986 (EFT nr. L 212 av 2.8.1986, s. 27)
- **387 L 0238:** Kommisjonsdirektiv 87/238/EØF av 1. april 1987 (EFT nr. L 110 av 25.4.1987, s. 25)
- **387 L 0519:** Rådsdirektiv 87/519/EØF av 19. oktober 1987 (EFT nr. L 304 av 27.10.1987, s. 38)
- **391 L 0126:** Kommisjonsdirektiv 91/126/EØF av 13. februar 1991 (EFT nr. L 60 av 7.3.1991, s. 16)
- **391 L 0132:** Rådsdirektiv 91/132/EØF av 4. mars 1991 (EFT nr. L 66 av 13.3.1991, s. 16)

Uten hensyn til direktivets bestemmelser kan Sverige opprettholde sin nasjonale lovgivning når det gjelder aflatoksiner. Avtalepartene skal vurdere saken på nytt i løpet av 1995.

III. PLANTESANTÆRE FORHOLD

Bestemmelser om forbindelser med tredjestater og om grensekontroll i rettsaktene omhandlet i dette kapittel får ikke anvendelse.

FRØ

OMHANDLEDE RETTSAKTER

1. GRUNNTEKSTER

1. **366 L 0400:** Rådsdirektiv 66/400/EØF av 14. juni 1966 om omsetning av betefrø (EFT nr. 125 av 11.7.1966, s. 2290/66), endret ved:

- **369 L 0061:** Rådsdirektiv 69/61/EØF av 18. februar 1969 (EFT nr. L 48 av 26.2.1969, s. 4)

- **371 L 0162:** Rådssdirektiv 71/162/EØF av 30. mars 1971 (EFT nr. L 87 av 17.4.1971, s. 24)
 - **372 L 0274:** Rådssdirektiv 72/274/EØF av 20. juli 1972 (EFT nr. L 171 av 29.7.1972, s. 37)
 - **372 L 0418:** Rådssdirektiv 72/418/EØF av 6. desember 1972 (EFT nr. L 287 av 26.12.1972, s. 22)
 - **373 L 0438:** Rådssdirektiv 73/438/EØF av 11. desember 1973 (EFT nr. L 356 av 27.12.1973, s. 79)
 - **375 L 0444:** Rådssdirektiv 75/444/EØF av 26. juni 1975 (EFT nr. L 196 av 26.7.1975, s. 6)
 - **376 L 0331:** Første kommisjonsdirektiv 76/331/EØF av 29. mars 1976 (EFT nr. L 83 av 30.3.1976, s. 34)
 - **378 L 0055:** Rådssdirektiv 78/55/EØF av 19. desember 1977 (EFT nr. L 16 av 20.1.1978, s. 23)
 - **378 L 0692:** Rådssdirektiv 78/692/EØF av 25. juli 1978 (EFT nr. L 236 av 26.8.1978, s. 13)
 - **387 L 0120:** Kommisjonsdirektiv 87/120/EØF av 14. januar 1987 (EFT nr. L 49 av 18.2.1987, s. 39)
 - **388 L 0095:** Kommisjonsdirektiv 88/95/EØF av 8. januar 1988 (EFT nr. L 56 av 2.3.1988, s. 42)
 - **388 L 0332:** Rådssdirektiv 88/332/EØF av 13. juni 1988 (EFT nr. L 151 av 17.6.1988, s. 82)
 - **388 L 0380:** Rådssdirektiv 88/380/EØF av 13. juni 1988 (EFT nr. L 187 av 16.7.1988, s. 31)
 - **390 L 0654:** Rådssdirektiv 90/654/EØF av 4. desember 1990 (EFT nr. L 353 av 17.12.1990, s. 48)
2. **366 L 0401:** Rådssdirektiv 66/401/EØF av 14. juni 1966 om omsetning av frø av fôrvekster (EFT nr. L 125 av 11.7.1966, s. 2298), endret ved:
- **1 72 B:** Akt om tiltredelsesvilkårene for Kongeriket Danmark, Irland, Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland og tilpasningen av traktatene (EFT nr. L 73 av 27.3.1972, s. 76)
 - **378 L 0055:** Rådssdirektiv 78/55/EØF av 19. desember 1977 (EFT nr. L 16 av 20.1.1978, s. 23)
 - **378 L 0386:** Første kommisjonsdirektiv 78/386/EØF av 18. april 1978 (EFT nr. L 113 av 25.4.1978, s. 1)

- **378 L 0692:** Rådskdirektiv 78/692/EØF av 25. juli 1978 (EFT nr. L 236 av 26.8.1978, s. 13)
- **378 L 1020:** Rådskdirektiv 78/1020/EØF av 5. desember 1978 (EFT nr. L 350 av 14.12.1978, s. 27)
- **379 L 0641:** Kommisjonsdirektiv 79/641/EØF av 27. juni 1979 (EFT nr. L 183 av 19.7.1979, s. 13)
- **379 L 0692:** Rådskdirektiv 79/692/EØF av 24. juli 1979 (EFT nr. L 205 av 13.8.1979, s. 1)
- **380 L 0754:** Kommisjonsdirektiv 80/754/EØF av 17. juli 1980 (EFT nr. L 207 av 9.8.1980, s. 36)
- **381 L 0126:** Kommisjonsdirektiv 81/126/EØF av 16. februar 1981 (EFT nr. L 67 av 12.3.1981, s. 36)
- **382 L 0287:** Kommisjonsdirektiv 82/287/EØF av 13. april 1982 (EFT nr. L 131 av 13.5.1982, s. 24)
- **385 L 0038:** Kommisjonsdirektiv 85/38/EØF av 14. desember 1984 (EFT nr. L 16 av 19.1.1985, s. 41)
- **385 D 0370:** Kommisjonsvedtak 85/370/EØF av 8. juli 1985 (EFT nr. L 209 av 6.8.1985, s. 41)
- **386 D 0153:** Kommisjonsvedtak 86/153/EØF av 25. mars 1986 (EFT nr. L 115 av 3.5.1986, s. 26)
- **386 L 0155:** Rådskdirektiv 86/155/EØF av 22. april 1986 (EFT nr. L 118 av 7.5.1986, s. 23)
- **387 L 0120:** Kommisjonsdirektiv 87/120/EØF av 14. januar 1987 (EFT nr. L 49 av 18.2.1987, s. 39)
- **387 L 0480:** Kommisjonsdirektiv 87/480/EØF av 9. september 1987 (EFT nr. L 273 av 26.9.1987, s. 43)
- **388 L 0332:** Rådskdirektiv 88/332/EØF av 13. juni 1988 (EFT nr. L 151 av 17.6.1988, s. 82)
- **388 L 0380:** Rådskdirektiv 88/380/EØF av 13. juni 1988 (EFT nr. L 187 av 16.7.1988, s. 31)
- **389 L 0100:** Kommisjonsdirektiv 89/100/EØF av 20. januar 1989 (EFT nr. L 38 av 10.2.1989, s. 36)
- **390 L 0654:** Rådskdirektiv 90/654/EØF av 4. desember 1990 (EFT nr. L 353 av 17.12.1990, s. 48)

Uten hensyn til direktivets bestemmelser kan:

- a) Finland i tidsrommet fram til 31. desember 1996, med mindre avtalepartene er blitt enige om noe annet, tillate omsetning på sitt territorium av:
 - frø produsert i Finland som ikke oppfyller De europeiske fellesskaps krav med hensyn til spiring,
 - frø av sorter i kategorien «handelsfrø» («kauppasiemen»/«handelsutsäde»), som definert i eksisterende finsk lovgivning.
 - b) Norge i tidsrommet fram til 31. desember 1996, med mindre avtalepartene er blitt enige om noe annet, tillate omsetning på sitt territorium av frø produsert i Norge som ikke oppfyller De europeiske fellesskaps krav med hensyn til spiring.
3. **366 L 0402:** Rådsdirektiv 66/402/EØF av 14. juni 1966 om omsetning av kornfrø (EFT nr. L 125 av 11.7.1966, s. 2309), endret ved:
- **369 L 0060:** Rådsdirektiv 69/60/EØF av 18. februar 1969 (EFT nr. L 48 av 26.2.1969, s. 1)
 - **371 L 0162:** Rådsdirektiv 71/162/EØF av 30. mars 1971 (EFT nr. L 87 av 17.4.1971, s. 24)
 - **1 72 B:** Akt om tiltredelsesvilkårene for Kongeriket Danmark, Irland, Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland og tilpasningen av traktatene (EFT nr. L 73 av 27.3.1972, s. 76)
 - **372 L 0274:** Rådsdirektiv 72/274/EØF av 20. juli 1972 (EFT nr. L 171 av 29.7.1972, s. 37)
 - **372 L 0418:** Rådsdirektiv 72/418/EØF av 6. desember 1972 (EFT nr. L 287 av 26.12.1972, s. 22)
 - **373 L 0438:** Rådsdirektiv 73/438/EØF av 11. desember 1973 (EFT nr. L 356 av 27.12.1973, s. 79)
 - **375 L 0444:** Rådsdirektiv 75/444/EØF av 26. juni 1975 (EFT nr. L 196 av 26.7.1975, s. 6)
 - **378 L 0055:** Rådsdirektiv 78/55/EØF av 19. desember 1977 (EFT nr. L 16 av 20.1.1978, s. 23)
 - **378 L 0387:** Første kommisjonsdirektiv 78/387/EØF av 18. april 1978 (EFT nr. L 113 av 25.4.1978, s. 13)
 - **378 L 0692:** Rådsdirektiv 78/692/EØF av 25. juli 1978 (EFT nr. L 236 av 26.8.1978, s. 13)
 - **378 L 1020:** Rådsdirektiv 78/1020/EØF av 5. desember 1978 (EFT nr. L 350 av 14.12.1978, s. 27)

- **379 L 0641:** Kommisjonsdirektiv 79/641/EØF av 27. juni 1979 (EFT nr. L 183 av 19.7.1979, s. 13)
- **379 L 0692:** Rådsdirektiv 79/692/EØF av 24. juli 1979 (EFT nr. L 205 av 13.8.1979, s. 1)
- **381 L 0126:** Kommisjonsdirektiv 81/126/EØF av 16. februar 1981 (EFT nr. L 67 av 12.3.1981, s. 36)
- **386 D 0153:** Kommisjonsvedtak 86/153/EØF av 25. mars 1986 (EFT nr. L 115 av 3.5.1986, s. 26)
- **386 L 0155:** Rådsdirektiv 86/155/EØF av 22. april 1986 (EFT nr. L 118 av 7.5.1986, s. 23)
- **386 L 0320:** Kommisjonsdirektiv 86/320/EØF av 20. juni 1986 (EFT nr. L 200 av 23.7.1986, s. 38)
- **387 L 0120:** Kommisjonsdirektiv 87/120/EØF av 14. januar 1987 (EFT nr. L 49 av 18.2.1987, s. 39)
- **388 L 0332:** Rådsdirektiv 88/332/EØF av 13. juni 1988 (EFT nr. L 151 av 17.6.1988, s. 82)
- **388 L 0380:** Rådsdirektiv 88/380/EØF av 13. juni 1988 (EFT nr. L 187 av 16.7.1988, s. 31)
- **388 L 0506:** Kommisjonsdirektiv 88/506/EØF av 13. september 1988 (EFT nr. L 274 av 6.10.1988, s. 44)
- **389 D 0101:** Kommisjonsvedtak 89/101/EØF av 20. januar 1989 (EFT nr. L 38 av 10.2.1989, s. 37)
- **389 L 0002:** Kommisjonsdirektiv 89/2/EØF av 15. desember 1988 (EFT nr. L 5 av 7.1.1989, s. 31)
- **390 L 0623:** Kommisjonsdirektiv 90/623/EØF av 7. november 1990 (EFT nr. L 333 av 30.11.1990, s. 65)
- **390 L 0654:** Rådsdirektiv 90/654/EØF av 4. desember 1990 (EFT nr. L 353 av 17.12.1990, s. 48)

Uten hensyn til direktivets bestemmelser kan

- a) Finland i tidsrommet fram til 31. desember 1996, med mindre avtalepartene er blitt enige om noe annet, tillate omsetning på sitt territorium av
 - frø av artene havre, bygg, hvete og rug som ikke oppfyller direktivets krav når det gjelder det høyeste antall generasjoner av frø i kategorien «sertifisert frø» («valiosiemenn»/«elitutsæde»);

- frø produsert i Finland som ikke oppfyller Det europeiske økonomiske fellesskaps krav med hensyn til spiring,
 - frø av artene i kategorien «handelsfrø» ("kauppasiemen"/"handelsutsäde"), som definert i eksisterende finsk lovgivning.
- b) Norge i tidsrommet fram til 31. desember 1996, med mindre avtalepartene er blitt enige om noe annet, tillate omsetning på sitt territorium av frø produsert i Norge som ikke oppfyller Det europeiske fellesskaps krav med hensyn til spiring.
4. **369 L 0208:** Rådskdirektiv 69/208/EØF av 30. juni 1969 om omsetning av frø av oljevekster og fibervekster (EFT nr. L 169 av 10.7.1969, s. 3), endret ved:
- **371 L 0162:** Rådskdirektiv 71/162/EØF av 30. mars 1971 (EFT nr. L 87 av 17.4.1971, s. 24)
 - **372 L 0274:** Rådskdirektiv 72/274/EØF av 20. juli 1972 (EFT nr. L 171 av 29.7.1972, s. 37)
 - **372 L 0418:** Rådskdirektiv 72/418/EØF av 6. desember 1972 (EFT nr. L 287 av 26.12.1972, s. 22)
 - **373 L 0438:** Rådskdirektiv 73/438/EØF av 11. desember 1973 (EFT nr. L 356 av 27.12.1973, s. 79)
 - **375 L 0444:** Rådskdirektiv 75/444/EØF av 26. juni 1975 (EFT nr. L 196 av 26.7.1975, s. 6)
 - **378 L 0055:** Rådskdirektiv 78/55/EØF av 19. desember 1977 (EFT nr. L 16 av 20.1.1978, s. 23)
 - **378 L 0388:** Første kommisjonsdirektiv 78/388/EØF av 18. april 1978 (EFT nr. L 113 av 25.4.1978, s. 20)
 - **378 L 0692:** Rådskdirektiv 78/692/EØF av 25. juli 1978 (EFT nr. L 236 av 26.8.1978, s. 13)
 - **378 L 1020:** Rådskdirektiv 78/1020/EØF av 5. desember 1978 (EFT nr. L 350 av 14.12.1978, s. 27)
 - **379 L 0641:** Kommisjonsdirektiv 79/641/EØF av 27. juni 1979 (EFT nr. L 183 av 19.7.1979, s. 13)
 - **380 L 0304:** Kommisjonsdirektiv 80/304/EØF av 25. februar 1980 (EFT nr. L 68 av 14.3.1980, s. 33)
 - **381 L 0126:** Kommisjonsdirektiv 81/126/EØF av 16. februar 1981 (EFT nr. L 67 av 12.3.1981, s. 36)
 - **382 L 0287:** Kommisjonsdirektiv 82/287/EØF av 13. april 1982 (EFT nr. L 131 av 13.5.1982, s. 24)

- **382 L 0727:** Rådskdirektiv 82/727/EØF av 25. oktober 1982 (EFT nr. L 310 av 6.11.1982, s. 21)
 - **382 L 0859:** Kommisjonsdirektiv 82/859/EØF av 2. desember 1982 (EFT nr. L 357 av 18.12.1982, s. 31)
 - **386 L 0155:** Rådskdirektiv 86/155/EØF av 22. april 1986 (EFT nr. L 118 av 7.5.1986, s. 23)
 - **387 L 0120:** Kommisjonsdirektiv 87/120/EØF av 14. januar 1987 (EFT nr. L 49 av 18.2.1987, s. 39)
 - **387 L 0480:** Kommisjonsdirektiv 87/480/EØF av 9. september 1987 (EFT nr. L 273 av 26.9.1987, s. 43)
 - **388 L 0332:** Rådskdirektiv 88/332/EØF av 13. juni 1988 (EFT nr. L 151 av 17.6.1988, s. 82)
 - **388 L 0380:** Rådskdirektiv 88/380/EØF av 13. juni 1988 (EFT nr. L 187 av 16.7.1988, s. 31)
 - **390 L 0654:** Rådskdirektiv 90/654/EØF av 4. desember 1990 (EFT nr. L 353 av 17.12.1990, s. 48)
5. **370 L 0457:** Rådskdirektiv 70/457/EØF av 29. september 1970 om den felles sortliste for plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 225 av 12.10.1970, s. 1), endret ved:
- **372 L 0418:** Rådskdirektiv 72/418/EØF av 6. desember 1972 (EFT nr. L 287 av 26.12.1972, s. 22)
 - **373 L 0438:** Rådskdirektiv 73/438/EØF av 11. desember 1973 (EFT nr. L 356 av 27.12.1973, s. 79)
 - **376 D 0687:** Kommisjonsvedtak 76/687/EØF av 30. juni 1976 (EFT nr. L 235 av 26.8.1976, s. 21)
 - **378 D 0122:** Kommisjonsvedtak 78/122/EØF av 28. desember 1977 (EFT nr. L 41 av 11.2.1978, s. 34)
 - **379 D 0095:** Kommisjonsvedtak 79/95/EØF av 29. desember 1978 (EFT nr. L 22 av 31.1.1979, s. 21)
 - **379 L 0692:** Rådskdirektiv 79/692/EØF av 24. juli 1979 (EFT nr. L 205 av 13.8.1979, s. 1)
 - **379 L 0967:** Rådskdirektiv 79/967/EØF av 12. november 1979 (EFT nr. L 293 av 20.11.1979, s. 16)
 - **381 D 0436:** Kommisjonsvedtak 81/436/EØF av 8. mai 1981 (EFT nr. L 167 av 24.6.1981, s. 29)

- **381 D 0888:** Kommisjonsvedtak 81/888/EØF av 19. oktober 1981 (EFT nr. L 324 av 12.11.1981, s. 28)
- **382 D 0041:** Kommisjonsvedtak 82/41/EØF av 29. desember 1981 (EFT nr. L 16 av 22.1.1982, s. 50)
- **383 D 0297:** Kommisjonsvedtak 83/297/EØF av 6. juni 1983 (EFT nr. L 157 av 15.6.1983, s. 35)
- **386 L 0155:** Rådskdirektiv 86/155/EØF av 22. april 1986 (EFT nr. L 118 av 7.5.1986, s. 23)
- **388 L 0380:** Rådskdirektiv 88/380/EØF av 13. juni 1988 (EFT nr. L 187 av 16.7.1988, s. 31)
- **390 L 0654:** Rådskdirektiv 90/654/EØF av 4. desember 1990 (EFT nr. L 353 av 17.12.1990, s. 48)

Uten hensyn til direktivets bestemmelser skal

- avtalepartene fra det tidspunkt avtalen trer i kraft, i fellesskap utarbeide en felles sortsliste som også omfatter de sorter i EFTA-statene som oppfyller rettsaktens krav. De skal ta sikte på å fullføre en slik felles sortsliste innen 31. desember 1995,
 - EFTA-statene inntil listen utarbeidet i fellesskap trer i kraft, fortsette å anvende sine nasjonale sortslistes.
6. **370 L 0458:** Rådskdirektiv 70/458/EØF av 29. september 1970 om omsetning av grønnsakfrø (EFT nr. L 225 av 12.10.1970, s. 7), endret ved:
- **371 L 0162:** Rådskdirektiv 71/162/EØF av 30. mars 1971 (EFT nr. L 87 av 17.4.1971, s. 24)
 - **372 L 0274:** Rådskdirektiv 72/274/EØF av 20. juli 1972 (EFT nr. L 171 av 29.7.1972, s. 37)
 - **372 L 0418:** Rådskdirektiv 72/418/EØF av 6. desember 1972 (EFT nr. L 287 av 26.12.1972, s. 22)
 - **373 L 0438:** Rådskdirektiv 73/438/EØF av 11. desember 1973 (EFT nr. L 356 av 27.12.1973, s. 79)
 - **376 L 0307:** Rådskdirektiv 76/307/EØF av 15. mars 1976 (EFT nr. L 72 av 18.3.1976, s. 16)
 - **378 L 0055:** Rådskdirektiv 78/55/EØF av 19. desember 1977 (EFT nr. L 16 av 20.1.1978, s. 23)
 - **378 L 0692:** Rådskdirektiv 78/692/EØF av 25. juli 1978 (EFT nr. L 236 av 26.8.1978, s. 13)

- **379 D 0355:** Kommisjonsvedtak 79/355/EØF av 20. mars 1979 (EFT nr. L 84 av 4.4.1979, s. 23)
 - **379 L 0641:** Kommisjonsdirektiv 79/641/EØF av 27. juni 1979 (EFT nr. L 183 av 19.7.1979, s. 13)
 - **379 L 0692:** Rådskdirektiv 79/692/EØF av 24. juli 1979 (EFT nr. L 205 av 13.8.1979, s. 1)
 - **379 L 0967:** Rådskdirektiv 79/967/EØF av 12. november 1979 (EFT nr. L 293 av 20.11.1979, s. 16)
 - **381 D 0436:** Kommisjonsvedtak 81/436/EØF av 8. mai 1981 (EFT nr. L 167 av 24.6.1981, s. 29)
 - **381 D 0888:** Kommisjonsvedtak 81/888/EØF av 19. oktober 1981 (EFT nr. L 324 av 12.11.1981, s. 28)
 - **387 L 0120:** Kommisjonsdirektiv 87/120/EØF av 14. januar 1987 (EFT nr. L 49 av 18.2.1987, s. 39)
 - **387 L 0481:** Kommisjonsdirektiv 87/481/EØF av 9. september 1987 (EFT nr. L 273 av 26.9.1987, s. 45)
 - **388 L 0332:** Rådskdirektiv 88/332/EØF av 13. juni 1988 (EFT nr. L 151 av 17.6.1988, s. 82)
 - **388 L 0380:** Rådskdirektiv 88/380/EØF av 13. juni 1988 (EFT nr. L 187 av 16.7.1988, s. 31)
 - **390 L 0654:** Rådskdirektiv 90/654/EØF av 4. desember 1990 (EFT nr. L 353 av 17.12.1990, s. 48)
7. **372 L 0168:** Kommisjonsdirektiv 72/168/EØF av 14. april 1972 om fastsettelse av kriterier og minstekrav i forbindelse med undersøkelse av grønnsaksorter (EFT nr. L 103 av 2.5.1972, s. 6)
8. **372 L 0180:** Kommisjonsdirektiv 72/180/EØF av 14. april 1972 om fastsettelse av kriterier og minstekrav i forbindelse med undersøkelse av sorter til jordbruksformål (EFT nr. L 108 av 8.5.1972, s. 8)
9. **374 L 0268:** Kommisjonsdirektiv 74/268/EØF av 2. mai 1974 om fastsettelse av særvilkår når det gjelder forekomst av «avena fatua» i frø av fôrvekster og kornfrø (EFT nr. L 141 av 24.5.1974, s. 19), endret ved:
- **378 L 0511:** Kommisjonsdirektiv 78/511/EØF av 24. mai 1978 (EFT nr. L 157 av 15.6.1978, s. 34)

2. GJENNOMFØRINGSTEKSTER

10. **375 L 0502:** Kommisjonsdirektiv 75/502/EØF av 25. juli 1975 om begrensning av omsetningen av frø av engrapp (*Poa pratensis* L.) til frø som er offisielt sertifisert som «basisfrø» eller «sertifiserte frø» (EFT nr. L 228 av 29.8.1975, s. 23)
11. **380 D 0755:** Kommisjonsvedtak 80/755/EØF av 17. juli 1980 om tillatelse til å påføre holdbar påskrift av påbudte opplysninger på emballasje for kornfrø (EFT nr. L 207 av 9.8.1980, s. 37), endret ved:
 - **381 D 0109:** Kommisjonsvedtak 81/109/EØF av 10. februar 1981 (EFT nr. L 64 av 11.3.1981, s. 13)
12. **381 D 0675:** Kommisjonsvedtak 81/675/EØF av 28. juli 1981 om fastsettelse av at bestemte forseglingsystemer er «ikke-ombrukssystemer» i henhold til rådsdirektiv 66/400/EØF, 66/401/EØF, 66/402/EØF, 69/208/EØF og 70/458/EØF (EFT nr. L 246 av 29.8.1981, s.26), endret ved:
 - **386 D 0563:** Kommisjonsvedtak 86/563/EØF av 12. november 1986 (EFT nr. L 327 av 22.12.1986, s. 50)
13. **386 L 0109:** Kommisjonsdirektiv 86/109/EØF av 27. februar 1986 om begrensning av omsetningen av frø av bestemte arter av førvekster, oljevekster og fibervekster til frø som er offisielt sertifisert som «basisfrø» eller «sertifisert frø» (EFT nr. L 93 av 8.4.1986, s. 21), endret ved:
 - **389 L 0424:** Kommisjonsdirektiv 89/424/EØF av 30. juni 1989 (EFT nr. L 196 av 12.7.1989, s. 50)
 - **391 L 0376:** Kommisjonsdirektiv 91/376/EØF av 25. juni 1991 (EFT nr. L 203 av 26.7.1991, s. 108)
14. **387 D 0309:** Kommisjonsvedtak 87/309/EØF av 2. juni 1987 om tillatelse til å påføre holdbar påskrift av påbudte opplysninger på emballasje for frø av bestemte førvekstarter (EFT nr. L 155 av 16.6.1987, s. 26); endret ved:
 - **388 D 0493:** Kommisjonsvedtak 88/493/EØF av 8. september 1988 (EFT nr. L 261 av 21.9.1988, s. 27)
15. **389 L 0014:** Kommisjonsdirektiv 89/14/EØF av 15. desember 1988 om fastsettelse av de kategorier bladbete- og rødbetesorter som skal henvises til avlingsisolasjon på vilkårene fastsatt i vedlegg I til rådsdirektiv 70/458/EØF om omsetning av grønnsakfrø (EFT Nr. L 8 av 11.1.1989, s. 9)
16. **389 D 0374:** Kommisjonsvedtak 89/374/EØF av 2. juni 1989 om tilrettelegging av et midlertidig forsøk i henhold til rådsdirektiv 66/402/EØF om omsetning av kornfrø, for å fastsette hvilke vilkår avling og frø av rughybrider skal oppfylle (EFT nr. L 166 av 16.6.1989, s. 66)

17. **389 D 0540:** Kommisjonsvedtak 89/540/EØF av 22. september 1989 om tilrettelegging av et midlertidig forsøk med omsetning av frø og formeringsmateriale (EFT nr. L 286 av 4.10.1989, s. 24)
18. **390 D 0639:** Kommisjonsvedtak 90/639/EØF av 12. november 1990 om fastsettelse av navn på sorter avledet av de sorter grønnsakarter som er oppført i vedtak 89/7/EØF (EFT nr. L 348 av 12.12.1990, s. 1)

3. RETTSAKTER SOM EFTA-STATENE OG EFTAs OVERVÅKNINGSORGAN SKAL TA BEHØRIG HENSYN TIL

19. **370 D 0047:** Kommisjonsvedtak 70/47/EØF av 22. desember 1969 om fritak for Den franske republikk fra å anvende på bestemte arter rådsdirektiv av 14. juni 1966 om omsetning av frø av fôrvekster og kornfrø (EFT nr. L 13 av 19.1.1970, s. 26), endret ved:
 - **380 D 0301:** Kommisjonsvedtak 80/301/EØF av 25. februar 1980 (EFT nr. L 68 av 14.3.1980, s. 30)
20. **373 D 0083:** Rådsvedtak 73/83/EØF av 26. mars 1973 om likeverd mellom feltinspeksjoner av frøproduserende avlinger utført i Danmark, Irland og Det forente kongerike (EFT nr. L 106 av 20.4.1973, s. 9), endret ved:
 - **374 D 0350:** Rådsvedtak 74/350/EØF av 27. juni 1974 (EFT nr. L 191 av 15.7.1974, s. 27)
21. **373 D 0188:** Kommisjonsvedtak 73/188/EØF av 4. juni 1973 om fritak for Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland fra å anvende på bestemte arter rådsdirektiv av 29. september 1970 om omsetning av grønnsakfrø (EFT nr. L 194 av 16.7.1973, s. 16)
22. **374 D 0005:** Kommisjonsvedtak 74/5/EØF av 6. desember 1973 om fritak for Kongeriket Danmark fra å anvende på bestemte arter rådsdirektiv av 14. juni 1966 om omsetning av kornfrø (EFT nr. L 12 av 15.1.1974, s. 13)
23. **374 D 0269:** Kommisjonsvedtak 74/269/EØF av 2. mai 1974 om tillatelse til bestemte medlemsstater til å vedta strengere bestemmelser når det gjelder forekomst av «avena fatua» i frø av fôrvekster og kornfrø (EFT nr. L 141 av 24.5.1974, s. 20), endret ved:
 - **378 D 0512:** Kommisjonsvedtak 78/512/EØF av 24. mai 1978 (EFT nr. L 157 av 15.6.1978, s. 35)
24. **374 D 0358:** Kommisjonsvedtak 74/358/EØF av 13. juni 1974 om fritak for Irland fra å anvende på bestemte arter rådsdirektiv av 29. september 1970 om omsetning av grønnsakfrø (EFT nr. L 196 av 19.7.1974, s. 15), endret ved:
 - **390 D 0209:** Kommisjonsvedtak 90/209/EØF av 19. april 1990 (EFT nr. L 108 av 28.4.1990, s. 104)

25. **374 D 0360:** Kommisjonsvedtak 74/360/EØF av 13. juni 1974 om fritak for Det forente kongerike fra å anvende på bestemte arter rådsdirektiv av 30. juni 1969 om omsetning av frø av oljevekster og fibervekster (EFT nr. L 196 av 19.7.1974, s. 18)
26. **374 D 0361:** Kommisjonsvedtak 74/361/EØF av 13. juni 1974 om fritak for Det forente kongerike fra å anvende på bestemte arter rådsdirektiv of 14. juni 1966 om omsetning av kornfrø (EFT nr. L 196 av 19.7.1974, s. 19)
27. **374 D 0362:** Kommisjonsvedtak 74/362/EØF av 13. juni 1974 om fritak for Det forente kongerike fra å anvende på bestemte arter rådsdirektiv av 14. juni 1966 om omsetning av frø av førvekster (EFT nr. L 196 av 19.7.1974, s. 20)
28. **374 D 0366:** Kommisjonsvedtak 74/366/EØF av 13. juni 1974 om midlertidig tillatelse til Den franske republikk til å forby omsetning i Frankrike av dvergbønnefrø av sorten «Sim» (EFT nr. L 196 av 19.7.1974, s. 24)
29. **374 D 0367:** Kommisjonsvedtak 74/367/EØF av 13. juni 1974 om midlertidig tillatelse til Den franske republikk til å forby omsetning i Frankrike av dvergbønnefrø av sorten «Dustor» (EFT nr. L 196 av 19.7.1974, s. 25)
30. **374 D 0491:** Kommisjonsvedtak 74/491/EØF av 17. september 1974 om fritak for Kongeriket Danmark fra å anvende på bestemte arter rådsdirektiv av 30. juni 1969 om omsetning av frø av oljevekster og fibervekster (EFT nr. L 267 av 3.10.1974, s. 18)
31. **374 D 0531:** Kommisjonsvedtak 74/531/EØF av 16. oktober 1974 om tillatelse til Kongeriket Nederland til å vedta strengere regler når det gjelder forekomst av «avena fatua» i kornfrø (EFT nr. L 299 av 7.11.1974, s. 13)
32. **374 D 0532:** Kommisjonsvedtak 74/532/EØF av 16. oktober 1974 om fritak for Irland fra å anvende på bestemte arter rådsdirektiv av 14. juni 1966 om omsetning av frø av førvekster og kornfrø samt rådsdirektiv av 30. juni 1969 om omsetning av frø av oljevekster og fibervekster (EFT nr. L 299 av 7.11.1974, s. 14)
33. **375 D 0577:** Kommisjonsvedtak 75/577/EØF av 30. juni 1975 om tillatelse til Den franske republikk til å begrense omsetningen av frø og frøplanter av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 253 av 30.9.1975, s. 41)
34. **375 D 0578:** Kommisjonsvedtak 75/578/EØF av 30. juni 1975 om tillatelse til Storhertugdømmet Luxembourg til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 253 av 30.9.1975, s. 45), endret ved:
 - **378 D 0285:** Kommisjonsvedtak 78/285/EØF av 22. februar 1978 (EFT nr. L 74 av 16.3.1978, s. 29)
35. **375 D 0752:** Kommisjonsvedtak 75/752/EØF av 20. november 1975 om fritak for Det forente kongerike fra å anvende direktiv 70/458/EØF på bestemte grønnsakarter (EFT nr. L 319 av 10.12.1975, s. 12)
36. **376 D 0219:** Kommisjonsvedtak 76/219/EØF av 30. desember 1975 om tillatelse til Den franske republikk til å begrense omsetningen av frø eller formeringsmateriale av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 46 av 21.2.1976, s. 30)

37. **376 D 0221:** Kommisjonsvedtak 76/221/EØF av 30. desember 1975 om tillatelse til Storhertugdømmet Luxembourg til å begrense omsetningen av frø eller formeringsmateriale av visse sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 46 av 21.2.1976, s. 33)
38. **376 D 0687:** Kommisjonsvedtak 76/687/EØF av 30. juni 1976 om tillatelse til Forbundsrepublikken Tyskland til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 235 av 26.8.1976, s. 21), endret ved:
- **378 D 0615:** Kommisjonsvedtak 78/615/EØF av 23. juni 1978 (EFT nr. L 198 av 22.7.1978, s. 12)
39. **376 D 0688:** Kommisjonsvedtak 76/688/EØF av 30. juni 1976 om tillatelse til Den franske republikk til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 235 av 26.8.1976, s. 24)
40. **376 D 0689:** Kommisjonsvedtak 76/689/EØF av 30. juni 1976 om tillatelse til Storhertugdømmet Luxembourg til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 235 av 26.8.1976, s. 27)
41. **376 D 0690:** Kommisjonsvedtak 76/690/EØF av 30. juni 1976 om tillatelse til Det forente kongerike til å begrense omsetningen av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 235 av 26.8.1976, s. 29)
42. **377 D 0147:** Kommisjonsvedtak 77/147/EØF av 29. desember 1976 om tillatelse til Forbundsrepublikken Tyskland til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 47 av 18.2.1977, s. 66)
43. **377 D 0149:** Kommisjonsvedtak 77/149/EØF av 29. desember 1976 om tillatelse til Den franske republikk til å begrense omsetningen av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 47 av 18.2.1977, s. 70)
44. **377 D 0150:** Kommisjonsvedtak 77/150/EØF av 29. desember 1976 om tillatelse til Den franske republikk til å begrense omsetningen av en sort korn (EFT nr. L 47 av 18.2.1977, s. 72)
45. **377 D 0282:** Kommisjonsvedtak 77/282/EØF av 30. mars 1977 om tillatelse til Den franske republikk til å begrense omsetningen av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 95 av 19.4.1977, s. 21)
46. **377 D 0283:** Kommisjonsvedtak 77/283/EØF av 30. mars 1977 om tillatelse til Det forente kongerike til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 95 av 19.4.1977, s. 23)
47. **377 D 0406:** Kommisjonsvedtak 77/406/EØF av 1. juni 1977 om tillatelse til Forbundsrepublikken Tyskland til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 148 av 16.6.1977, s. 25)
48. **378 D 0124:** Kommisjonsvedtak 78/124/EØF av 28. desember 1977 om tillatelse til Storhertugdømmet Luxembourg til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 41 av 11.2.1978, s. 38)

49. **378 D 0126:** Kommisjonsvedtak 78/126/EØF av 28. desember 1977 om tillatelse til Forbundsrepublikken Tyskland til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 41 av 11.2.1978, s. 41)
50. **378 D 0127:** Kommisjonsvedtak 78/127/EØF av 28. desember 1977 om tillatelse til Den franske republikk til å begrense omsetningen av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 41 av 11.2.1978, s. 43)
51. **378 D 0347:** Kommisjonsvedtak 78/347/EØF av 30. mars 1978 om tillatelse til Det forente kongerike til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 99 av 12.4.1978, s. 26)
52. **378 D 0348:** Kommisjonsvedtak 78/348/EØF av 30. mars 1978 om tillatelse til Den franske republikk til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 99 av 12.4.78, s. 28)
53. **378 D 0349:** Kommisjonsvedtak 78/349/EØF av 30. mars 1978 om tillatelse til Forbundsrepublikken Tyskland til å begrense omsetningen av frø av bestemte plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 99 av 12.4.1978, s. 30)
54. **379 D 0092:** Kommisjonsvedtak 79/92/EØF av 29. desember 1978 om tillatelse til forbundsrepublikken Tyskland til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 22 av 31.1.1979, s. 14)
55. **379 D 0093:** Kommisjonsvedtak 79/93/EØF av 29. desember 1978 om tillatelse til Det forente kongerike til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 022 av 31.01.79, s. 17)
56. **379 D 0094:** Kommisjonsvedtak 79/94/EØF av 29. desember 1978 om tillatelse til Den franske republikk til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 22 av 31.1.1979, s. 19)
57. **379 D 0348:** Kommisjonsvedtak 79/348/EØF av 14. mars 1979 om tillatelse til Den franske republikk til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 84 av 4.4.1979, s. 12)
58. **379 D 0355:** Kommisjonsvedtak 79/355/EØF av 20. mars 1979 om fritak for Kongeriket Danmark fra å anvende på bestemte arter rådsdirektiv 70/458/EØF om omsetning av grønnsakfrø (EFT nr. L 84 av 4.4.1979, s. 23)
59. **380 D 0128:** Kommisjonsvedtak 80/128/EØF av 28. desember 1979 om tillatelse til Det forente kongerike til å begrense omsetningen av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 29 av 6.2.1980, s. 35)
60. **380 D 0446:** Kommisjonsvedtak 80/446/EØF av 31. mars 1980 om tillatelse til Det forente kongerike til å begrense omsetningen av frø av en sort planteart til jordbruksformål (EFT nr. L 110 av 29.4.1980, s. 23)
61. **380 D 0512:** Kommisjonsvedtak 80/512/EØF av 2. mai 1980 om tillatelse til Kongeriket Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland, Storhertugdømmet Luxembourg, Kongeriket Nederland og Det forente kongerike til ikke å anvende vilkårene fastsatt i rådsdirektiv

- 66/401/EØF om handel med frø av førvekster når det gjelder vekten av prøver tatt for å bestemme frø av *Cuscuta* (EFT nr. L 126 av 21.5.1980, s. 15)
62. **380 D 1359:** Kommisjonsvedtak 80/1359/EØF av 30. desember 1980 om tillatelse til Forbundsrepublikken Tyskland til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 384 av 31.12.1980, s. 42)
63. **380 D 1360:** Kommisjonsvedtak 80/1360/EØF av 30. desember 1980 om tillatelse til Den franske republikk til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 384 av 31.12.1980, s. 44)
64. **380 D 1361:** Kommisjonsvedtak 80/1361/EØF av 30. desember 1980 om tillatelse til Det forente kongerike til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 384 av 31.12.1980, s. 46)
65. **381 D 0277:** Kommisjonsvedtak 81/277/EØF av 31. mars 1981 om tillatelse til Den franske republikk til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 123 av 7.5.1981, s. 32)
66. **381 D 0436:** Kommisjonsvedtak 81/436/EØF av 8. mai 1981 om tillatelse til Det forente kongerike til å forlenge fristen for godkjennelse av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål og grønnsaker (EFT nr. L 167 av 24.6.1981, s. 29)
67. **382 D 0041:** Kommisjonsvedtak 82/41/EØF av 29. desember 1981 om tillatelse til Det forente kongerike til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 16 av 22.1.1982, s. 50)
68. **382 D 0947:** Kommisjonsvedtak 82/947/EØF av 30. desember 1982 om tillatelse til Det forente kongerike til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 383 av 31.12.1982, s. 23), endret ved:
- **388 D 0625:** Kommisjonsvedtak 88/625/EØF av 8. desember 1988 (EFT nr. L 347 av 16.12.1988, s. 74)
69. **382 D 0948:** Kommisjonsvedtak 82/948/EØF av 30. desember 1982 om tillatelse til Den franske republikk til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 383 av 31.12.1982, s. 25)
70. **382 D 0949:** Kommisjonsvedtak 82/949/EØF av 30. desember 1982 om tillatelse til Forbundsrepublikken Tyskland til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 383 av 31.12.1982, s. 27)
71. **384 D 0019:** Kommisjonsvedtak 84/19/EØF av 22. desember 1983 om tillatelse til Den franske republikk til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 18 av 21.1.1984, s. 43)
72. **384 D 0020:** Kommisjonsvedtak 84/20/EØF av 22. desember 1983 om tillatelse til Det forente kongerike til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 18 av 21.1.1984, s. 45)

73. **384 D 0023:** Kommisjonsvedtak 84/23/EØF av 22. desember 1983 om tillatelse til Forbundsrepublikken Tyskland til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 20 av 25.1.1984, s. 19)
74. **385 D 0370:** Kommisjonsvedtak 85/370/EØF av 8. juli 1985 om tillatelse til Nederland til å vurdere om standardene for sortsrenhet fastsatt i vedlegg II til rådsdirektiv 66/401/EØF, er oppfylt for frø av apomiktiske uniklone sorter av *Poa pratensis*, på grunnlag av resultatene av undersøkelser av frø og frøplanter (EFT nr. L 209 av 6.8.1985, s. 41)
75. **385 D 0623:** Kommisjonsvedtak 85/623/EØF av 16. desember 1985 om tillatelse til Den franske republikk til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 379 av 31.12.1985, s. 18)
76. **385 D 0624:** Kommisjonsvedtak 85/624/EØF av 16. desember 1985 om tillatelse til Forbundsrepublikken Tyskland til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 379 av 31.12.1985, s. 20)
77. **386 D 0153:** Kommisjonsvedtak 86/153/EØF av 25. mars 1986 om fritak for Hellas fra å anvende på bestemte arter rådsdirektiv 66/401/EØF, 66/402/EØF og 69/208/EØF om handel med henholdsvis frø av fôrvekster, kornfrø og frø av oljevekster og fibervekster (EFT nr. L 115 av 3.5.1986, s. 26)
78. **387 D 0110:** Kommisjonsvedtak 87/110/EØF av 22. desember 1986 om tillatelse til Forbundsrepublikken Tyskland til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 48 av 17.2.1987, s. 27)
79. **387 D 0111:** Kommisjonsvedtak 87/111/EØF av 22. desember 1986 om tillatelse til Det forente kongerike til å begrense omsetningen av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 48 av 17.2.1987, s. 29)
80. **387 D 0448:** Kommisjonsvedtak 87/448/EØF av 31. juli 1987 om tillatelse til Det forente kongerike til å begrense omsetningen av frø av en sort planteart til jordbruksformål (EFT nr. L 240 av 22.8.1987, s. 39)
81. **389 D 0078:** Kommisjonsvedtak 89/78/EØF av 29. desember 1988 om liberalisering av handelen med frø av bestemte plantearter til jordbruksformål mellom Portugal og andre medlemsstater (EFT nr. L 30 av 1.2.1989, s. 75)
82. **389 D 0101:** Kommisjonsvedtak 89/101/EØF av 20. januar 1989 om fritak for Belgia, Danmark, Tyskland, Spania, Irland, Luxembourg og Det forente kongerike fra plikten til å anvende på bestemte arter rådsdirektiv 66/401/EØF, 66/402/EØF, 69/208/EØF og 70/458/EØF om handel med henholdsvis frø av fôrvekster, kornfrø, frø av oljevekster og fibervekster og grønnsaksfrø (EFT nr. L 38 av 10.2.1989, s. 37)
83. **389 D 0421:** Kommisjonsvedtak 89/421/EØF av 22. juni 1989 om tillatelse til Republikken Hellas til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 193 av 8.7.1989, s. 41)
84. **389 D 0422:** Kommisjonsvedtak 89/422/EØF av 23. juni 1989 om tillatelse til Forbundsrepublikken Tyskland til å begrense omsetningen av frø av en sort planteart til jordbruksformål og om endring av vedtak 89/77/EØF (EFT nr. L 193 av 8.7.1989, s. 43)

85. **390 D 0057:** Kommisjonsvedtak 90/57/EØF av 24. januar 1990 om liberalisering av handelen med frø av bestemte plantearter til jordbruksformål mellom Portugal og andre medlemsstater (EFT nr. L 40 av 14.2.1990, s. 13)
86. **390 D 0209:** Kommisjonsvedtak 90/209/EØF av 19. april 1990 om fritak for medlemsstatene fra plikten til å anvende på bestemte arter bestemmelsene i rådsdirektiv 70/458/EØF om handel med grønnsakfrø, om endring av vedtak 73/122/EØF og 74/358/EØF og om opphevelse av vedtak 74/363/EØF (EFT nr. L 108 av 28.4.1990, s. 104)
87. **391 D 0037:** Kommisjonsvedtak 91/37/EØF av 20. desember 1990 om tillatelse til Forbundsrepublikken Tyskland og Republikken Hellas til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål og om endring av enkelte vedtak om tillatelse til Forbundsrepublikken Tyskland til å begrense omsetningen av frø av bestemte sorter plantearter til jordbruksformål (EFT nr. L 18 av 24.1.1991, s. 19)

